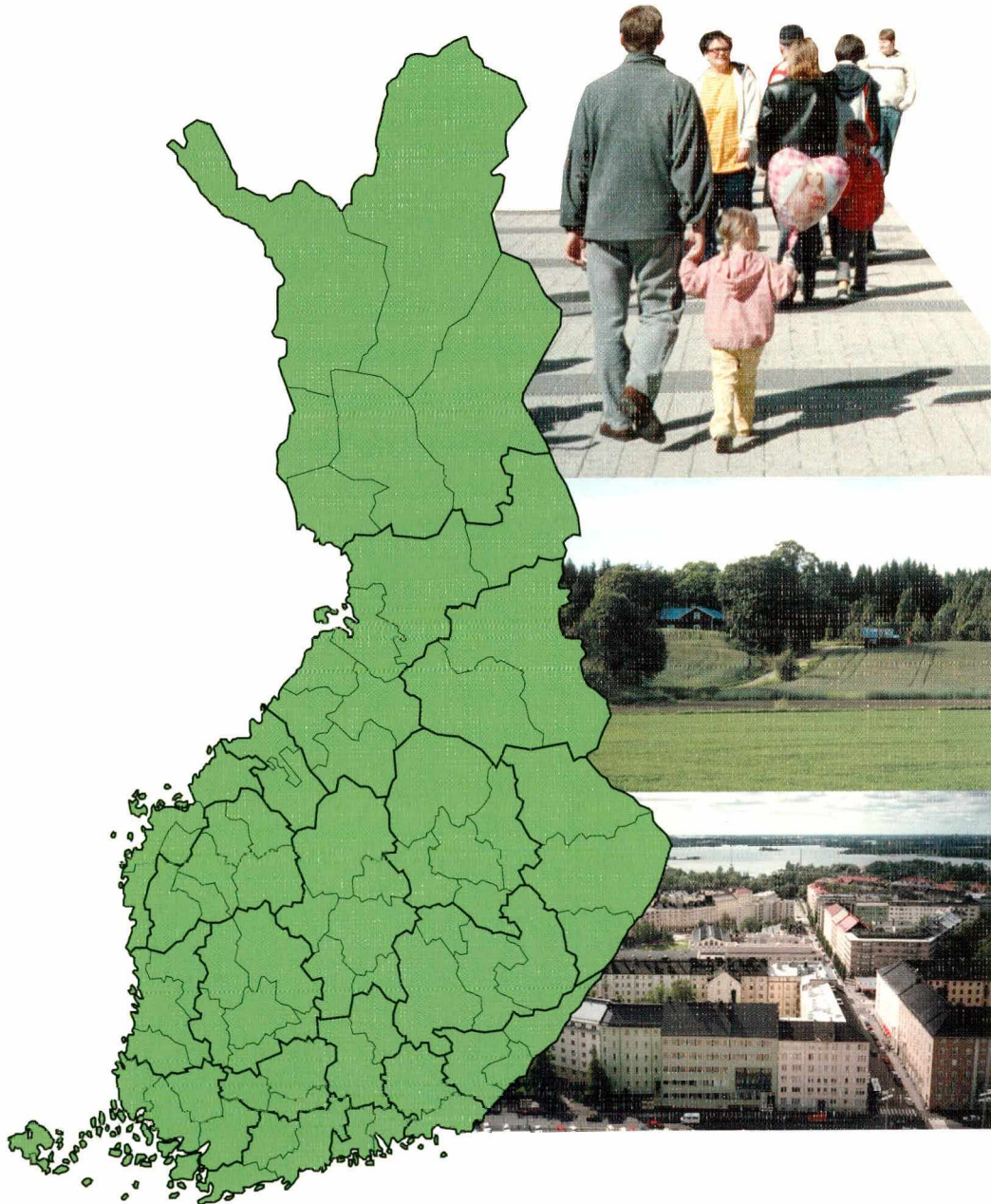

Seutukunta- ja maakuntakatsaus 2005

Seutukunta- ja maakuntakatsaus

Tiedustelut:

Sirkku Hiltunen (08) 535 1411
Leena Jäntti (08) 535 1412
Niina Jaako (08) 535 1419

oulu@tilastokeskus.fi

Kansikuva: Jenni Riikonen

ISSN 1456-2480
ISBN 952-467-423-8

© 2005 Tilastokeskus

Tietoja lainattaessa lähteenä on mainittava Tilastokeskus.

Multiprint, Oulu 2005

Alkusanat

Seutukunta- ja maakuntakatsaus 2005 on seutukunnalliseen aluejakoon perustuva kokoomajulkaisu, joka ilmestyy nyt kymmenennen kerran. Aiemmin julkaisu ilmestyi aina joulukuussa. Vuodesta 2004 alkaen julkaisu valmistuu jo toukokuussa. Julkaisussa eri ilmiöitä ja niissä esiintyviä alueellisia eroja pyritään kuvaamaan mahdollisimman helposti havaittavassa muodossa. Katsaus ei sisällä perinteisiä numeromatriiseja, vaan tiedot on valmiiksi muokattu ja esitetty visuaalisesti seutukunnittaisina ja maakunnittaisina teemakarttoina ja diagrammeina.

Seutukuntajako (NUTS 4) luotiin aluekehityslakien perusjaoksi ja otettiin käyttöön vuoden 1994 alusta. Päätös perustuu alueiden kehittämisestä annettuun lakiin, jonka Sisäasiainministeriö on vahvistanut. Seutukuntien muodostamisen kriteereinä on käytetty kuntien välistä yhteistyötä ja työssäkäyntiä. Seutukuntajaon käyttöönoton jälkeen rajoja on jonkin verran korjailtu vastaamaan paremmin alueiden sisäistä yhtenäisyyttä. Viimeksi seutukuntien lukumäärä muuttui vuoden 2005 alussa, jolloin seutukuntien määräksi tuli 77. Näistä 74 sijaitsee Manner-Suomessa ja 3 Ahvenanmaalla.

Seutukunnittainen tarkastelu soveltuu alueellisten erojen tarkasteluun usein paremmin kuin perinteiset kunta-, maakunta- ja läänijaot. Kuntarajat eivät juuri koskaan rajaa ihmistoimintaa. Ihmiset käyvät töissä, opiskelevat ja tekevät ostoksiaan hallinnollisista rajoista riippumatta.

Katsauksen tietosisältö on pyritty pitämään kutakuinkin samanlaisena edellisten julkaisujen kanssa, jotta ajallinen vertailtavuus säilyisi. Tänä vuonna numerotietojen määrää on aiempaan nähden oleellisesti lisätty liittämällä diagrammien pylväisiin myös vastaavat lukuarvot. Tämänvuotisessa katsauksessa on 217 diagrammia tai teemakarttaa. Julkaisun tietolähteenä on käytetty myös Tilastokeskuksen ulkopuolisia tiedon tuottajia.

Seutukunta- ja maakuntakatsaus ja sen sisältämä materiaali on kokonaisuudessaan saatavana Internetistä AlueOnline -palvelun kautta (tilastokeskus.fi/alueonline). Itse julkaisujen pdf-muotoisten tekstitiedostojen lisäksi tarjolla on kaikki katsausten teemakartat ja diagrammit PowerPoint-kuvina. Paperijulkaisuista poiketen internetpalvelun koko kuvamateriaali on värillistä. Se on myös tietosisällöltään selvästi paperijulkaisuja laajempi. Internetpalveluun kuvia päivitetään jatkuvasti ja saatavilla on aina tuorein tieto.

Seutukunta- ja maakuntakatsaus 2005 on tehty Tilastokeskuksen Oulun aluepalvelussa. Sen toteutuksesta ovat vastanneet suunnittelijat Sirkku Hiltunen, Niina Jaako ja Leena Jäntti.

Helsingissä ja Oulussa, toukokuussa 2005

Jussi Melkas

Esko Syrjäkari

Tietopalvelujohtaja

Aluepäällikkö

SISÄLLYS

SIVU

Alkusanat.....	3
Alueet.....	7
Väestö.....	13
Ikä- ja sukupuolirakenne sekä siviilisääty.....	13
Syntyvyys ja kuolleisuus.....	27
Muuttoliike.....	31
Asuminen.....	38
Energia.....	46
Kansantalous.....	51
Koulutus.....	60
Kunnallistalous.....	65
Liikenne ja matkailu.....	71
Maa-, metsä- ja kalatalous.....	79
Oikeus.....	87
Palvelut.....	90
Rakentaminen.....	94
Sosiaaliturva ja terveys.....	98
Teollisuus.....	104
Tiede, teknologia ja tietoyhteiskunta.....	114
Tulot.....	120
Työmarkkinat.....	125
Työllisyys.....	125
Työttömyys.....	127
Ympäristö.....	138
Yritykset ja toimipaikat.....	143
Toimialamuutokset.....	148
Aluemuutokset 1.1.2005.....	150
Käytetyt tietolähteet ja käsitteet.....	151
Kuvaluettelo.....	153

Alueet

Seutukunnat

Seutukunnat ovat yhden tai useamman kunnan muodostamia aluekokonaisuuksia, jotka Sisäasiainministeriö on määritellyt aluepoliittisen tukialuejaon perusalueiksi. Euroopan unionin hierarkkisessa NUTS (Nomenclature of Territorial Units for Statistics) -alueluokitusjärjestelmässä seutukuntataso on NUTS 4 -taso. Vain kuudella EU:n jäsenvaltiolla on vastaavia aluetasoja. Seutukuntien muodostamisen kriteerinä on käytetty kuntien välistä yhteistyötä, työssäkäyntiä ja liikenneyhteyksiä. Seutukuntajako otettiin käyttöön vuoden 1994 alusta. Silloisen päätöksen mukaan Suomi jaettiin 88 seutukuntaan. Tämän jälkeen seutukuntajakoa on tarkistettu (sivu 150) ja vuoden 2005 muutosten jälkeen seutukuntien lukumäärä on 77 (liite 1).

Kuntien määrä seutukunnissa vaihtelee yhdestä kahdeksaentoista. Eniten kuntia on Turun seutukunnassa. Maarianhaminan kaupunki erkaantui omaksi seutukunnakseen vuoden 2001 alussa. Seutukuntajakoa muutettiin viimeksi 1.1.2005, jolloin seutukuntien määrä väheni kolmella. Tuolloin Iломantsin, Kärkikuntien ja Outokummun seutukunnat lakkautettiin. Lisäksi usea kunta vaihtoi seutukuntaa vuoden 2005 alussa.

Seutukunnat ovat eri kokoisia niin väestöltään kuin pinta-alaltaankin. Koko Suomen väestöstä vajaa neljännes (23,4 %) asuu Helsingin seutukunnassa (1,2 milj. asukasta). Muita yli 100 000 asukkaan seutukuntia on kahdeksan. Neljän seutukunnan alueella asui alle 10 000 asukasta. Pienin niistä on Ahvenanmaalla sijaitseva Ålands skärgårdin seutukunta, jossa asukkaita oli vuoden 2004 lopussa 2 346. Pinta-alaltaan suurimmat seutukunnat ovat Lapissa, niistä suurimpana Pohjois-Lapin seutukunta, joka kattaa 10,5 % koko maan pinta-alasta. Pohjoisen seutukunnat ovat harvaanasuttuja. Suurin keskimääräinen asukastiheys on Helsingin seutukunnassa.

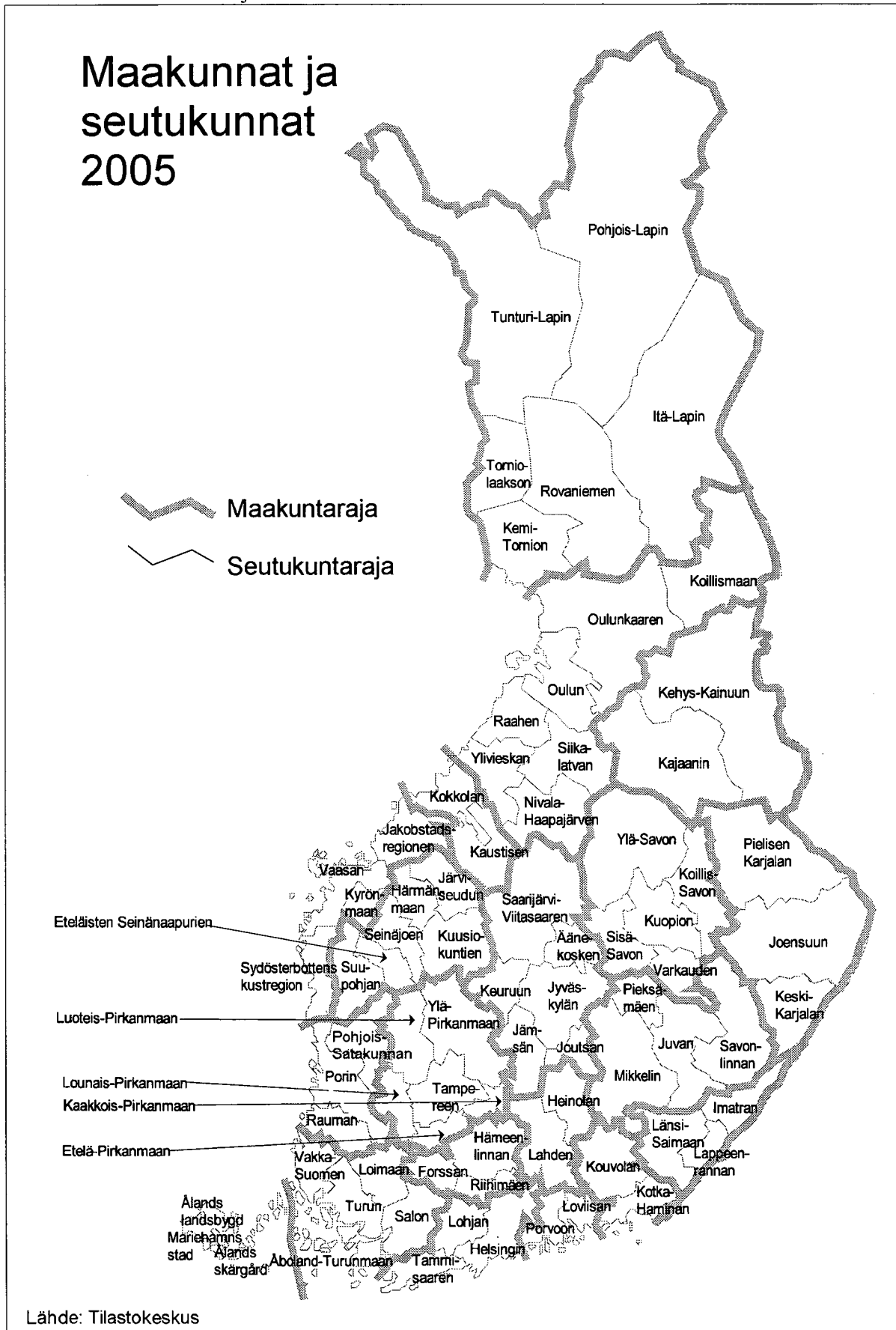
Maakunnat

Maakuntataso on Euroopan unionin NUTS -alueluokitusjärjestelmässä NUTS 3 -taso. Maakunta on alue, johon kuuluvat kunnat muodostavat toiminnallisesti ja taloudellisesti sekä alueen suunnittelun kannalta tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. Valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaan maakunnan liittojen aluejako otetaan valtion aluehallintoviranomaisten aluejakojen pohjaksi. Maakuntia on nykyään 20 kappaletta.

Seutukuntien määrä vaihtelee maakunnittain kahdesta seitsemään. Kahden seutukunnan maakuntia ovat Päijät-Häme, Kymenlaakso, Keski-Pohjanmaa, Kainuu ja Itä-Uusimaa. Eniten seutukuntia on Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa. Kuntien määrä vaihtelee maakunnissa Kainuun ja Itä-Uudenmaan kymmenestä Varsinais-Suomen 54:een.

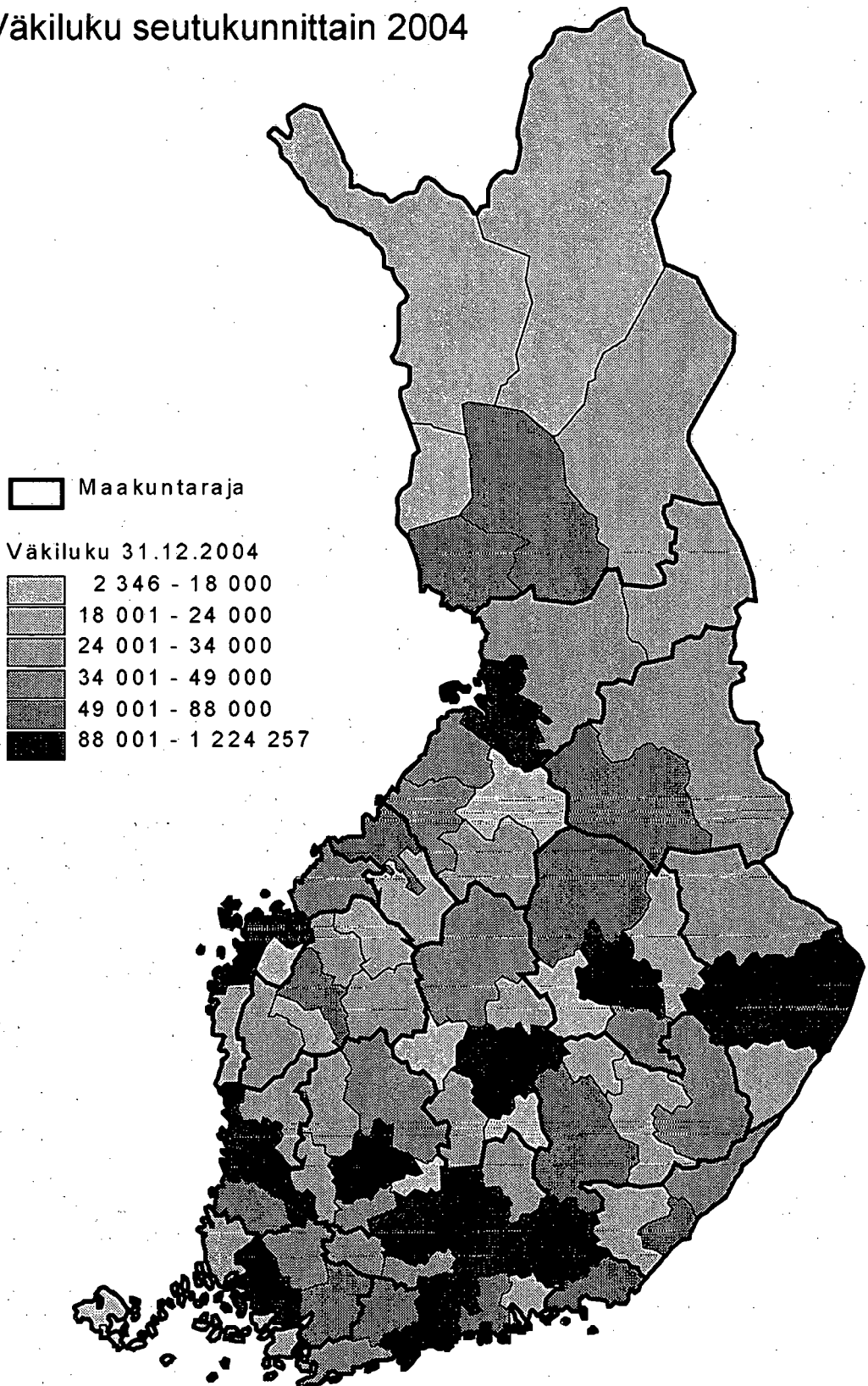
Uudenmaan asukasluku on maakuntien suurin. Siellä asui vuoden 2004 lopussa yli 1,3 miljoonaa asukasta. Ahvenanmaalla, Keski-Pohjanmaalla, Kainuussa ja Itä-Uudellamaalla asukkaita oli alle 100 000. Tiheintä asutus on

Uudellamaalla, jossa asuu 212 asukasta neliökilometrillä. Harvinta asutus on Pohjois-Suomen maakunnissa.

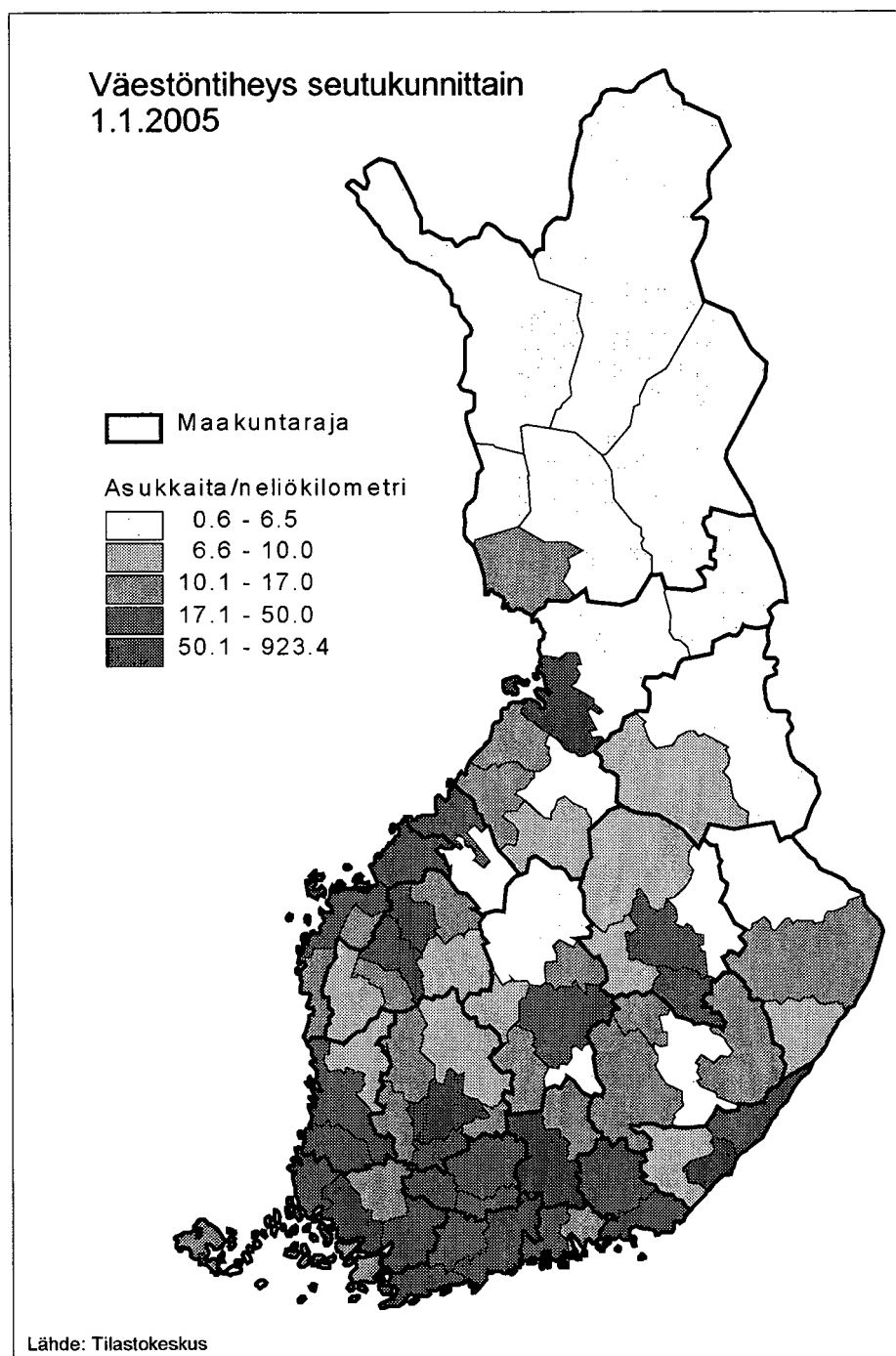
Kuva 1.1. Maakunnat ja seutukunnat 2005.

Väkiluku seutukunnittain 2004

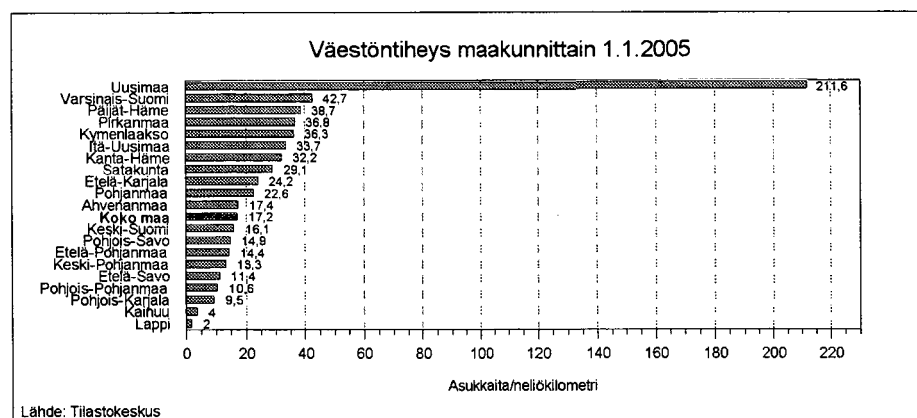

Vuoden 2005 seutukuntarajat
Lähde: Tilastokeskus/Väestötilastot

Kuva 1.2. Väkiluku seutukunnittain 2004.

Kuva 1.3. Väestötiheys seutukunnittain 1.1.2005.

Kuva 1.4. Väestötiheys maakunnittain 1.1.2005.

Taulukko 1. Perustietoja seutukunnista ja maakunnista.

Seutukunta - *ennakkotieto	Väkiluku	Väkiluvun muutos (%)	Kokonais- nettomuutto	Syntyneiden enemmys	Keski- ikä	Teoll.toim. jal.arvo, €/as.	Työllisyys- aste (%)	Elinkeinorakenne (%)		
	2004	2004	2004*	2004*	2004	2003	2003*	Alkutuot. 2003*	Jalostus	Palvelut
Eteläisten seinänaapurien	19259	-0,7	-118	-15	42,1	3617	62,6	13,4	31,6	51,9
Etelä-Pirkanmaan	42320	0,0	80	-54	42,4	11627	64,3	4,0	42,4	51,6
Forssan	35564	0,2	147	-72	42,3	6039	66,9	6,6	36,0	55,5
Heinolan	29299	-0,1	53	-106	44,5	5901	61,9	7,3	34,4	56,3
Helsingin	1224257	0,7	1115	6728	38,1	5438	70,3	0,4	17,2	81,3
Hämeenlinnan	89053	0,6	483	56	41,7	5659	65,7	4,2	27,8	66,2
Härmänmaan	30046	0,0	-28	31	41,4	4834	65,6	11,3	33,4	53,3
Imatran	46272	-1,1	-228	-277	44,8	10591	58,8	5,4	34,5	58,1
Itä-Lapin	21012	-2,3	-359	-127	45,8	2911	50,3	13,4	21,0	62,2
Jakobstadsregionen	48548	0,4	45	151	39,5	9635	70,4	9,6	36,0	52,4
Joensuun	115360	0,3	246	51	40,3	4916	57,3	5,4	25,3	66,8
Joutsan	6103	-1,1	-26	-44	47,5	1482	58,5	16,9	22,9	56,9
Juvan	20321	-0,7	-42	-114	45,2	1900	60,7	20,9	21,7	54,1
Jyväskylän	163390	1,2	1233	718	38,4	4303	61,4	2,5	24,6	70,7
Jämsän	25644	-0,5	-44	-87	43,2	13645	61,1	5,3	38,8	53,5
Järviseedun	21572	-0,5	-80	-33	42,0	3676	61,1	17,4	28,7	50,7
Kaakkois-Pirkanmaan	7855	0,8	105	-38	43,8	2343	66,4	13,4	30,5	53,9
Kajaanin	58648	-0,3	-158	1	41,2	3382	57,3	5,9	22,0	69,3
Kaustisen	18127	-1,1	-212	7	40,4	1944	64,0	23,7	24,1	48,1
Kehys-Kainuun	27317	-1,7	-284	-175	44,8	1488	49,1	14,3	19,8	61,3
Kemi-Tornion	61339	-0,4	-325	58	40,8	11126	57,4	3,1	35,0	60,1
Keski-Karjalan	21036	-1,3	-128	-161	44,5	3967	56,0	16,5	25,3	54,2
Keuruun	13296	-1,2	-131	-37	44,7	3839	60,4	9,0	26,9	61,7
Koillismaan	21972	-1,3	-270	-23	40,2	1550	55,0	9,6	16,2	70,8
Koillis-Savon	21007	-0,8	-46	-134	45,4	2590	56,1	18,2	23,9	53,2
Kokkolan	52355	0,2	-97	190	39,5	6022	63,1	6,5	28,2	62,9
Kotka-Haminan	87978	0,2	333	-190	43,0	5364	62,1	3,4	27,0	67,9
Kouvolan	97563	-0,3	-149	-103	42,5	7728	62,9	5,1	30,9	62,1
Kuopion	118050	0,3	19	369	39,1	3312	61,4	3,1	18,8	75,6
Kuusiokuntien	28711	-0,6	-111	-63	42,7	2639	62,0	13,4	25,8	58,3
Kyrönmaan	17295	0,0	-13	25	41,3	2124	66,9	10,2	33,6	53,9
Lahden	169386	0,2	145	153	41,2	6200	63,2	3,1	32,2	63,2
Lappeenrannan	69790	0,1	112	-36	41,1	8858	60,9	2,7	27,8	67,3
Lohjan	79226	1,1	574	260	39,2	5550	70,8	2,6	32,5	63,7
Loimaan	37250	0,3	111	-9	42,8	3694	67,5	13,1	30,6	53,9
Lounais-Pirkanmaan	28073	-0,1	9	-39	43,5	4460	64,3	9,7	32,4	55,1
Loviisan	18647	0,2	93	-56	43,6	14894	66,1	8,4	30,9	58,7
Luoteis-Pirkanmaan	29572	0,0	70	-66	42,9	6053	62,4	9,0	34,8	53,7
Länsi-Saimaan	19738	-0,4	10	-94	44,3	1470	62,9	13,5	24,0	59,7
Mariehamns stad	10712	0,8	68	14	41,2	3889	74,3	0,5	12,9	83,6
Mikkelin	71846	-0,5	-131	-208	42,8	3706	61,2	7,5	23,4	66,7
Nivala-Haapajärven	31355	-0,7	-241	20	40,0	3581	59,0	16,5	28,2	51,6
Oulun	202898	1,9	1617	2121	35,4	9621	63,2	1,6	25,5	71,1
Oulunkaaren	27078	0,1	-2	21	39,9	2332	54,7	11,5	27,7	57,1
Pieksämäen	21127	-0,6	-78	-62	44,1	3275	57,7	7,2	24,7	65,6
Pielisen Karjalan	32219	-1,6	-332	-202	45,6	3103	52,9	13,4	24,5	58,4
Pohjois-Lapin	17787	-0,7	-111	-16	41,9	746	55,4	10,9	11,9	73,7
Pohjois-Satakunnan	25163	-1,1	-198	-87	43,3	4475	60,7	14,2	27,0	55,5
Porin	138615	-0,1	-76	-18	42,3	6644	61,2	3,7	30,4	64,0
Porvoon	73795	1,0	437	274	38,9	8893	71,8	3,0	28,7	67,0
Raahen	35239	-0,7	-350	121	39,1	12021	58,0	6,5	41,4	50,0
Rauman	66924	-0,2	-179	16	42,1	12151	64,8	4,4	39,1	54,8
Riihimäen	43013	0,8	320	14	40,4	3019	67,6	3,4	26,8	68,5
Rovaniemen	62371	0,9	301	222	38,6	1748	58,3	3,6	14,5	79,7

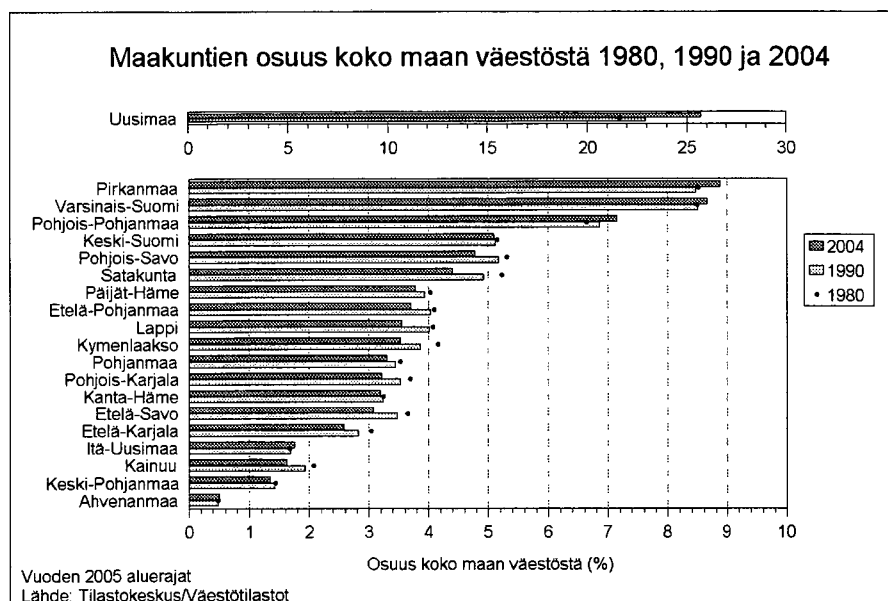
Seutukunta	Väkiluku	Väkiluvun muutos (%)	Kokonais- nettomuutto	Syntyneiden enemmyys	Keski- ikä	Teoll.toim. jal.arvo, €/as.	Työllisyys- aste (%)	Elinkeinorakenne (%)		
								Alkutuot.	Jalostus	Palvelut
*ennakkatieto	2004	2004	2004*	2004*	2004	2003	2003*	2003*		
Saarijärven-Viitasaaren	35211	-1,1	-290	-123	43,9	2965	57,2	16,0	26,3	53,6
Salon	62920	0,3	164	34	41,9	17917	68,5	6,9	38,9	52,6
Savonlinnan	48087	-0,6	-92	-190	44,3	3926	58,2	8,7	23,4	65,0
Seinäjoen	64791	1,1	456	243	39,1	4425	66,1	5,3	24,6	67,9
Siikalatvan	16355	-1,2	-211	13	40,0	4327	59,5	17,8	28,7	49,7
Sisä-Savon	16122	0,1	85	-67	45,7	1775	55,4	16,1	21,4	58,8
Suupohjan	29697	-0,5	-54	-104	43,1	3119	61,9	13,9	32,5	50,7
Sydösterbottens kustregion	18794	-0,9	-57	-129	45,3	6289	70,2	17,7	25,6	54,6
Tammisaaren	43475	0,0	103	-107	42,5	7324	69,0	3,6	29,3	65,6
Tampereen	316023	1,3	2681	1511	39,1	8821	64,9	0,9	28,8	68,6
Torniolaakson	9799	-1,0	-48	-55	45,1	1442	51,7	11,3	19,4	65,2
Tunturi-Lapin	14135	-0,3	-13	-33	42,5	433	58,2	8,2	11,8	76,8
Turun	296858	0,4	652	577	40,1	6227	65,1	1,7	25,4	71,5
Vaasan	88798	0,3	93	173	40,5	5118	67,4	4,3	26,4	67,9
Vakka-Suomen	33943	-0,7	-203	-29	42,6	6850	63,0	9,0	37,7	51,5
Varkauden	35239	-0,5	-101	-64	42,6	9076	59,1	4,5	36,8	56,1
Ylivieskan	40031	0,4	6	151	38,3	4195	63,3	11,2	30,1	56,1
Ylä-Pirkanmaan	41133	-0,4	49	-207	44,8	5335	61,4	8,8	33,7	54,7
Ylä-Savon	60677	-0,5	-195	-139	43,0	3822	58,3	15,5	23,8	56,9
Åboland-Turunmaan	22774	-0,2	77	-112	43,6	5134	68,2	6,0	26,7	65,7
Ålands landsbygd	13472	0,8	86	22	40,2	2615	77,2	6,7	20,0	70,8
Ålands skärgård	2346	-0,3	3	-17	45,5	90	73,1	14,7	12,8	69,6
Äänekosken	23538	-0,4	-67	-21	41,5	10049	59,0	4,9	40,6	52,1

Maakunta	Väkiluku	Väkiluvun muutos (%)	Kokonais- nettomuutto	Syntyneiden enemmyys	Keski- ikä	Teoll.toim. jal.arvo, €/as.	Työllisyys- aste (%)	Elinkeinorakenne (%)		
								Alkutuot.	Jalostus	Palvelut
*ennakkotioto	2004	2004	2004*	2004*	2004	2003	2003*	2003*		
Ahvenanmaa	26530	0,7	157	19	41,1	2883	75,7	4,8	16,5	76,0
Etelä-Karjala	135800	-0,4	-106	-407	42,8	8410	60,5	5,1	29,5	63,2
Etelä-Pohjanmaa	194076	0,1	65	59	41,2	3854	63,9	10,7	28,4	58,4
Etelä-Savo	161381	-0,6	-343	-574	43,7	3507	59,8	9,5	23,3	64,5
Itä-Uusimaa	92442	0,8	530	218	39,8	10028	70,6	4,0	29,1	65,5
Kainuu	85965	-0,7	-442	-174	42,4	2794	54,7	8,3	21,3	67,1
Kanta-Häme	167630	0,6	950	-2	41,5	5034	66,4	4,5	29,3	64,5
Keski-Pohjanmaa	70482	-0,1	-309	197	39,7	4970	63,3	10,8	27,2	59,1
Keski-Suomi	267182	0,4	675	406	40,4	5427	60,5	5,2	27,5	64,8
Kymenlaakso	185541	-0,1	184	-293	42,8	6614	62,5	4,3	29,1	64,9
Lappi	186443	-0,3	-555	49	41,1	4772	56,5	5,8	21,7	70,0
Pirkanmaa	464976	0,9	2994	1107	40,5	8141	64,4	3,0	31,0	64,1
Pohjanmaa	173435	0,2	68	220	40,8	6197	68,4	7,8	29,6	60,8
Pohjois-Karjala	168615	-0,3	-214	-312	41,8	4459	56,3	8,2	25,2	63,8
Pohjois-Pohjanmaa	374928	0,8	549	2424	37,3	7447	61,1	5,9	27,4	64,4
Pohjois-Savo	251095	-0,1	-238	-35	41,5	4093	59,5	8,0	23,0	66,0
Päijät-Häme	198685	0,1	198	47	41,7	6148	63,0	3,7	32,5	62,3
Satakunta	230702	-0,2	-453	-89	42,4	8021	62,2	5,1	32,7	60,3
Uusimaa	1346958	0,7	1792	6881	38,3	5470	70,3	0,6	18,4	79,8
Varsinais-Suomi	453745	0,3	801	461	40,9	7609	65,7	4,1	28,7	65,7
Koko maa	5236611	0,3	6303	10202	40,3	6089	64,6	4,2	25,2	68,7

Väestö

Vuoden 2004 lopussa Suomen 5 236 611 asukkaasta yli 23 % asui Helsingin seutukunnassa (1 224 257 as.). Helsingin ohella Tampereen ja Turun seutukunnat ovat Suomen väkirikkaimpia. Yli kolmannes (35,1 %) koko maan väestöstä asuu näiden kolmen seutukunnan alueella. Väkiluvultaan pienimmässä Manner-Suomen seutukunnassa, Joutsan seudulla, oli vuoden 2004 lopussa 6103 asukasta. Maakunnista Uudenmaan väestön osuus on selkeästi suurin ja se on myös kasvanut koko 1980- ja 1990-lukujen ajan siten, että nykyään yli neljännes koko maan väestöstä asuu Uudellamaalla.

Väkiluku kasvoi vuoden 2004 aikana 33 seutukunnassa, suhteellisesti eniten Oulun, Tampereen ja Jyväskylän seuduilla. Suhteellisesti eniten väestöä menettivät Itä-Lapin, Kehys-Kainuun ja Pielisen Karjalan seutukunnat. Maakunnittain tarkasteltuna väkimäärä lisääntyi eniten Pirkanmaalla, 0,9 % ja väheni eniten Kainuussa sekä Etelä-Savossa yli 0,5 %.

Kuva 2.1. Maakuntien osuus koko maan väestöstä 1980, 1990 ja 2004.

Ikä- ja sukupuolirakenne sekä siviilisäätty

Suurimman ikäryhmän muodostivat 56-vuotiaat vuonna 2004. Heidän joukossaan oli hieman enemmän miehiä kuin naisia. Vanhimmissa ikäluokissa naisten osuus on kuitenkin miesten osuutta suurempi. Esimerkiksi kaikissa yli 94-vuotiaissa ikäryhmissä yli 80 % on naisia.

Väestön ikä- ja sukupuolirakenteessa on suuria eroja eri kuntaryhmien välillä. Kaupunkimaisissa kunnissa ikärakenne on suhteellisen tasapainoinen. Nuoria ikäluokkia on hieman vanhempia vähemmän, mutta kuitenkin huomattavasti enemmän kuin taajaan asutuissa tai varsinkin maaseutumaisissa kunnissa, joissa nuorten aikuisten osuus on huomattavan pieni. Kaupunkimaisissa kunnissa naisten osuus väestöstä on suurempi kuin miesten, maaseutumaisissa kunnissa tilanne on päinvastainen.

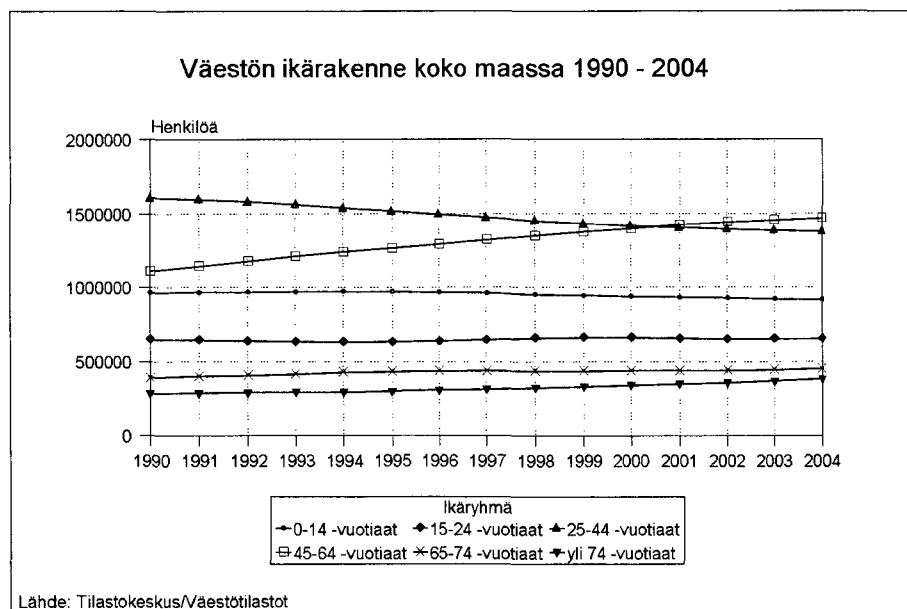
Väestön ikärakenne vaihtelee myös alueellisesti. Nuorten ikäluokkien osuus väestöstä on huomattavan suuri kaikissa Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan seutukunnissa. Ylivieskan seutukunnassa alle 15-vuotiaita oli eniten, lähes 22 % koko väestöstä vuonna 2004. Tämän ikäryhmän osuus jäi 9 seutukunnassa alle 15 %:iin. Suhteellisesti vähiten alle 15-vuotiaita oli Joutsan ja Itä-Lapin seutukunnissa ja maakunnista Etelä-Savossa ja Etelä-Karjalassa.

Työikäisten (15–64-vuotiaat) osuudet vaihtelivat seutukunnissa 70 %:sta alle 60 %:iin. Suhteellisesti eniten tähän ikäryhmään kuuluvia oli Helsingin, Tampereen, Jyväskylän ja Oulun seutukunnissa ja vähiten Ålands skärdgårdin ja Kaakkois-Pirkanmaan seutukunnissa. Uudellamaalla työikäisten osuus oli maakuntien suurin. Etelä-Pohjanmaalla ja Etelä-Savossa tämän ikäryhmän osuus väestöstä oli vastaavasti pienin.

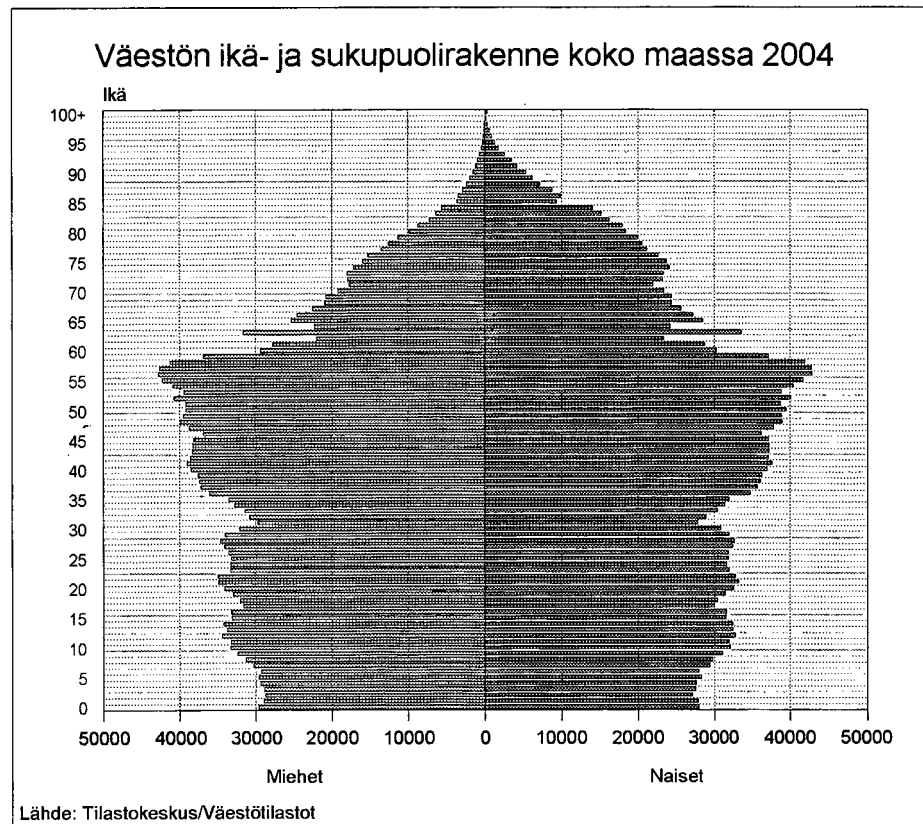
Vuonna 2004 yli 64-vuotiaita oli suhteellisesti eniten Etelä-Savon ja vähiten Uudenmaan maakunnassa. Yli 64-vuotiaiden määrä ylitti alle 15-vuotiaiden määrän 52 seutukunnassa. Suurin vanhimpien ikäluokkien osuus oli Joutsan seutukunnassa, yli 26 %. Oulun seutukunnassa 65 vuotta täyttäneiden osuus jäi reiluun kymmeneen prosenttiin.

Oulun seutukunnassa väestö oli maan nuorinta keski-ikä ollessa 35,4 vuotta vuonna 2004. Joutsan seutukunnassa väestö oli keskimäärin vanhinta, 47,5 vuotta. Koko maassa keski-ikä oli 40,3 vuotta ja se on noussut 0,9 vuotta vuodesta 2000. Tänä aikana keski-ikä on noussut myös kaikissa seutu- ja maakunnissa. Itä-Lapin seutukunnassa se nousi eniten, 2,9 vuotta. Oulun, Jyväskylän ja Tampereen seutukunnissa nousua oli vähiten, 0,4 vuotta. Reilun kahdenkymmenen vuoden aikana (1980–2004) keski-ikä on noussut eniten Kainuussa (8,9 vuotta) ja vähiten Uudellamaalla (3,1 vuotta).

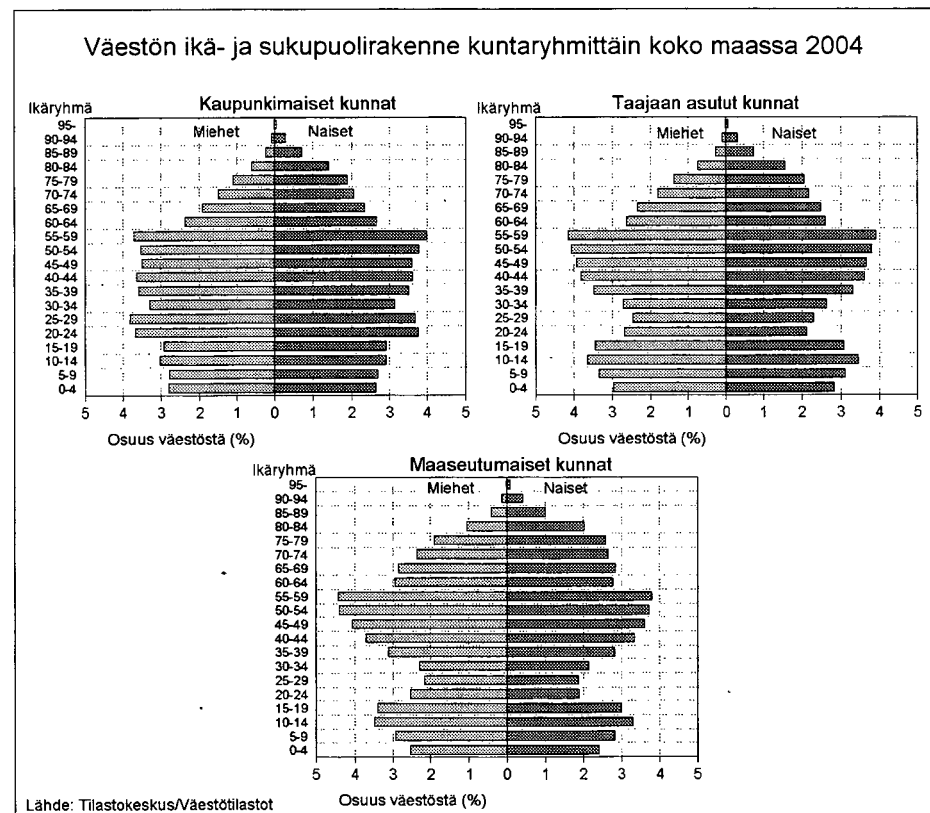
Suurin osa maakunnista ja seutukunnista (44 seutukuntaa) on sukupuolirakenteeltaan naisenemmistöisiä. Naisvaltaisimmat seutukunnat olivat vuonna 2004 Mariehamns stadin sekä Turun ja Helsingin seutukunnat, joissa tuhatta miestä kohti asui yli 1 080 naista. Naisten suhteellinen osuus oli pienin (alle 920 naista tuhatta miestä kohti) Pohjois-Lapin, Ålands skärgårdin ja Oulunkaaren seutukunnissa.

Kuva 2.2. Väestön ikärakenne koko maassa 1990–2004.

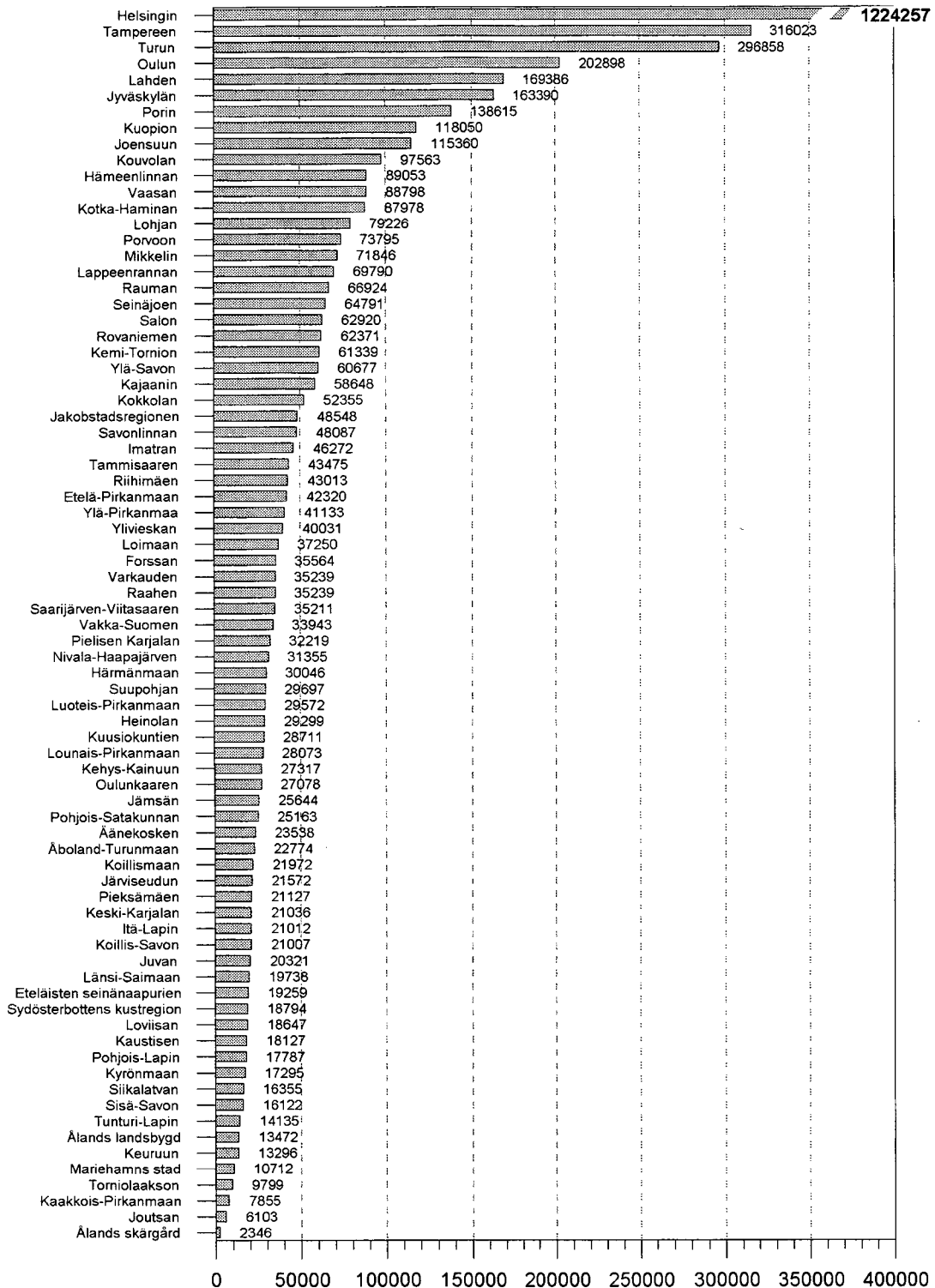

Kuva 2.3. Väestön ikä- ja sukupuolirakenne koko maassa 2004.

Kuva 2.4. Väestön ikä- ja sukupuolirakenne kuntaryhmittäin koko maassa 2004.

Väkiluku seutukunnittain 2004

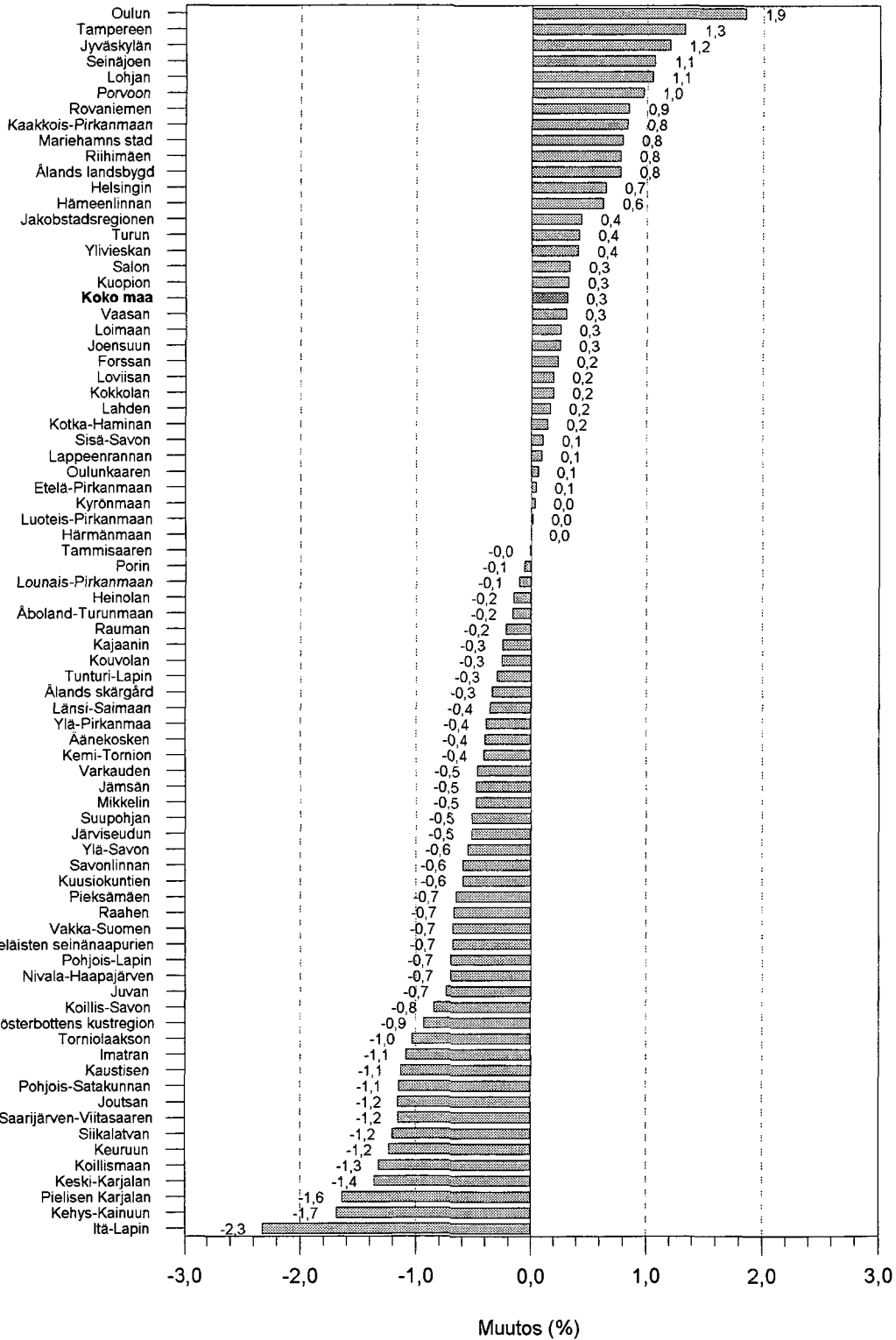
Vuoden 2005 seutukuntarajat

Väkiluku

Lähde: Tilastokeskus/Väestötilastot

Kuva 2.5. Väkiluku seutukunnittain 31.12.2004.

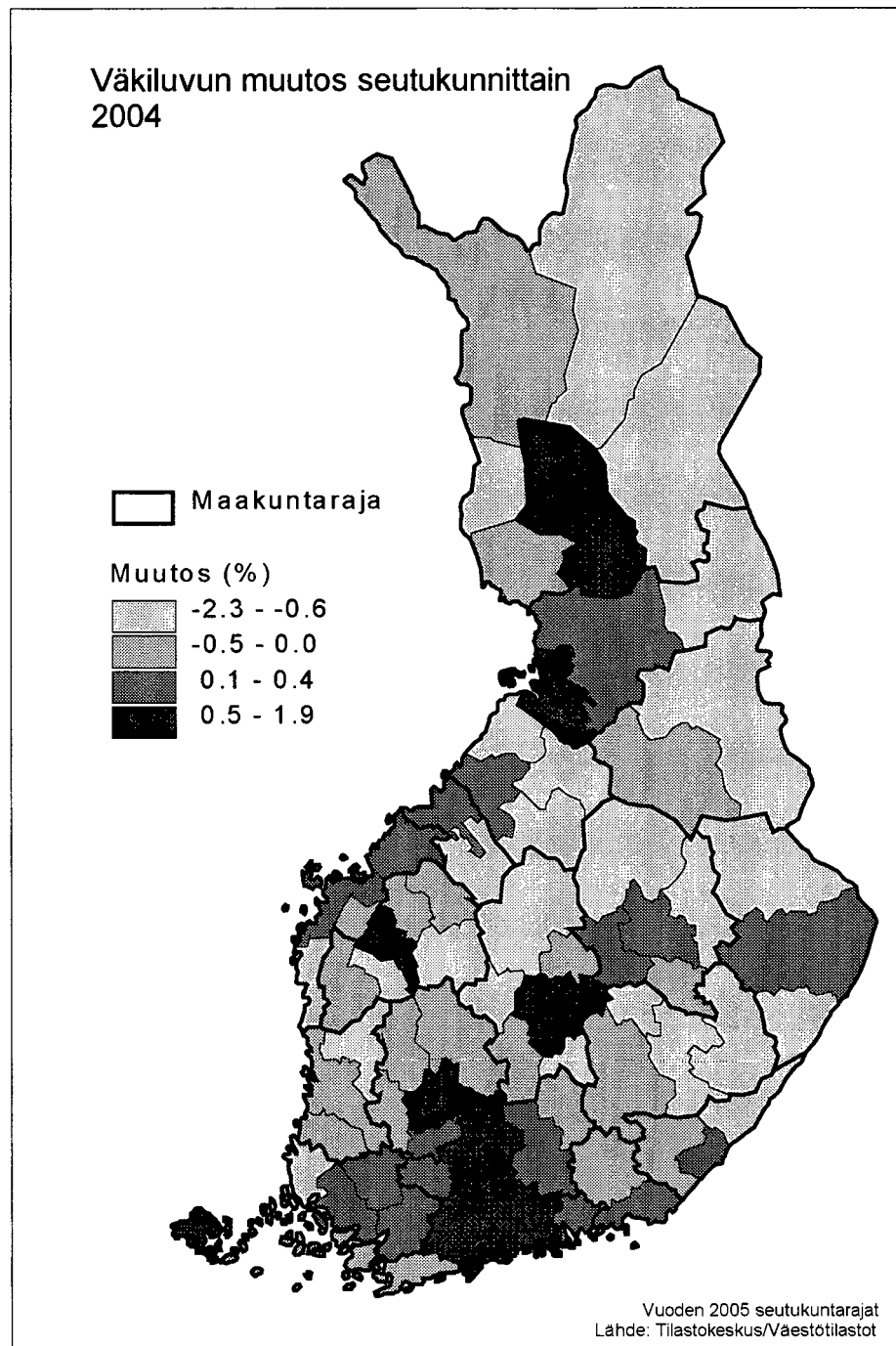
Väkiluvun muutos seutukunnittain 2004

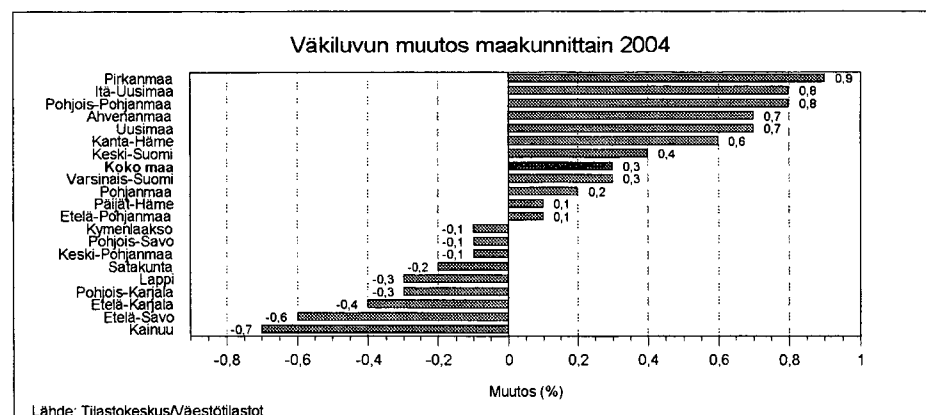
Vuoden 2005 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Väestötilastot

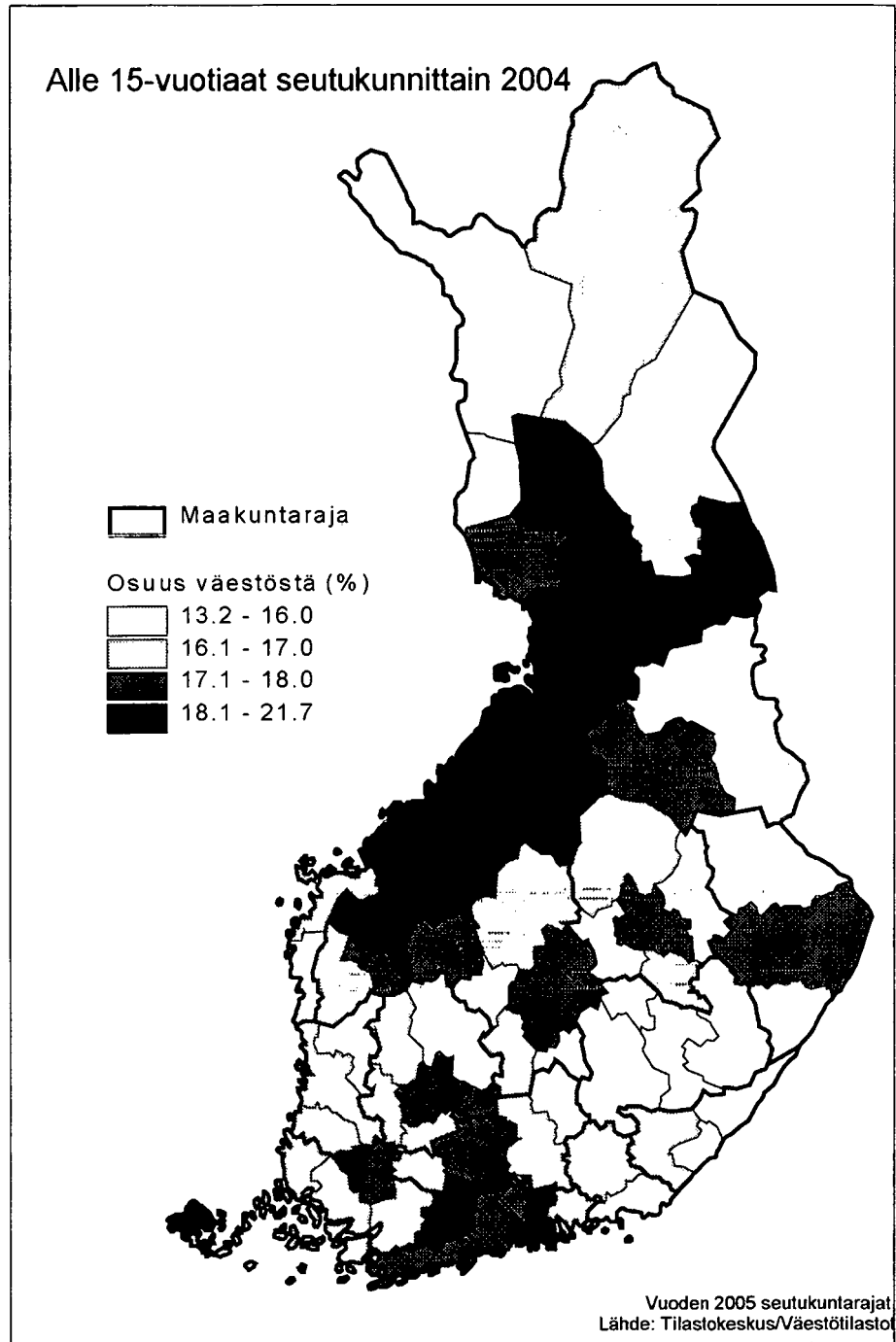
Kuva 2.6. Väkiluvun muutos seutukunnittain 2004.

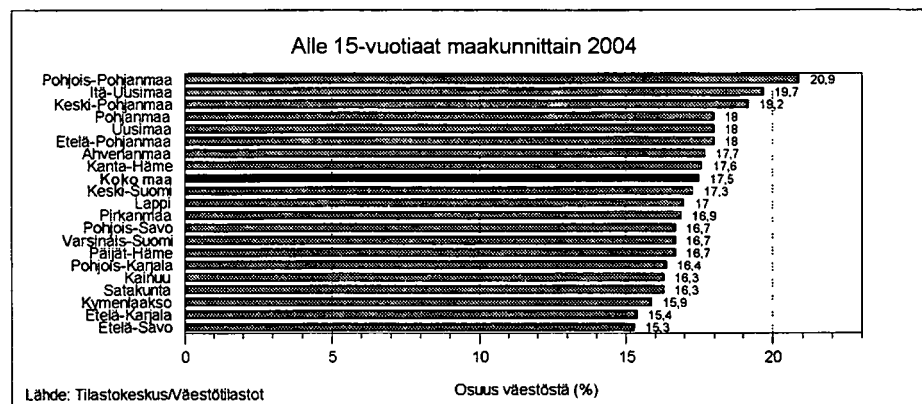
Kuva 2.7. Väkiluvun muutos seutukunnittain 2004.

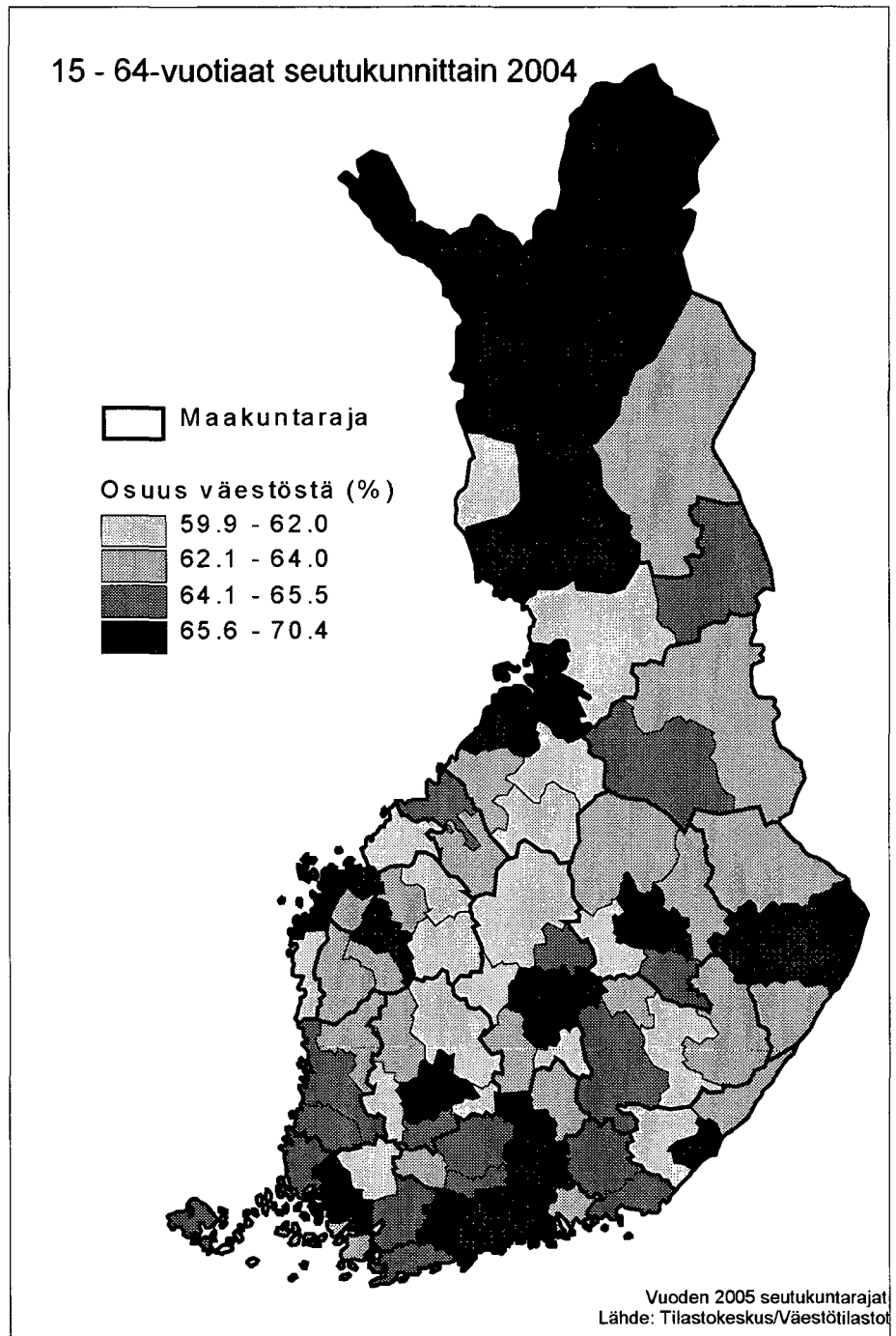
Kuva 2.8. Väkiluvun muutos maakunnittain 2004.

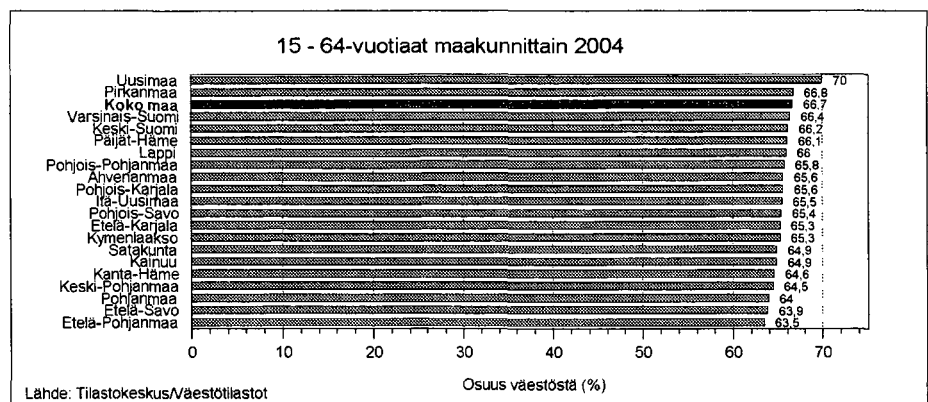
Kuva 2.9. Alle 15-vuotiaat seutukunnittain 2004.

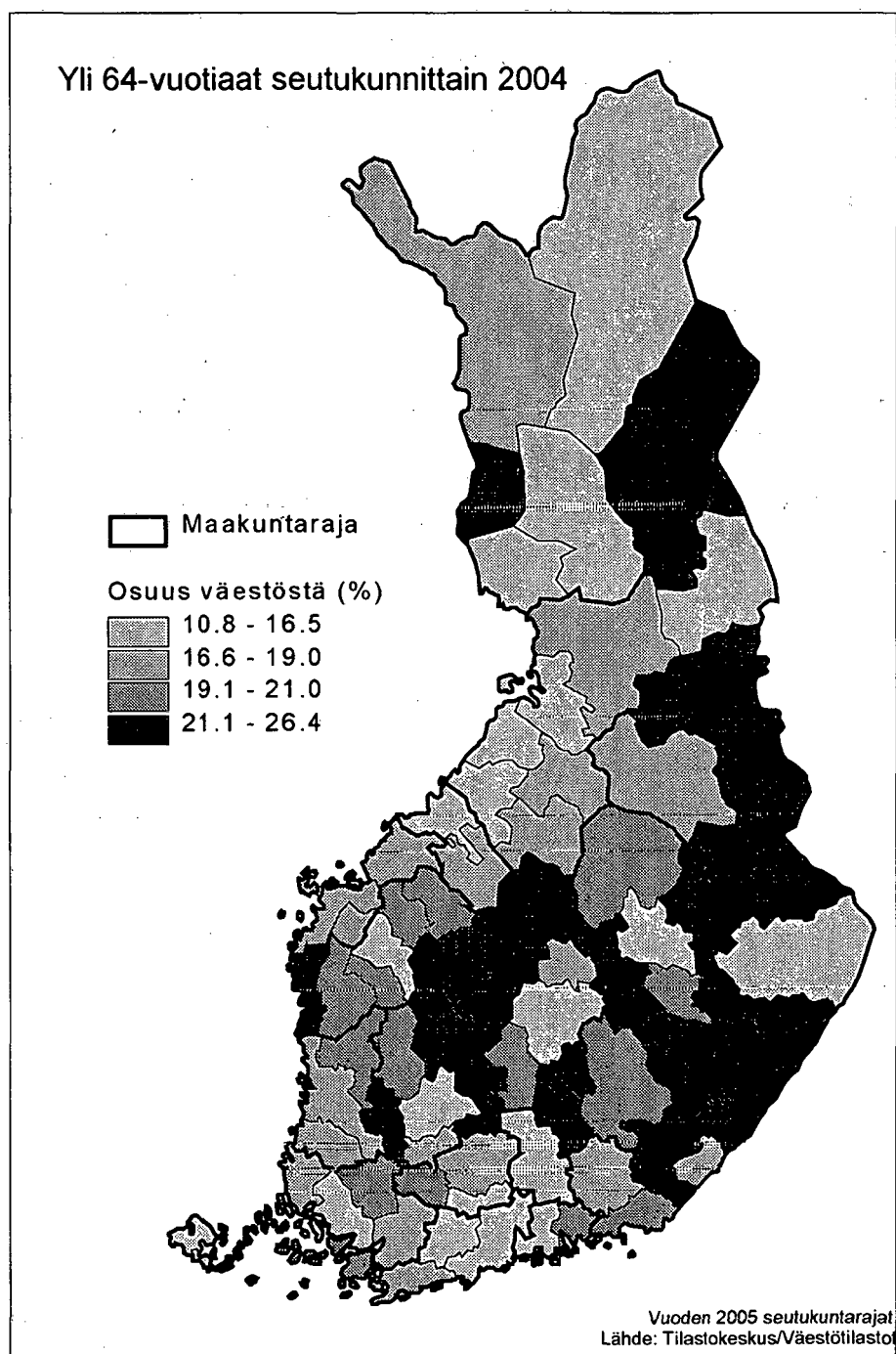
Kuva 2.10. Alle 15-vuotiaat maakunnittain 2004.

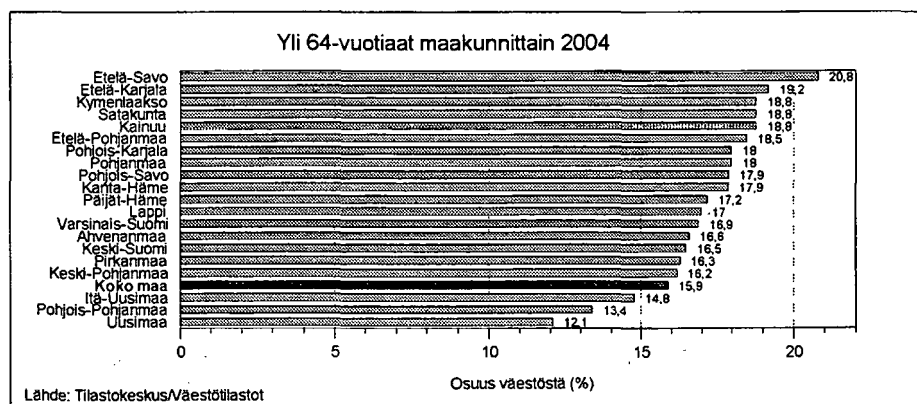
Kuva 2.11. 15–64-vuotiaat seutukunnittain 2004.

Kuva 2.12. 15–64-vuotiaat maakunnittain 2004.

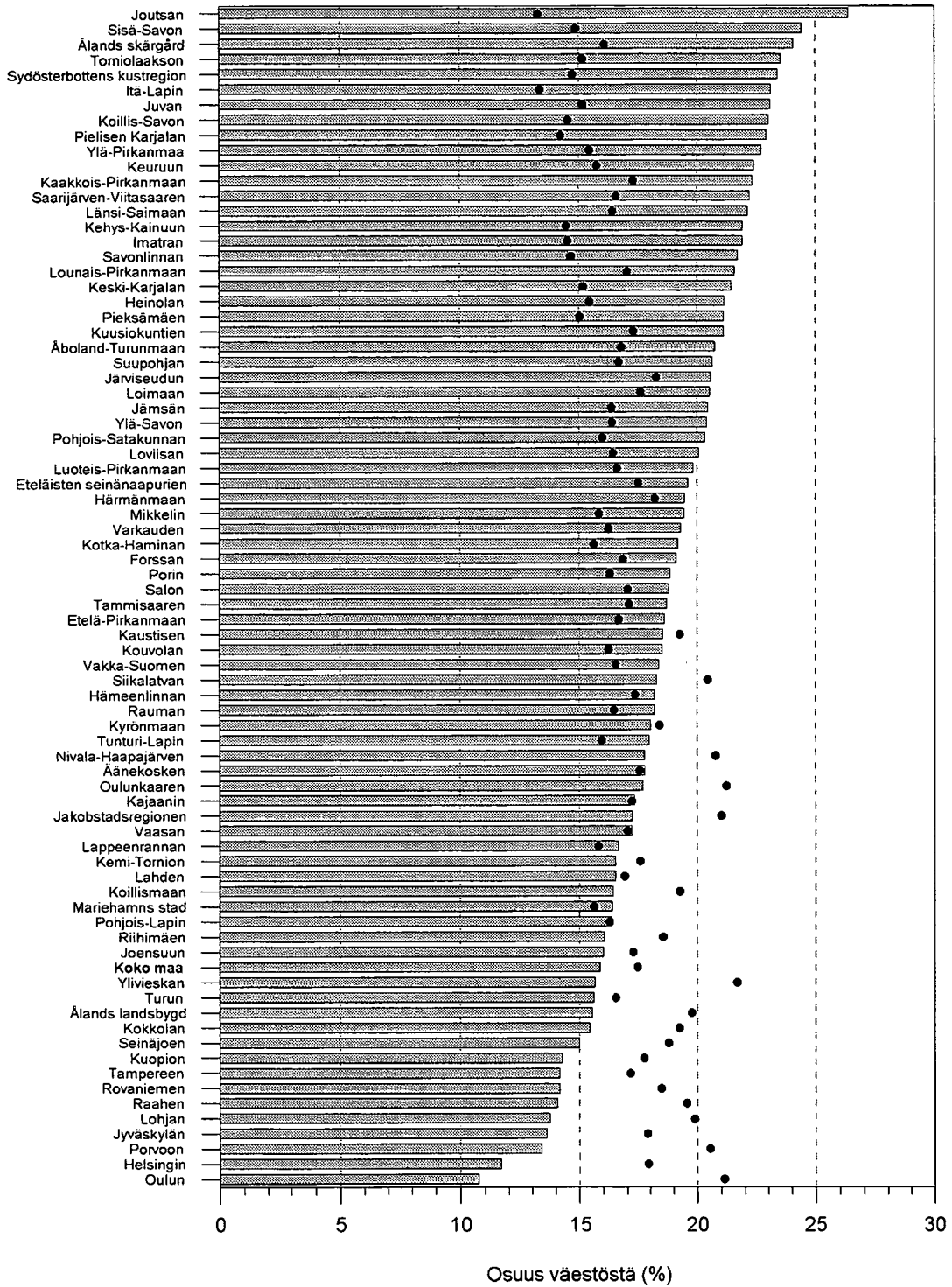

Kuva 2.13. Yli 64-vuotiaat seutukunnittain 2004.

Kuva 2.14. Yli 64-vuotiaat maakunnittain 2004.

Yli 64- ja alle 15-vuotiaat seutukunnittain 2004

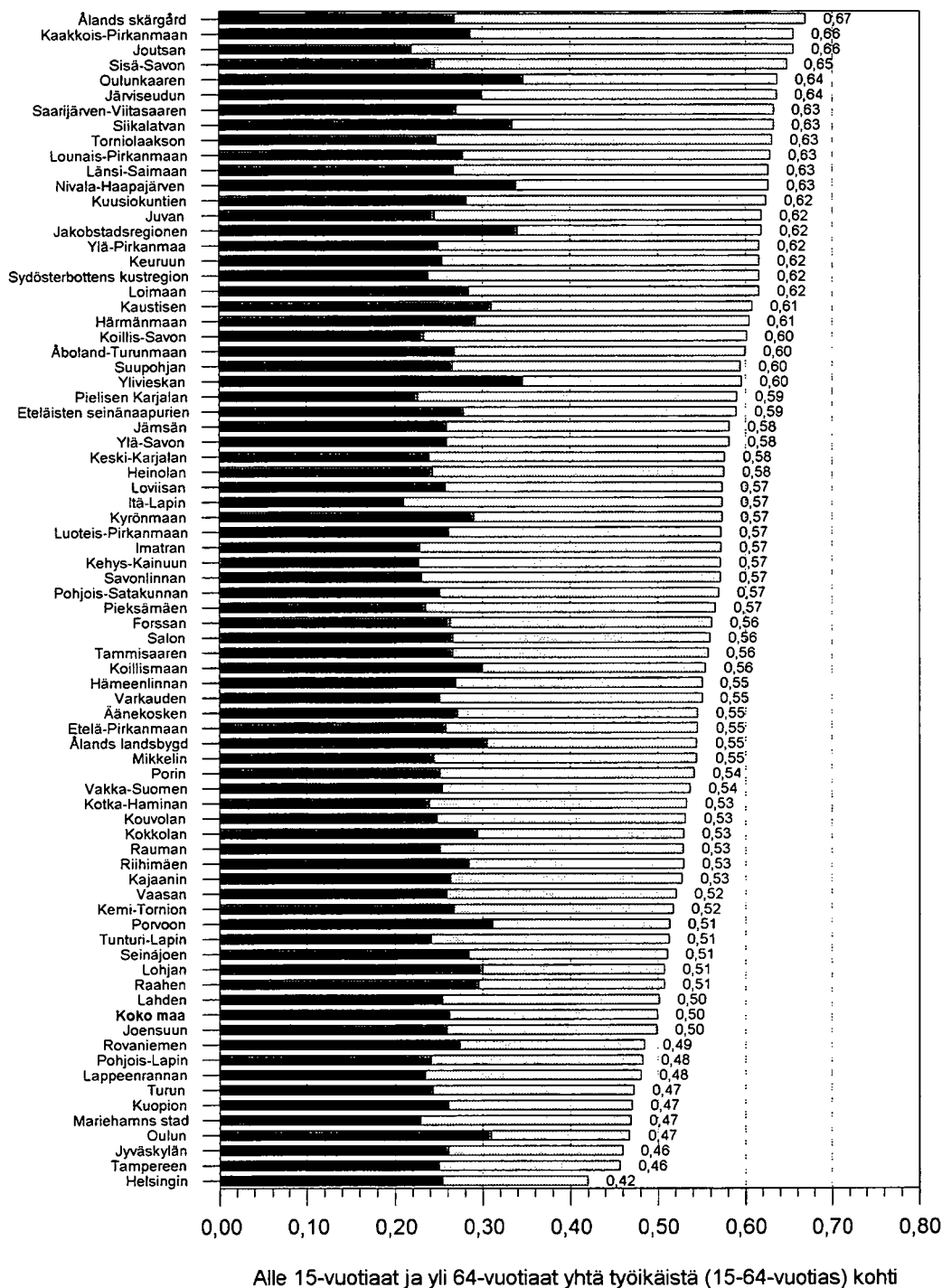

Vuoden 2005 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Väestötilastot

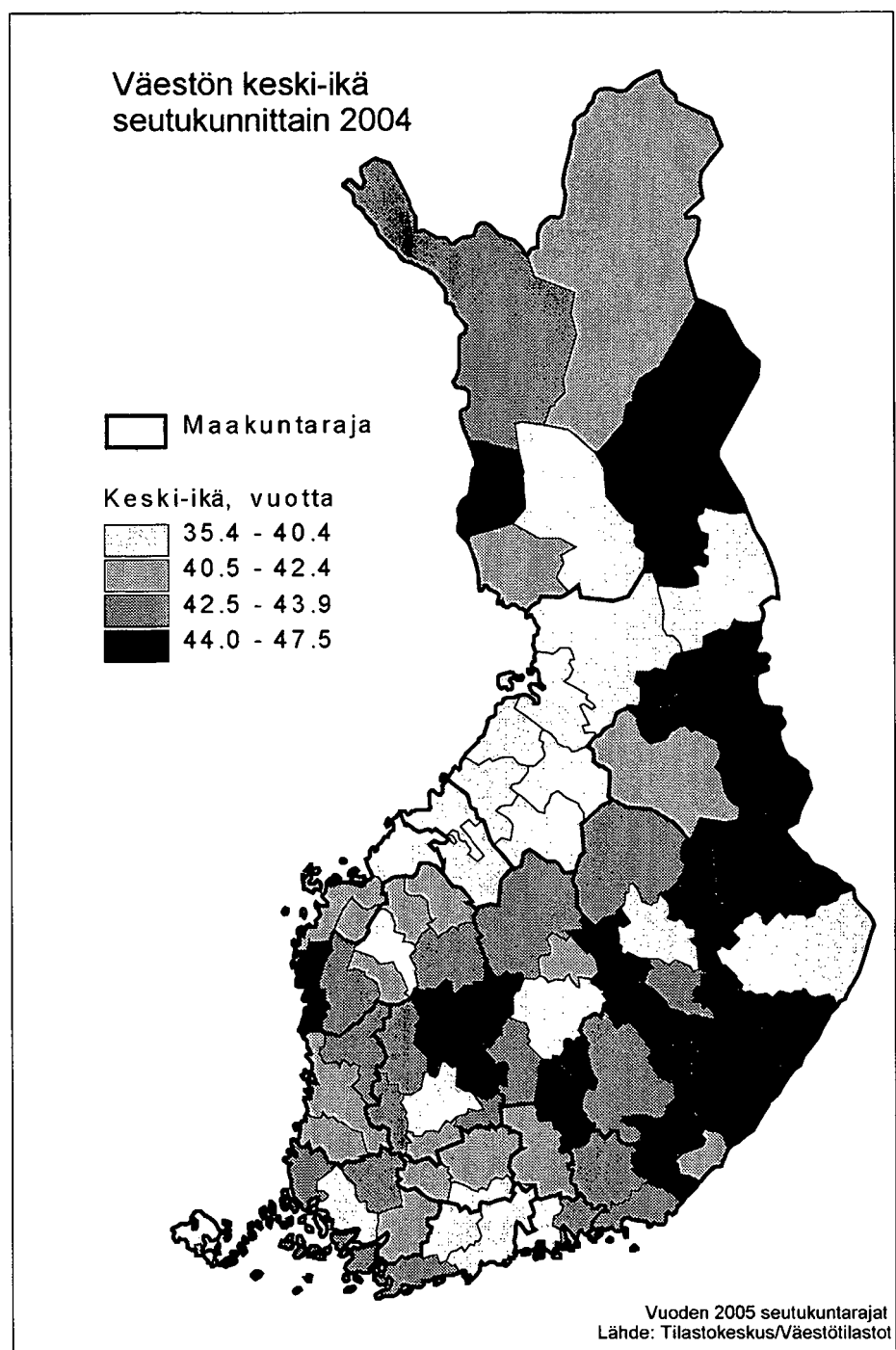
Kuva 2.15. Yli 64- ja alle 15-vuotiaat seutukunnittain 2004.

Demografinen huoltosuhde seutukunnittain 2004

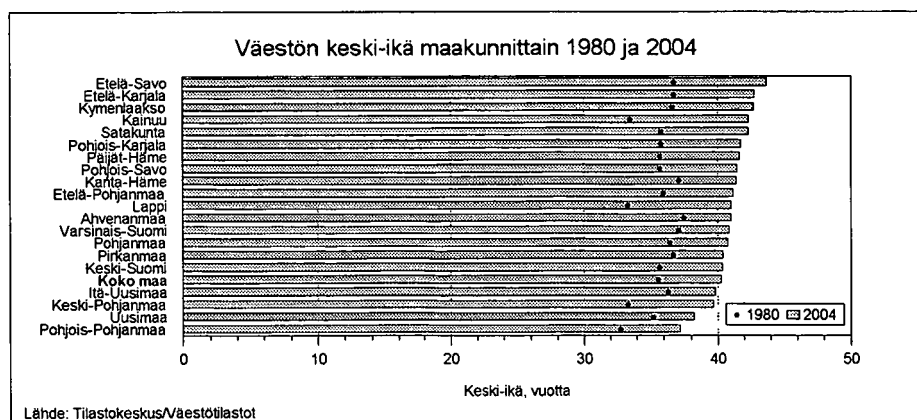

Vuoden 2005 seutukuntarajat
Lähde: Tilastokeskus/Väestötillastot

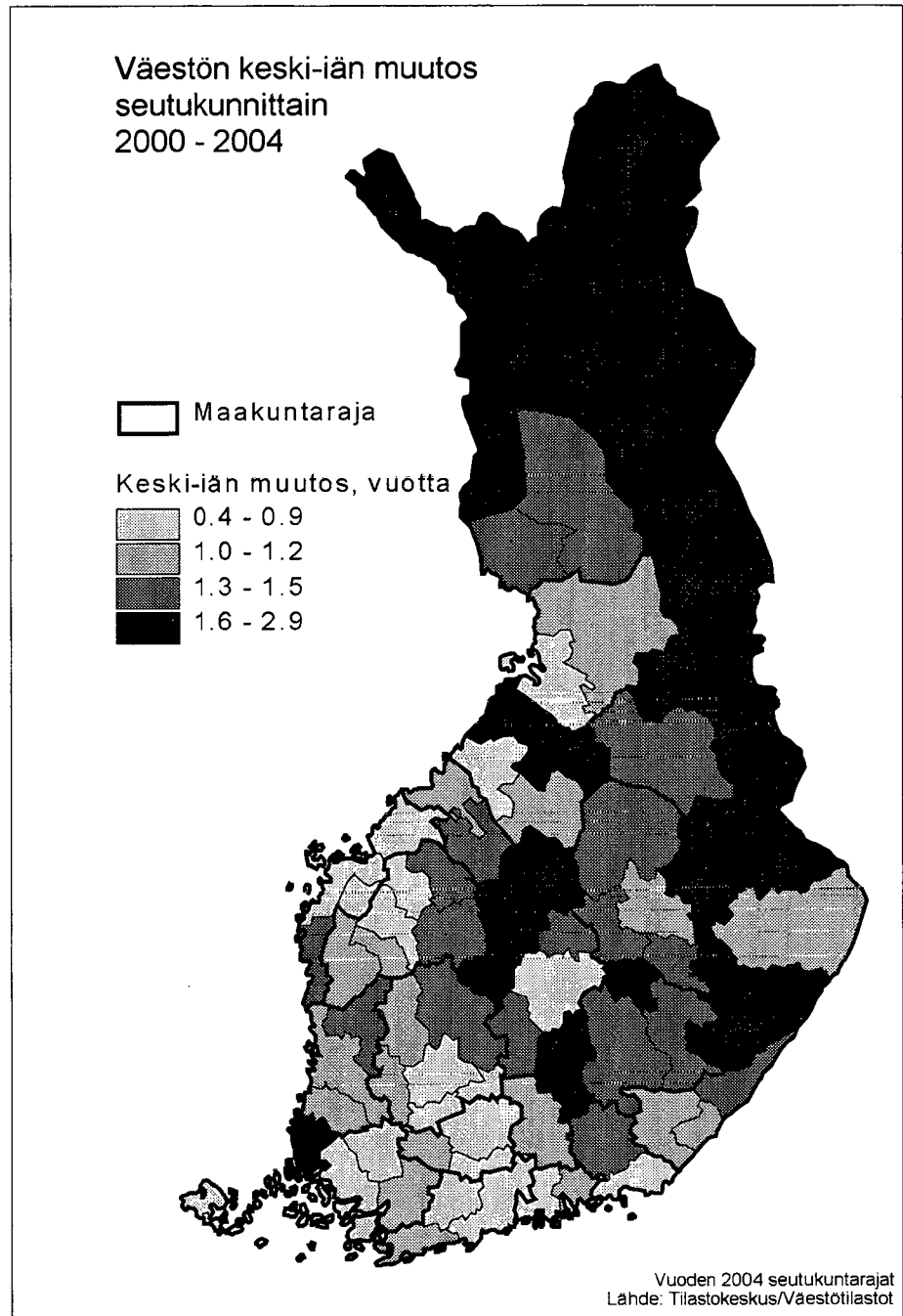
Kuva 2.16. Demografinen huoltosuhde seutukunnittain 2004.

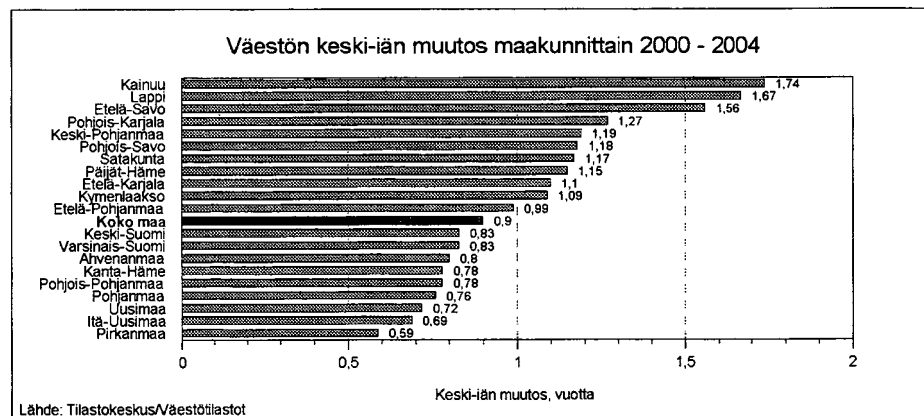
Kuva 2.17. Väestön keski-ikä seutukunnittain 2004.

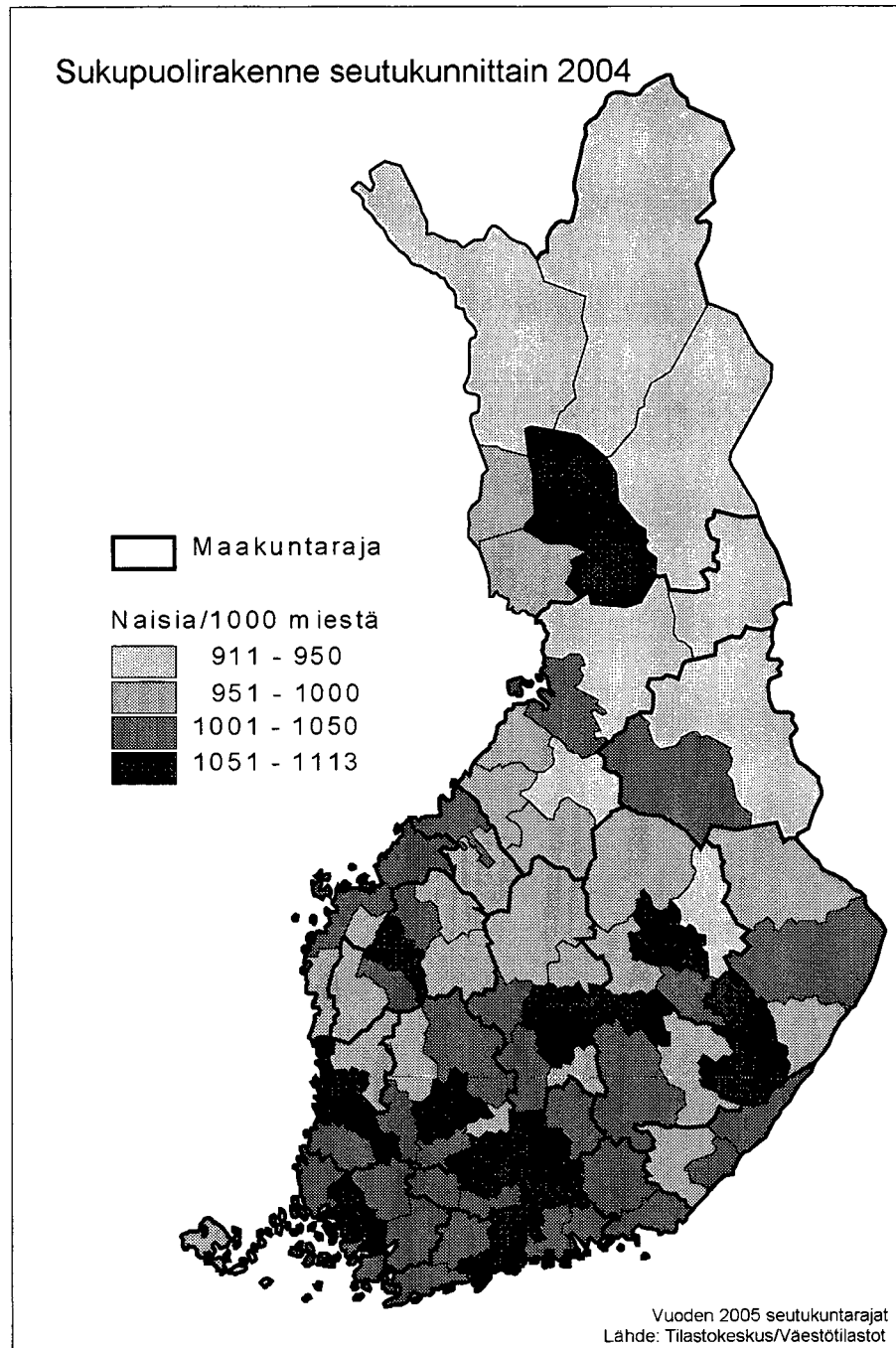
Kuva 2.18. Väestön keski-ikä maakunnittain 1980 ja 2004.

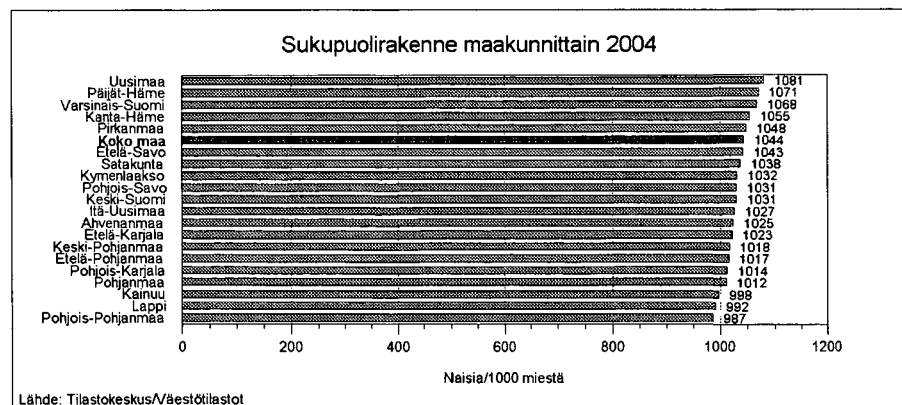
Kuva 2.19. Väestön keski-ikä muutos seutukunnittain 2000–2004.

Kuva 2.20. Väestön keski-ikä muutos maakunnittain 2000–2004.

Kuva 2.21. Sukupuolirakenne seutukunnittain 2004.

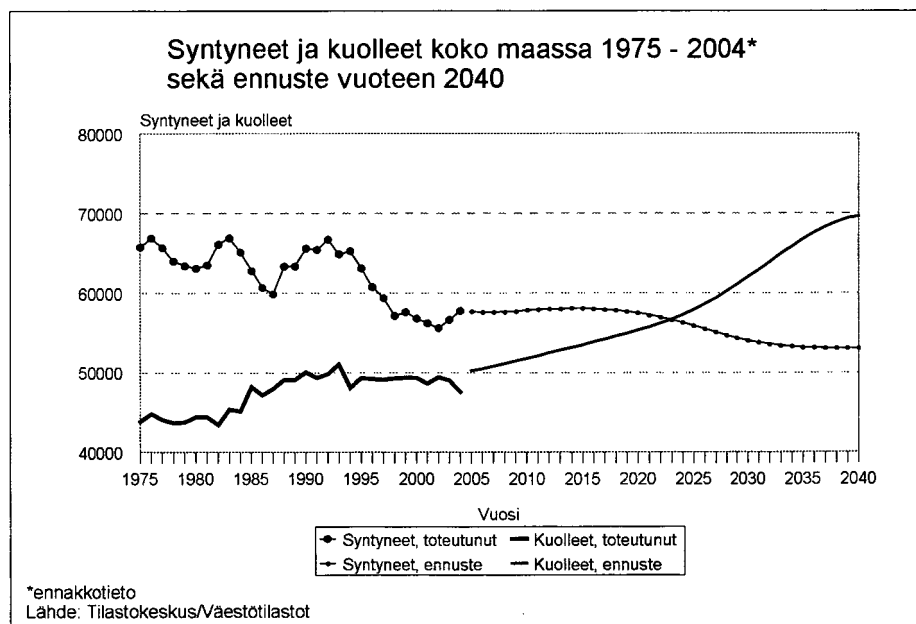
Kuva 2.22. Sukupuolirakenne maakunnittain 2004.

Syntyvyys ja kuolleisuus

Syntyvyys- ja kuolleisuusluvut kertovat syntyneiden ja kuolleiden määrän suhteessa koko väestöön. Syntyvyys oli korkeinta ja kuolleisuus matalinta vuonna 2004 (ennakkotieto) Oulun seutukunnassa, jossa tuhatta asukasta kohti syntyi 16 lasta ja kuoli 6 henkilöä. Pienimmillään syntyvyys oli Ålands skärgårdin seutukunnassa, 5 syntynyttä tuhatta asukasta kohti. Keski-Karjalan seutukunnassa kuolleisuus oli vastaavasti korkein, lähes 15 promillea.

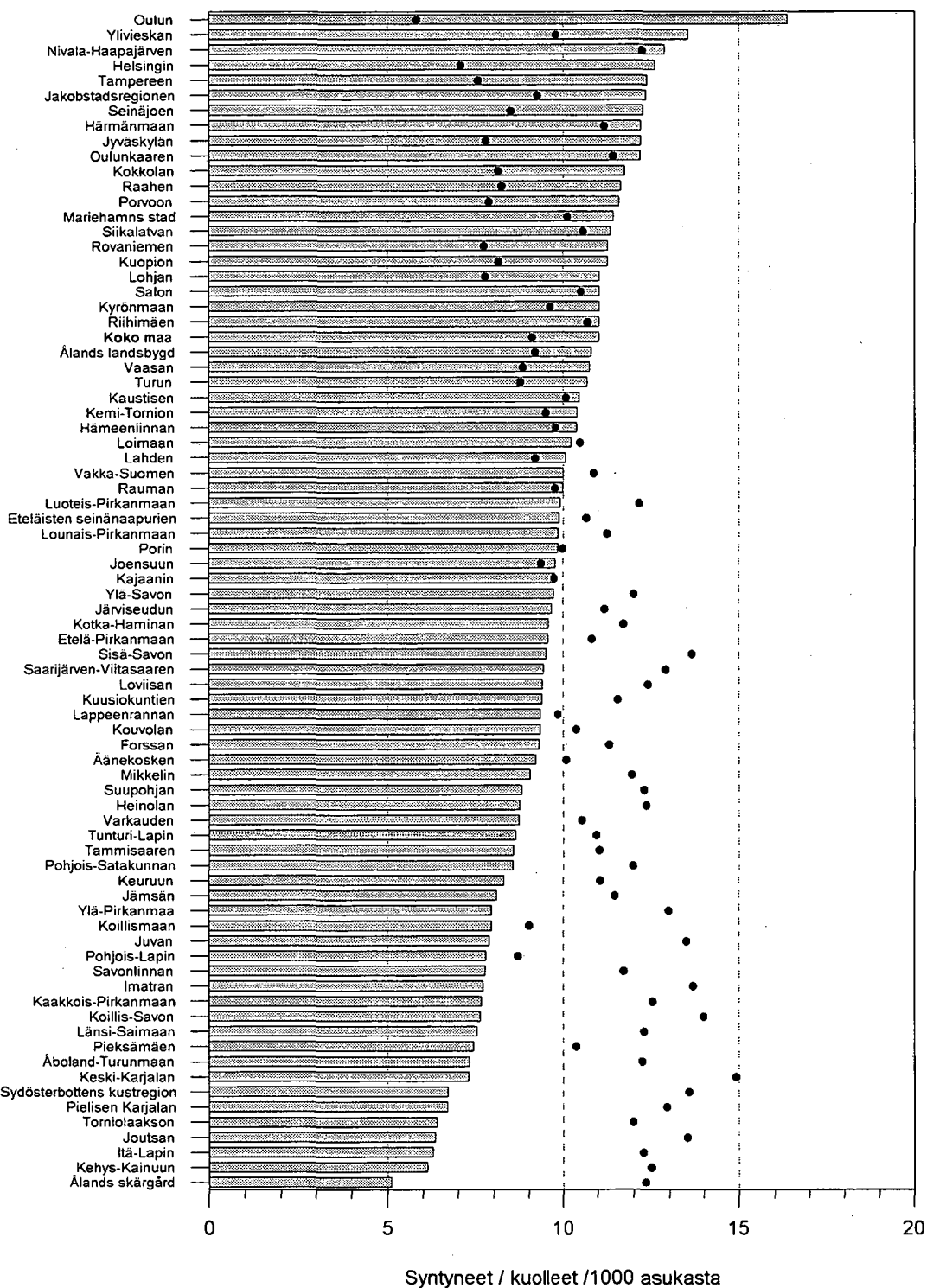
Syntyneiden enemmydellä eli syntyneiden ja kuolleiden määrän erotuksella ilmaistaan luonnollisen väestönmuutoksen suuntaa ja suuruutta. Vuonna 2004 (ennakkotieto) koko maassa syntyneitä oli enemmän kuin kuolleita, mutta syntyneiden enemmyden ennustetaan jatkuvasti pienenevän, kun syntyvyys alenee. Kuolleiden määrään taas vaikuttaa vuosittaisen satunnaisvaihtelun lisäksi väestön ikääntyminen, joka lisää kuolleiden määrää. Vuoden 2022 jälkeen luonnollisen väestönmuutoksen ennustetaan kääntyvän Suomessa negatiiviseksi.

Vuoden 2004 ennakkotiedon mukaan syntyneiden enemmyys oli positiivinen 31 seutukunnassa, eli syntyneitä oli enemmän kuin kuolleita. Suurinta se oli Oulun seutukunnassa ja pienintä Keski-Karjalan seutukunnassa, jossa syntyneitä oli vähiten suhteessa kuolleiden määrään. Kahdentoista maakunnan luonnollinen väestönmuutos oli positiivinen ja kahdeksan negatiivinen. Eniten luonnollista väestönkasvua tapahtui Pohjois-Pohjanmaalla. Heikointa luonnollinen väestönkehitys oli Etelä-Savon ja Etelä-Karjalan maakunnissa.

Kuva 2.23. Syntyneet ja kuolleet koko maassa 1975–2004 sekä ennuste vuoteen 2040.

Syntyneet ja kuolleet seutukunnittain 2004*

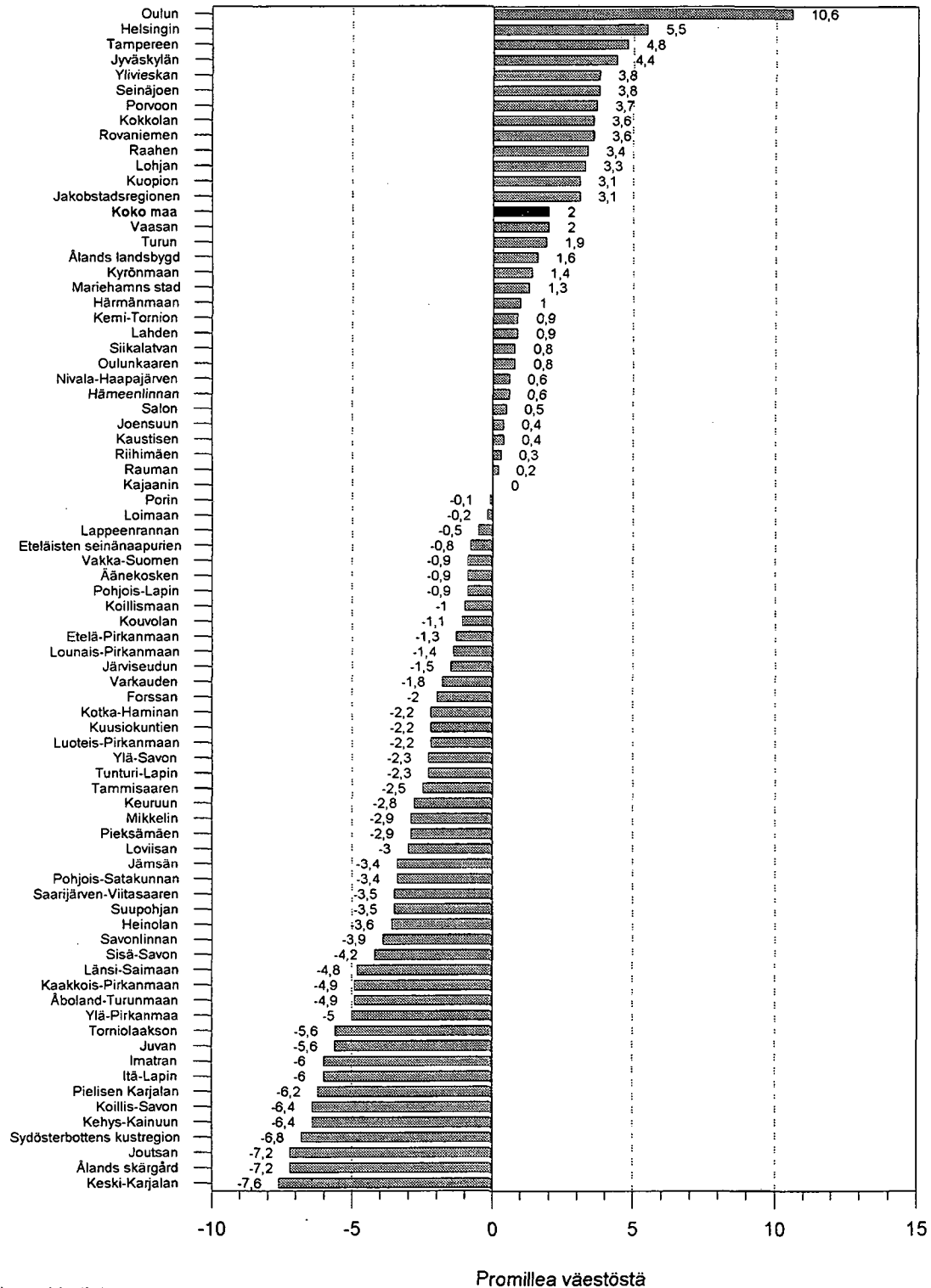
*ennakkotieto

Vuoden 2005 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Väestötilastot

Kuva 2.24. Syntyneet ja kuolleet seutukunnittain 2004.

Syntyneiden enemmitys seutukunnittain 2004*

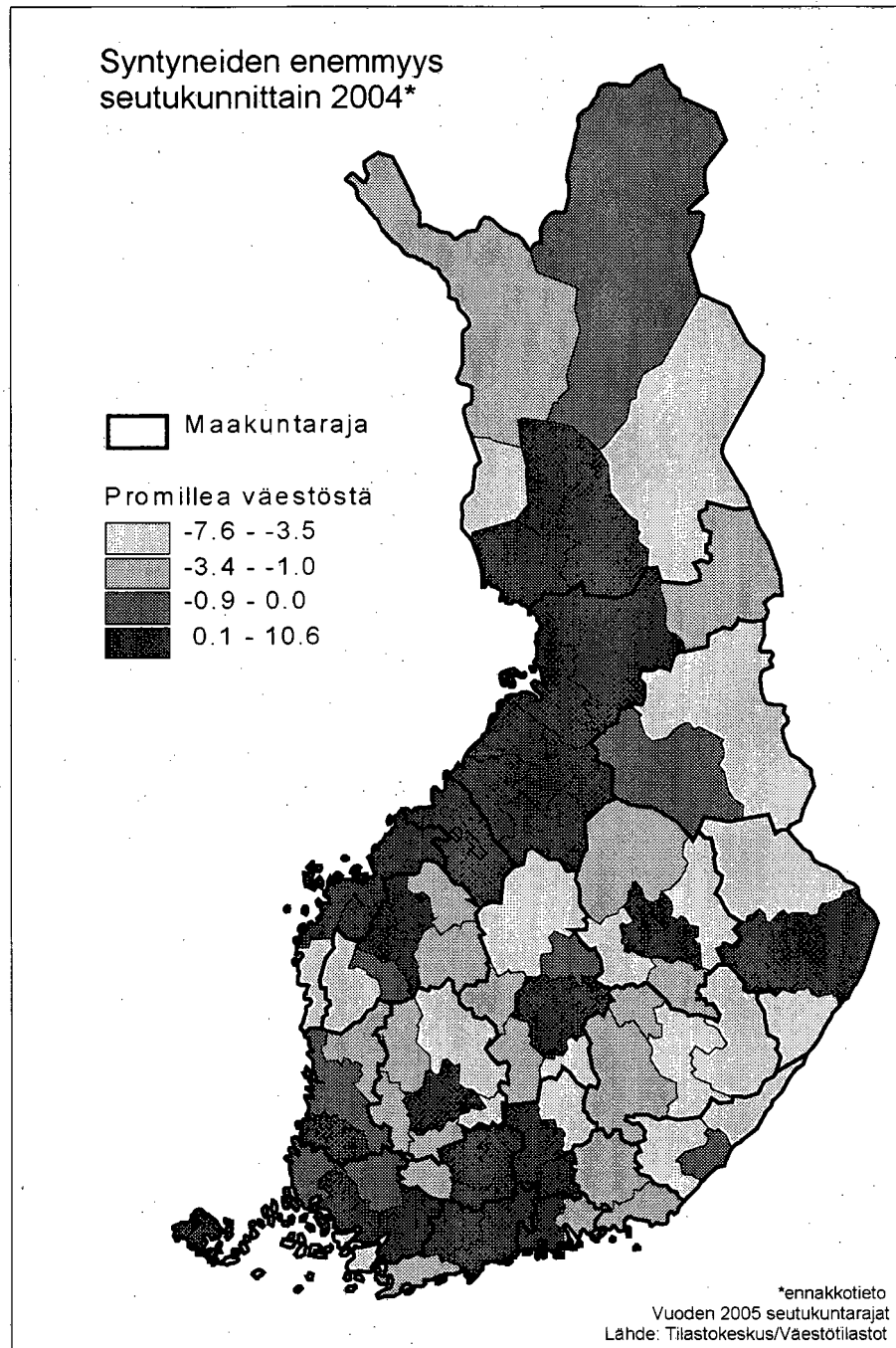

*ennakkotieto

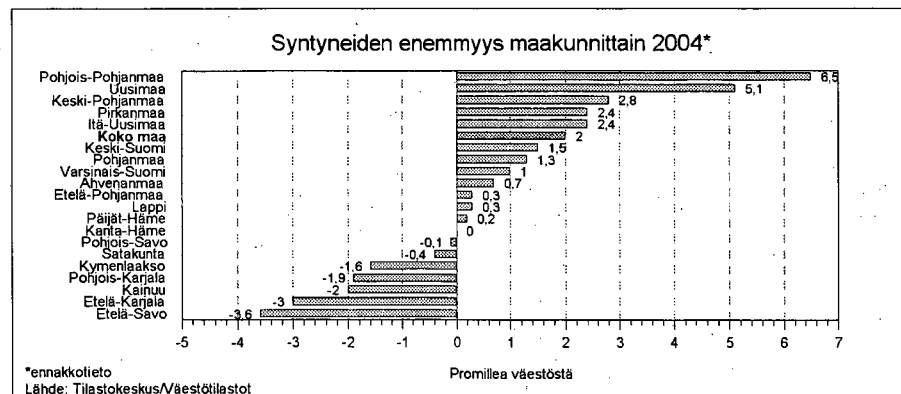
Vuoden 2005 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Väestötilastot

Kuva 2.25. Syntyneiden enemmitys seutukunnittain 2004.

Kuva 2.26. Syntyneiden enemmitys seutukunnittain 2004.

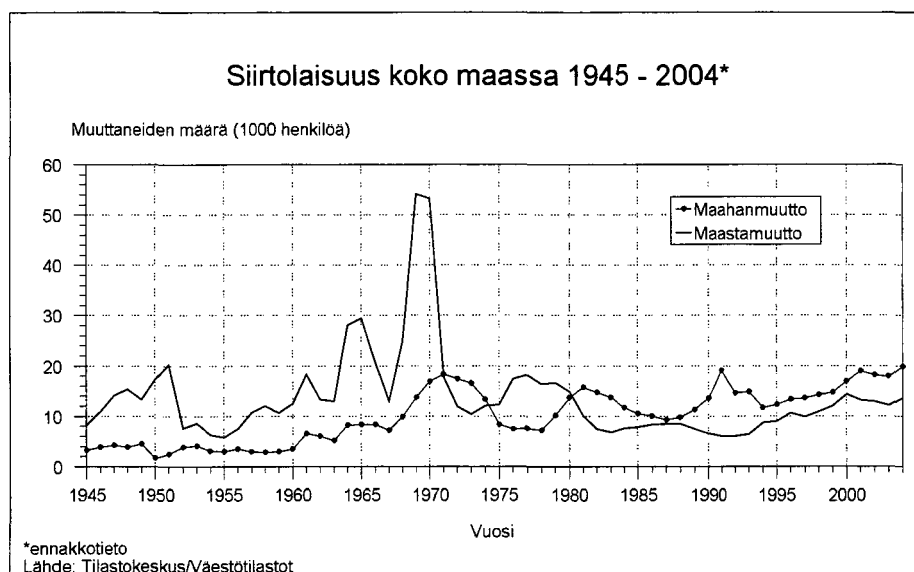

Kuva 2.27. Syntyneiden enemmitys maakunnittain 2004.

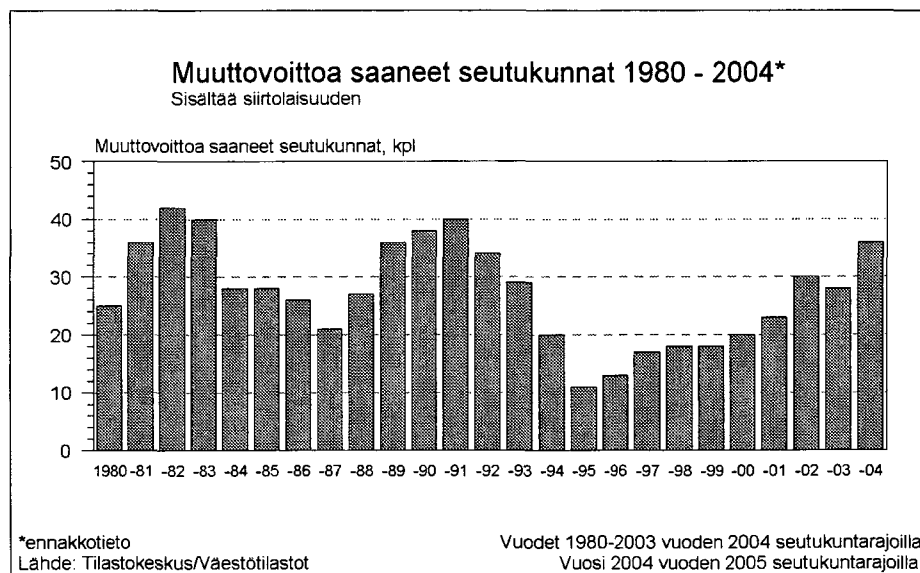
Muuttoliike

Muuttotase oli vuonna 2004 (ennakkotieto) positiivinen 36 seutukunnassa. Suhteellisesti eniten muuttovoittoa saivat Kaakkois-Pirkanmaan, Tampereen ja Oulun seutukunnat. Suhteellisesti eniten väestöä menettivät muuttoliikkeen seurauksena Itä-Lapin, Siikalatvan ja Koillismaan seutukunnat. Maakunnista 12 oli muuttovoittoista, kärjessä Pirkanmaa ja Ahvenanmaa. Kainuussa ja Keski-Pohjanmaalla muuttotase oli suhteellisesti negatiivisin.

Suomessa maahanmuutto on ollut 1980-luvun alusta alkaen suurempaa kuin maastamuutto. Vuonna 2004 (ennakko) nettomaahanmuutto oli kaikissa maakunnissa positiivinen. Suhteellisesti se oli voimakkainta Kainuussa. Vain 3 seutukunnasta oli muuttotappiollisia maiden välisessä muutossa. Suhteellisesti eniten maahanmuuttovoittoa sai Ålands skärgårdin seutukunta.

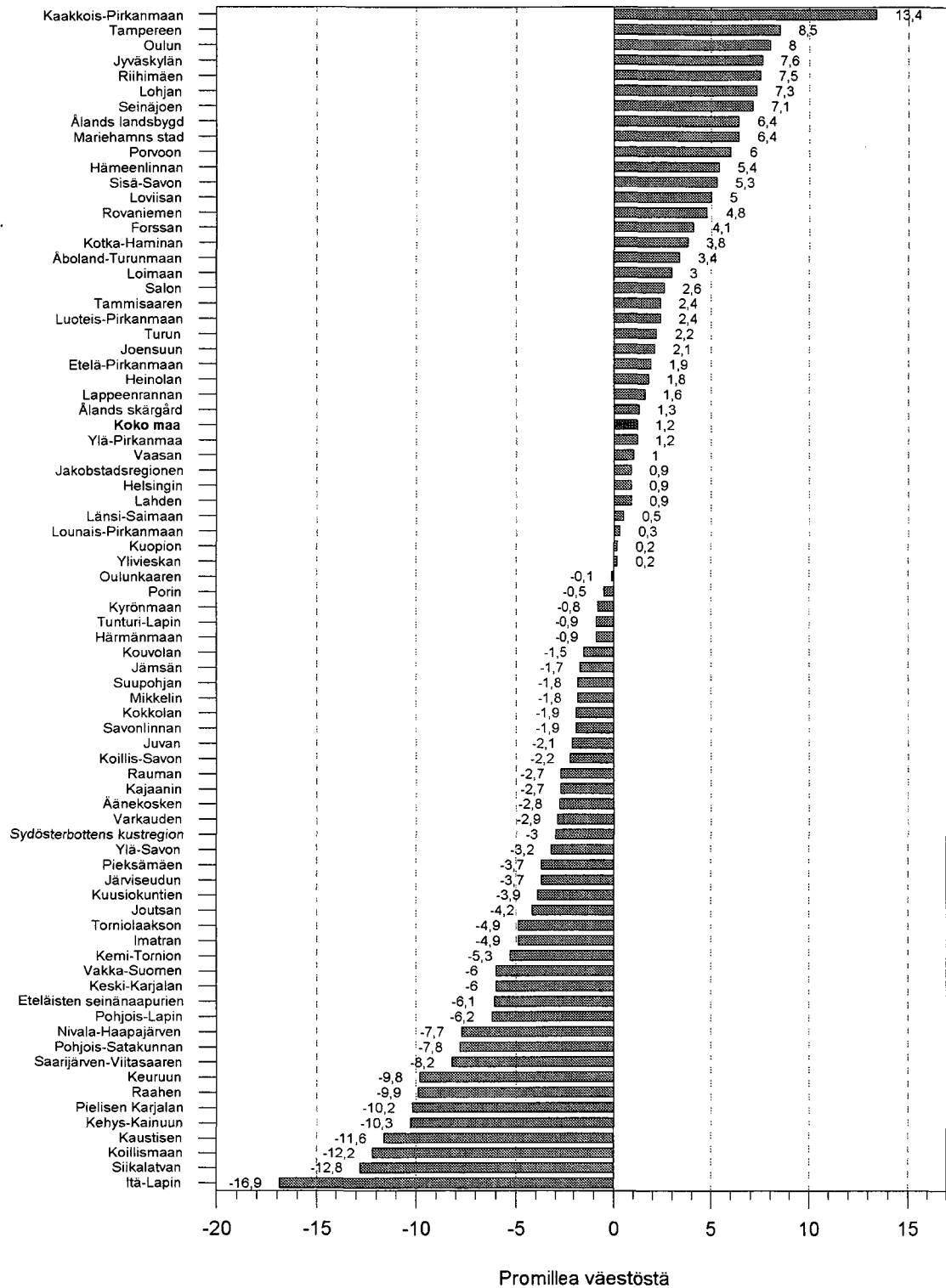

Kuva 2.28. Siirtolaisuus koko maassa 1945–2004.

Kuva 2.29. Muuttovoittoa saaneet seutukunnat 1980–2004.

Muuttotase seutukunnittain 2004*

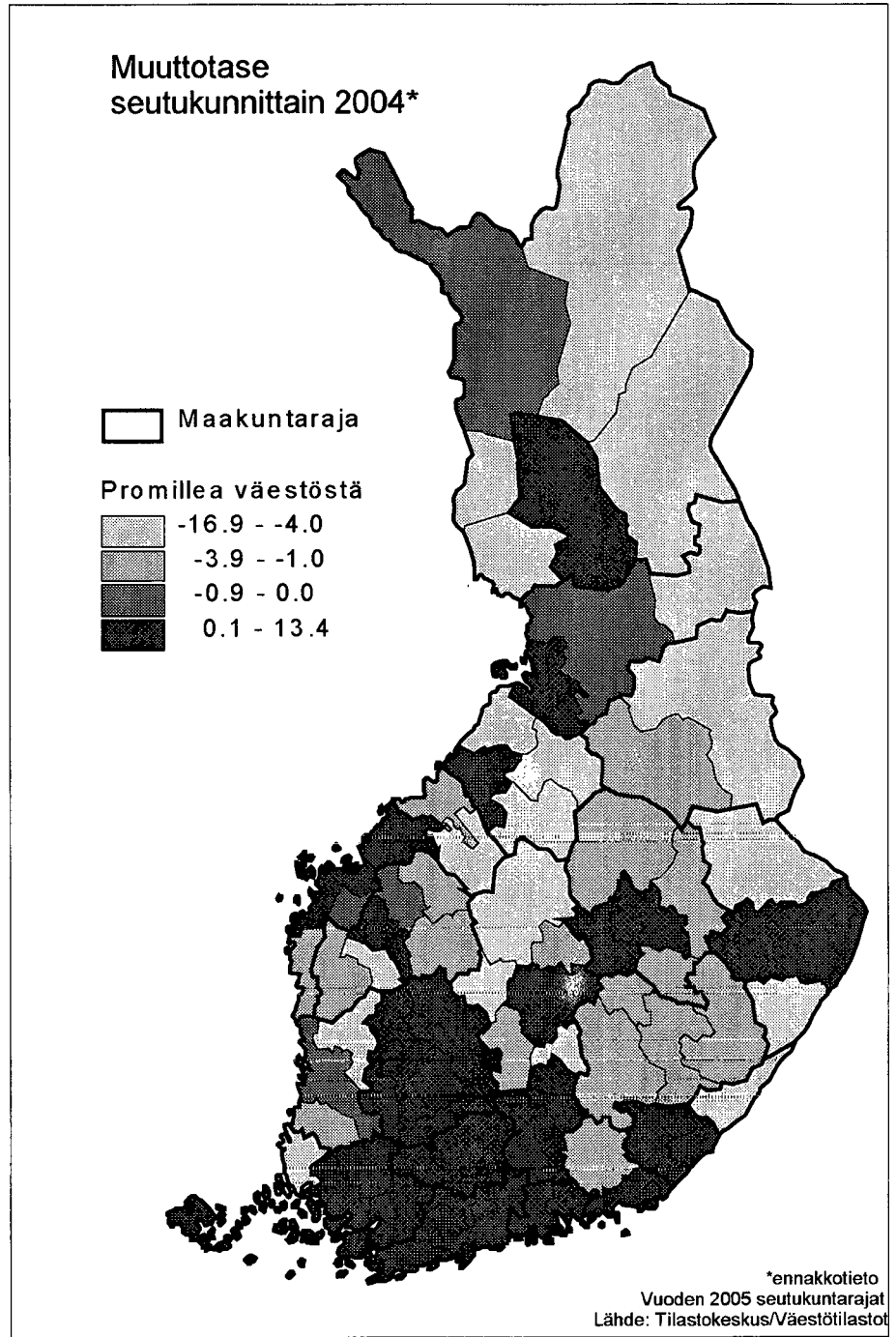

*ennakkotieto

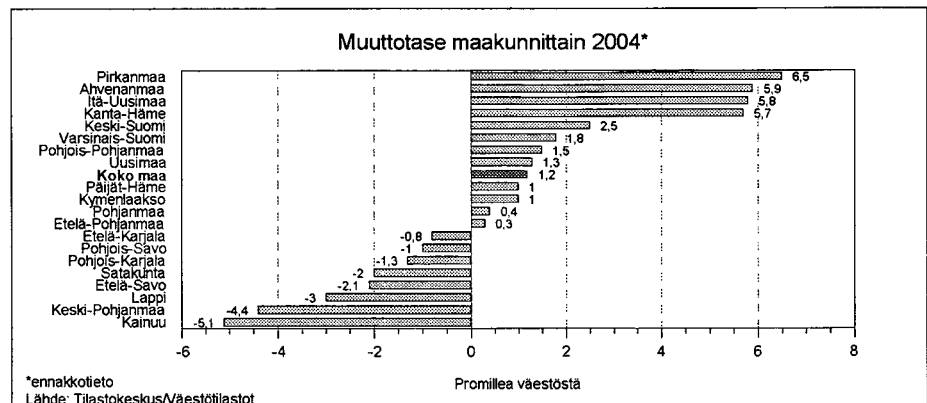
Vuoden 2005 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Väestötilastot

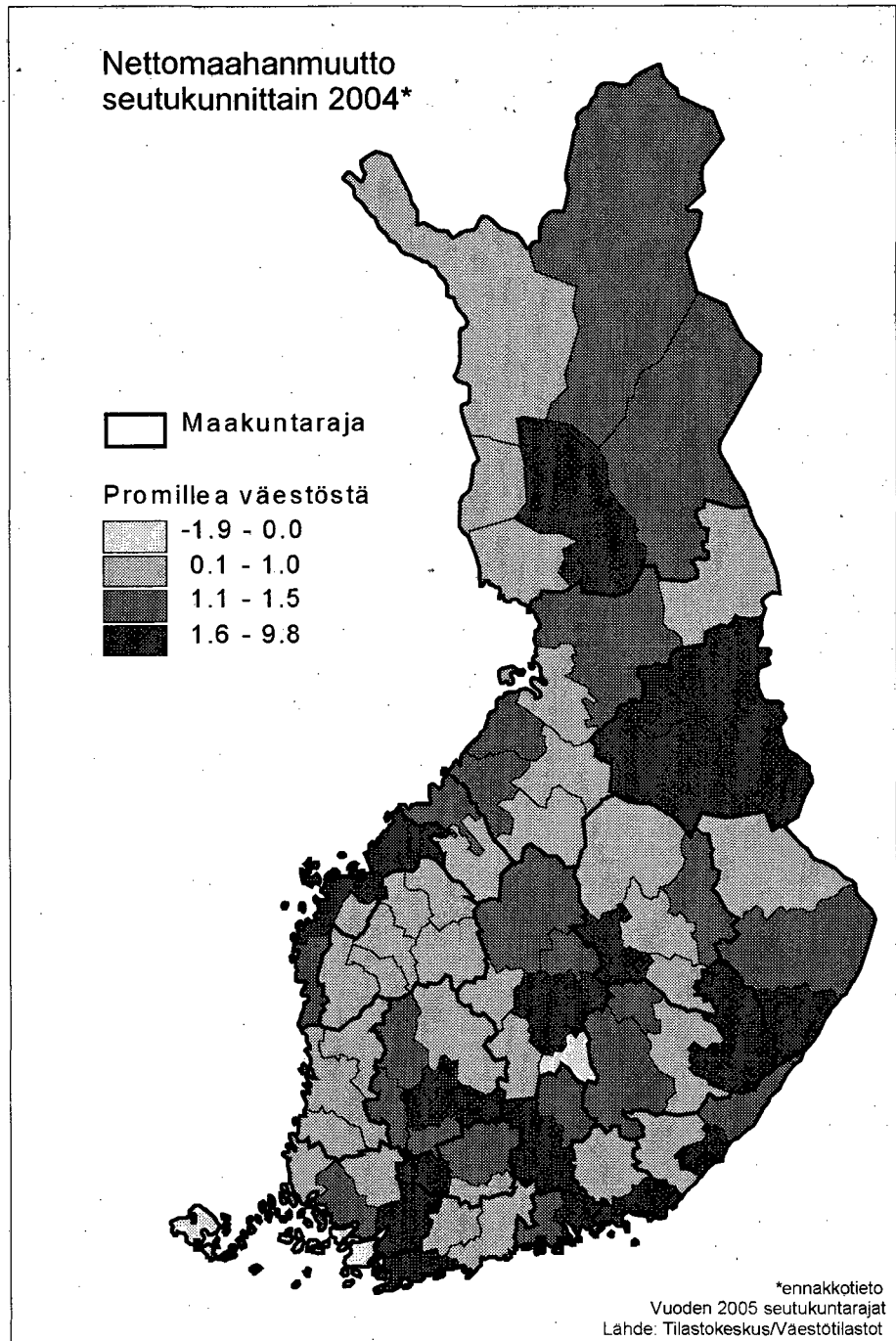
Kuva 2.30. Muuttotase seutukunnittain 2004.

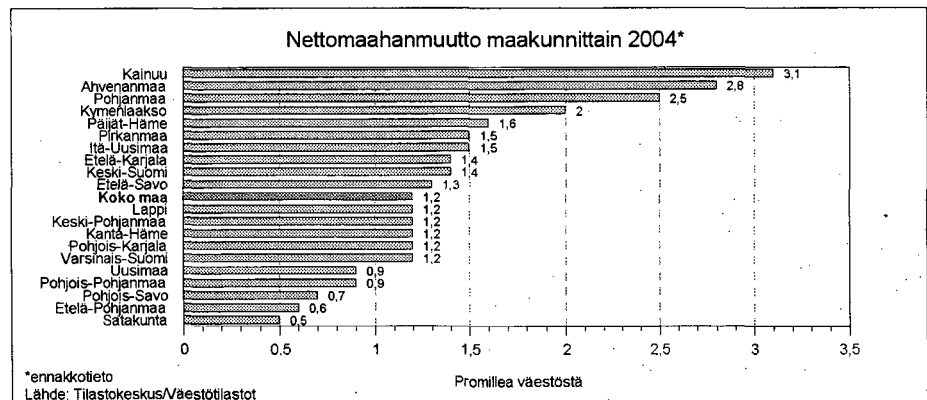
Kuva 2.31. Muuttotase seutukunnittain 2004.

Kuva 2.32. Muuttotase maakunnittain 2004.

Kuva 2.33. Nettomaahanmuutto seutukunnittain 2004.

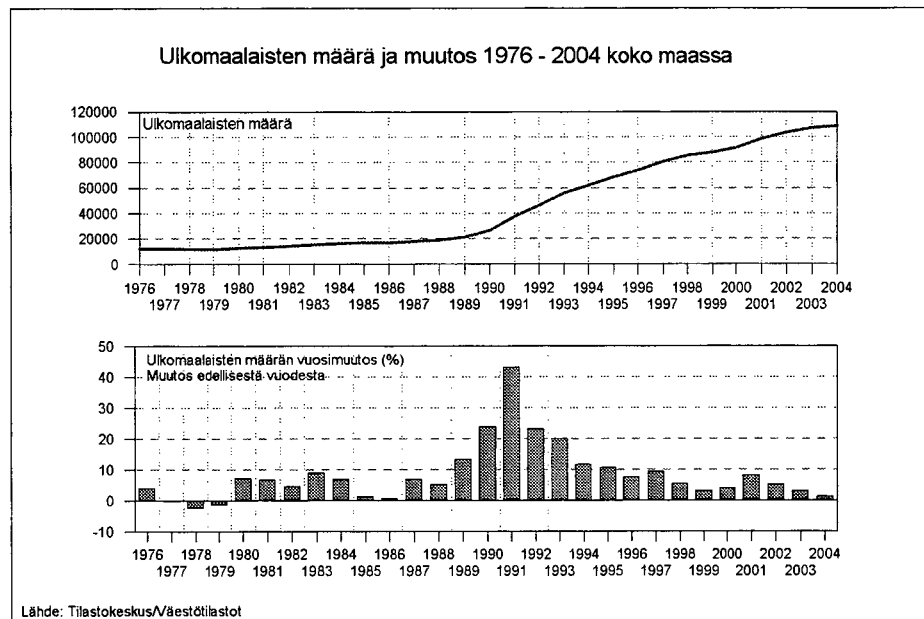

Kuva 2.34. Nettomaahanmuutto maakunnittain 2004.

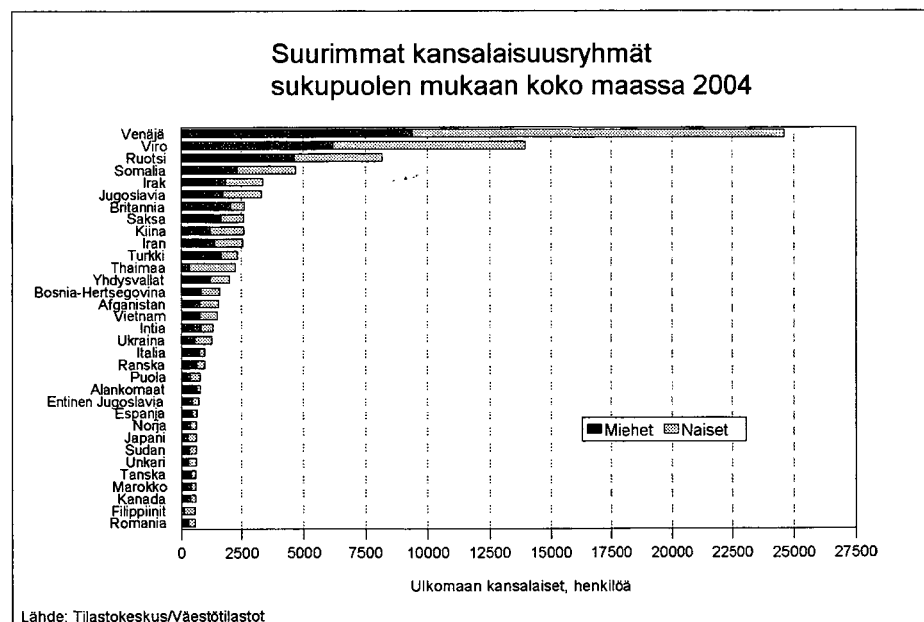
Ulkomaalaisväestö

Ulkomaalaisten määrä on kasvanut Suomessa huomattavasti koko 1990-luvun ajan. Vuonna 2004 ulkomaalaisia oli koko maassa 108 346 henkeä, mikä on 2,1 % väestöstä. Lähes puolet ulkomaalaisista asui Helsingin seutukunnassa. Mariehamns stadin seutukunnassa ulkomaalaisten osuus väestöstä oli kuitenkin suurin, 7,3 %. Pienimmäksi ulkomaalaisten osuus jäi Siikalatvan seutukunnassa. Ulkomaalaisia asui maakunnista suhteellisesti eniten Ahvenanmaalla ja vähiten Etelä-Pohjanmaalla.

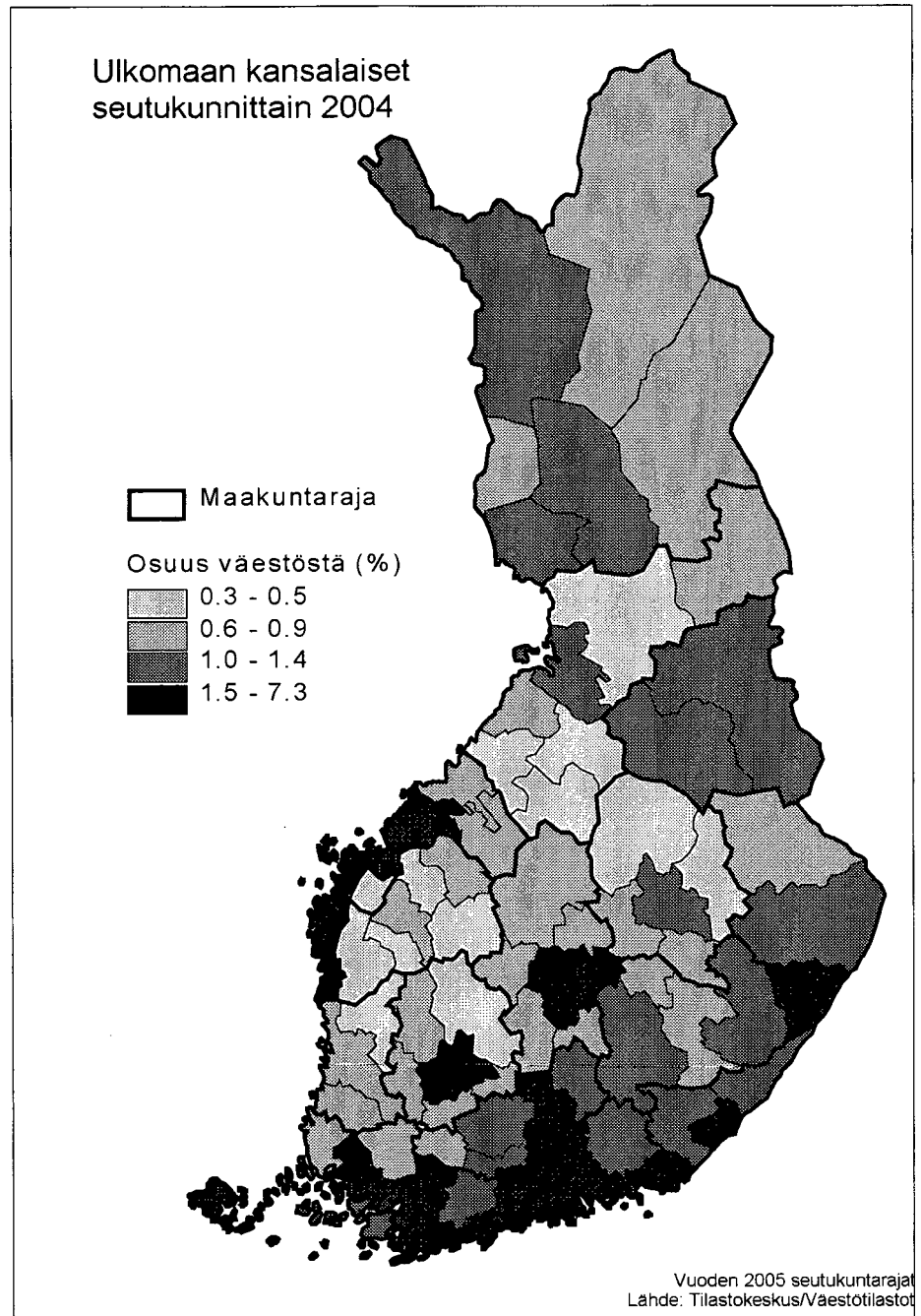
Venäläiset ovat maassamme selvästi suurin ulkomaalaisryhmä. Venäläisiä asui Suomessa lähes 25 000 vuoden 2004 lopussa. Heistä naisia oli 62 %.

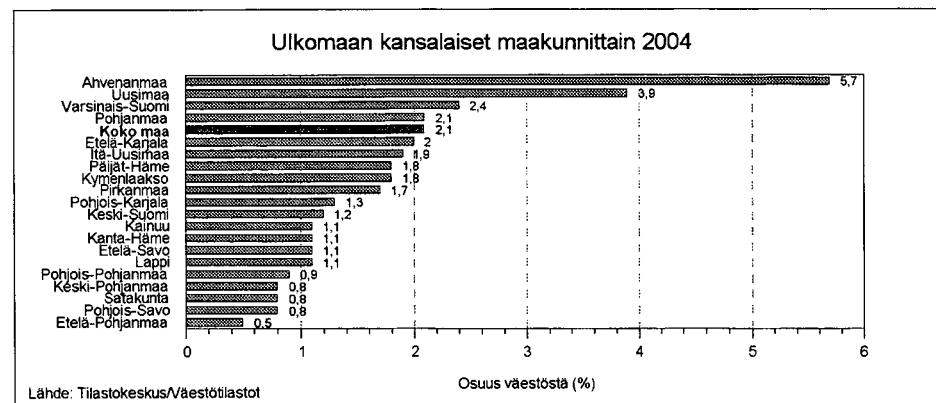
Kuva 2.35. Ulkomaalaisten määrä ja muutos 1976–2004 koko maassa.

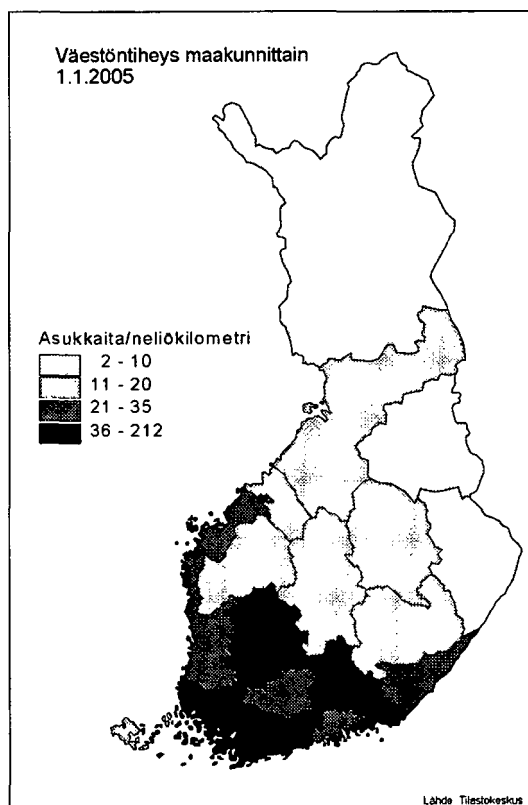
Kuva 2.36. Suurimmat kansalaisuusryhmät sukupuolen mukaan koko maassa 2004.

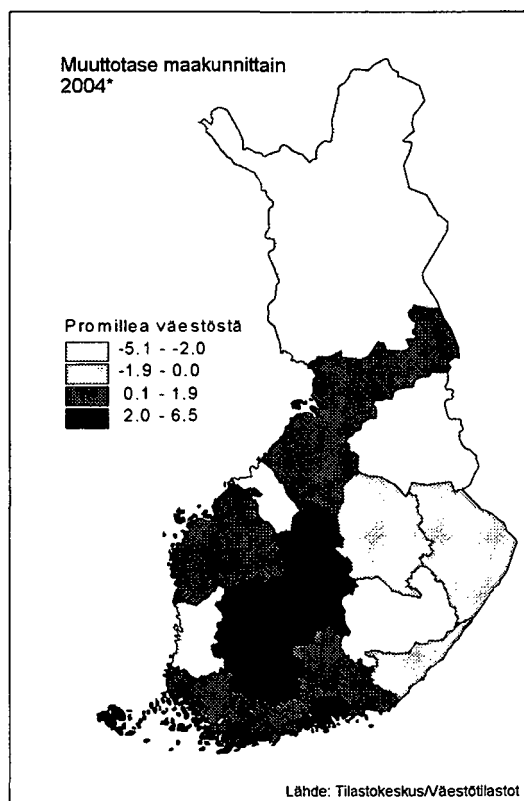
Kuva 2.37. Ulkomaan kansalaiset seutukunnittain 2004.

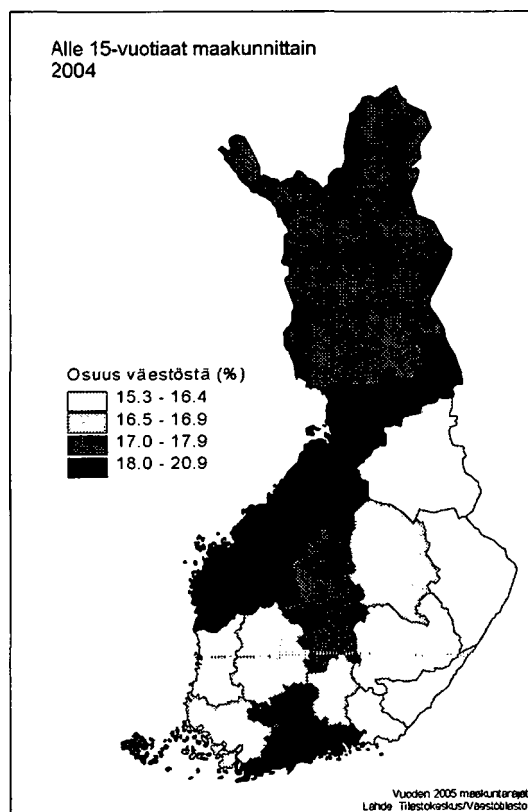
Kuva 2.38. Ulkomaan kansalaiset maakunnittain 2004.

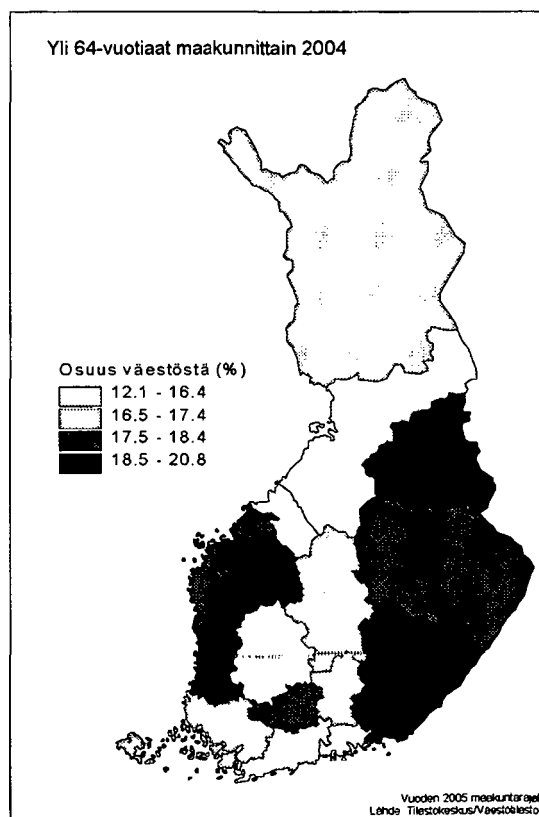
Kuva 2.39. Väestötiheys maakunnittain 2005.

Kuva 2.40. Muuttotase maakunnittain 2004.

Kuva 2.41. Alle 15-vuotiaat maakunnittain 2004.

Kuva 2.42. Yli 64-vuotiaat maakunnittain 2004.

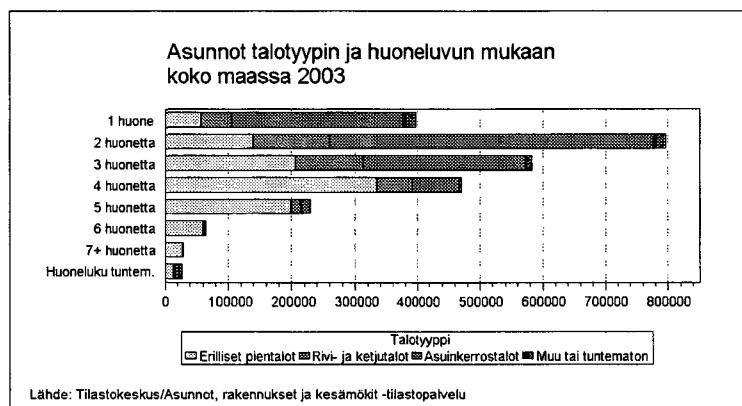
Asuminen

Vuoden 2003 lopussa asuntokanta Suomessa oli 2,6 miljoonaa, joista noin 226 000 ei ollut vakituksessa asuinkäytössä. Asunnon ei katsota olevan vakituksessa asuinkäytössä, mikäli siinä on väestön keskusrekisterin mukaan vain tilapäisiä asukkaita tai ei lainkaan asukkaita. Kaikista asunnoista 44 % oli kerrostaloasuntoja ja tyypillisin huoneisto oli 2 huoneen asunto.

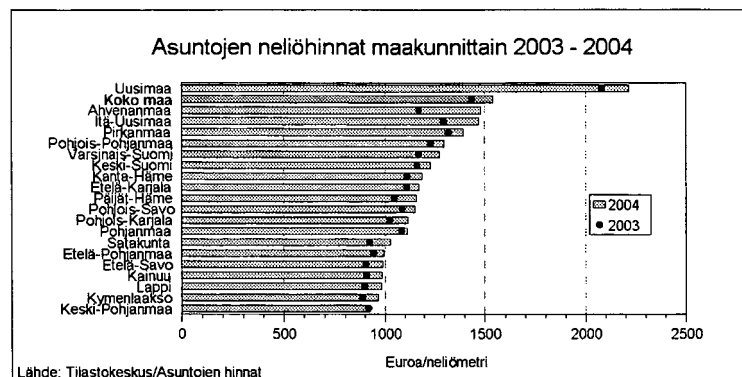
Asuntokuntien keskikoko oli vuonna 2004 keskimäärin 2,1 asukasta. Samana vuonna ahtaasti asuvia tilastoitiin koko maassa 6,8 %. Ahtaasti asuvien osuutta on tarkasteltu vähintään kahden hengen asuntokunnista. Asuntokunta lasketaan ahtaasti asuvaksi mikäli henkilöitä on enemmän kuin yksi huonetta kohti (normi 3). Siikalatvan ja Oulunkaaren seutukunnissa ahtaasti asuvien osuus oli lähes 13 % asuntokunnista, kun taas Rauman ja Seinäjoen seutukunnissa osuus oli alle 5 %.

Omistusasunnoissa asuvien asuntokuntien osuus koko maassa oli 63,1 % vuonna 2003. Vuokralla asuvia asuntokuntia oli 33,4 %. Seutukunnittain tarkasteltuna asuntokuntien omistusosuus oli Ålands landsbygdin seutukunnassa suurin ja Mariehamns stadin seutukunnassa pienin vuonna 2003. Samana vuonna ei vakinaisessa asuinkäytössä olevien asuntojen osuus oli suurin Tunturi-Lapin seutukunnassa.

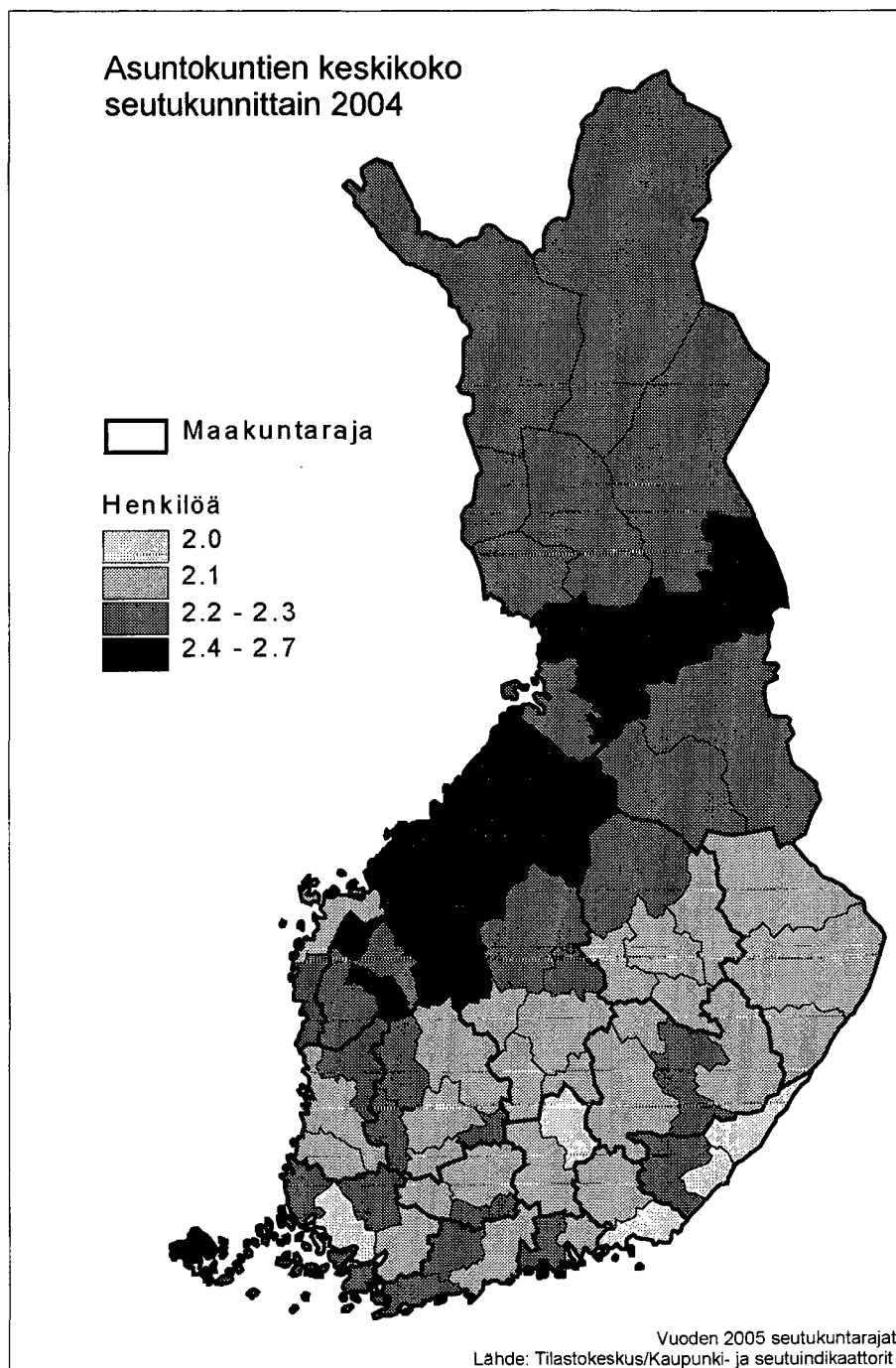
Asunto-osakehuoneistojen velaton keskihinta oli koko maassa 1 542 euroa neliömetriltä vuonna 2004. Uudellamaalla asunnot olivat huomattavasti kalliimpia kuin muualla, keskimäärin 2 194 euroa. Keski-Pohjanmaalta huoneiston sai edullisimpaan hintaan.

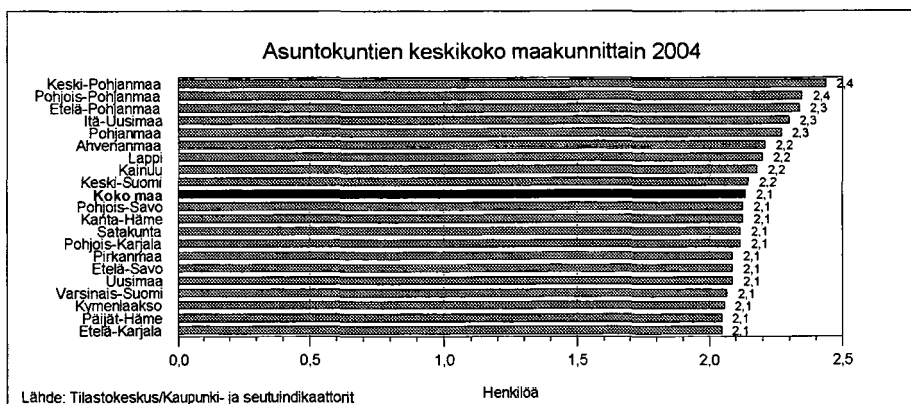
Kuva 3.1. Asunnot talotyyppiin ja huoneluvun mukaan koko maassa 2003.

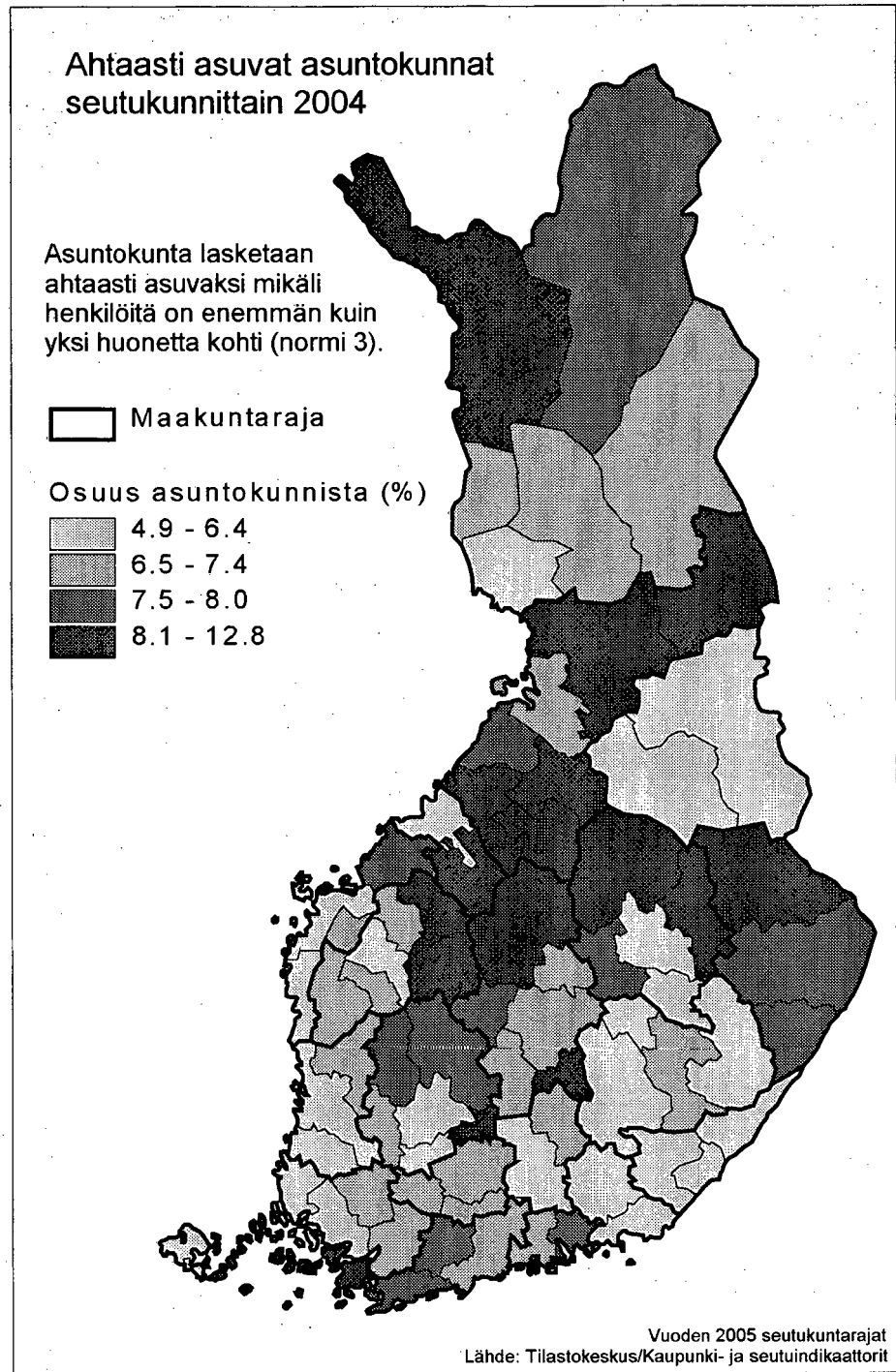
Kuva 3.2. Asuntojen neliöhinnat maakunnittain 2003–2004.

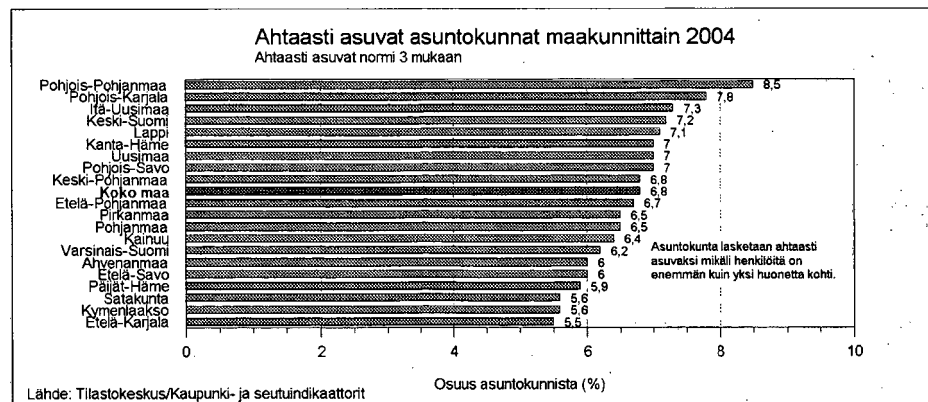
Kuva 3.3. Asutokuntien keskikoko seutukunnittain 2004.

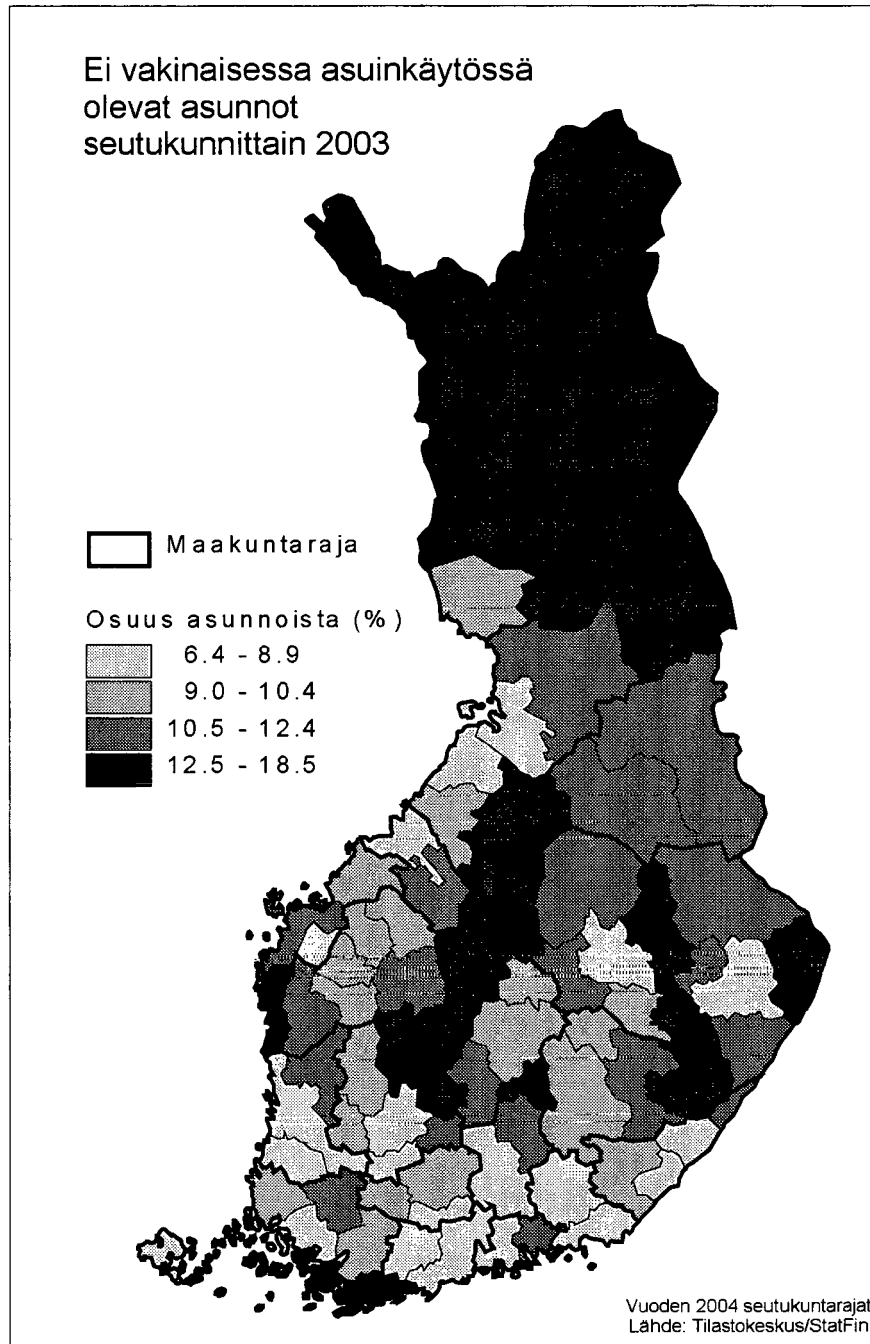
Kuva 3.4. Asutokuntien keskikoko maakunnittain 2004.

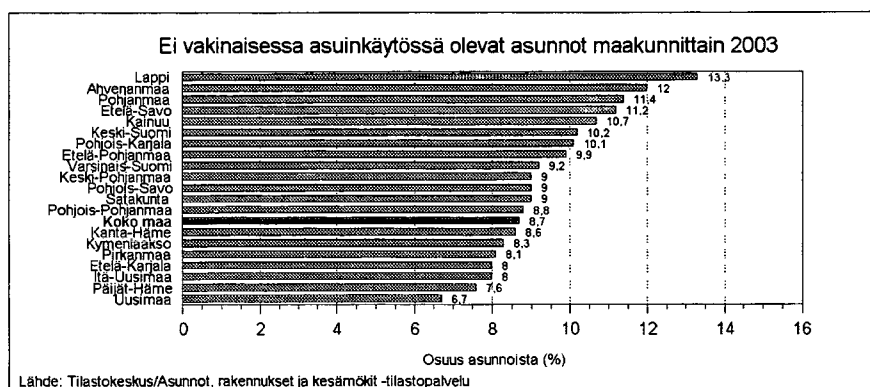
Kuva 3.5. Ahtaasti asuvat asuntokunnat seutukunnittain 2004.

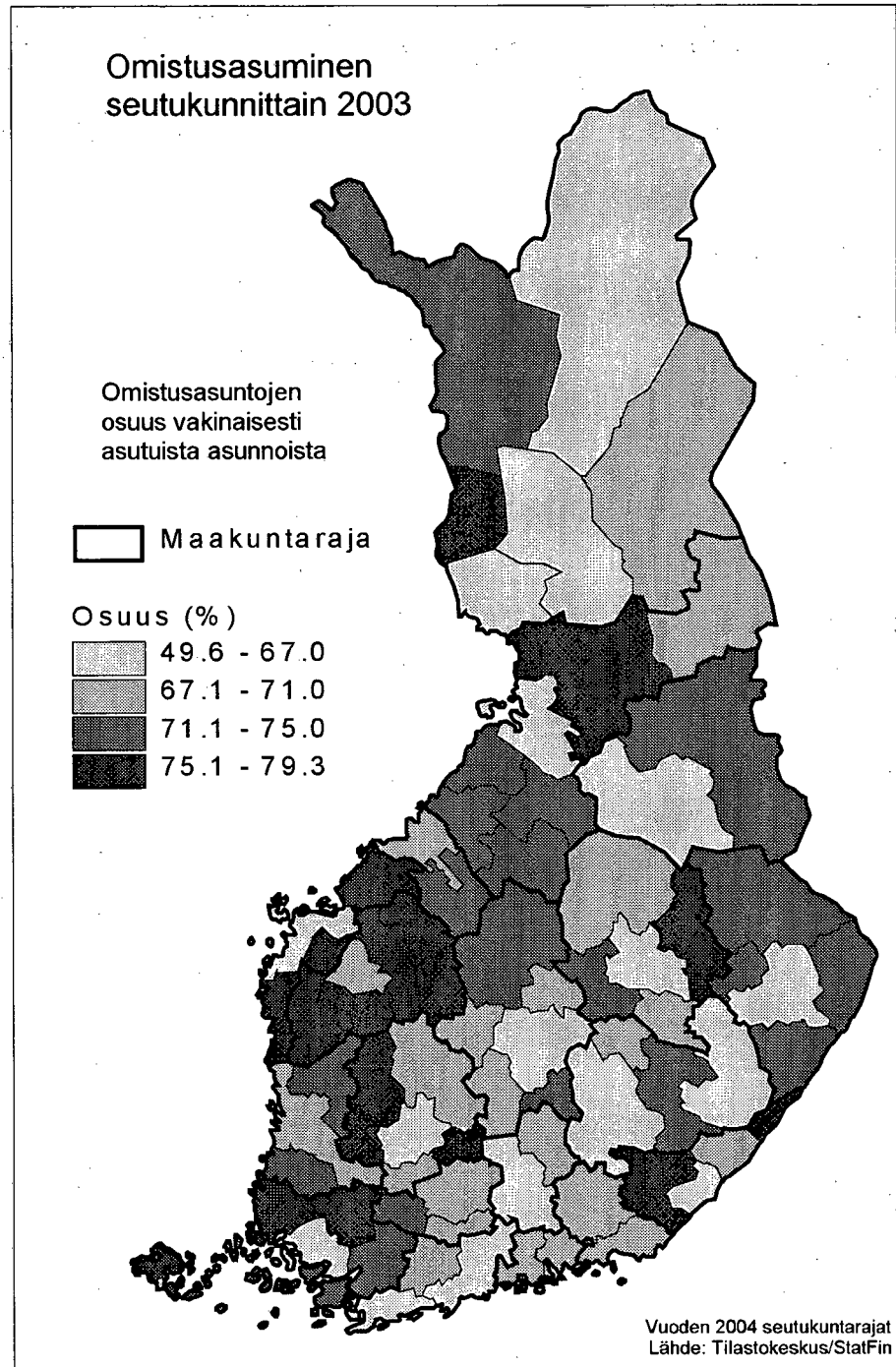
Kuva 3.6. Ahtaasti asuvat asuntokunnat maakunnittain 2004.

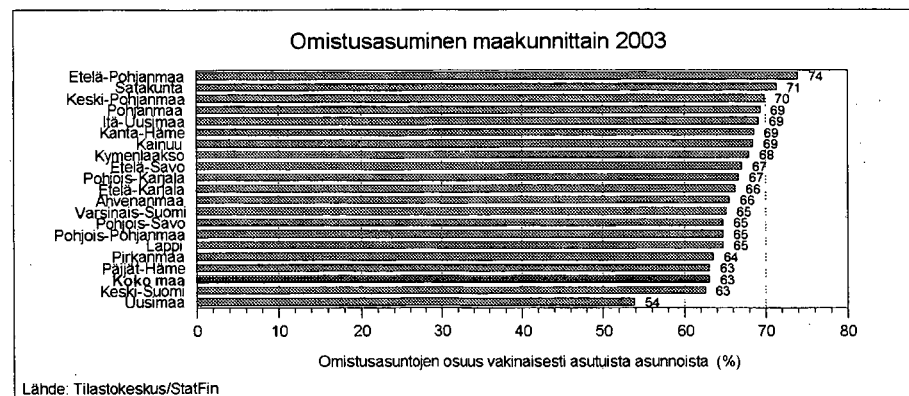
Kuva 3.7. Ei vakinaisessa asuinkäytössä olevat asunnot seutukunnittain 2003.

Kuva 3.8. Ei vakinaisessa asuinkäytössä olevat asunnot maakunnittain 2003.

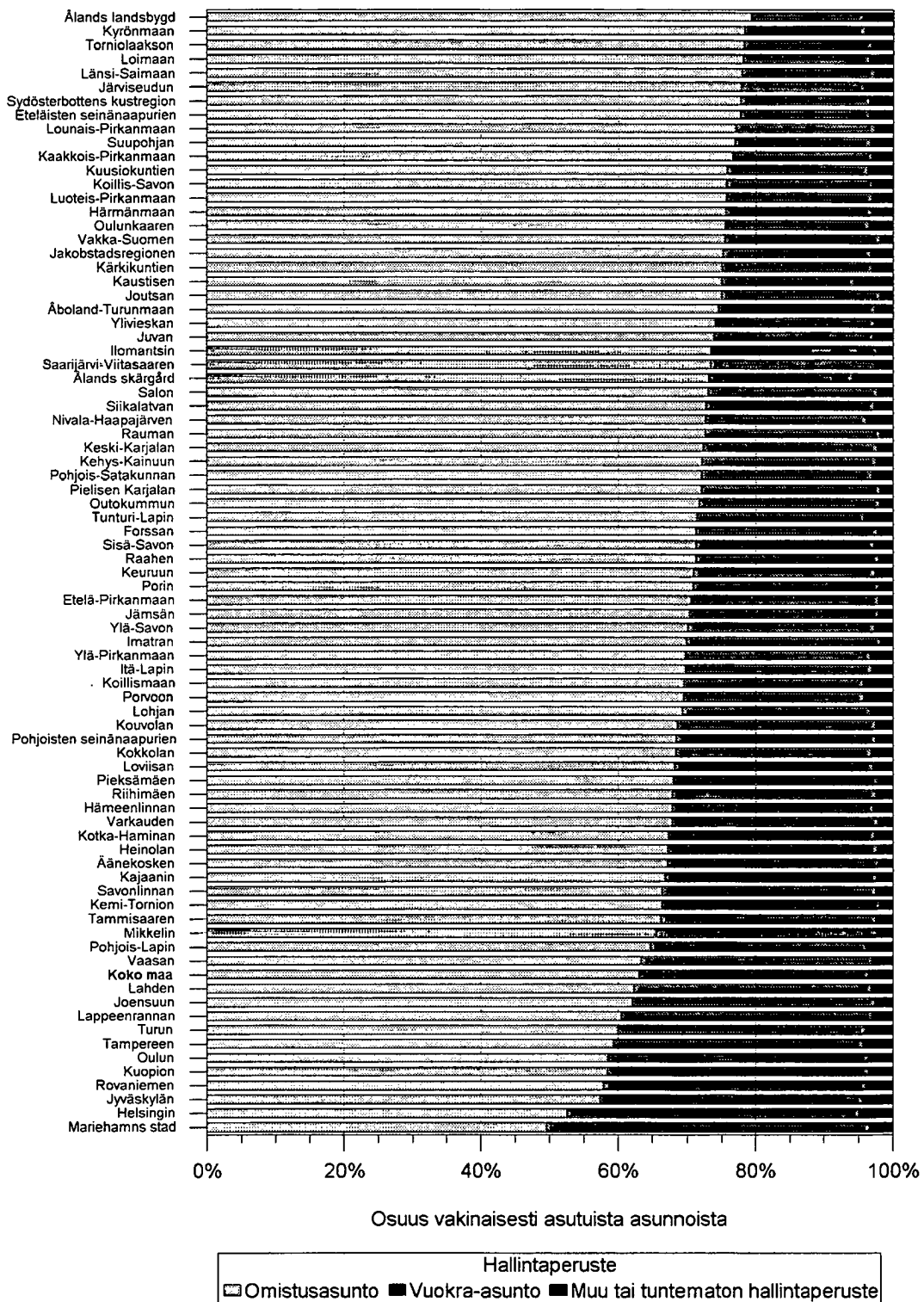

Kuva 3.9. Omistusasuminen seutukunnittain 2003.

Kuva 3.10. Omistusasuminen maakunnittain 2003.

Asuntojen hallintaperuste seutukunnittain 2003

Vuoden 2004 seutukuntarajat

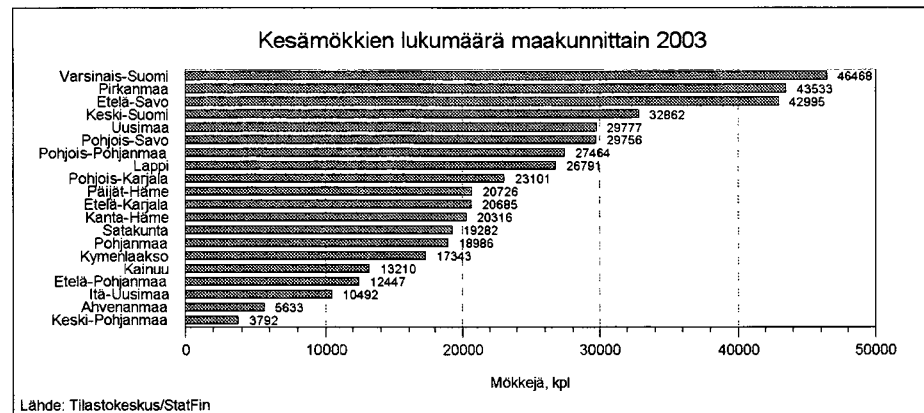
Lähde: Tilastokeskus/StatFin

Kuva 3.11. Asuntojen hallintaperuste seutukunnittain 2003.

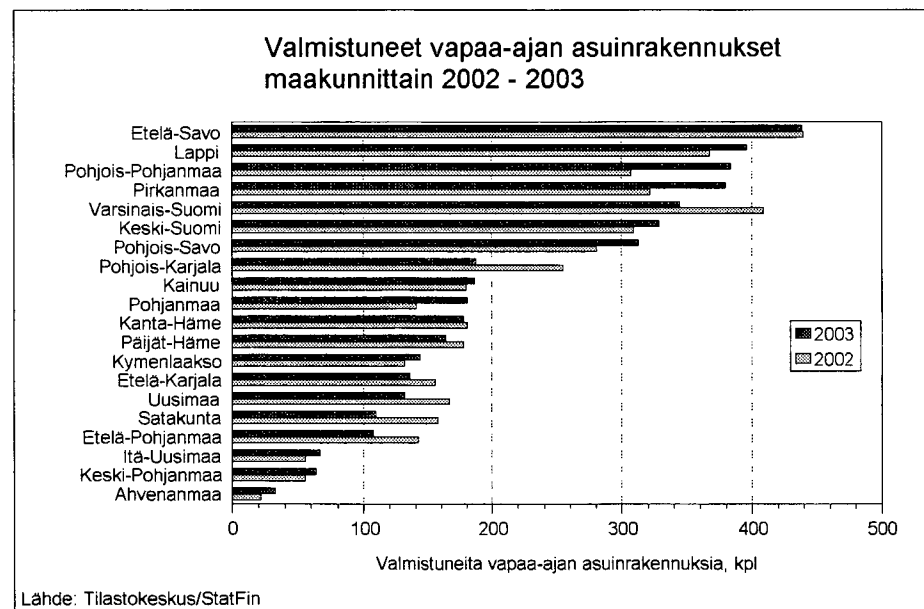
Kesämökkit

Suomessa oli vuonna 2003 yhteensä 465 659 kesämökkiä. Eniten niitä oli Varsinais-Suomessa, Pirkanmaalla ja Etelä-Savossa, kussakin yli 40 000. Etelä-Savossa mökkejä oli asukaslukuun suhteutettuna runsaimmin, 265 kappaletta tuhatta asukasta kohti. Mikkelin seutukunnassa mökkien määrä oli seutukuntien suurin, 20 43 kappaletta. Asukaslukuun nähden mökkejä oli kuitenkin eniten Ålands skärgårdin seutukunnassa. Maakunnista Uudella- maalla kesämökkejä on asukaslukuun verrattuna vähiten, seutukunnista vastaavasti Mariehamns stadin alueella.

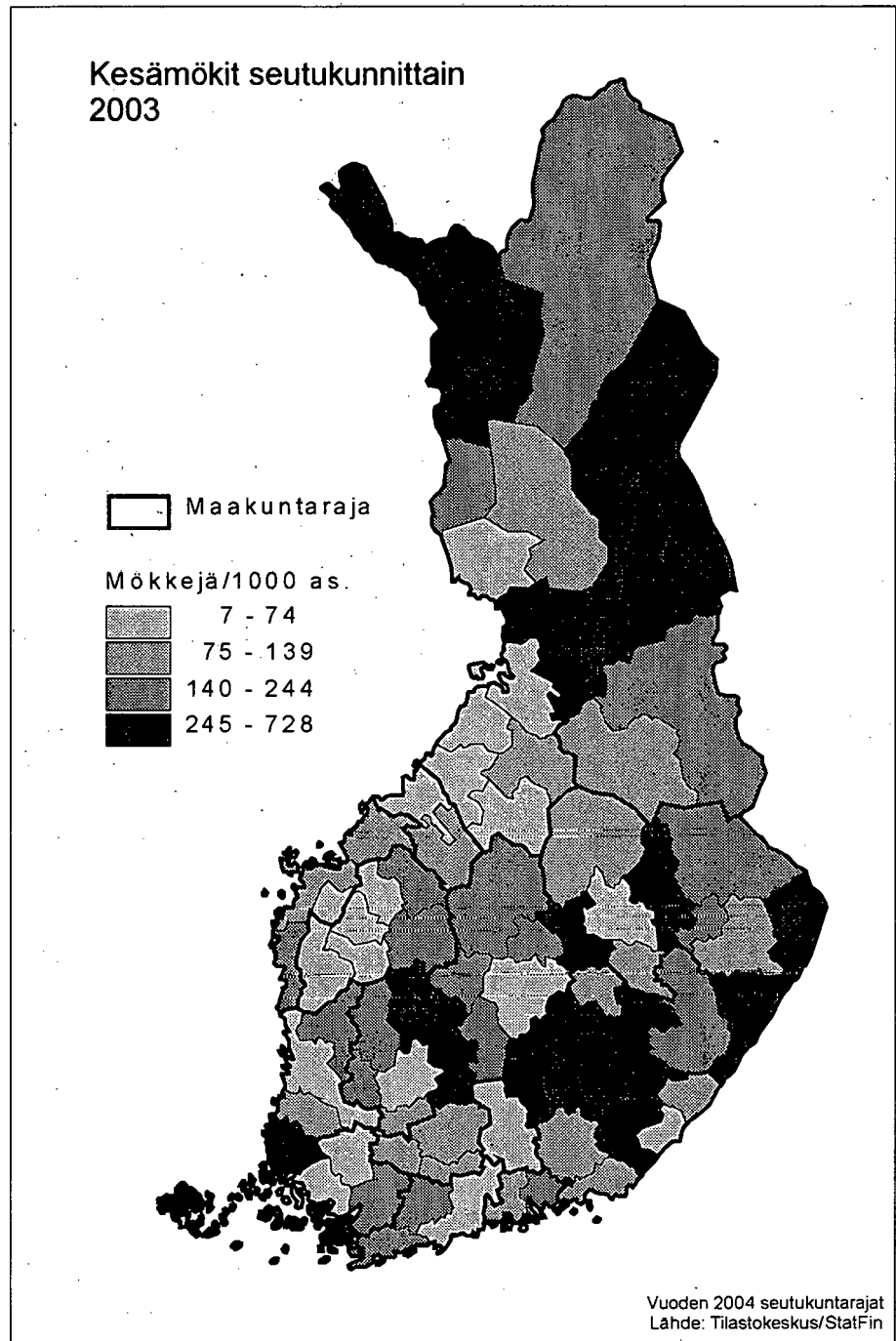
Uusia vapaa-ajan asuinrakennuksia valmistui vuonna 2003 yhteensä 4 278, mikä on hieman vähemmän kuin edellisenä vuonna. Rakentaminen lisääntyi edellisestä vuodesta suhteellisesti eniten Ahvenanmaalla, Pohjanmaalla ja Pohjois-Pohjanmaalla. Määrällisesti eniten mökkejä valmistui Etelä-Savoon ja Lappiin vuonna 2003.

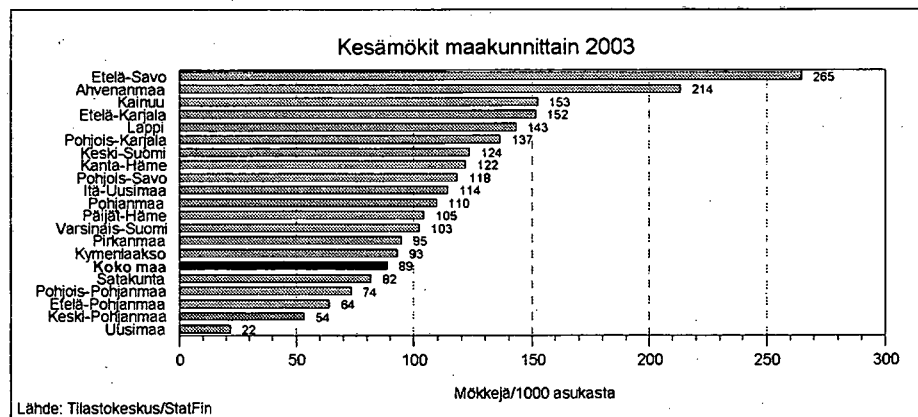
Kuva 3.12. Kesämökkien lukumäärä maakunnittain 2003.

Kuva 3.13. Valmistuneet vapaa-ajan asuinrakennukset maakunnittain 2002–2003.

Kuva 3.14. Kesämökki seutukunnittain 2003.

Kuva 3.15. Kesämökki maakunnittain 2003.

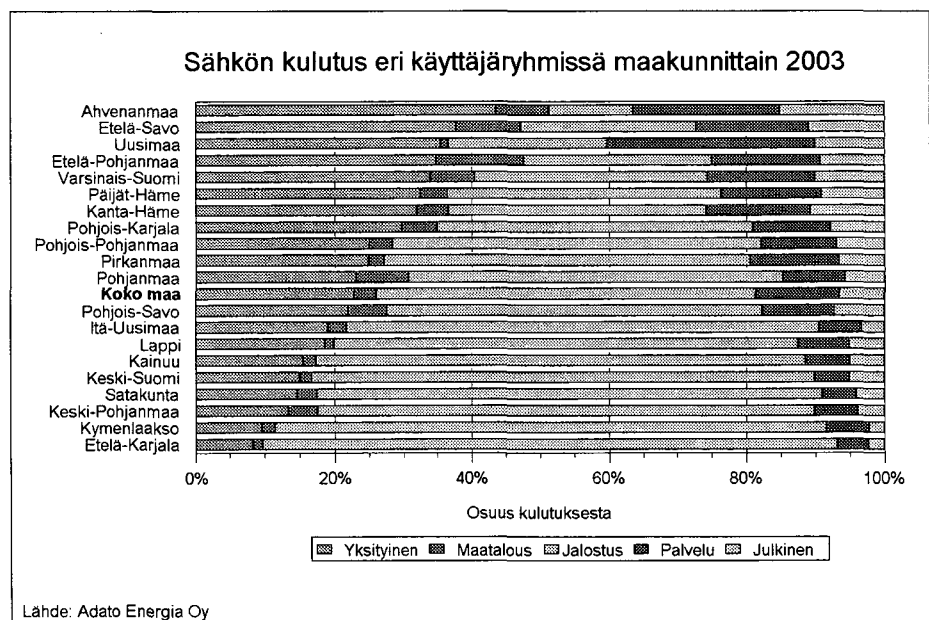
Energia

Vuonna 2003 Suomessa tuotettiin sähköä yhteensä yli 80 300 GWh. Tästä yli neljäsosa tuotettiin Satakunnassa. Toiseksi suurin sähkön tuottaja oli Uusimaa. Sähköomavaraisia maakuntia olivat Satakunta, Itä-Uusimaa, Pohjanmaa ja Uusimaa, eli tuotanto ylitti kulutuksen. Vesivoimalla tuotettiin lähes 12 % energian kokonaistuotannosta. Lähes 40 % koko maan vesivoimaenergiasta tuotettiin Lapissa.

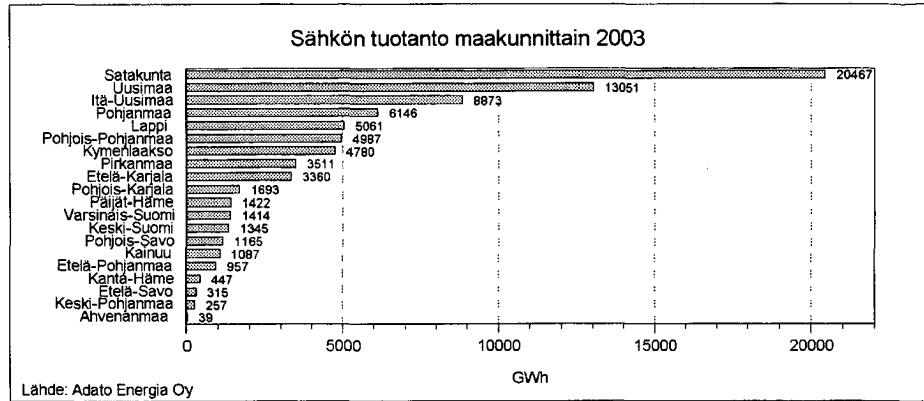
Sähköä kulutettiin vuonna 2003 yhteensä reilut 81 700 GWh. Eniten sähköä kului Uudenmaan maakunnassa ja vähiten Ahvenanmaalla. Jalostus oli koko maassa suurin sähkön käyttäjäryhmä. Sen osuus kokonaiskulutuksesta oli yli 55 %. Yksityisen kulutuksen osuus oli 23 % ja palveluiden 12 %. Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa jalostuksen osuus maakunnan sähkönkulutuksesta oli yli 80 %, kun taas Ahvenanmaalla, Etelä-Savossa, Etelä-Pohjanmaalla ja Uudellamaalla yksityinen sähkönkulutus oli jalostuksen kulutusta suurempaa. Maatalouden sähkön käyttö oli suhteellisesti suurinta Etelä-Pohjanmaalla.

Jämsän seutukunnassa jalostus käytti suhteellisesti eniten sähköä (127 MWh/as) vuonna 2003. Vähiten sähköä kului Rovaniemen ja Tunturi-Lapin seutukuntien teollisuudessa. Sydösterbottens kustregionin seutukunnan alueella maatalous kulutti suhteellisesti eniten sähköä (4,4 MWh/asukas).

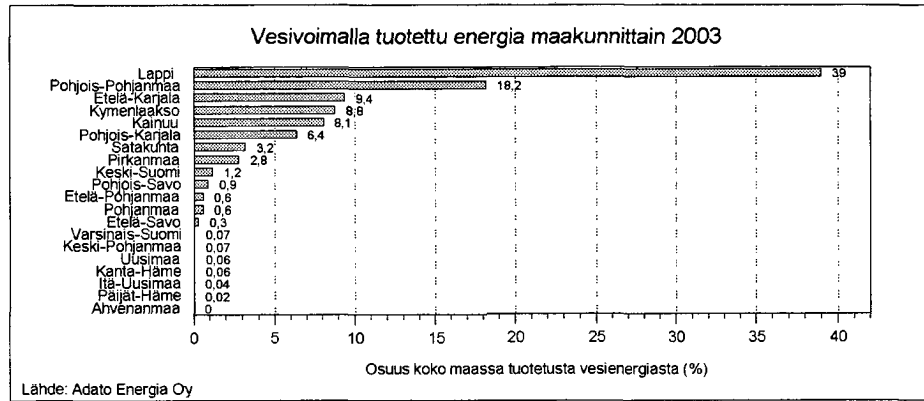
Yksityinen sähkön kulutus asukasta kohti laskettuna oli vähäisintä Härmänmaan seutukunnassa. Eniten sähköä kului yksityisessä käytössä Tunturi-Lapin ja Pohjois-Lapin seutukunnissa, kuten yleensäkin Lapissa. Pienintä yksityinen sähkön kulutus asukasmäärään suhteutettuna oli Uudenmaan maakunnassa.

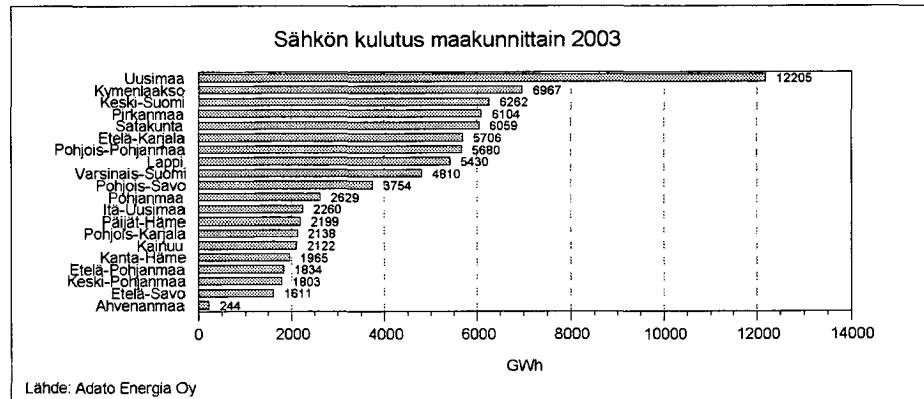
Kuva 4.1. Sähkön kulutus eri käyttäjäryhmissä maakunnittain 2003.

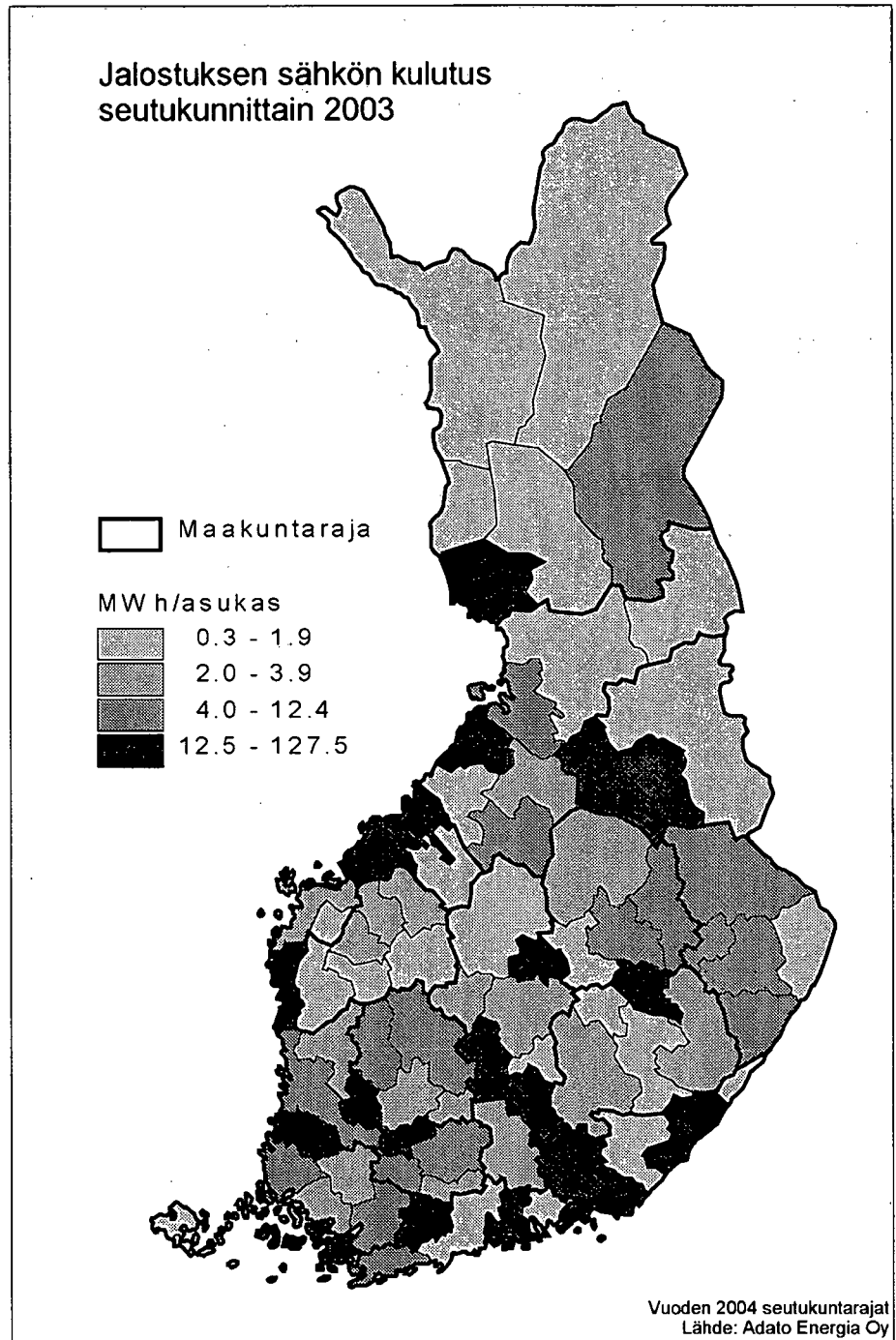
Kuva 4.2. Sähkön tuotanto maakunnittain 2003.

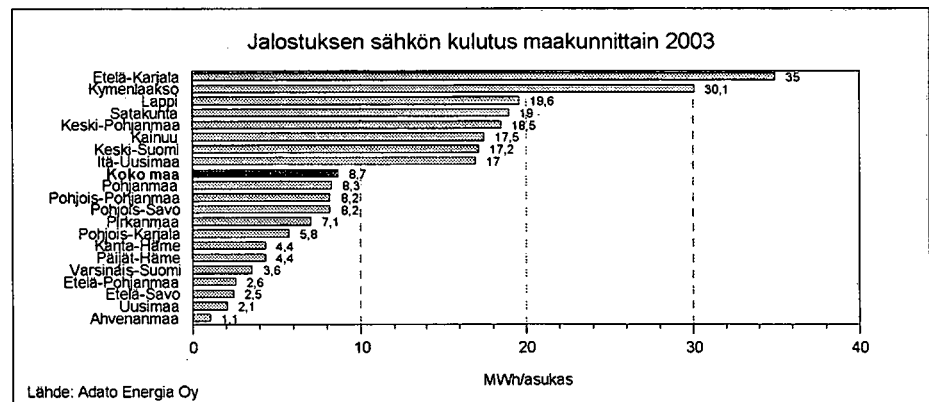
Kuva 4.3. Vesivoimalla tuotettu energia maakunnittain 2003.

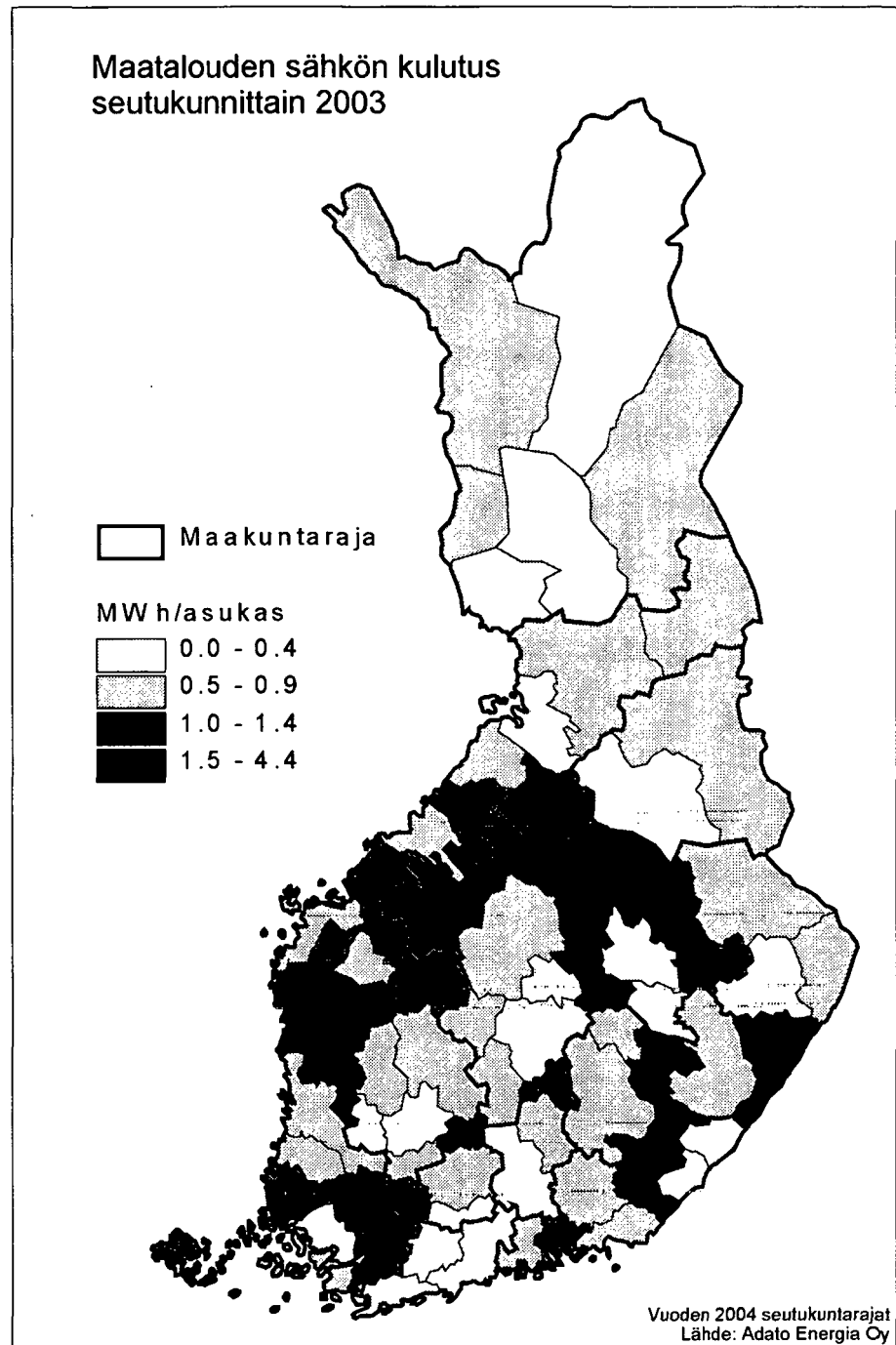
Kuva 4.4. Sähkön kulutus maakunnittain 2003.

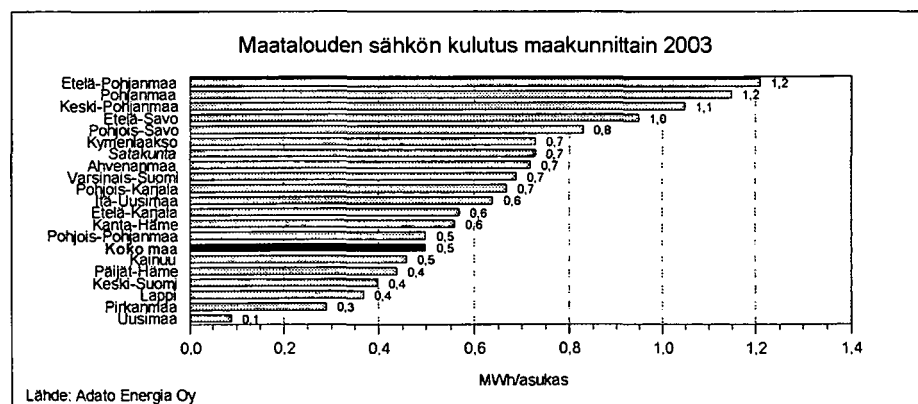
Kuva 4.5. Jalostuksen sähkön kulutus seutukunnittain 2003.

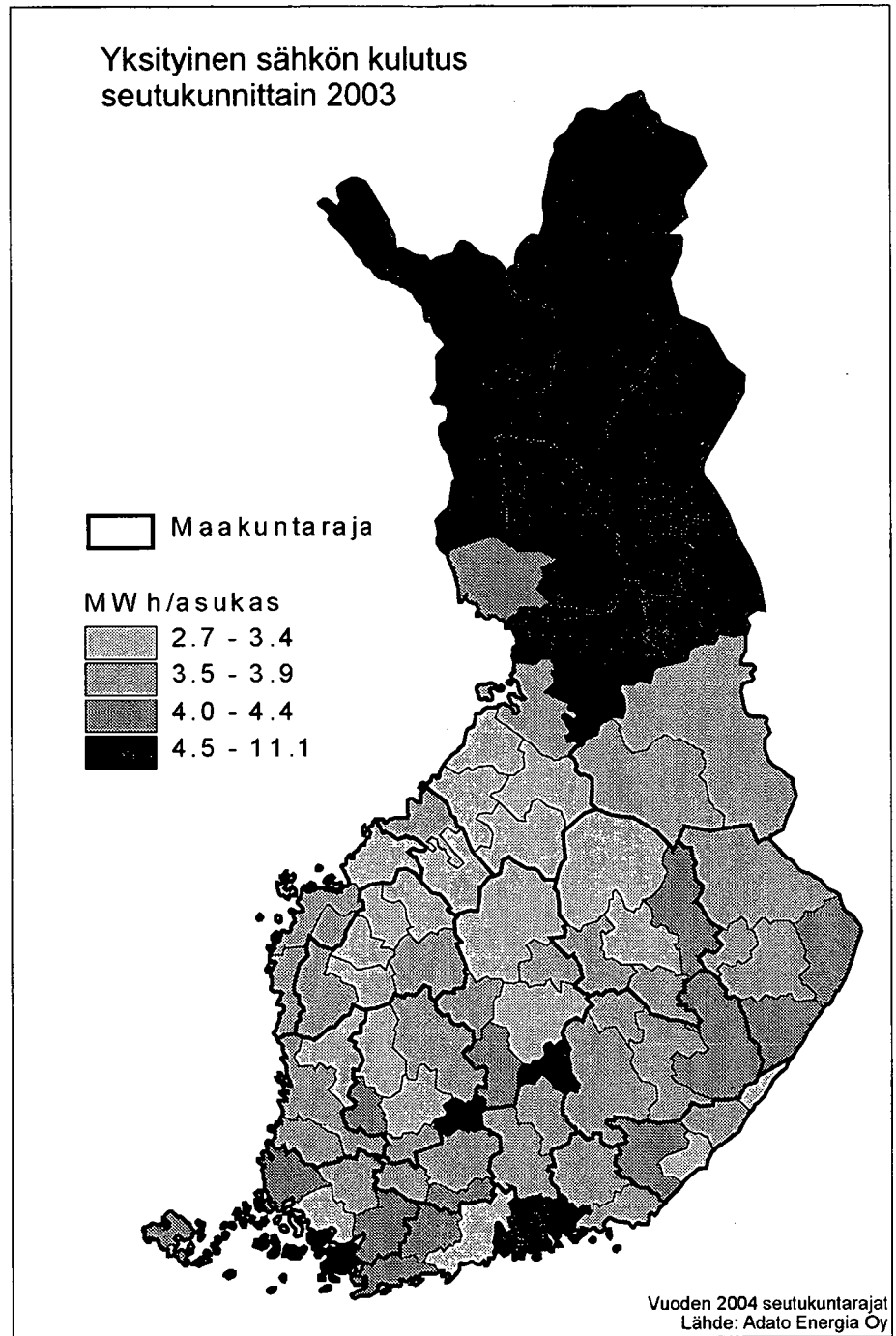
Kuva 4.6. Jalostuksen sähkön kulutus maakunnittain 2003.

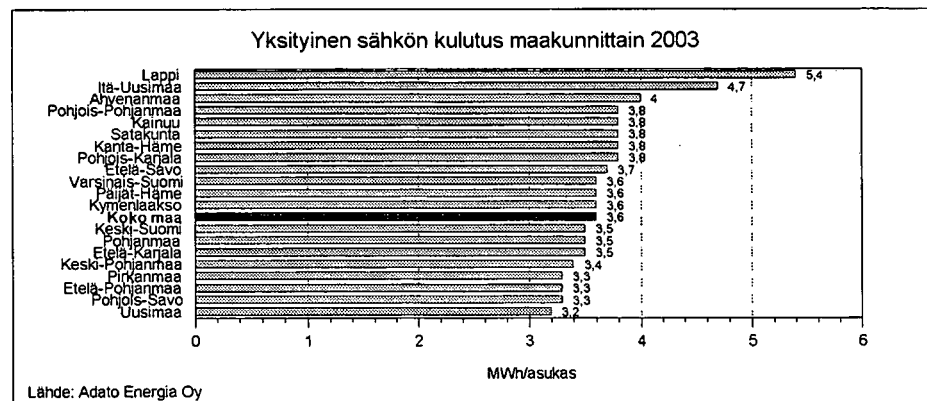
Kuva 4.7. Maatalouden sähkön kulutus seutukunnittain 2003.

Kuva 4.8. Maatalouden sähkön kulutus maakunnittain 2003.

Kuva 4.9. Yksityinen sähkön kulutus seutukunnittain 2003.

Kuva 4.10. Yksityinen sähkön kulutus maakunnittain 2003.

Kansantalous

Bruttokansantuote eli tuotettujen tavaroiden ja palveluiden yhteenlaskettu arvonlisäys oli vuonna 2004 (ennakkotieto) 150 miljardia euroa, ja sen määrä kasvoi aikaisempaan vuoteen verrattuna 3,7 %. Vuonna 2003 bruttokansantuote kasvoi vähemmän, 2,3 % aiempaan vuoteen verrattuna.

Arvonlisäys (=bruttokansantuotteen toimialoittainen arvo) kasvoi voimakkaimmin rahoitus- ja vakuutustoiminnassa vuonna 2003 (ennakkotieto). Kataloudessa arvonlisäys aleni yli 12 %. Myös tekstiili- ja nahkatuotteiden sekä kulkuneuvojen valmistuksessa arvonlisäys aleni yli 5 %.

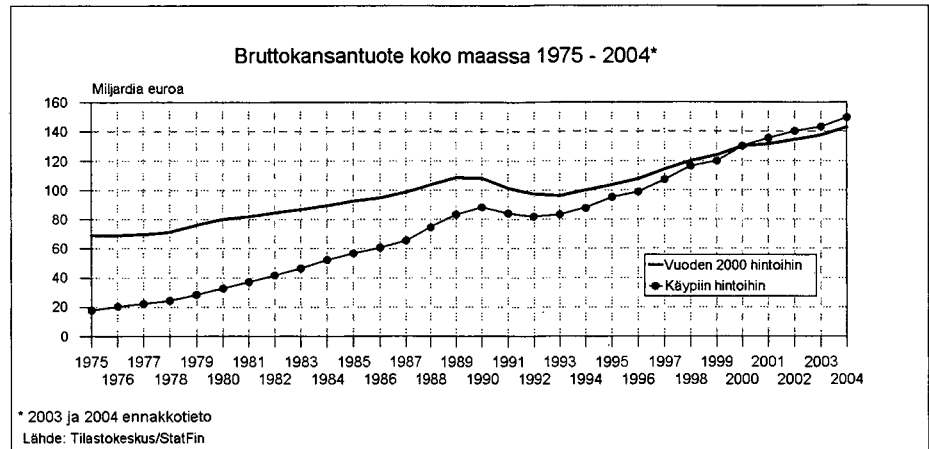
Alueellista tuotantoa kuvataan tässä julkaisussa arvonlisäyksen avulla. Aluetilinpidoissa tarkastellaan Suomen suuralueiden, maakuntien ja seutukuntien taloudellista tilaa sekä kehitystä. Aluetilinpidon tietosisällön uudistuksen (EKT 1995-ohjeistus) jälkeen tiedot ovat yhteensopivia koko maan tietojen kanssa. Aiemmin laskettu bruttokansantuote alueittain ei ole vertailukelpoinen uudistettujen aluetilinpidon lukujen kanssa. Aluetilinpidon tietoja on laskettu vuoteen 2003 saakka (ennakkotieto).

Aluetilinpidon arvonlisäyksen tarkastelussa käytetään joko käypähintaisia tai kiinteähintaisia arvoja. Jos tarkastellaan useampaa vuotta tai kuvataan muutosta, kiinteähintainen arvo antaa todellisemman kuvan muutoksen suuruudesta.

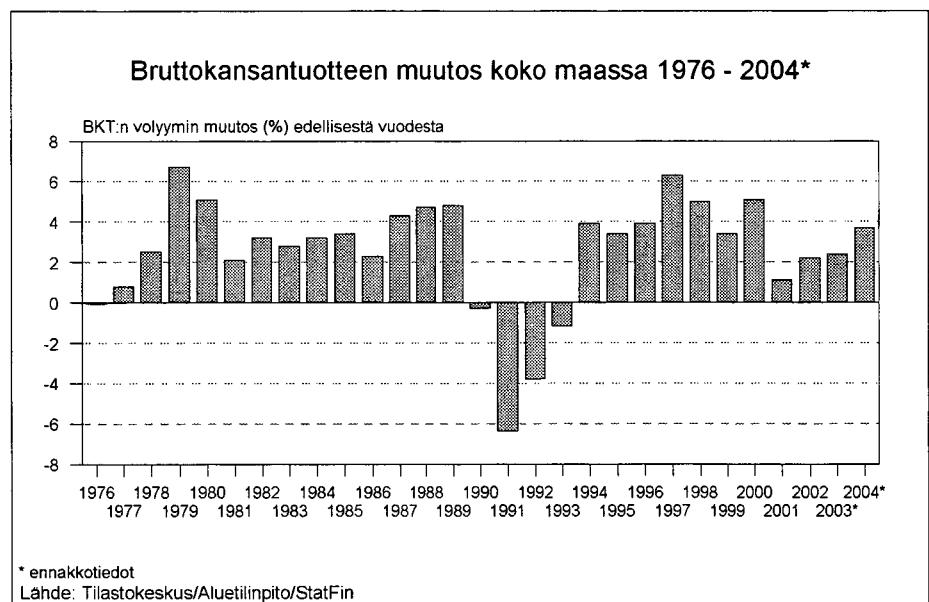
Arvonlisäys kasvoi eniten vuosien 2000 ja 2003 (ennakkotieto) välillä Loviisan seutukunnassa, yli 22 % vuoden 2000 hinnoilla. Äänekosken seutukunnassa arvonlisäys laski eniten, yli 16 %.

Mariehamns stadin seutukunta menestyi parhaiten vuonna 2003 (ennakkotieto) asukasta kohti lasketun arvonlisäyksen määrällä mitattuna. Käypähintainen arvonlisäys oli siellä yli 58 300 euroa asukasta kohti. Myös Helsingin ja Salon seutukunnissa arvonlisäys oli yli 30 000 euroa asukasta kohti. Pienin se oli Kyrönmaan seutukunnassa, alle 12 000 euroa, mikä vastaa puolta koko maan keskimääräisestä arvosta (kuva 5.6).

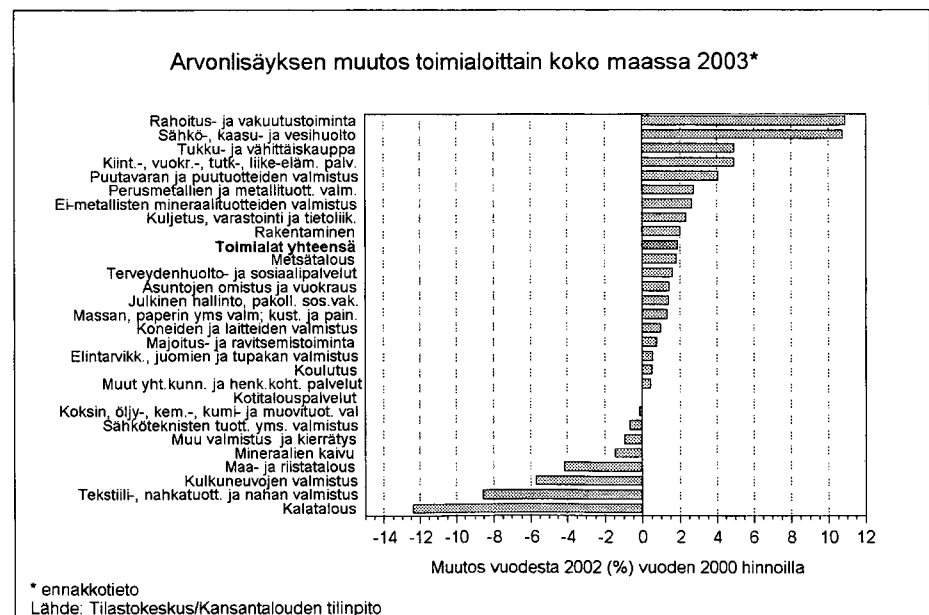
Ilomantsin ja Kaustisen seutukunnissa alkutuotannon toimialojen asukas-kohtainen arvo oli seutukuntien suurin, yli 4 000 euroa vuoden 2000 hinnoilla. Salon seutukunnassa teollisuuden ja rakentamisen osuus asukasta kohti laskettuna oli yli 22 750 euroa. Palvelutoimialojen arvonlisäys oli suurin Mariehamns stadin seutukunnassa, yli 50 000 euroa asukasta kohti vuoden 2000 hinnoilla.

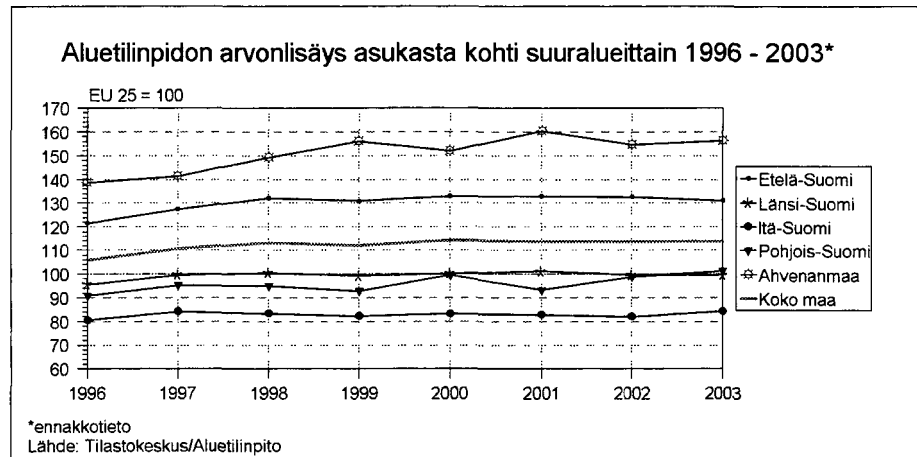
Kuva 5.1. Bruttokansantuote 1975–2004.

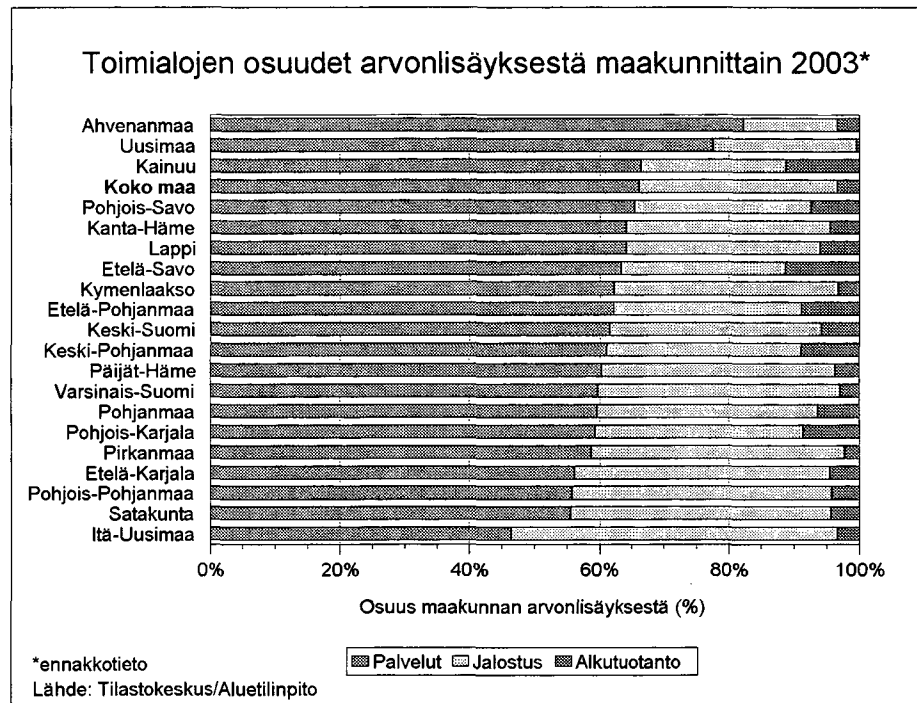
Kuva 5.2. Bruttokansantuotteen muutos koko maassa 1976–2004.

Kuva 5.3. Arvonlisäyksen muutos toimialoittain koko maassa 2003.

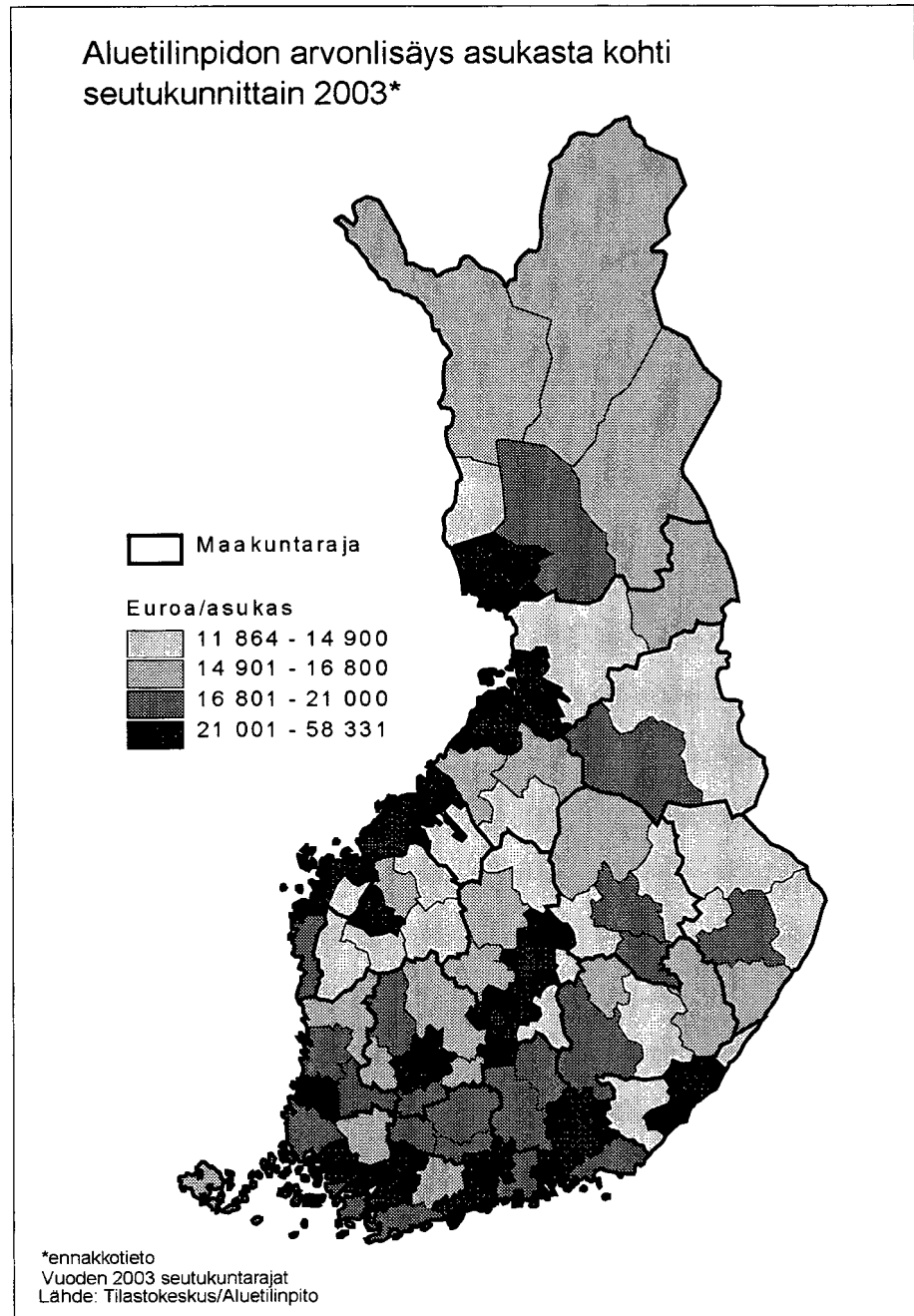
Kuva 5.4. Aluetilinpidon arvonlisäys asukasta kohti suuralueittain 1996–2003, EU 25=100.

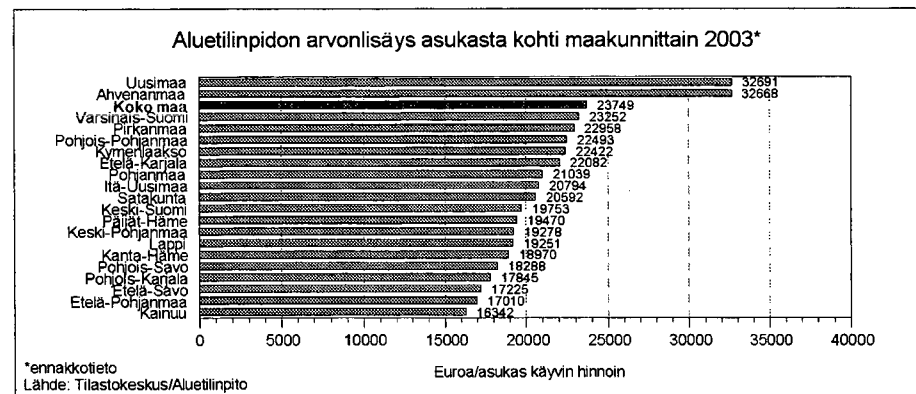
Kuva 5.5. Toimialojen osuudet arvonlisäyksestä maakunnittain 2003.

Suomen suuralueista Ahvenanmaa ja Etelä-Suomi ovat menestyneet parhaiten asukasta kohti lasketun arvonlisäyksen määrällä mitattuna. Näiden suuralueiden arvonlisäys/asukas on ollut vähintään 20 % suurempi kuin EU:ssa keskimäärin vuosien 1996 ja 2003 (ennakkotieto) välillä. Myös koko maan arvo on ollut EU:n keskimääräistä suurempi. Heikoimmin suuralueista on menestynyt Itä-Suomi. Sen indeksiluku (EU 25 = 100) oli vuoden 2003 ennakkotietojen mukaan 84.

Maakunnittaisessa tarkastelussa alkutuotannon osuus oli suurin Etelä-Savossa. Itä-Uudellamaalla jalostuksen osuus oli maakuntien suurin. Ahvenanmaalla ja Uudellamaalla yli 75 % arvonlisäyksestä muodostui palvelutoimialoilla.

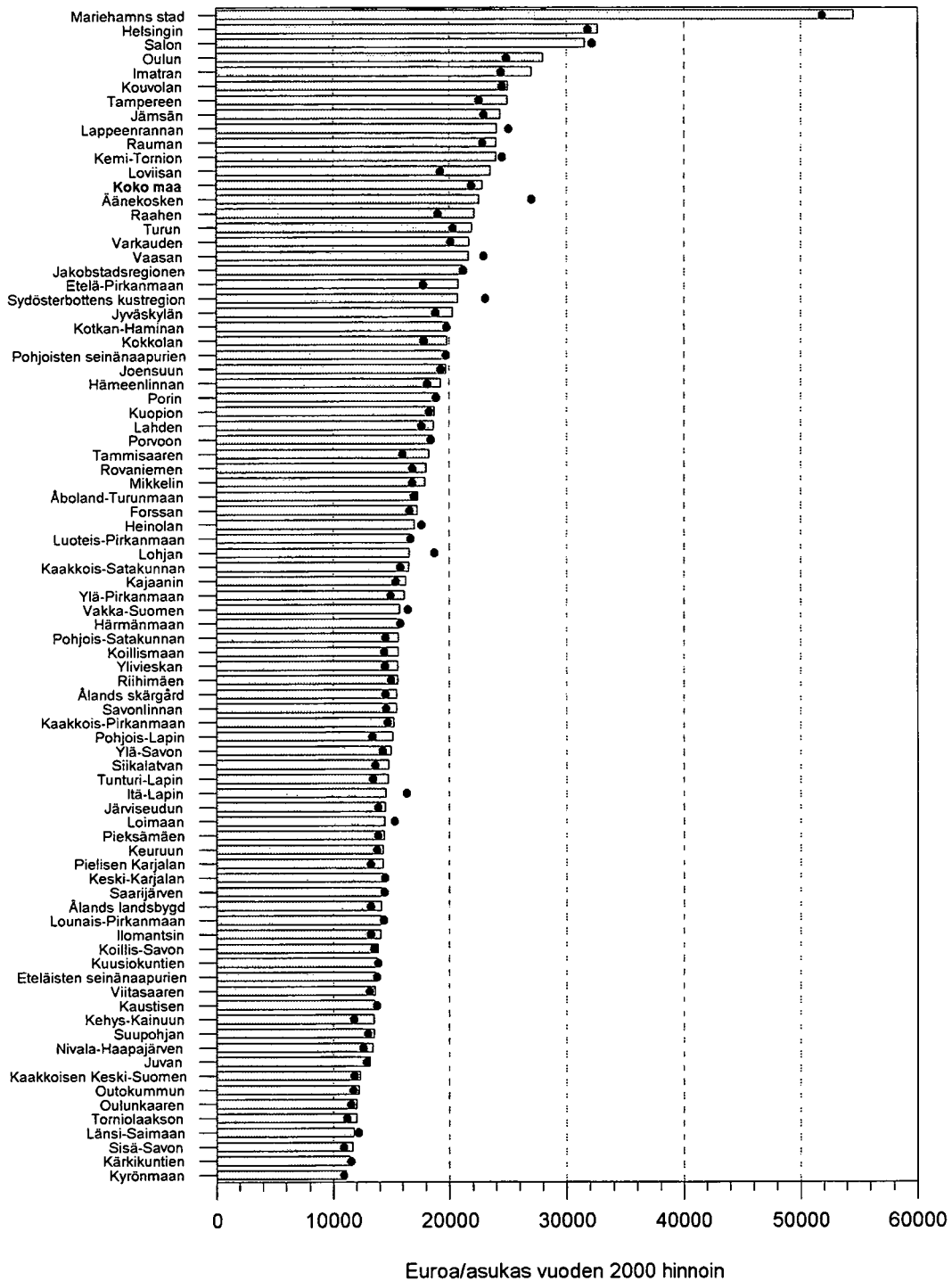

Kuva 5.6. Aluetilinpidon arvonlisäys asukasta kohti seutukunnittain 2003.

Kuva 5.7. Aluetilinpidon arvonlisäys asukasta kohti maakunnittain 2003.

Aluetilinpidon arvonlisäys seutukunnittain 2003* ja 2000

*ennakkotieto

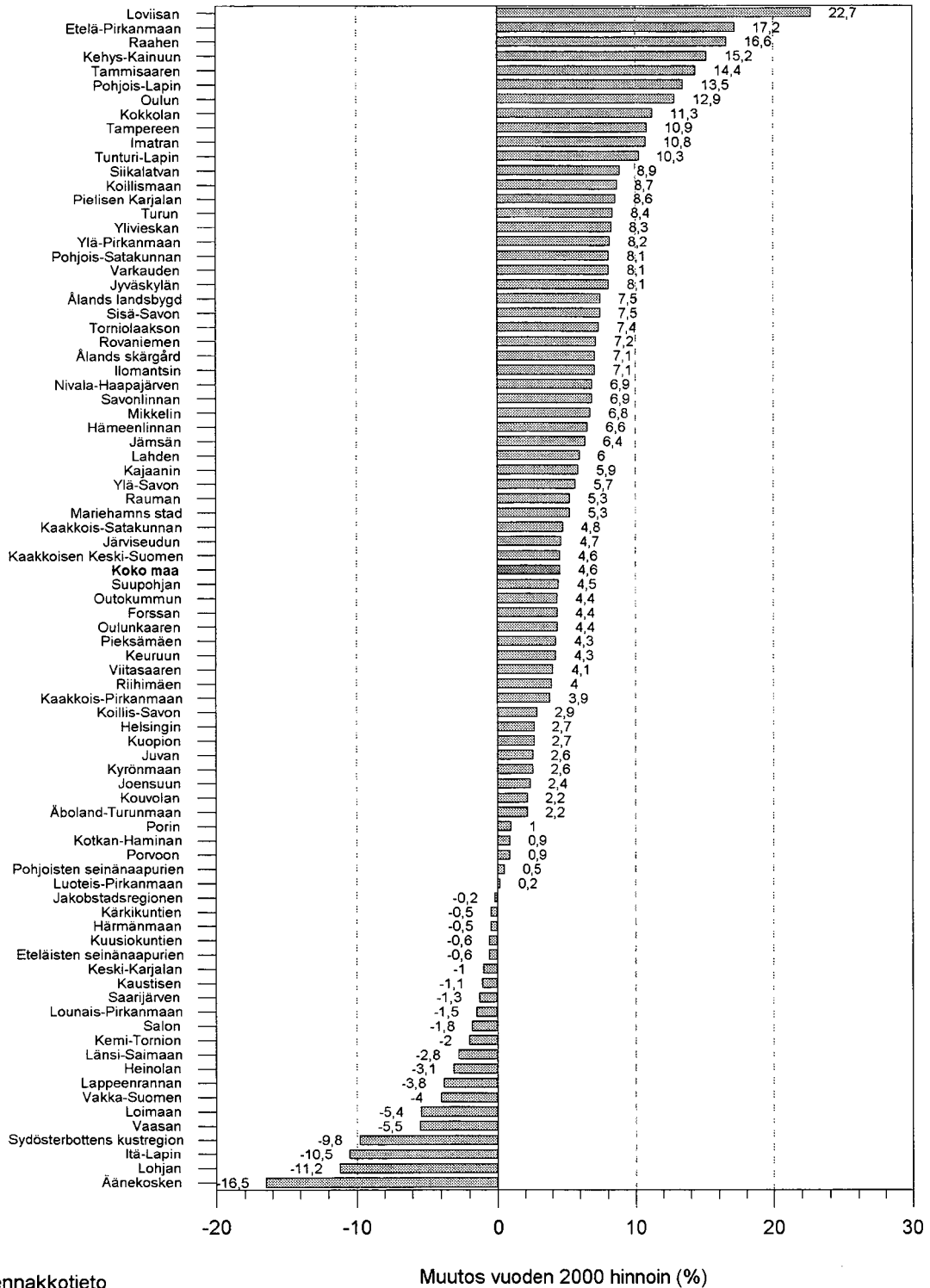
Vuoden 2003 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Aluetilinpito

□ 2003* • 2000

Kuva 5.8. Aluetilinpidon arvonlisäys seutukunnittain 2003 ja 2000.

Arvonlisäyksen muutos seutukunnittain 2000 - 2003*

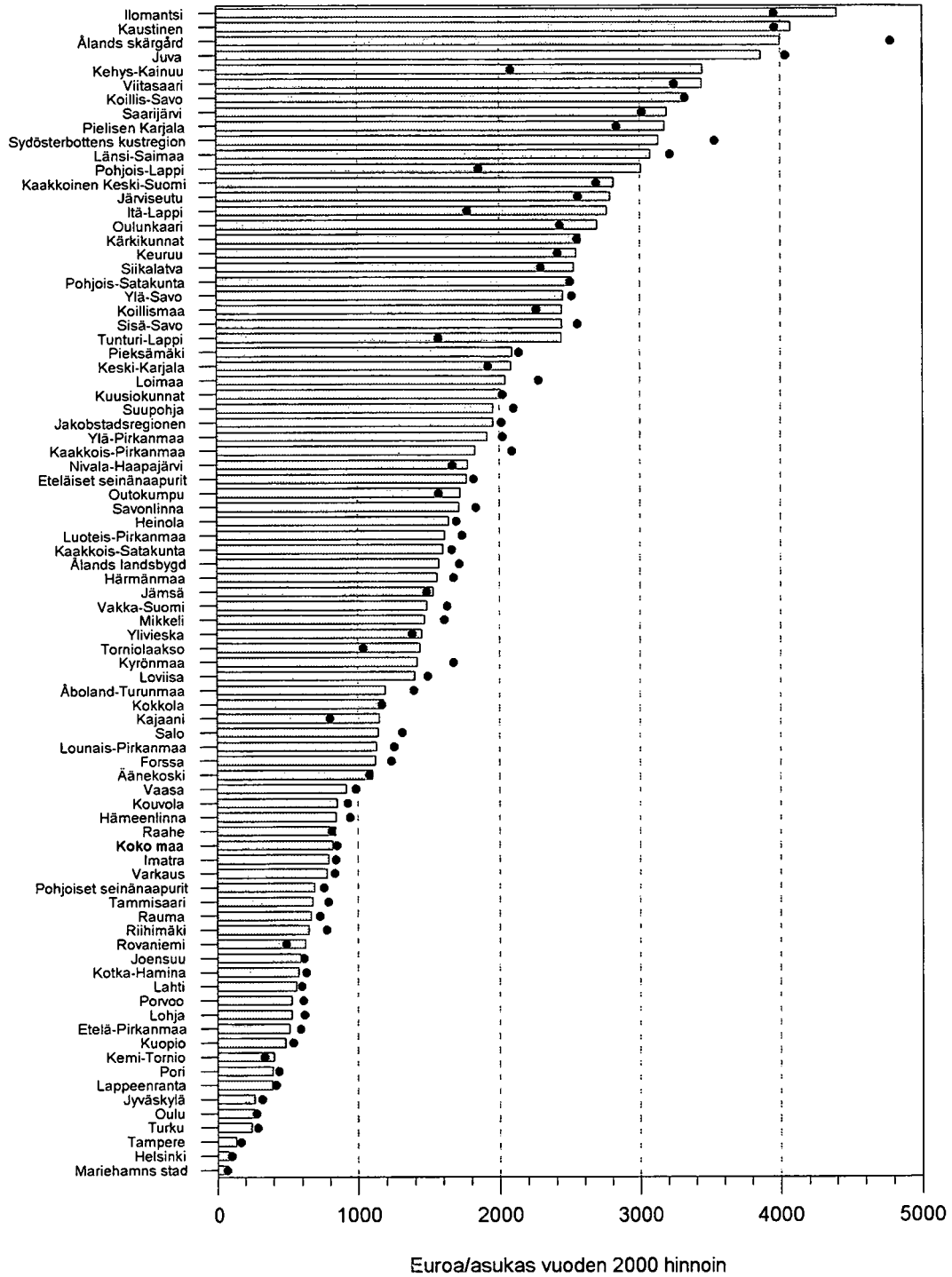
*ennakkotieto

Vuoden 2003 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Aluetilinpito

Kuva 5.9. Arvonlisäyksen muutos seutukunnittain 2000–2003.

Alkutuotannon arvonlisäys seutukunnittain 2003* ja 2000

*ennakkotieto

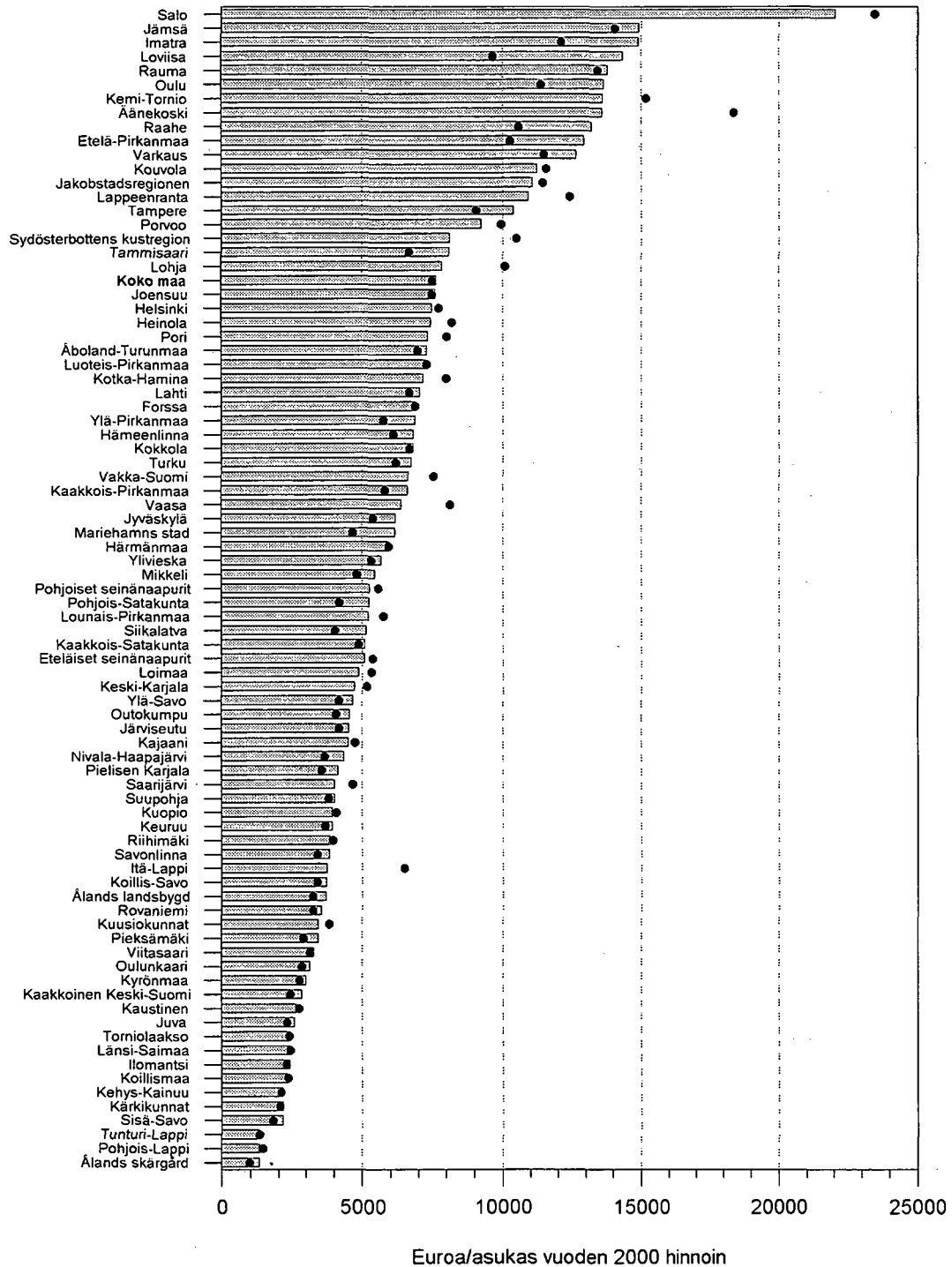
Vuoden 2003 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Aluetilinpito

□ 2003* • 2000

Kuva 5.10. Alkutuotannon arvonlisäys seutukunnittain 2003 ja 2000.

Teollisuuden ja rakentamisen arvonlisäys seutukunnittain 2003* ja 2000

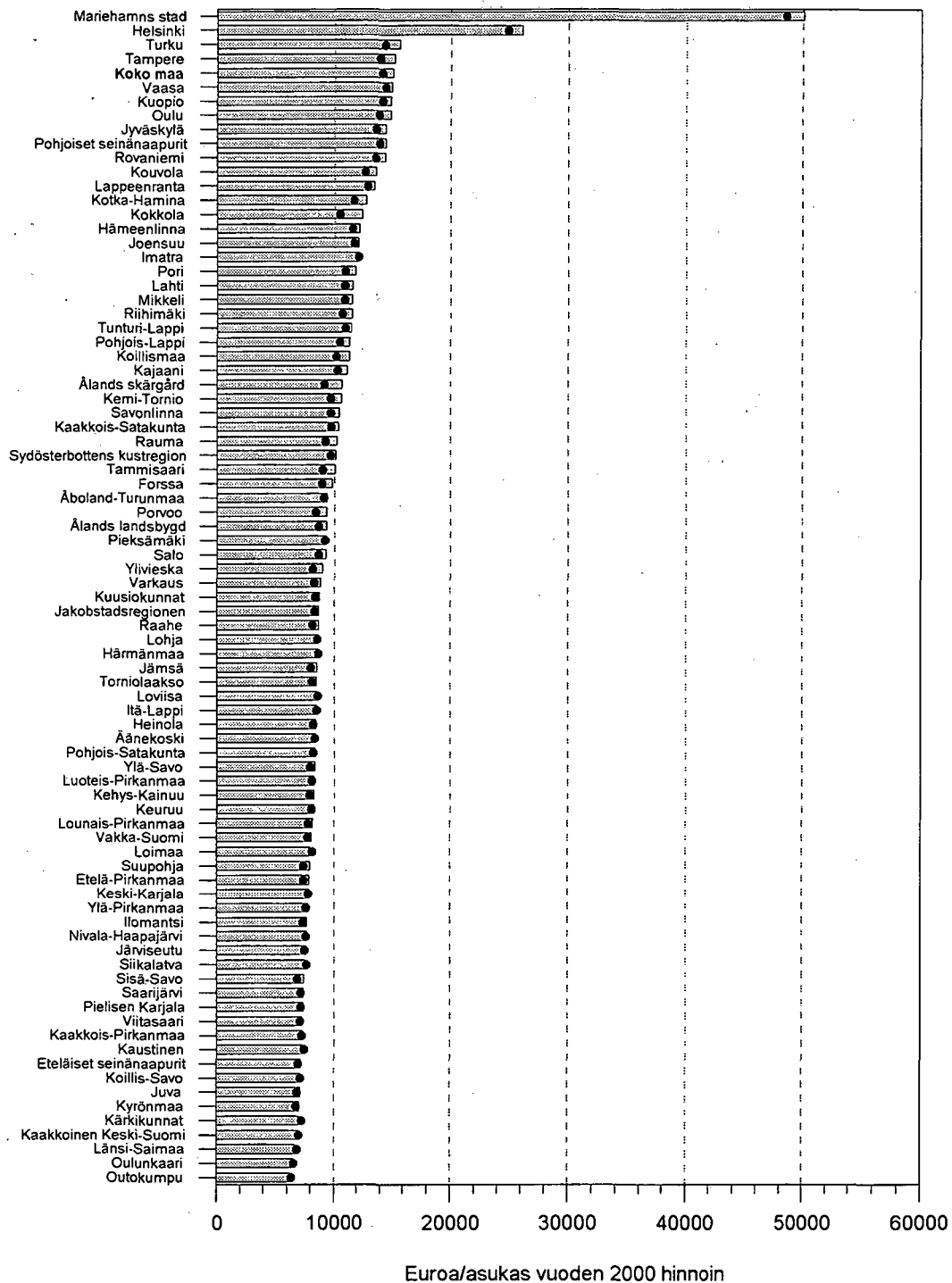
*ennakkotieto

Vuoden 2003 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Auuetilinpito

Kuva 5.11. Teollisuuden ja rakentamisen arvonlisäys seutukunnittain 2003 ja 2000.

Palvelutoimialojen arvonlisäys seutukunnittain 2003* ja 2000

Kuva 5.12. Palvelutoimialojen arvonlisäys seutukunnittain 2003 ja 2000.

Koulutus

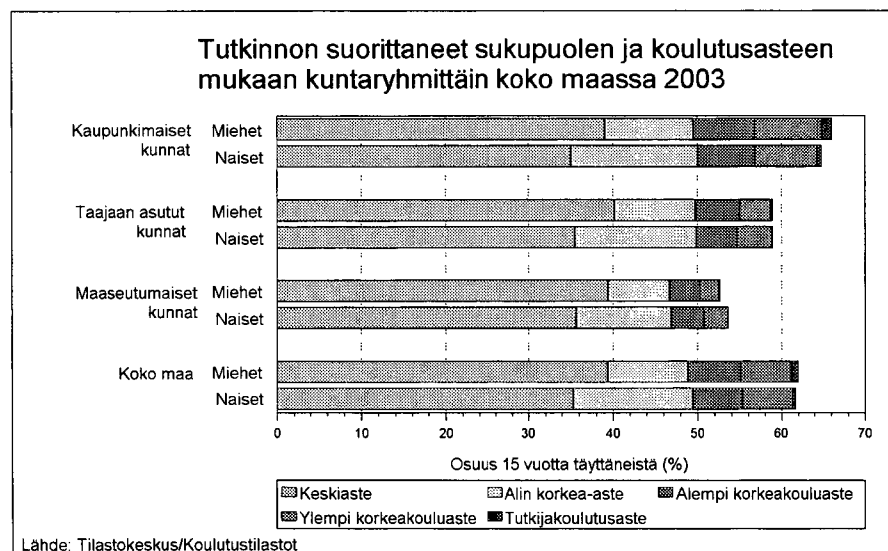
*Koulutusaste*jaottelu noudattaa pääosin koulujärjestelmän rakennetta. *Keskiasteen* koulutuksiksi luetaan ylioppilastutkinnot, 1–3-vuotiset ammatilliset tutkinnot, ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot. Koulutus kestää pääsääntöisesti 2–3 vuotta. *Korkeasteen* koulutus jaotellaan; *alin korkea-aste* (mm. tekniikan ja sairaanhoitajan tutkinnot), *alempi korkeakouluaste* (insinöörin tutkinnot), *ylempi korkeakouluaste* (maisteritutkinnot) ja *tutkijakoulutusaste* (lisenssiaatin- ja tohtorintutkinnot). Vuonna 2003 koko maan 15 vuotta täyttäneestä väestöstä keskiasteen opintoja oli suorittanut 37,2 % ja korkea-asteen tutkintoja 24,6 %. Kaupunkimaisissa kunnissa korkeakouluasteen suorittaneita oli eniten.

Tutkinnon suorittanut väestö määritellään 15 vuotta täyttäneestä väestöstä ja heitä oli koko maassa 61,9 % vuonna 2003. Seutukunnittain tarkasteltuna tutkinnon suorittaneiden osuus oli suurin Oulun (69,9 %) ja pienin Joutsan seutukunnassa (47,1 %). Korkea-asteen tutkinnon suorittaneita oli suhteellisesti eniten Helsingin seutukunnassa.

Koulutustasoa mitataan Tilastokeskuksessa kehitetyllä kolminumeroisella väestön koulutustasomittaimella. Luku osoittaa alueen tutkintojen keskiarvon suhteutettuna 20 vuotta täyttäneeseen väestöön, ja sen kriteerinä on koulutusaika vuosina. Vuonna 2003 väestön koulutustasomittain oli koko maassa keskimäärin 294. Korkein se oli Helsingin seutukunnassa, 358 ja matalin Ilomantsin seutukunnassa, 194.

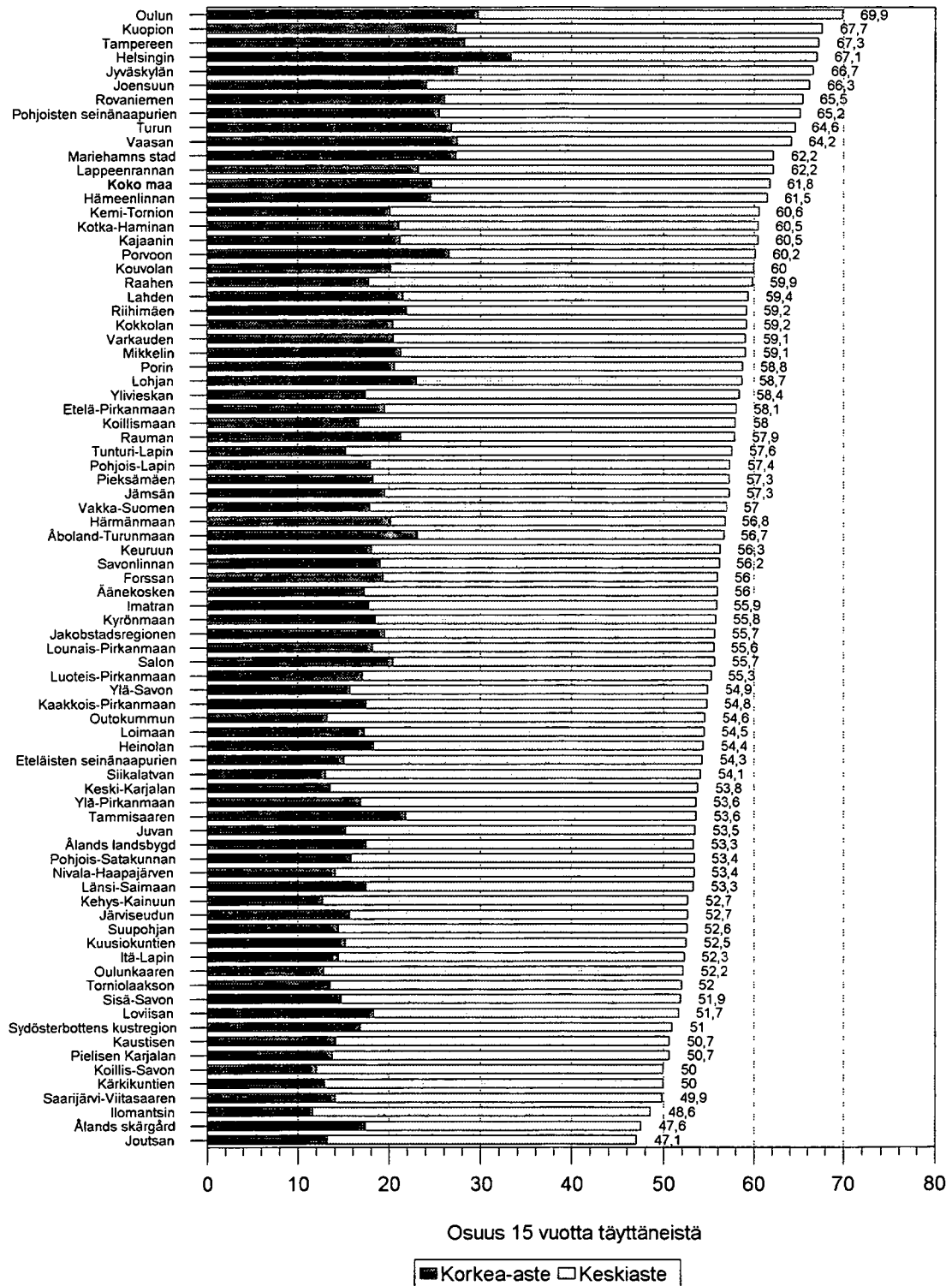
Koko maan työpaikoista 7 % oli koulutuksen toimialoilla vuonna 2003 (ennakkotieto).

Kuntien opetus- ja kulttuuritoimen nettokustannukset asukasta kohti olivat vuonna 2003 suurimmat Kainuussa ja pienimmät Kanta-Hämeessä. Seutukunnissa kustannukset vaihtelivat Pohjois-Lapin 1 499 eurosta Länsi-Saimaan 775 euroon asukasta kohti.

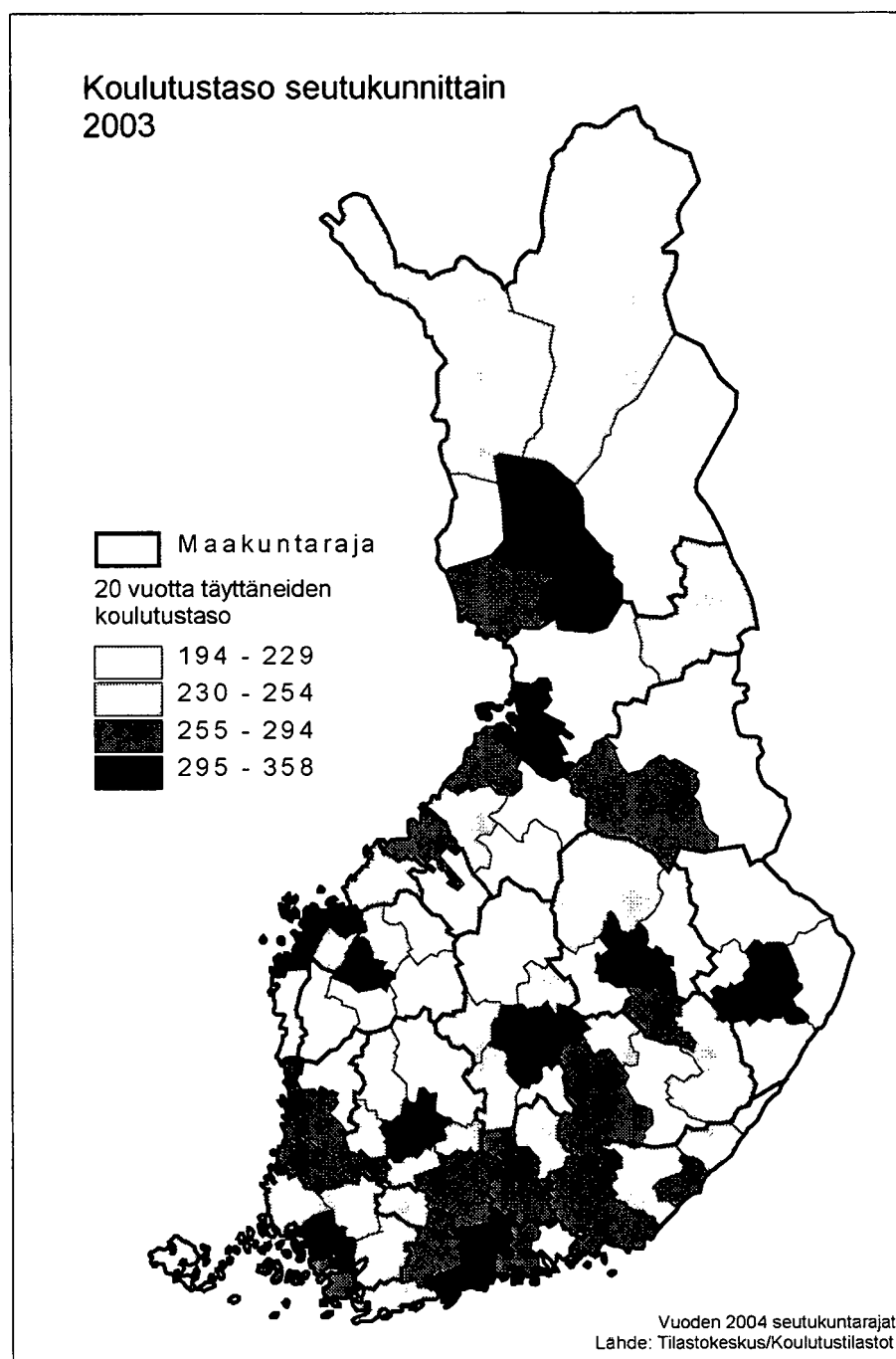
Kuva 6.1. Tutkinnon suorittaneet sukupuolen ja koulutusasteen mukaan kuntaryhmittäin koko maassa 2003.

Koulutusaste seutukunnittain 2003

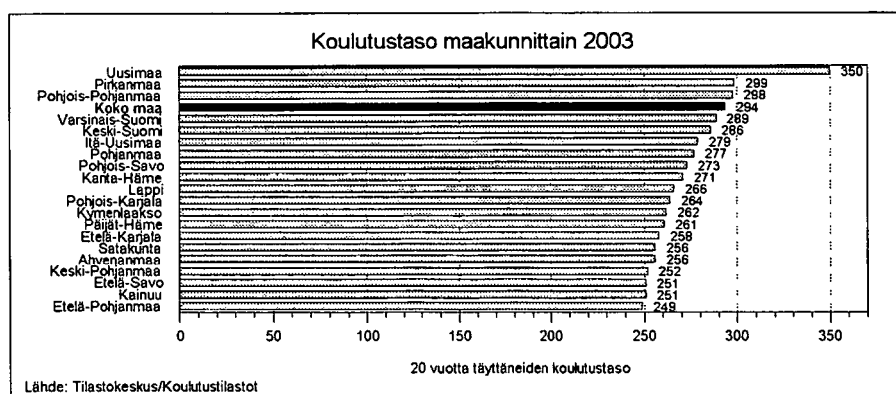

Vuoden 2004 seutukuntarajat
Lähde: Tilastokeskus/Koulutustilastot

Kuva 6.2. Koulutusaste seutukunnittain 2003.

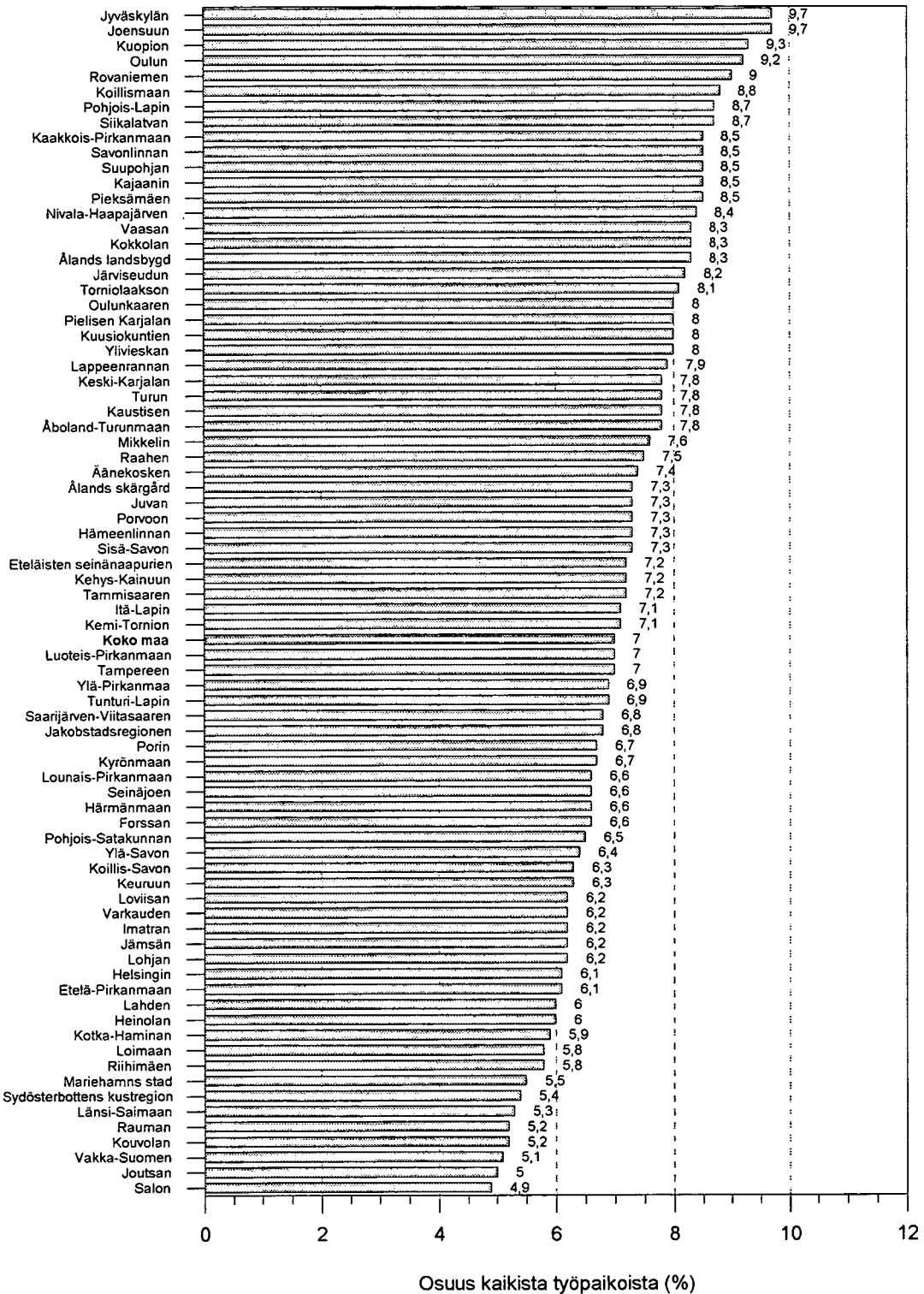

Kuva 6.3. Koulutustaso seutukunnittain 2003.

Kuva 6.4. Koulutustaso maakunnittain 2003.

Koulutuksen työpaikat seutukunnittain 2003*

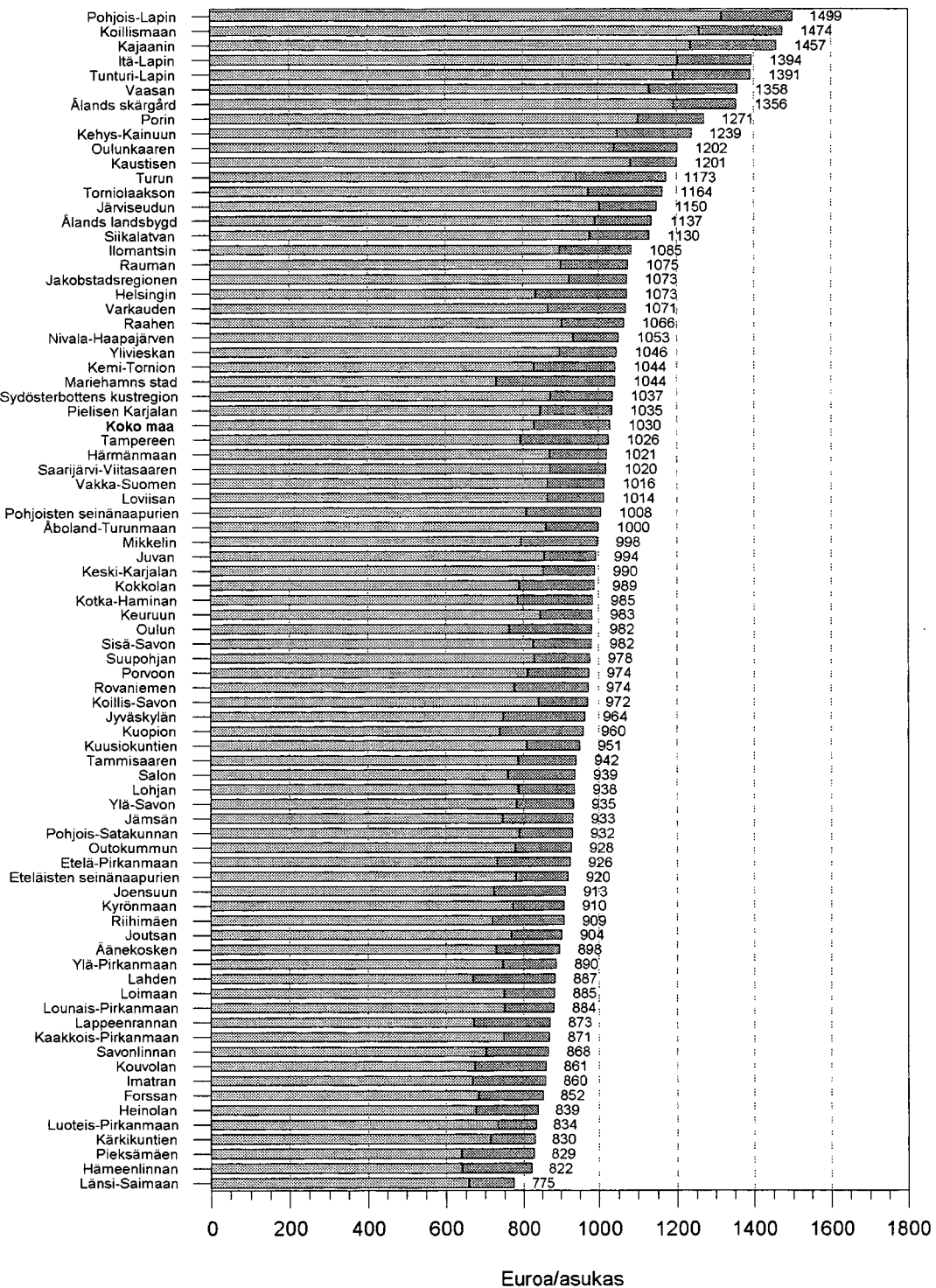
*ennakkotieto

Vuoden 2005 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilasto

Kuva 6.5. Koulutuksen työpaikat seutukunnittain 2003.

Kuntien opetus- ja kulttuuritoimen nettokustannukset seutukunnittain 2003

Vuoden 2004 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Kuva 6.6. Kuntien opetus- ja kulttuuritoimen nettokustannukset seutukunnittain 2003.

Kunnallistalous

Katsauksessa esitetyt kunnallistaloutta kuvaavat talousarvioluvut on laadittu kuntien Tilastokeskukselle ilmoittamien tietojen perusteella. Talousarvio- ja kirjanpituudistuksen vuoksi vuosien 1997–2005 talousarviotiedot ovat vain osittain vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietojen kanssa. Verrattaessa tunnuslukuja keskiarvoihin tulee se tehdä tietyllä varauksella, sillä kuntien tapa tuottaa palveluja eroaa toisistaan.

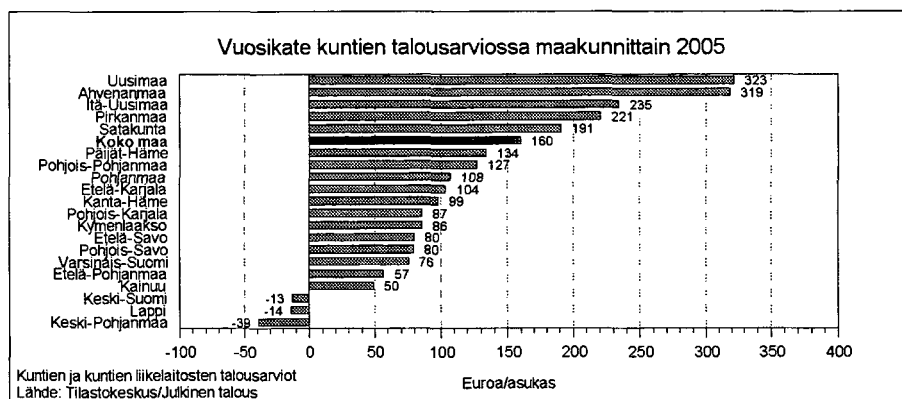
Esitetyt talousarviotiedot vuodelta 2005 poikkeavat kuntien virallisista talousarvioista siten, että kunnan lukuihin on yhdistetty ns. liikelaitosmallia noudattavien liikelaitosten tiedot. Näin talousarviotiedot ovat vertailukelpoisia tilinpäätöstietojen kanssa. Liikelaitosten käsittelytapa saattaa vaikuttaa huomattavasti mm. vuosikatteisiin. Liikelaitosmallia noudattavia liikelaitoksia on kuntien ilmoituksen mukaan 66 kunnalla koko maassa.

Kuntien keskimääräisten verotulojen arvioidaan olevan vuonna 2005 korkeimmat Helsingin seutukunnassa, lähes 3 500 euroa asukasta kohti. Lisäksi 8 muussa seutukunnassa verotulojen arvioidaan ylittävän koko maan keskimääräisen arvon. Nivala-Haapajärven ja Suupohjan seutukunnissa verotulot jäävät pienimmiksi asukasta kohti. Maakunnista vain Uusimaa, Itä-Uusimaa ja Ahvenanmaa ylittävät koko maan arvon. Etelä-Pohjanmaan maakunnan alueella verotulot ovat arvion mukaan suhteellisesti pienimmät.

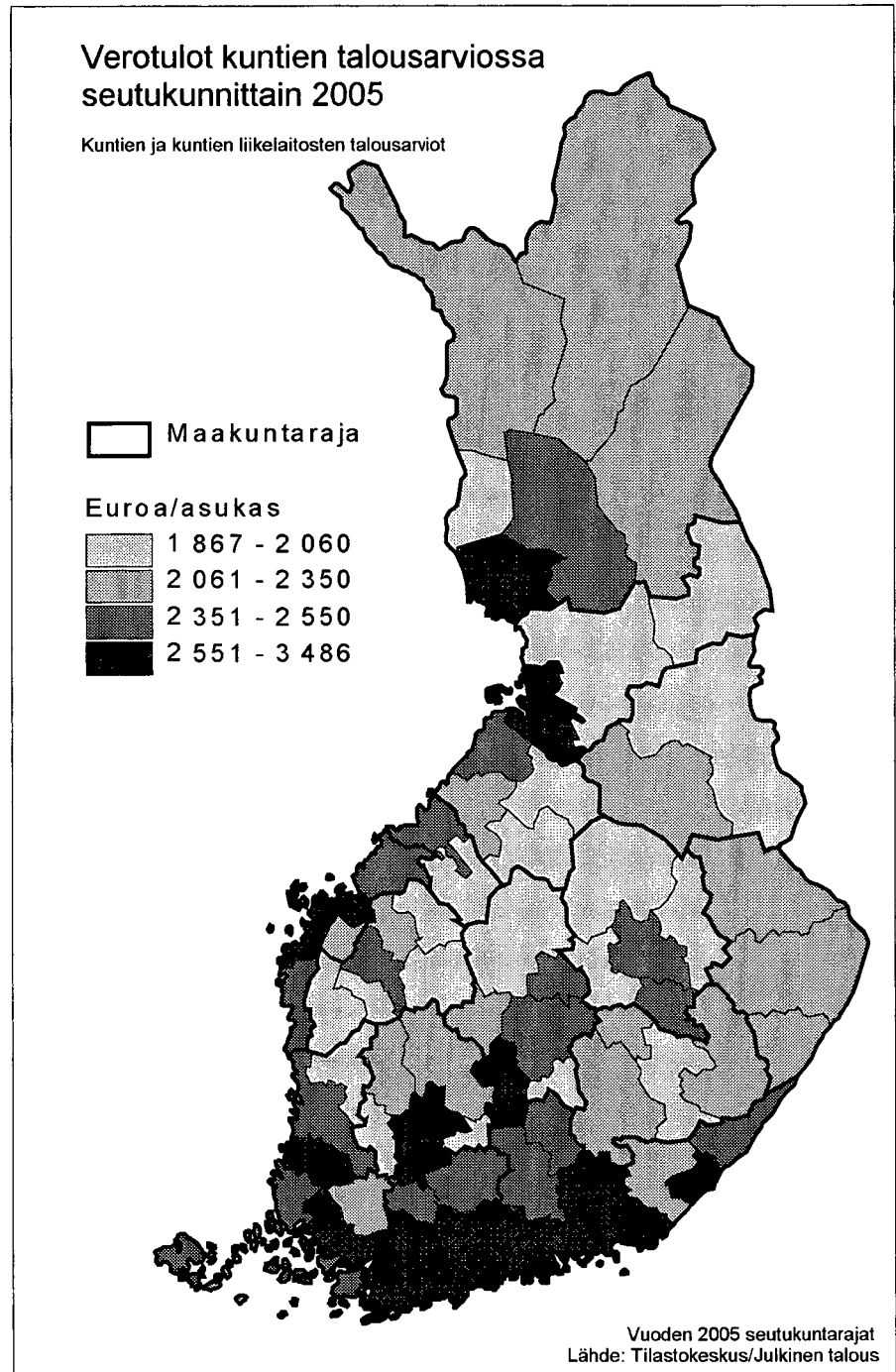
Kuntien vuosikate (euroa/asukas) on arvion mukaan negatiivisin Tunturi-Lapin seutukunnassa. Suurin vuosikate on Mariehamns stadin seutukunnassa ja maakunnista Uudellamaalla.

Kuntien valtionosuudet ovat vuoden 2005 talousarviotietojen mukaan suurimmat asukasta kohti Koillismaan ja Oulunkaaren seutukunnissa. Pienimmät ne ovat Helsingin ja Mariehamns stadin seutukunnissa.

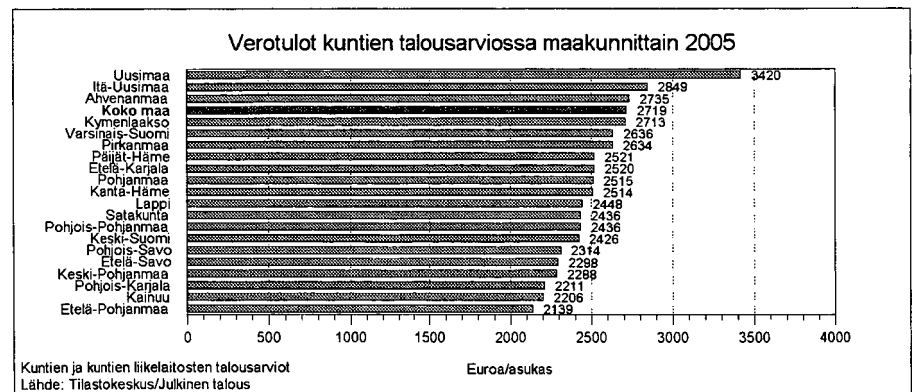
Kuntien henkilökunnan määrä vaihteli vuonna 2003 seutukunnissa Itä-Lapin ja Mariehamns stadin 82 työntekijästä Pieksämäen seutukunnan 44 työntekijään tuhanta asukasta kohti. Pohjoisen ja itäisen Suomen seutukunnissa henkilökuntaa oli suhteessa eniten. Kanta-Hämeen maakunnassa kunnilla oli vertaten vähän henkilökuntaa vuonna 2003.

Kuva 7.1. Vuosikate kuntien talousarviossa maakunnittain 2005.

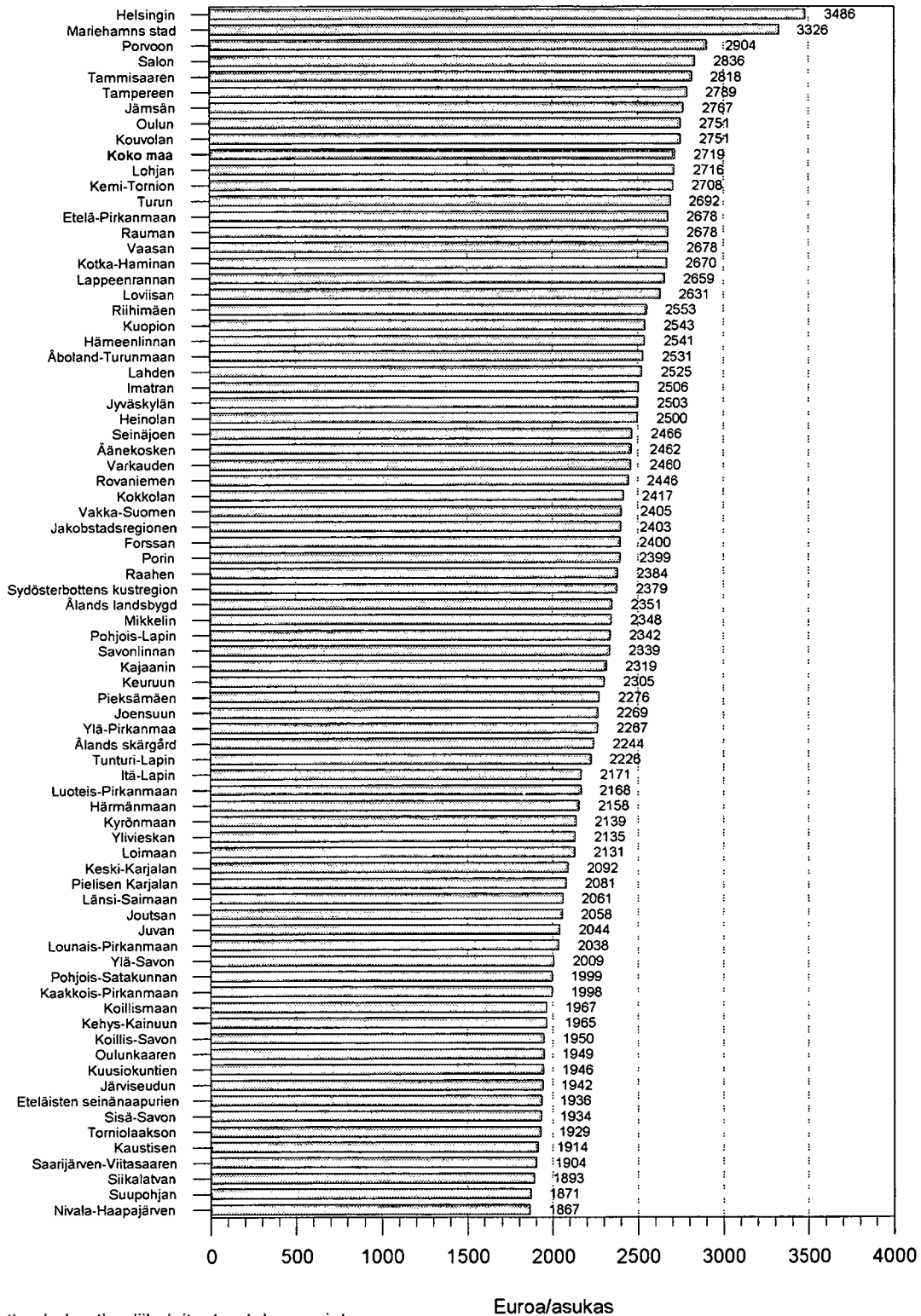

Kuva 7.2. Verotulot kuntien talousarviossa seutukunnittain 2005.

Kuva 7.3. Verotulot kuntien talousarviossa maakunnittain 2005.

Verotulot kuntien talousarviossa seutukunnittain 2005

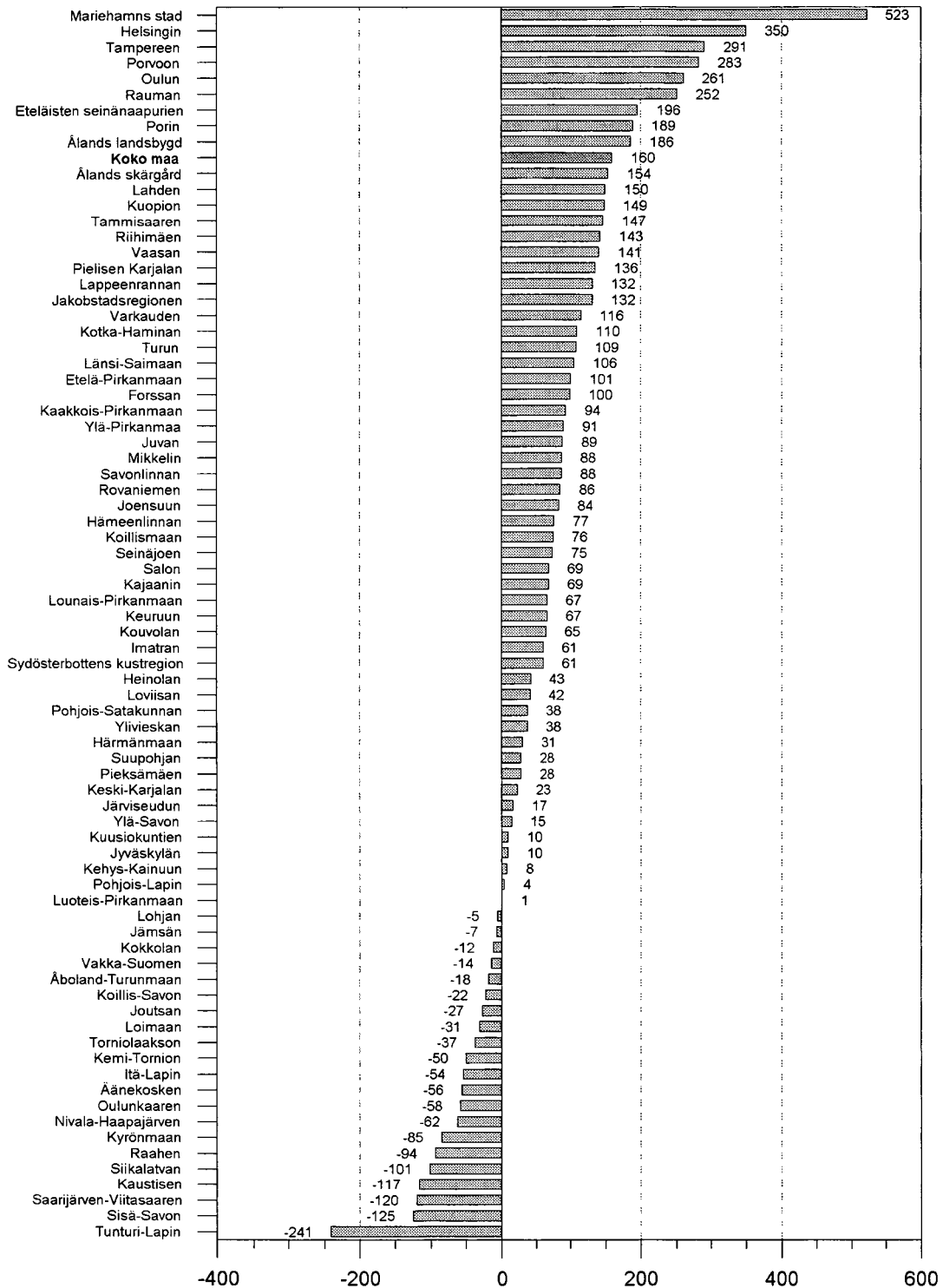

Kuntien ja kuntien liikelaitosten talousarviot

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Kuva 7.4. Verotulot kuntien talousarviossa seutukunnittain 2005.

Vuosikate kuntien talousarviossa seutukunnittain 2005

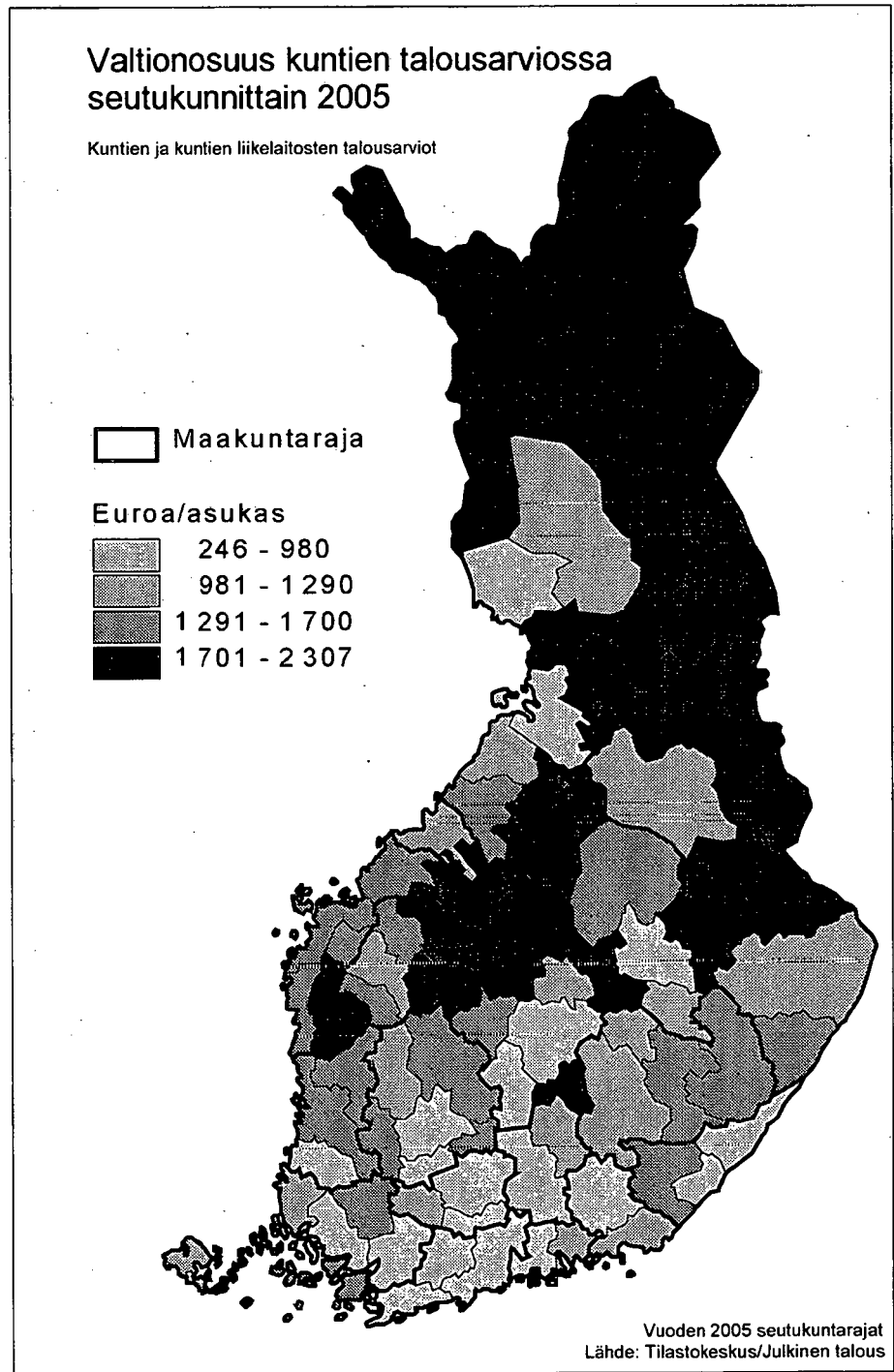

Kuntien ja kuntien liikelaitosten talousarviot

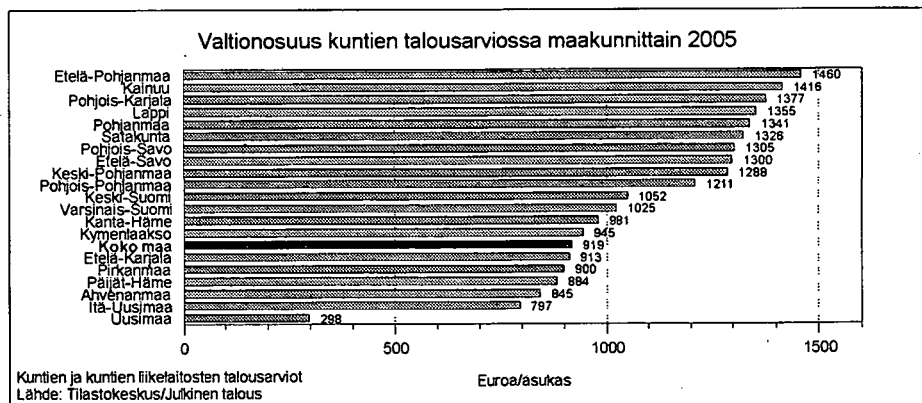
Euroa/asukas

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

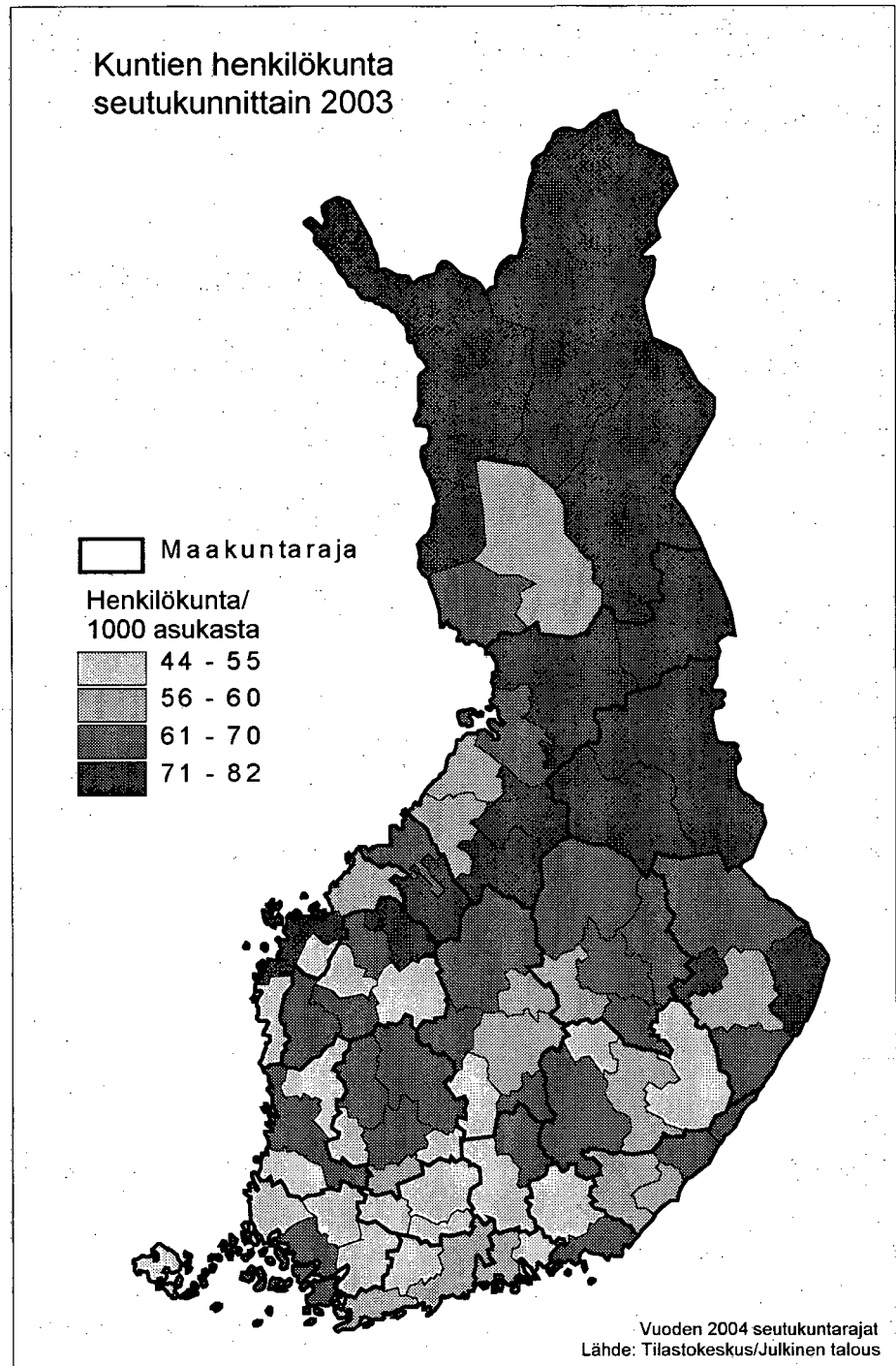
Kuva 7.5. Vuosikate kuntien talousarviossa seutukunnittain 2005.

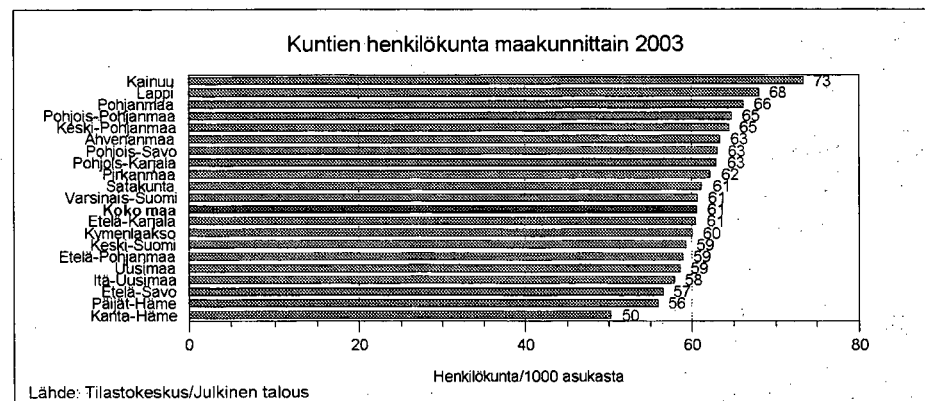
Kuva 7.6. Valtionosuus kuntien talousarviossa seutukunnittain 2005.

Kuva 7.7. Valtionosuus kuntien talousarviossa maakunnittain 2005.

Kuva 7.8. Kuntien henkilökunta seutukunnittain 2003.

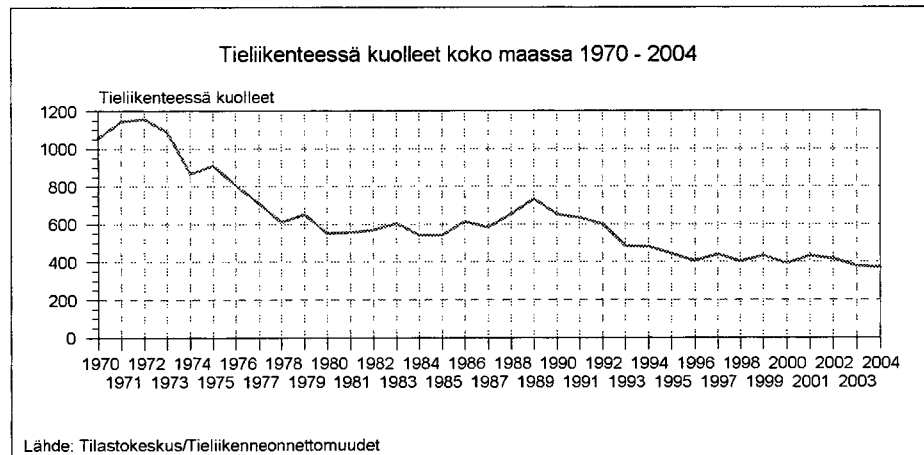
Kuva 7.9. Kuntien henkilökunta maakunnittain 2003.

Liikenne ja matkailu

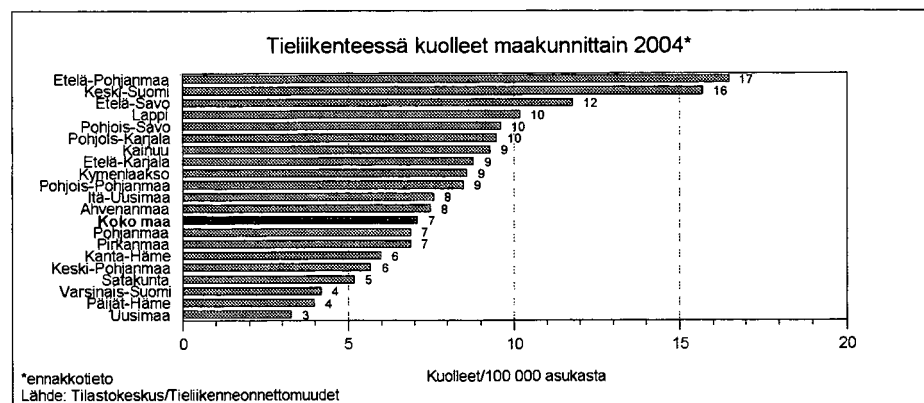
Suomessa oli tuhatta asukasta kohti 448 henkilöautoa vuonna 2004. Autoistunein maakunta oli Ahvenanmaa, ja suhteellisesti vähiten autoja omistivat uusimaalaiset. Seutukunnista autoistuneimmat olivat Ålands landsbygd ja Kyrönmaa, joissa henkilöautoja oli yli 570 tuhatta asukasta kohti. Suhteellisesti vähiten autoja oli Helsingin seutukunnassa asuvilla.

Tieliikennekuolemat ovat vähentyneet 1970-luvun alusta lähtien. 1990-luvun puolivälin jälkeen tieliikenteessä kuolleiden määrä on pysytellyt suhteellisen tasaisena, noin neljässä sadassa. Suhteellisesti eniten kuolemantapauksia sattui vuonna 2004 (ennakkotieto) Etelä-Pohjanmaalla ja Keski-Suomessa, yli 15 tapausta 100 000 asukasta kohti. Uudellamaalla liikennekuolemia sattui suhteellisesti vähiten.

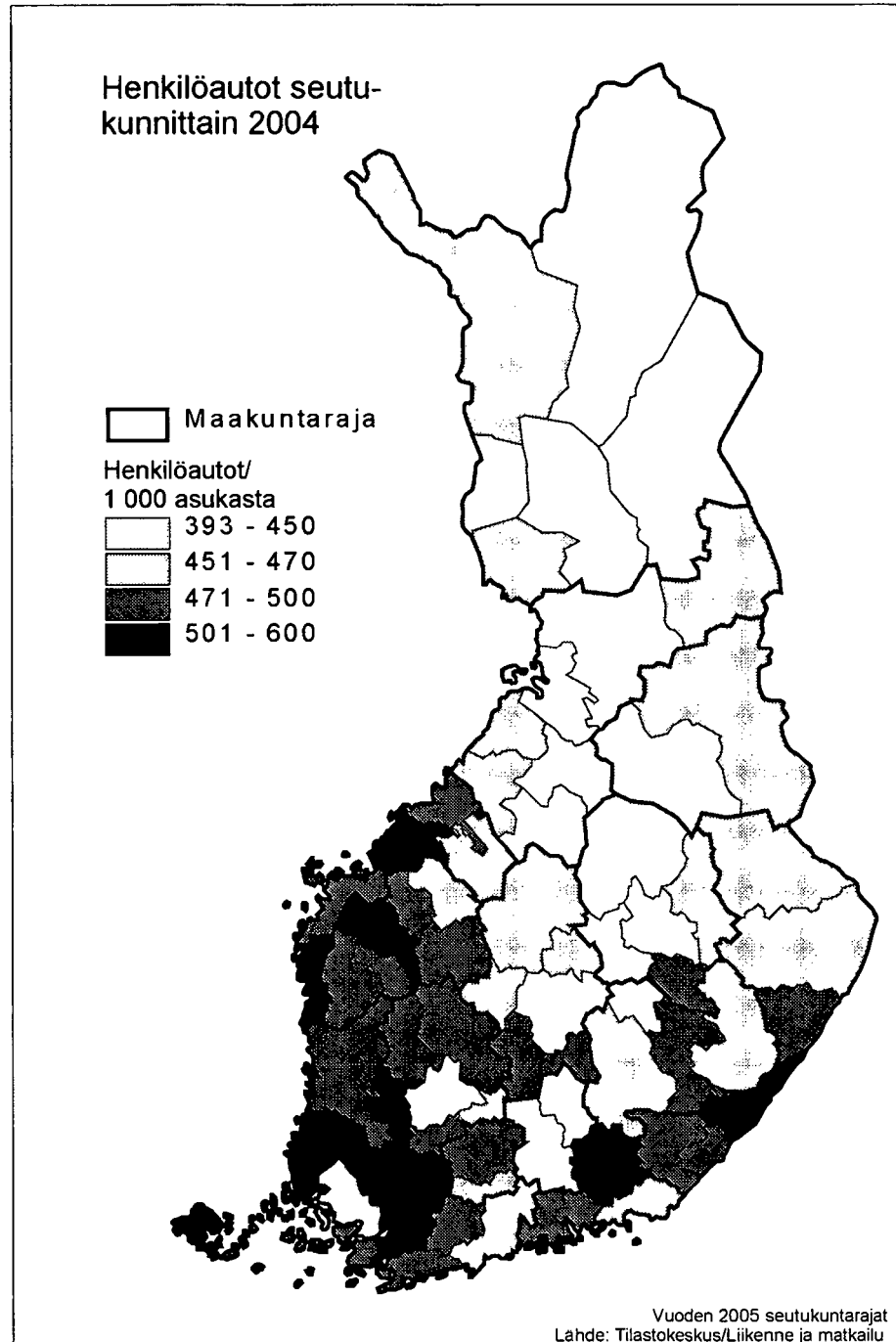
Tieliikenteessä loukkaantuneita oli samana vuonna suhteellisesti vähiten Pohjois-Karjalassa ja eniten Satakunnassa. Seutukunnista loukkaantumisia tapahtui suhteellisesti eniten Loimaan ja Joutsan seutukunnissa, vähiten Kaakkois-Pirkanmaan seutukunnassa.

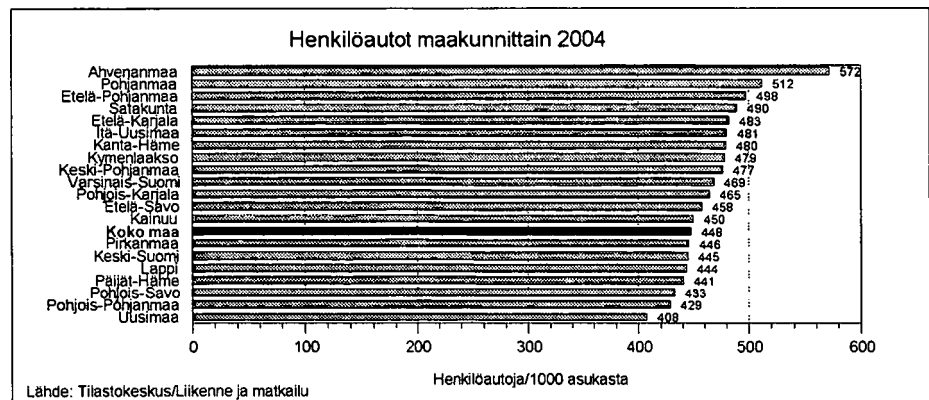
Kuva 8.1. Tieliikenteessä kuolleet koko maassa 1970–2004.

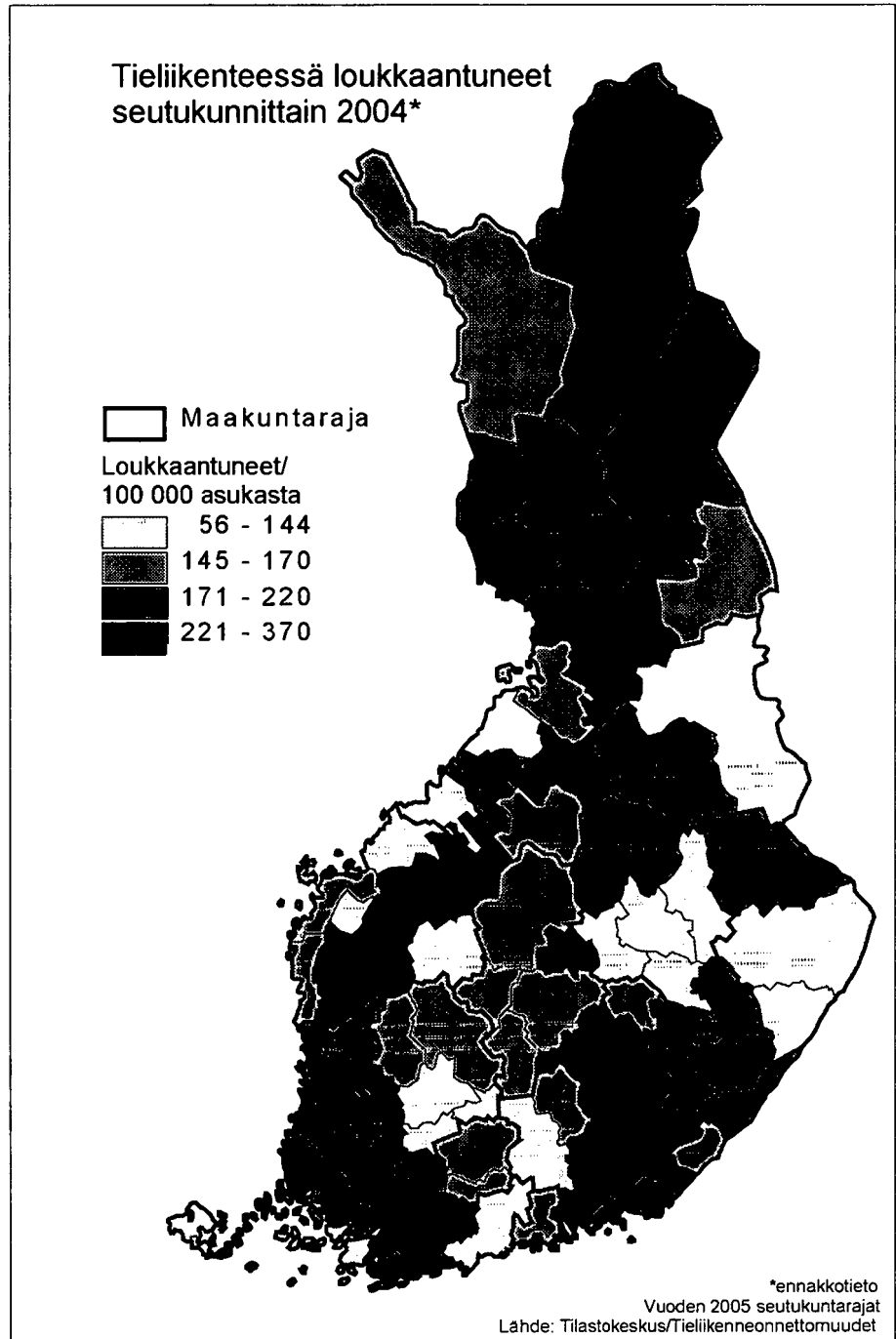
Kuva 8.2. Tieliikenteessä kuolleet maakunnittain 2004.

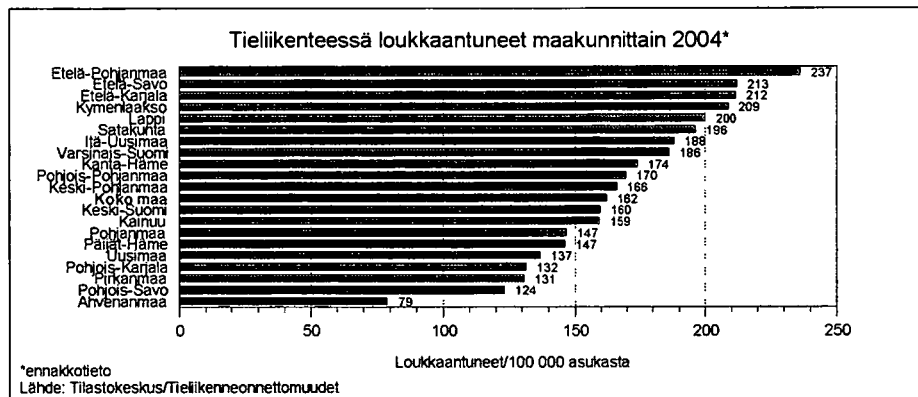
Kuva 8.3. Henkilöautot seutukunnittain 2004.

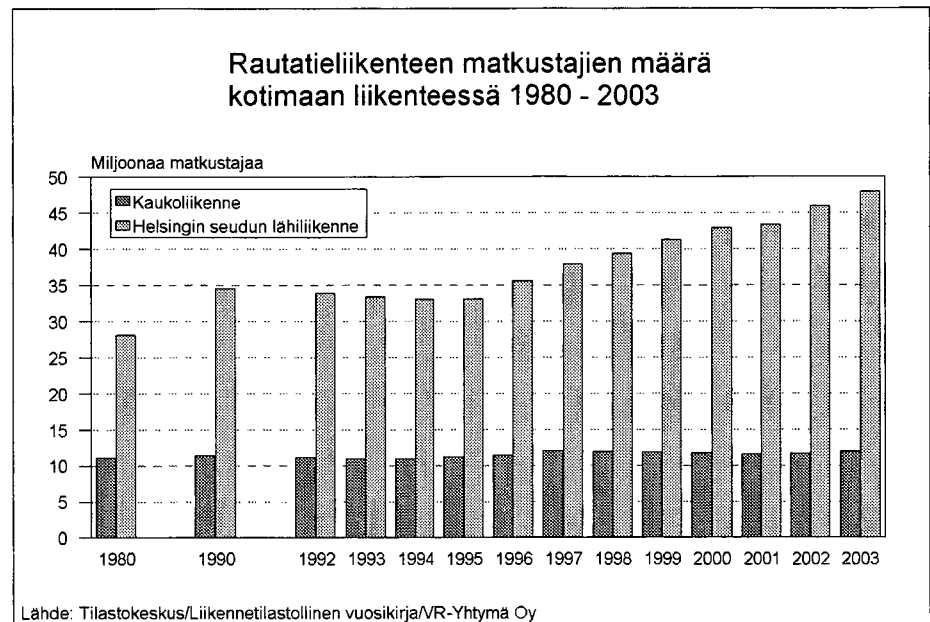
Kuva 8.4. Henkilöautot maakunnittain 2004.

Kuva 8.5. Tieliikenteessä loukkaantuneet seutukunnittain 2004.

Kuva 8.6. Tieliikenteessä loukkaantuneet maakunnittain 2004.

Kuva 8.7. Rautatieliikenteen matkustajien määrä kotimaan liikenteessä 1980–2003.

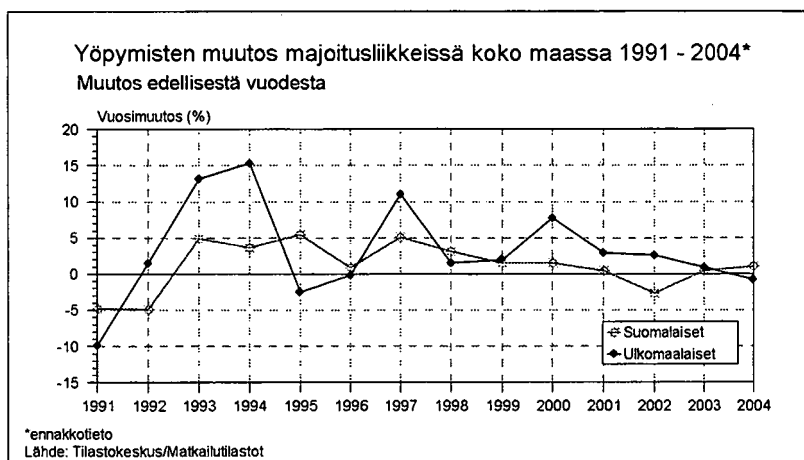
Rautatieliikenteessä matkustajien määrä on kasvanut vuodesta 1995 alkaen voimakkaasti Helsingin seudun lähiliikenteessä. Kaukoliikenteen matkustajamäärät ovat vaihdelleet vain vähän viime vuosina. Junaa käytti kulkuvälineenä vuonna 2003 yhteensä reilu 11,9 miljoonaa matkustajaa kaukoliikenteessä ja lähes 48 miljoonaa matkustajaa Helsingin lähiliikenteessä.

Matkailu

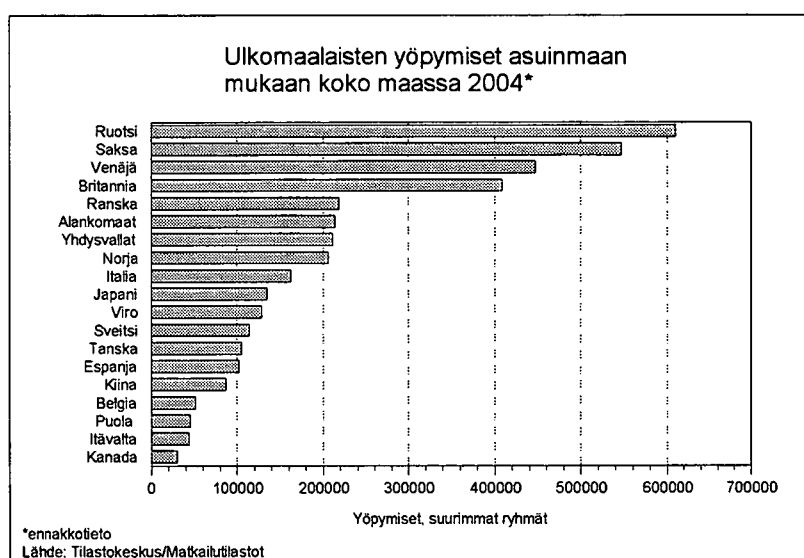
Koko maan majoitusliikkeissä kirjattiin vuonna 2004 ennakkotiedon mukaan 16,7 miljoonaa yöpymistä. Yöpyemisten kokonaismäärä lisääntyi 0,6 % vuoteen 2003 verrattuna. Kotimaisten matkailijoiden yöpymiset lisääntyivät prosentin kun taas ulkomaisten matkailijoiden yöpymisten määrä väheni lähes saman verran. Ulkomaalaisten tekemistä yöpymisistä suurimman ryhmän muodostivat ruotsalaiset. Seuraavaksi eniten yöpymisvuorokausia kirjattiin Saksan ja Venäjän matkailijoilta.

Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin mukaan majoitus- ja ravitsemistoimipaikkoja oli tammikuussa 2005 koko maassa yli 14 500 kappaletta. Toimipaikkojen määrä oli asukaslukuun suhteutettuna suurin Ålands skärgårdin ja pienin Eteläisten seinänaapurien ja Nivala-Haapajärven seutukunnissa. Majoitus- ja ravitsemistoimipaikkojen osuus kaikista toimipaikoista oli suurin Tunturi-Lapin, Ålands skärgårdin ja Pohjois-Lapin seutukunnissa.

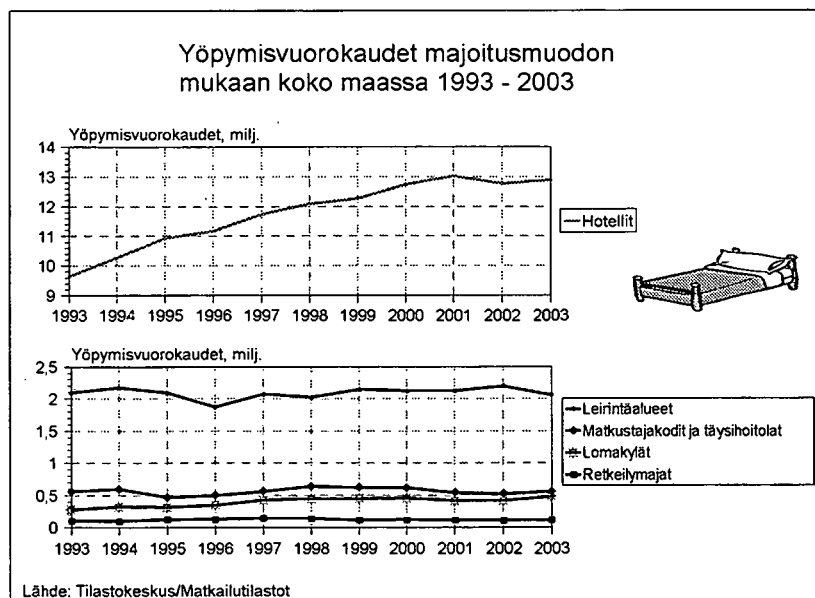
Majoituskapasiteetti on suurin Uudellamaalla, missä oli vuoden 2004 alussa yhteensä lähes 12 700 huonetta ja mökkiä. Lapissa majoituskapasiteettia oli seuraavaksi eniten, yli 7 500 huonetta ja mökkiä.

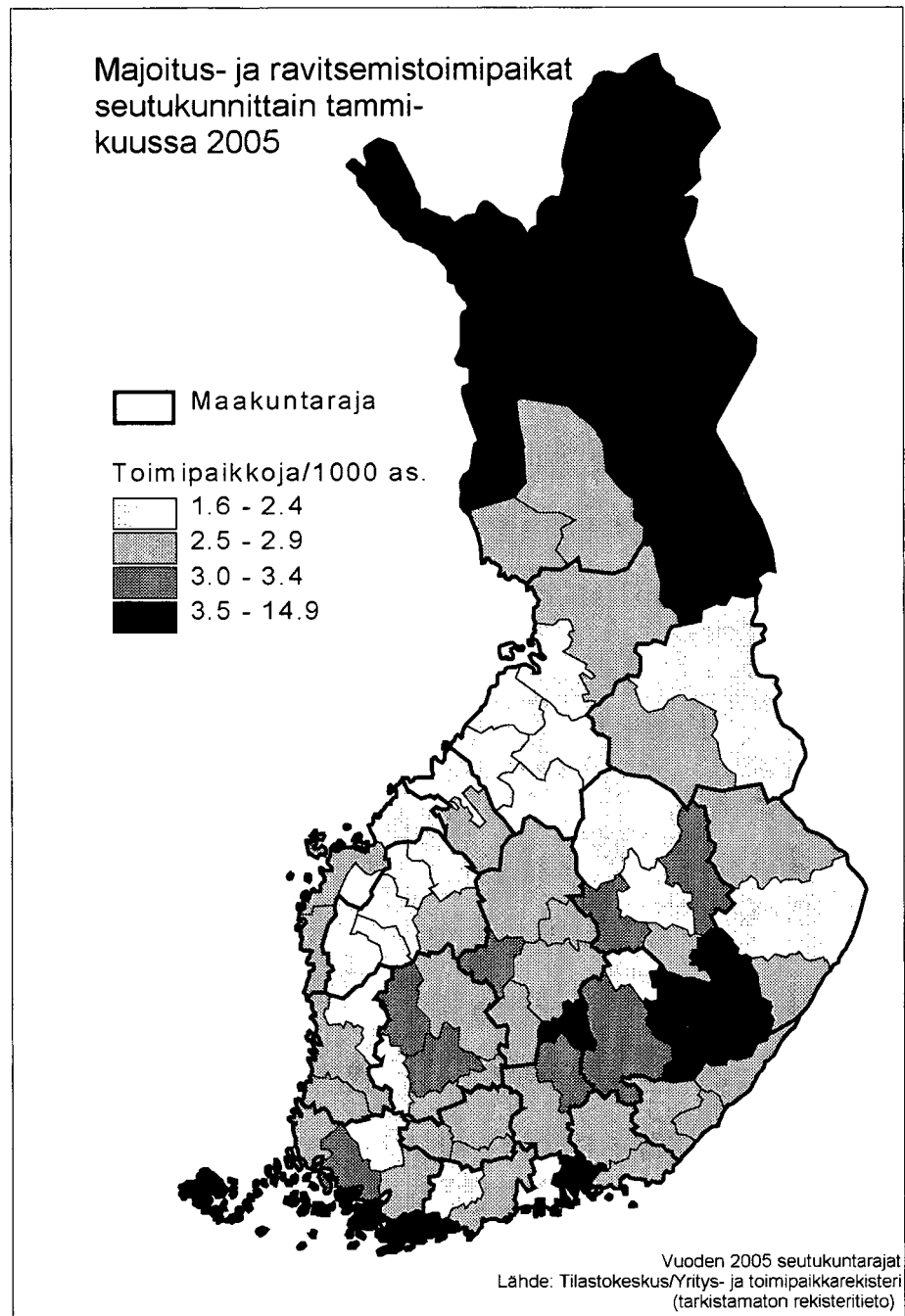
Kuva 8.8. Yöpymisten muutos majoitusliikkeissä koko maassa 1991–2004.

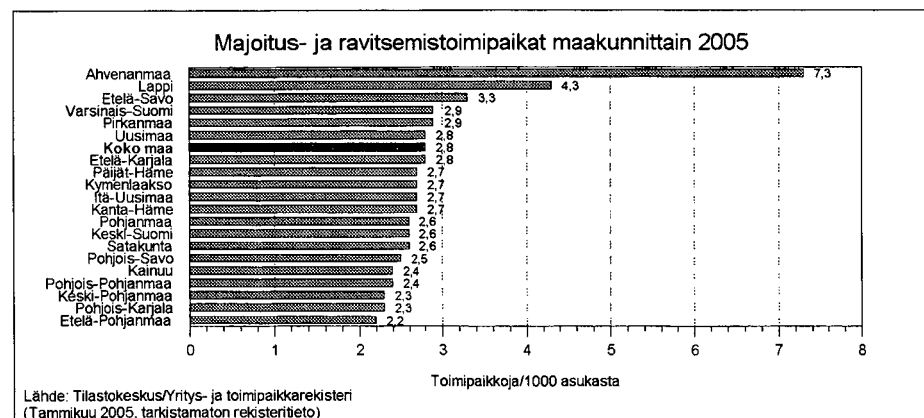
Kuva 8.9. Ulkomaalaisten yöpymiset asuinmaan mukaan koko maassa 2003 ja 2002.

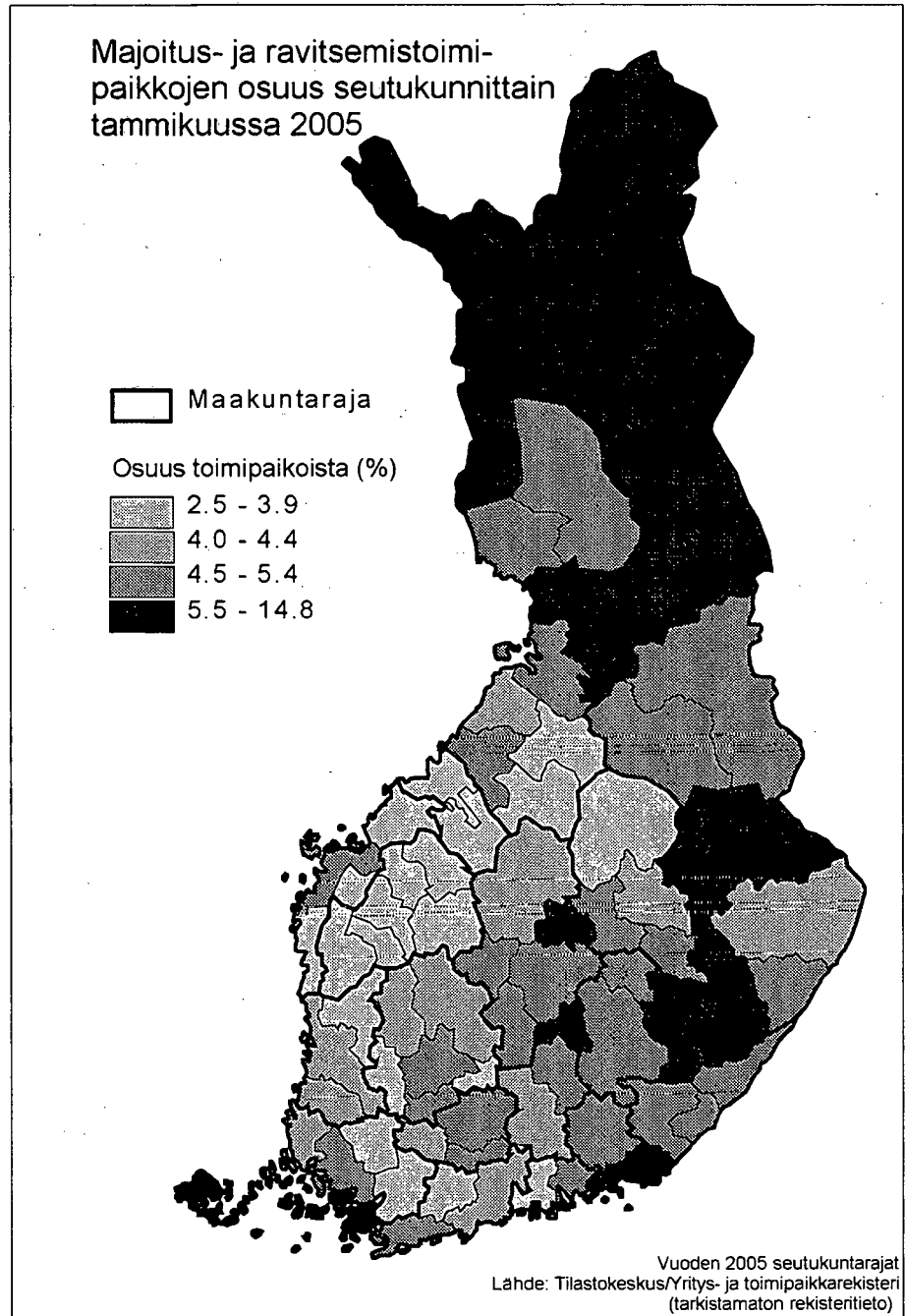
Kuva 8.10. Yöpymisvuorokaudet majoitusmuodon mukaan koko maassa 1993–2003.

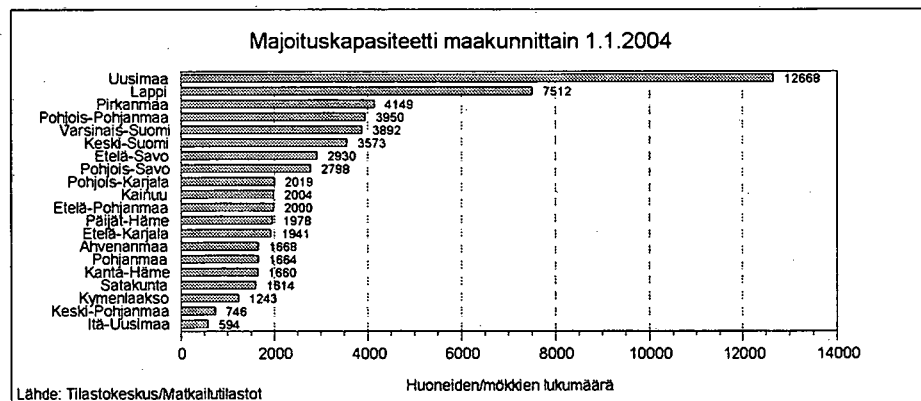
Kuva 8.11. Majoitus- ja ravitsemistoimipaikat seutukunnittain 2005.

Kuva 8.12. Majoitus- ja ravitsemistoimipaikat maakunnittain 2005.

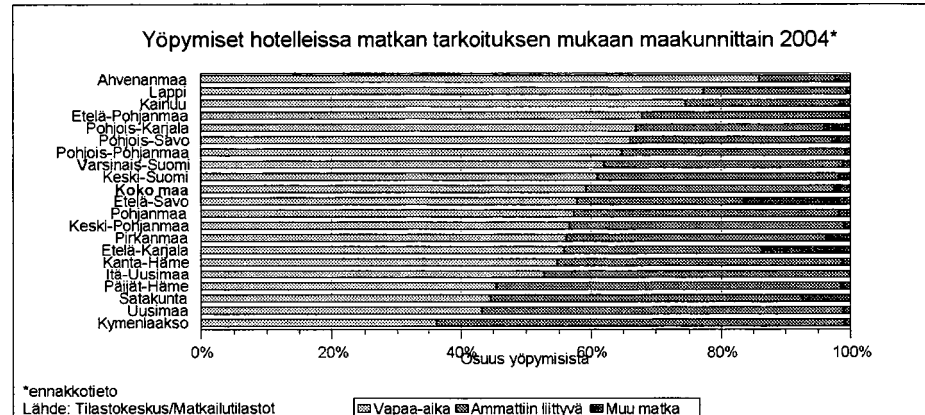
Kuva 8.13. Majoitus- ja ravitsemistoimipaikkojen osuus seutukunnittain 2005.

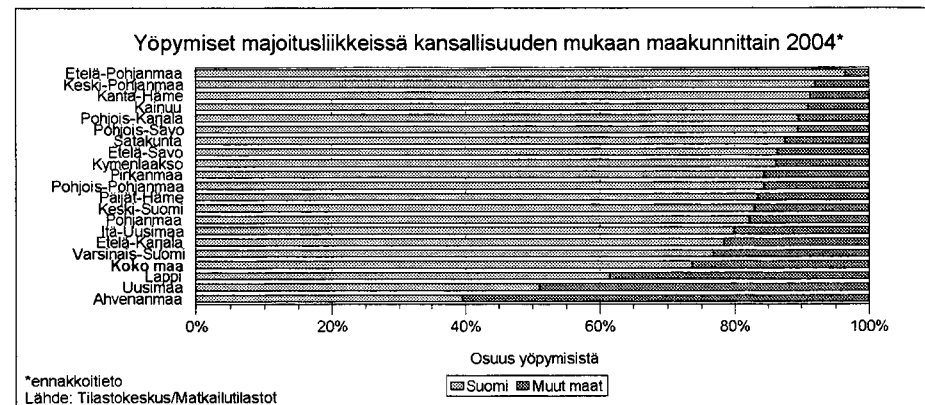
Kuva 8.14. Majoituskapasiteetti maakunnittain 1.1.2004.

Kaikista yöpymisistä vapaa-ajan yöpymisten osuus oli vuonna 2004 (ennakkotieto) 59 %. Ahvenanmaalla vapaa-ajan matkojen osuus oli suurin, kun taas Kymenlaakson hotelleissa ammattiin liittyvien matkojen osuus oli suurin, 62 %.

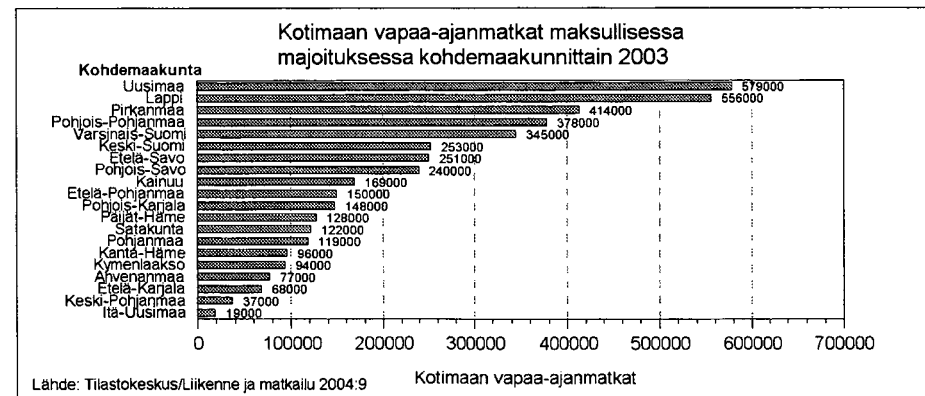
Suomalaisten tekemistä kotimaan maksullisen majoituksen vapaa-ajanmatkoista eniten suuntautui Uudellemaalle vuonna 2003. Sinne tehtiin yhteensä 579 000 matkaa. Toiseksi suosituin matkakohde oli Lappi, jonne matkoja tehtiin 556 000.

Kuva 8.15. Yöpymiset hotelleissa matkan tarkoituksen mukaan maakunnittain 2004.

Kuva 8.16. Yöpymiset majoitusliikkeissä kansallisuuden mukaan maakunnittain 2004.

Kuva 8.17. Kotimaan vapaa-ajanmatkat maksullisessa majoituksessa kohdemaakunnittain 2003.

Maa-, metsä- ja kalatalous

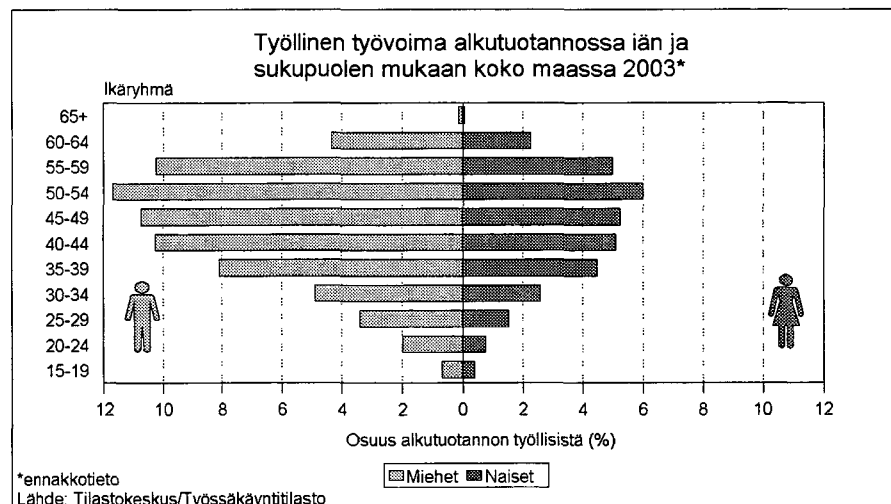
Vuonna 2003 (ennakkotieto) alkutuotannossa työskentelevistä 50–54-vuotiaiden osuus oli suurin sekä miesten että naisten joukossa. Miesten osuus alkutuotannon työllisistä on huomattavasti naisten osuutta suurempi.

Alkutuotannon työllisten osuus koko työllisestä työvoimasta oli yli 20 % Kaustisen ja Juvan seutukunnissa vuonna 2003. Helsingin, Mariehamns stadin ja Tampereen seutukunnissa vastaava osuus oli alle prosentin. Maakunnista alkutuotantovaltaisimpia ovat Etelä- ja Keski-Pohjanmaa. Uudenmaan alueella alkutuotannon merkitys työllistäjänä on vähäisin.

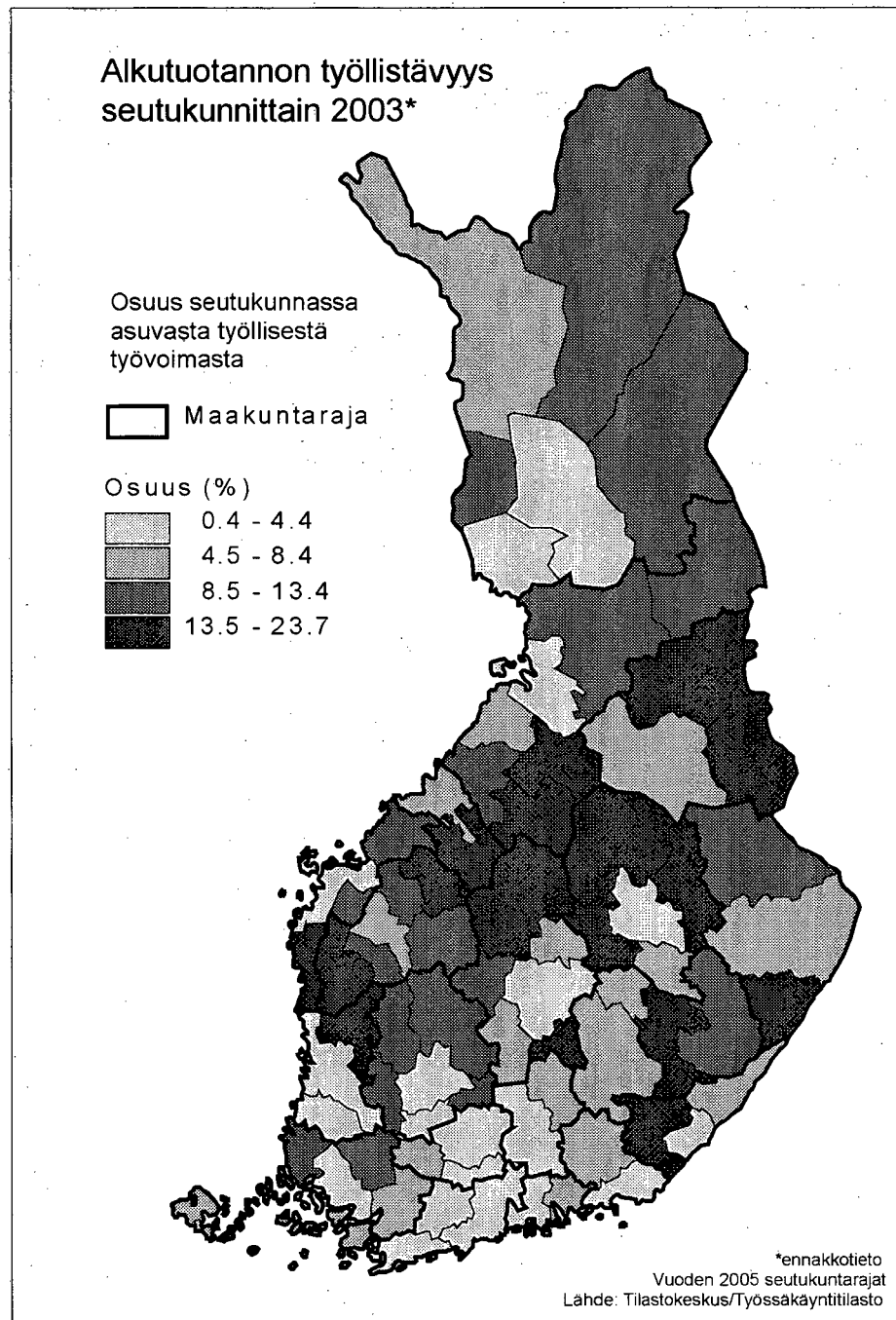
Työpaikat ovat vähentyneet alkutuotannossa vuosien 2000 ja 2003 (ennakkotieto) välillä kaikissa Suomen seutukunnissa. Mariehamns stadin seutukunnassa alkutuotannon työpaikat vähenivät eniten, yli 30 %. Suhteellisesti vähiten alkutuotannon työpaikkoja menettivät Itä-Lapin ja Jakobstads-regionen seutukunnat.

Peltoalaltaan suurimmat maatilat sijaitsivat vuonna 2002 Itä-Uudellamaalla ja Uudellamaalla. Etelä-Savossa ja Lapissa tilojen keskimääräiset peltoalat jäivät pienimmiksi. Seutukunnittain peltoalat vaihtelivat Loviisan seutukunnan yli 44 hehtaarista Pohjois-Lapin seutukunnan reiluun 12 hehtaariin tilaa kohti. Tilojen keskimääräiset metsäalat olivat puolestaan suurimmat Lapissa ja Kainuussa. Keskimäärin eniten metsää oli Rovaniemen seutukunnan ja vähiten Loimaan seutukunnan tiloilla.

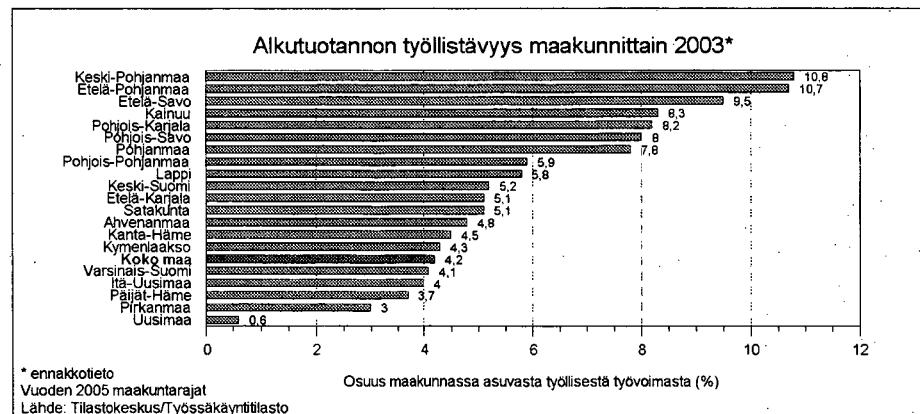
Tilojen keskimääräinen verotettava tulo oli samana vuonna suurin Riihimäen seutukunnassa ja pienin Pohjois-Lapin seutukunnan alueella. Maakunnista Uudellamaalla tilojen tulot olivat suurimmat, Lapissa pienimmät. Seutukunnista maatilatalouden velat olivat suurimmat Salon seutukunnassa ja pienimmät Pohjois-Lapin seutukunnassa. Maatilatalouden tulo- ja velkatietoja ei voida esittää yhdeksän seutukunnan osalta, koska kuntatiedoissa on näiden alueella salassapitosäännösten mukaisia tietoja. Seutukunnittaiset maatilatalouden luvut on laskettu kunnittaisista tiedoista.

Kuva 9.1. Työllinen työvoima alkutuotannossa iän ja sukupuolen mukaan koko maassa 2003.

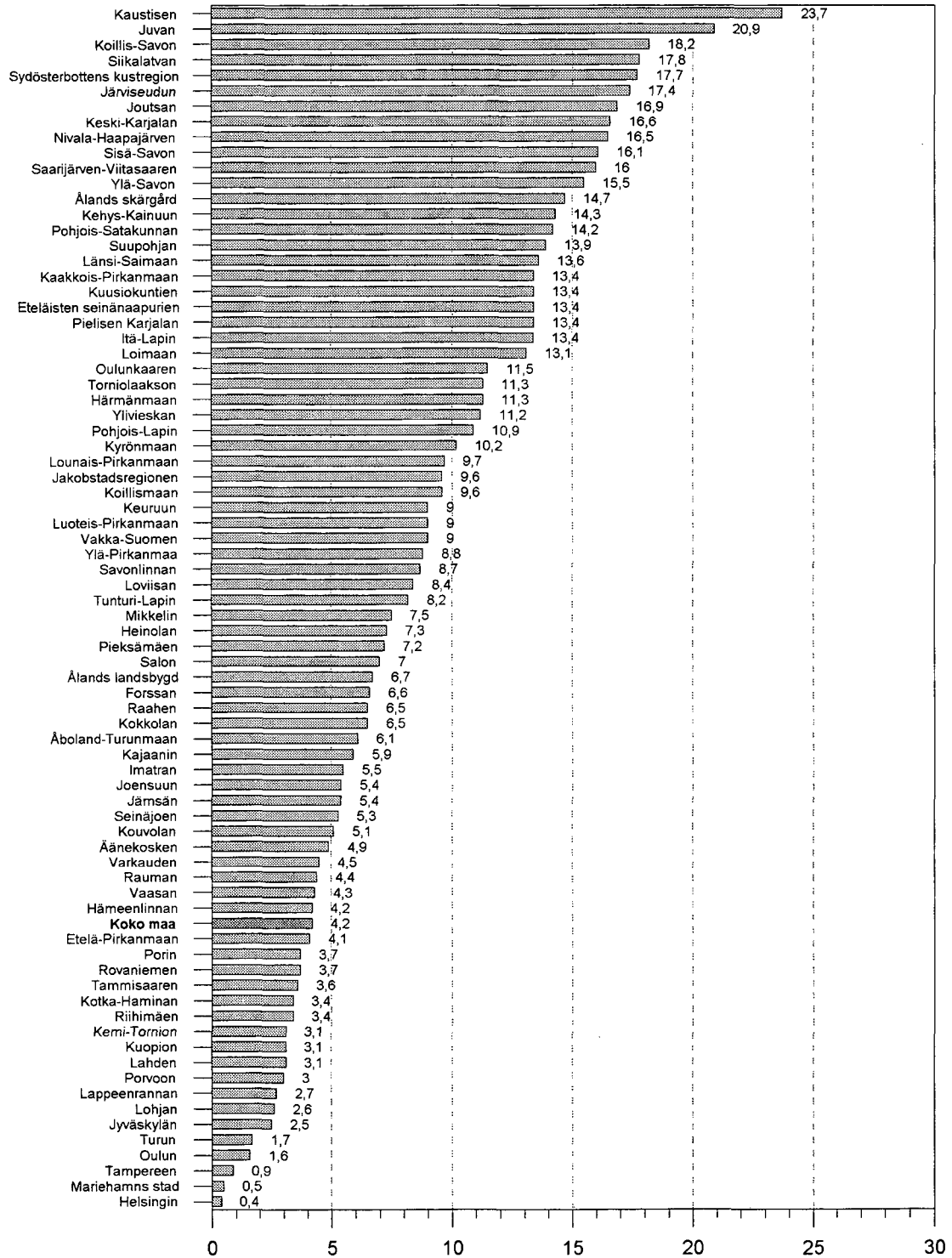

Kuva 9.2. Alkutuotannon työllistävyys seutukunnittain 2003.

Kuva 9.3. Alkutuotannon työllistävyys maakunnittain 2003.

Alkutuotannon työllistävyys seutukunnittain 2003*

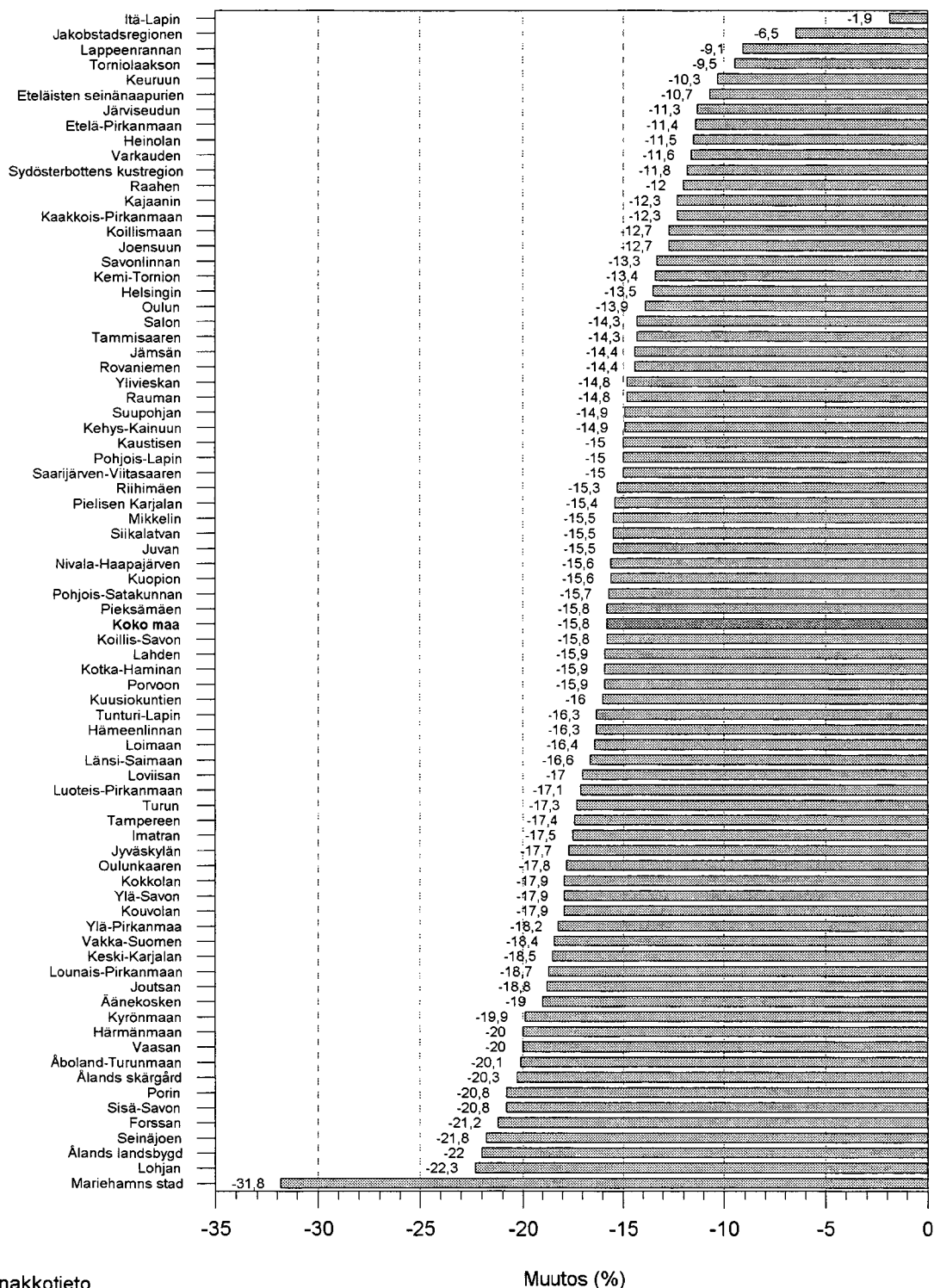
* ennakkotieto

Vuoden 2005 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilasto

Kuva 9.4. Alkutuotannon työllistävyys seutukunnittain 2003.

Alkutuotannon työpaikkojen muutos seutukunnittain 2000 - 2003*

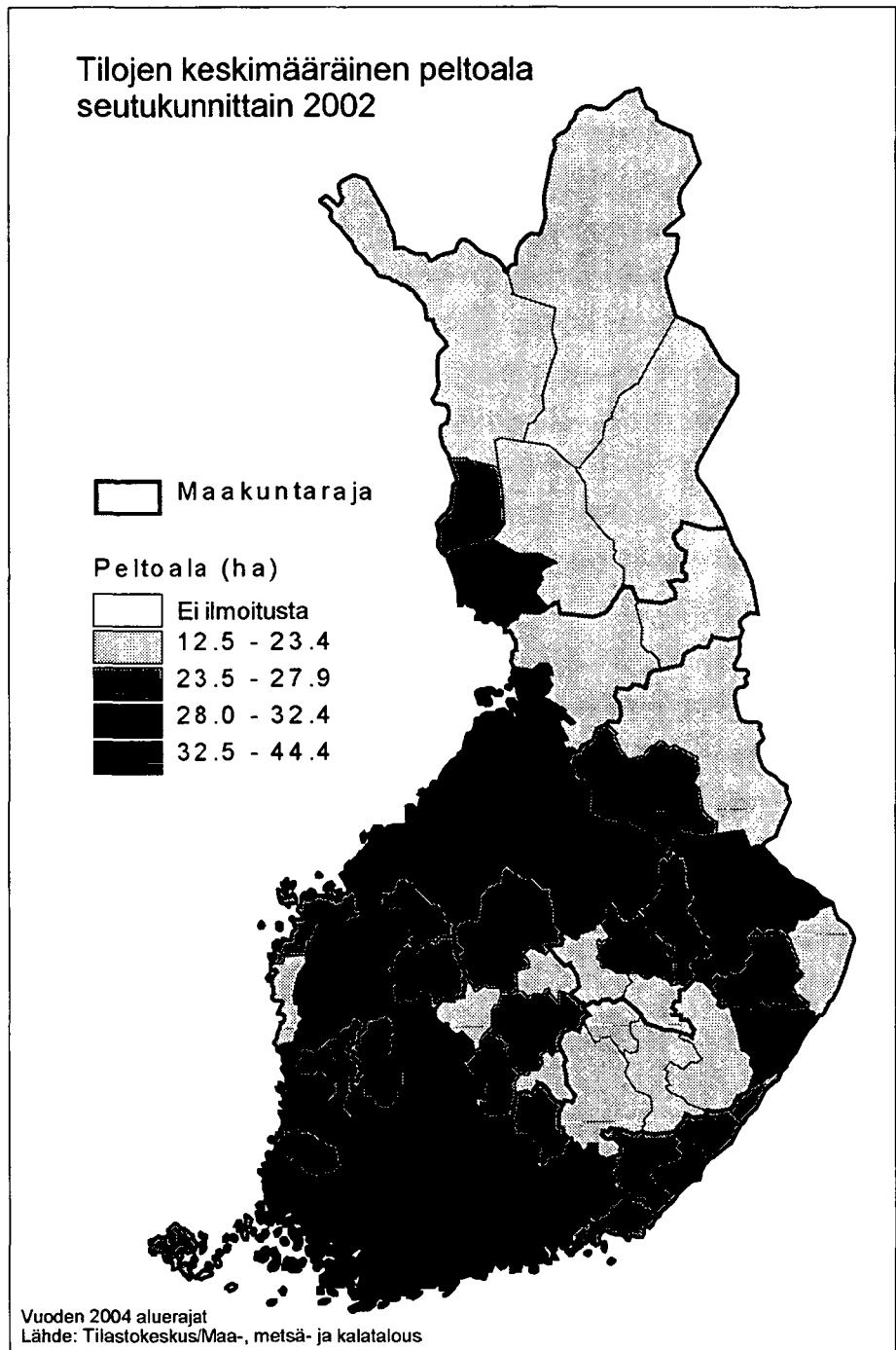
*ennakkotieto

Vuoden 2005 seutukuntarajat

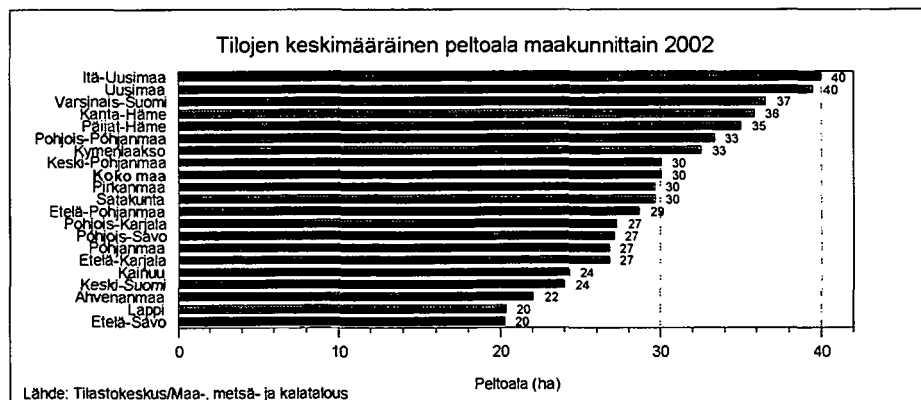
Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilasto

TOL 2002

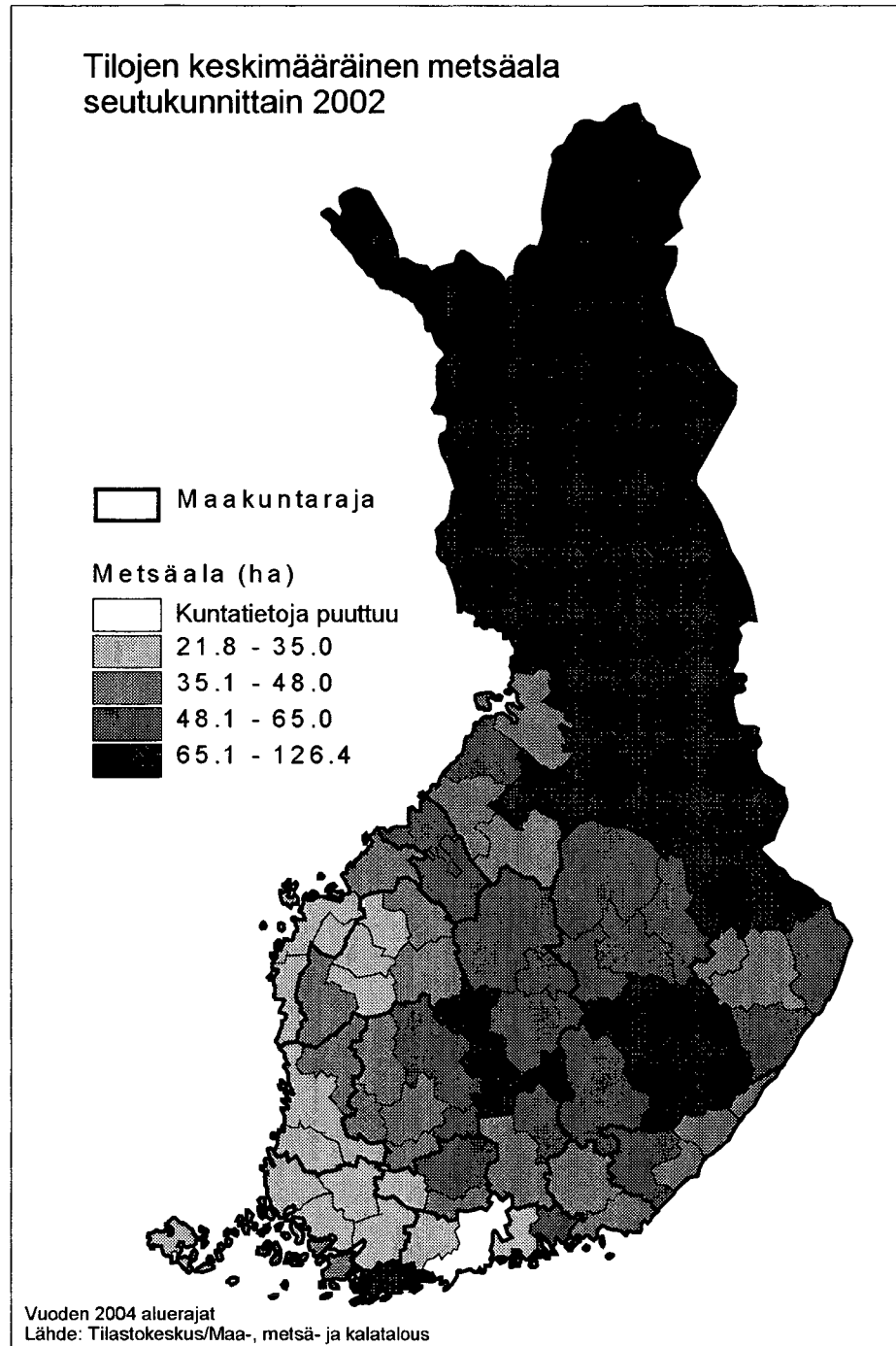
Kuva 9.5. Alkutuotannon työpaikkojen muutos seutukunnittain 2000–2003.

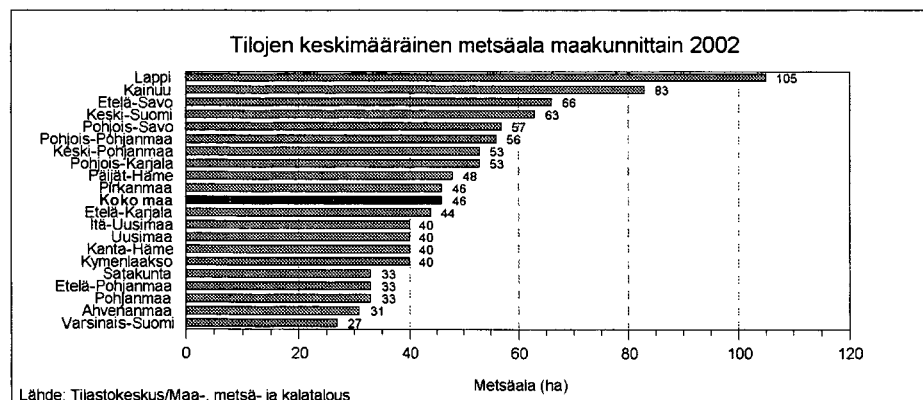
Kuva 9.6. Tilojen keskimääräinen peltoala seutukunnittain 2002.

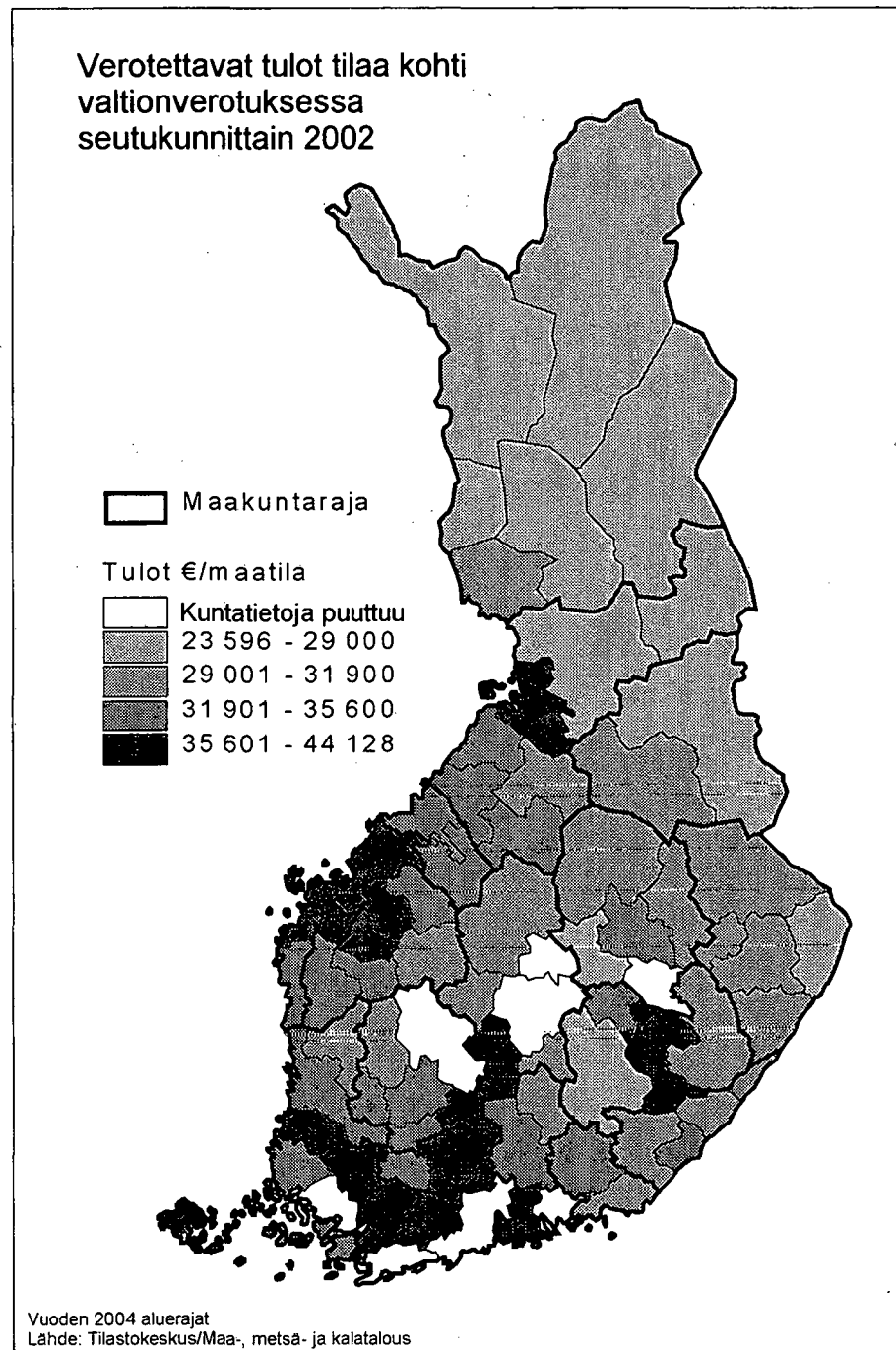
Kuva 9.7. Tilojen keskimääräinen peltoala maakunnittain 2002.

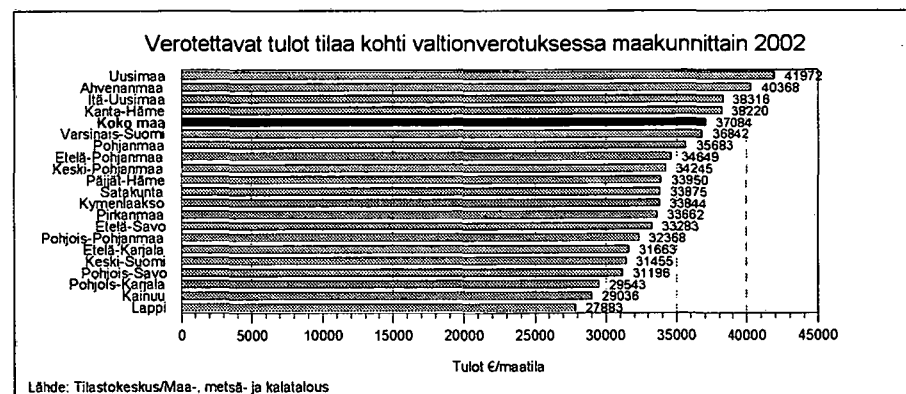
Kuva 9.8. Tilojen keskimääräinen metsäala seutukunnittain 2002.

Kuva 9.9. Tilojen keskimääräinen metsäala maakunnittain 2002.

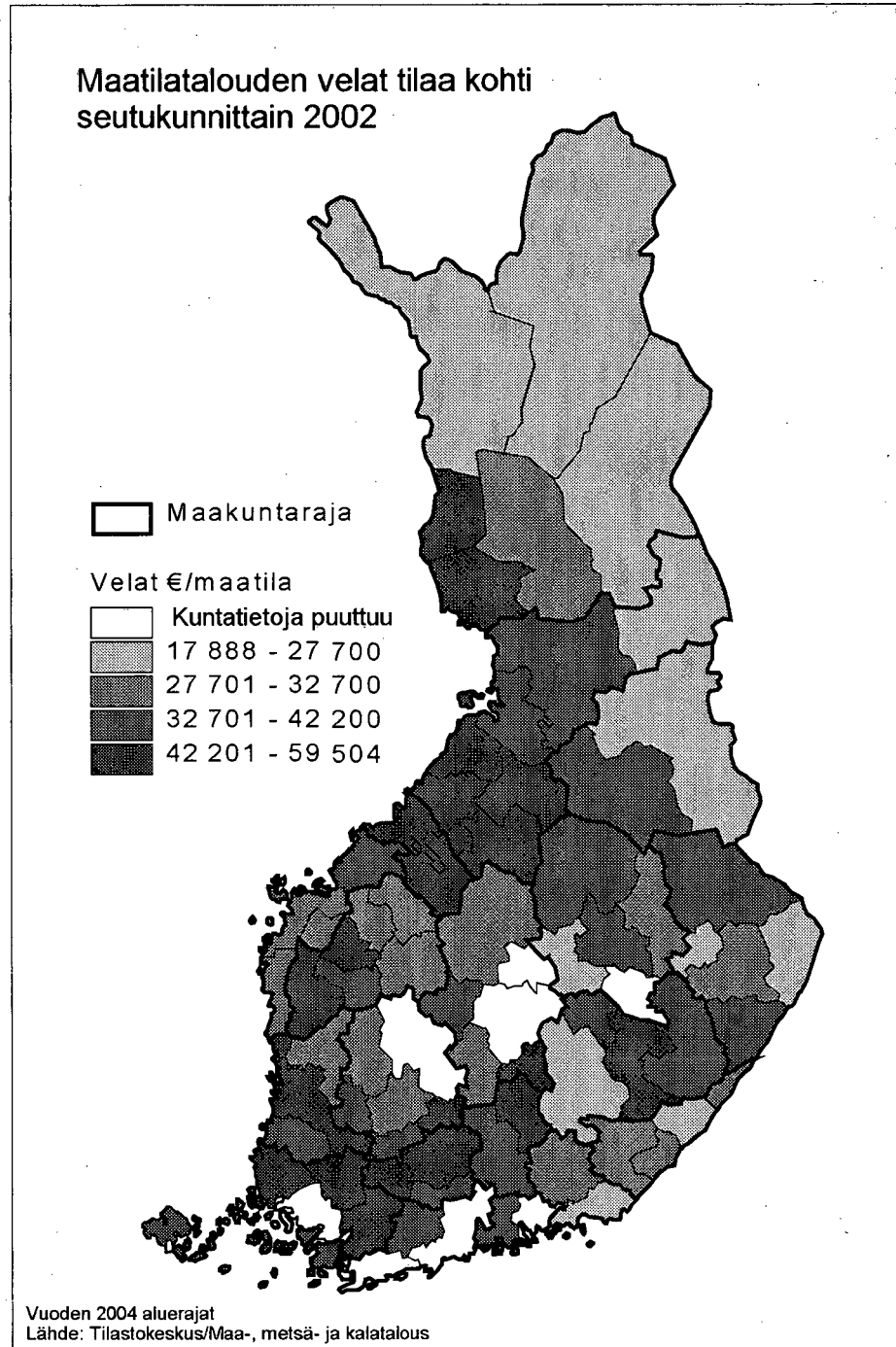

Kuva 9.10. Verotettavat tulot tilaa kohti valtionverotuksessa seutukunnittain 2002.

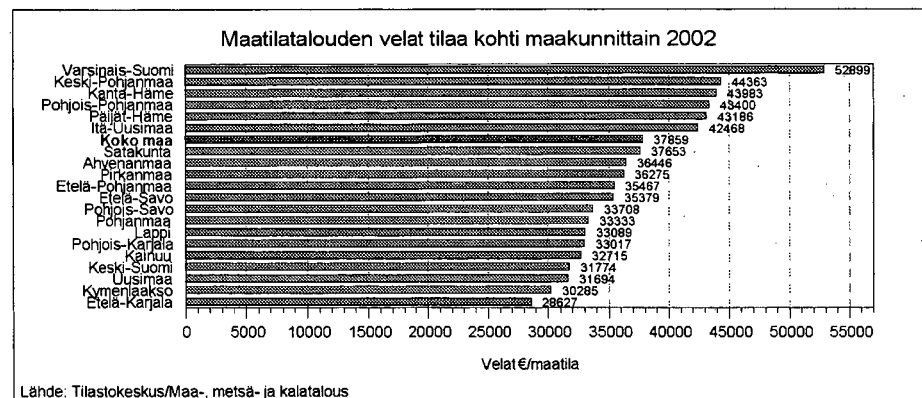

Kuva 9.11. Verotettavat tulot tilaa kohti valtionverotuksessa maakunnittain 2002.

Maatilatalouden velat tilaa kohti seutukunnittain 2002

Kuva 9.12. Maatilatalouden velat tilaa kohti seutukunnittain 2002.

Kuva 9.13. Maatilatalouden velat tilaa kohti maakunnittain 2002.

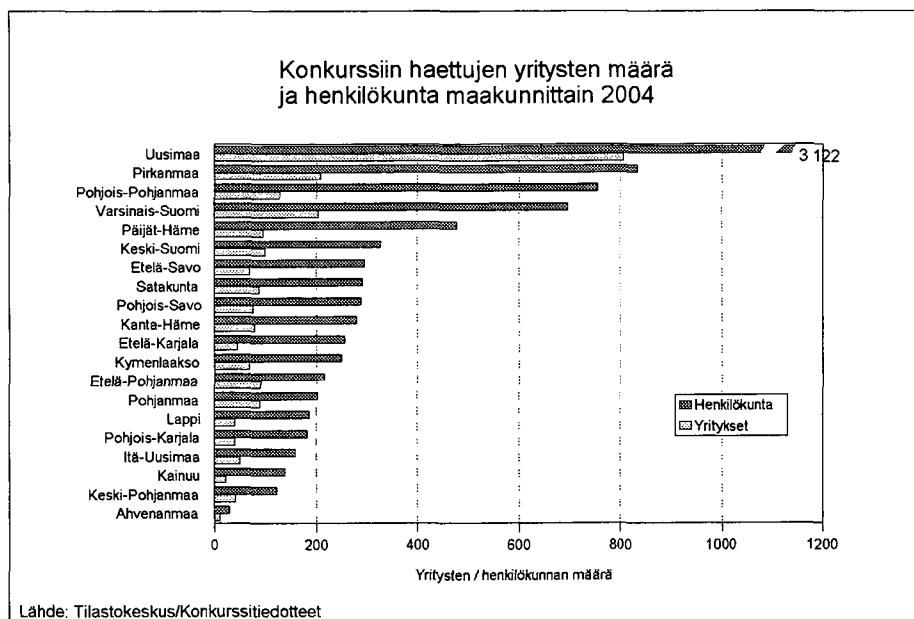
Oikeus

Vuonna 2004 haettiin koko maassa 2 375 yritystä konkurssiin. Henkilökuntaa näillä yrityksillä oli yli 9 200. Uudenmaan osuus konkurssiyritysten lukumäärästä ja henkilökunnasta oli yli kolmannes. Pirkanmaalla konkurssin tehneitä yrityksiä ja henkilökuntaa oli toiseksi eniten.

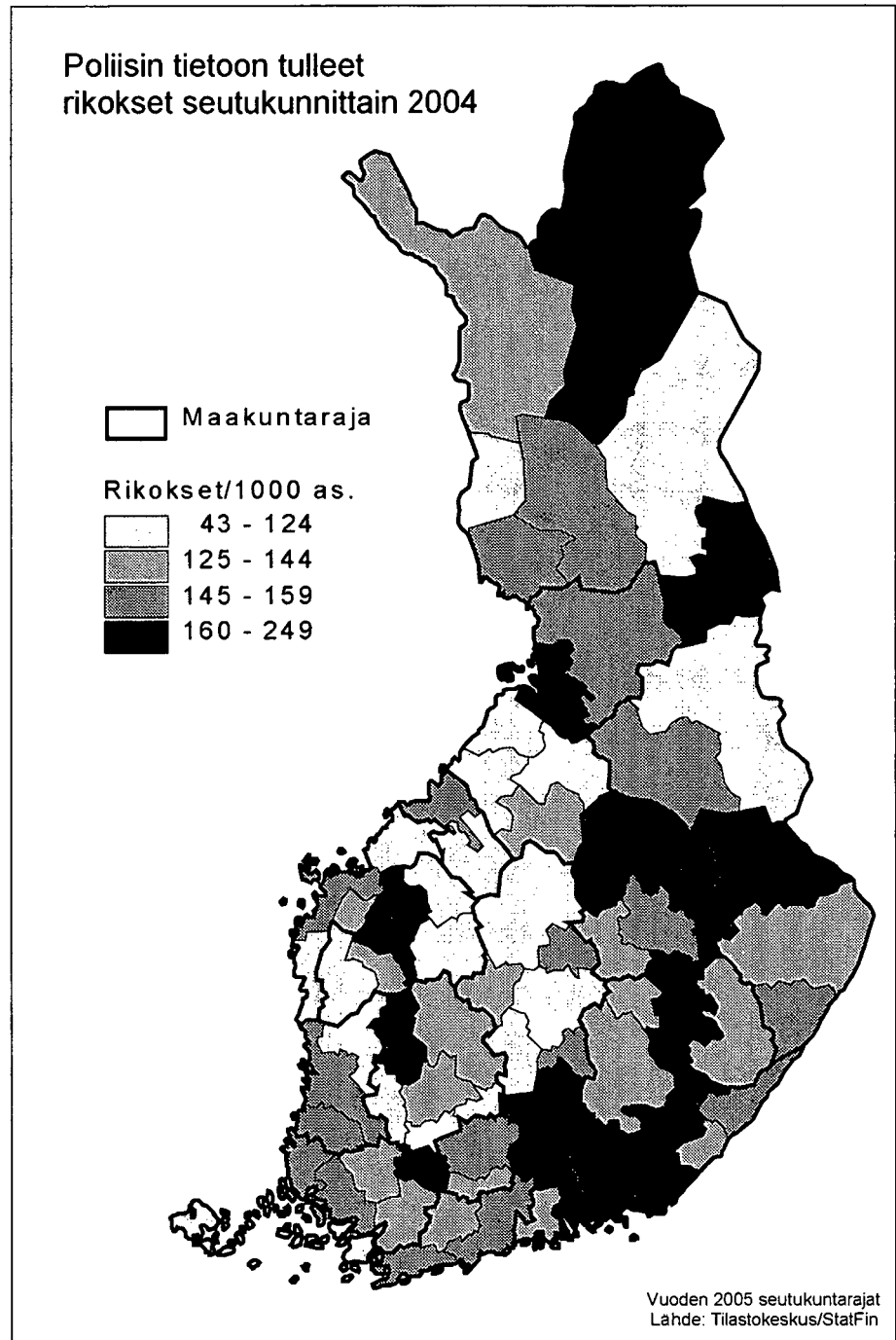
Rikostilastoilla kuvataan niiden rikosten määriä, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. Rikoslakia vastaan tehdyt rikokset sisältävät mm. omaisuusrikokset, henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset, siveellisyysrikokset, rikokset julkista viranomaista ja yleistä järjestystä vastaan sekä liikennejuopumukset. Muihin rikoksiin kuuluvat mm. alkoholinrikokset ja liikennerikokset. Yhdessä nämä ryhmät muodostavat poliisiin tietoon tulleen rikollisuuden.

Poliisiin tietoon tuli kaikkiaan 784 049 rikosta vuonna 2004. Näistä rikoslakia vastaan tehtyjä rikoksia oli lähes 537 000. Suhteellisesti eniten rikoksia poliisiin tietoon tuli Juvan, Loviisan ja Varkauden seutukunnissa. Rikoslakirikoksia tehtiin suhteellisesti eniten Mariehamns stadin ja Loviisan seutukunnissa. Ålands skärgårdin ja Kaustisen alueella rikosten määrä oli suhteellisesti pienin vuonna 2004.

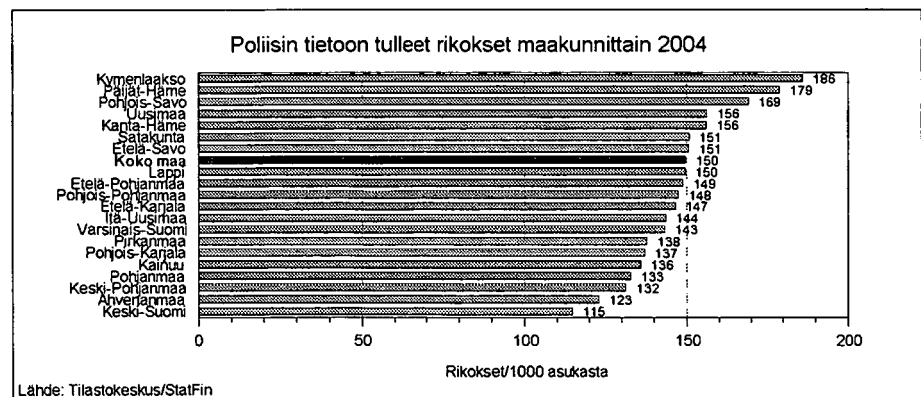
Maakunnista Kymenlaaksossa ja Päijät-Hämeessä poliisiin tietoon tuli eniten rikoksia tuhanta asukasta kohti. Kymenlaaksossa tehtiin eniten ja Keski-Pohjanmaalla vähiten rikoksia rikoslakia vastaan.

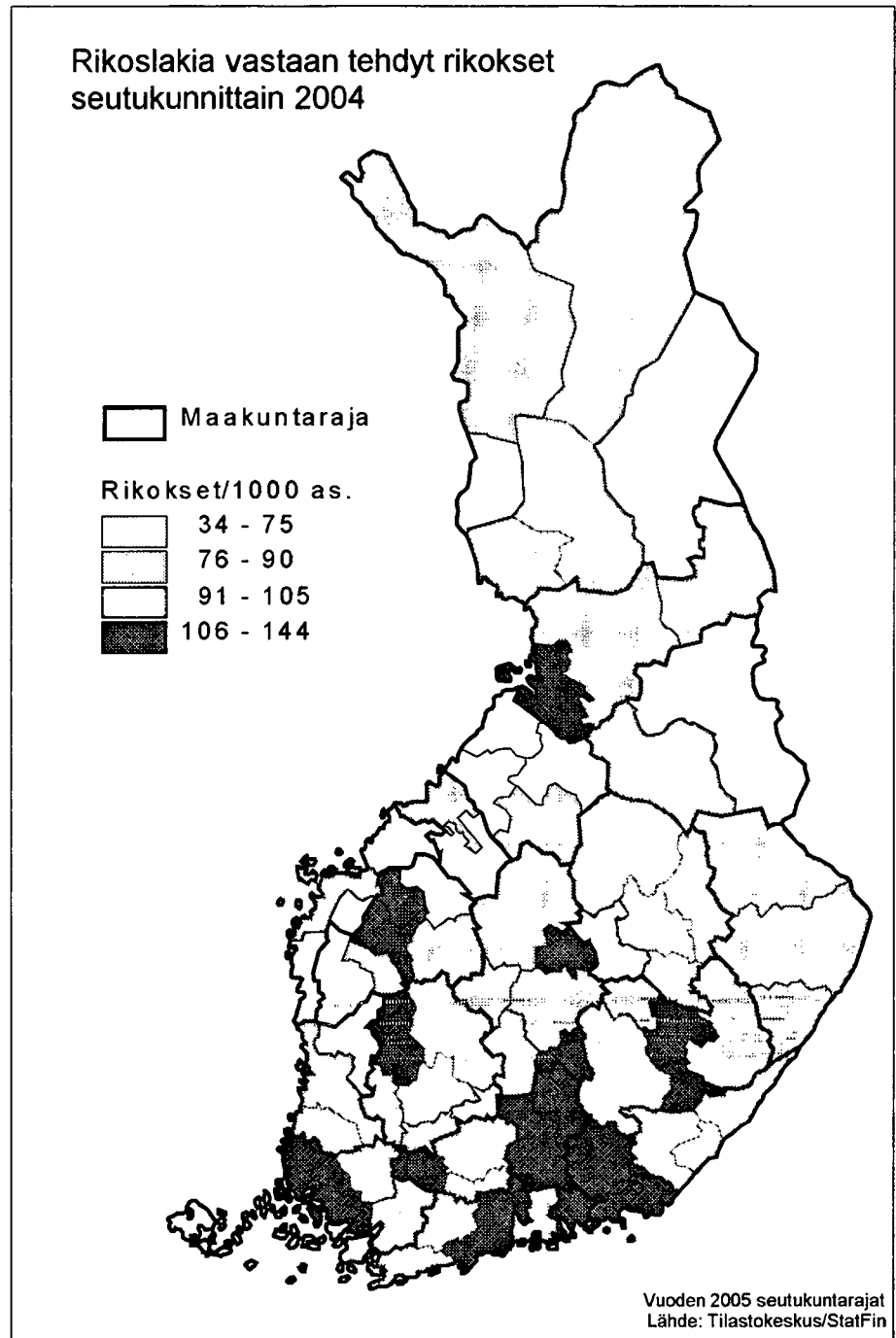
Kuva 10.1. Konkurssiin haettujen yritysten määrä ja henkilökunta maakunnittain 2004.

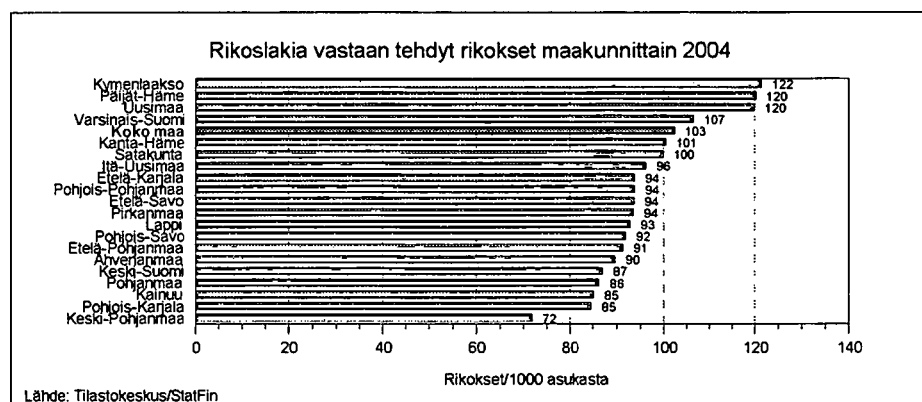
Kuva 10.2. Poliisin tietoon tulleet rikokset seutukunnittain 2004.

Kuva 10.3. Poliisin tietoon tulleet rikokset maakunnittain 2004.

Kuva 10.4. Rikoslakia vastaan tehdyt rikokset seutukunnittain 2004.

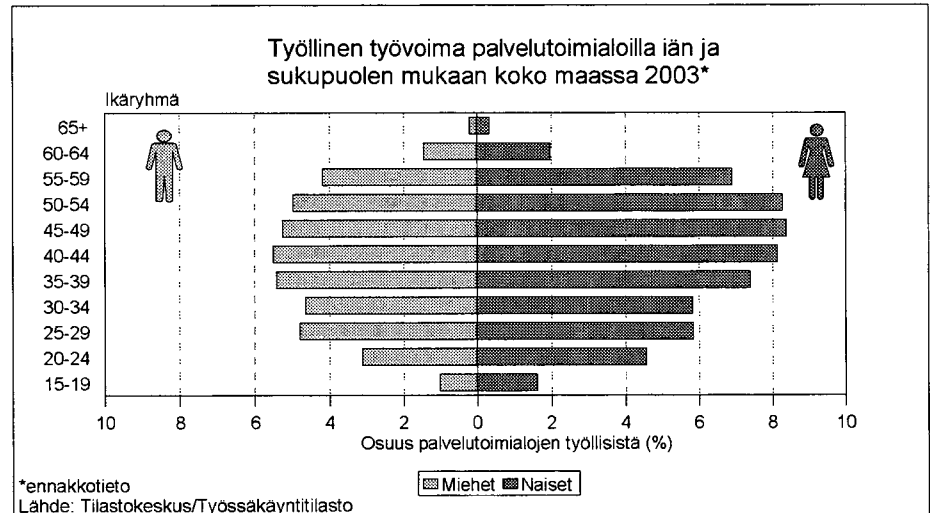
Kuva 10.5. Rikoslakia vastaan tehdyt rikokset maakunnittain 2004.

Palvelut

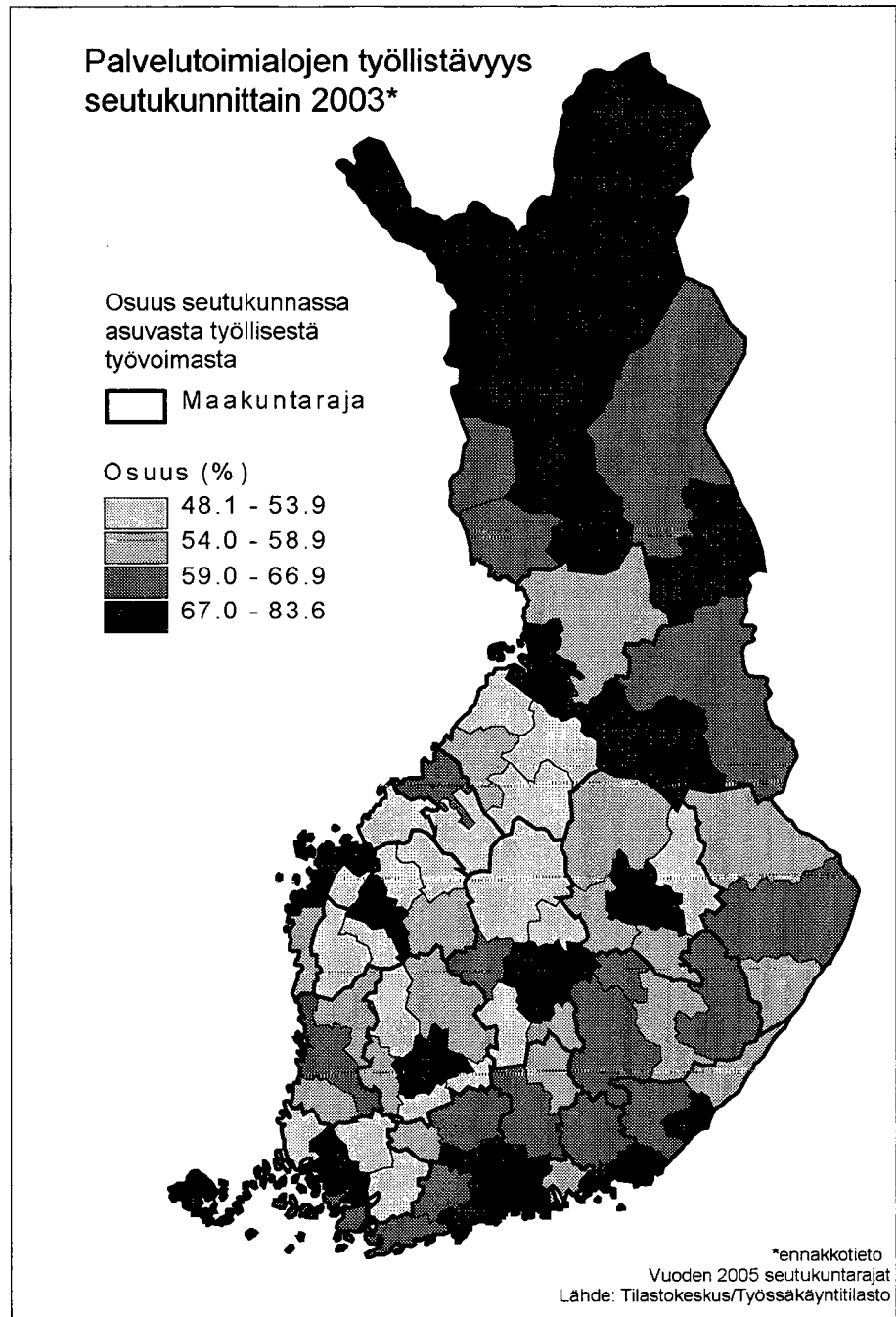
Palvelutoimialojen työllisestä työvoimasta 59 % oli naisia vuonna 2003 (ennakkotieto). Suurimmat ikäryhmät tällä sektorilla muodostivatkin 45–54-vuotiaat naiset.

Mariehamns stadin, Helsingin, Rovaniemen, Tunturi-Lapin ja Kuopion seutukunnissa palvelutoimialojen merkitys työllistäjänä oli suurin. Niissä useampi kuin kolme neljästä työllisestä sijoittui palveluiden toimialoille. Kaustisen, Siikalatvan ja Raahen seutukunnissa palvelut työllistivät vähiten. Maakunnista Uusimaa ja Ahvenanmaa ovat palveluvaltaisimpia. Etelä-Pohjanmaalla ja Keski-Pohjanmaalla palvelujen merkitys oli vähäisin.

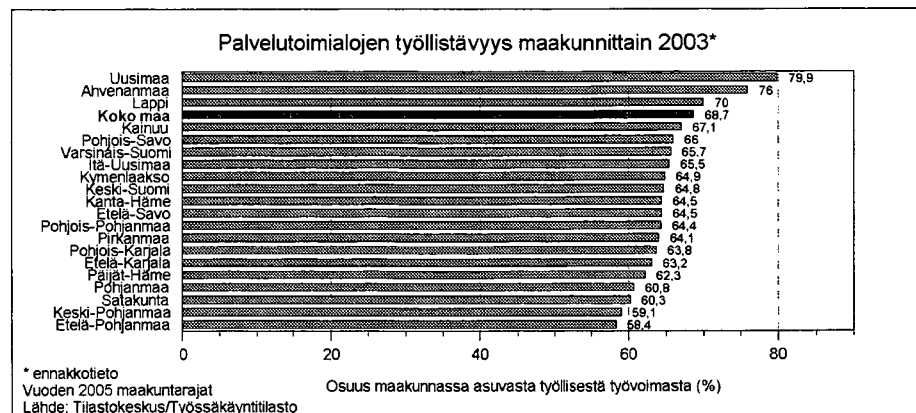
Palveluiden työpaikat ovat vähentyneet 3 seutukunnassa vuosien 2000 ja 2003 (ennakkotieto) välillä. Suhteellisesti eniten ne vähenevät Itä-Lapin seutukunnan alueella, yli 6,5 %. Kaakkois-Pirkanmaan seutukunnassa palvelutyöpaikat lisääntyivät vastaavana aikana yli 13 %.

Kuva 11.1. Työllinen työvoima palvelutoimialoilla iän ja sukupuolen mukaan koko maassa 2003.

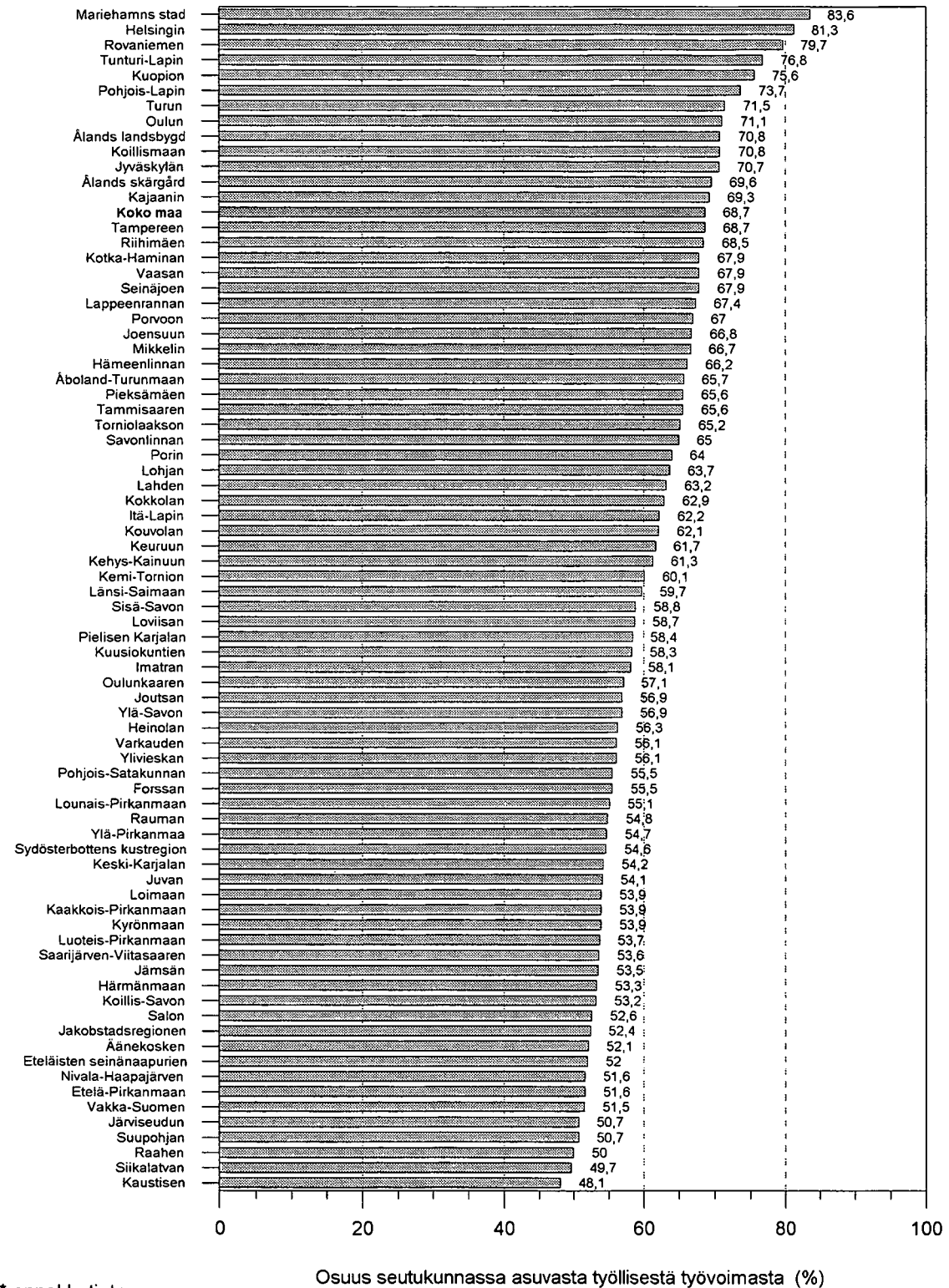

Kuva 11.2. Palvelutoimialojen työllistävyys seutukunnittain 2003.

Kuva 11.3. Palvelutoimialojen työllistävyys maakunnittain 2003.

Palvelutoimialojen työllistävyyys seutukunnittain 2003*

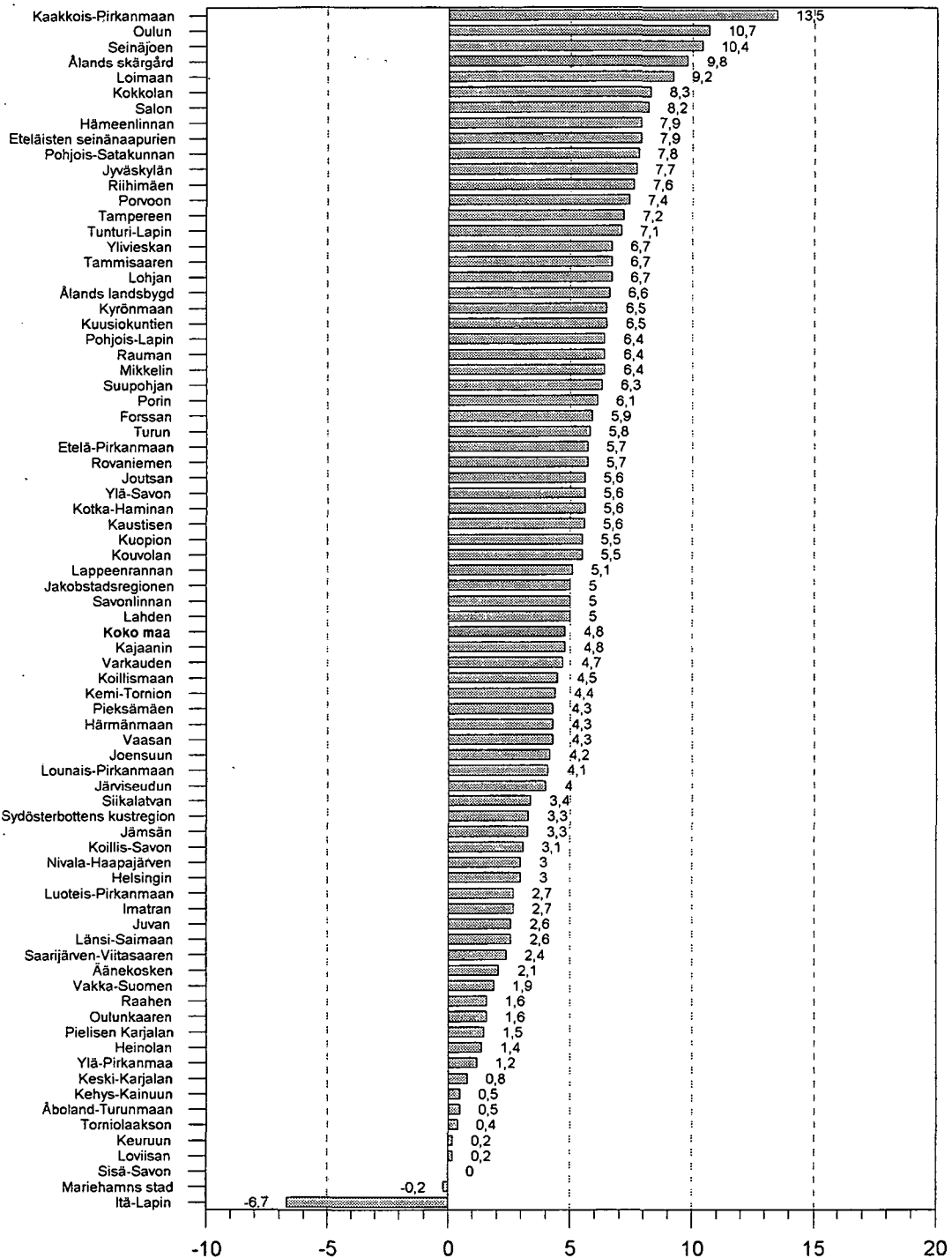
* ennakkotieto

Vuoden 2005 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilasto

Kuva 11.4. Palvelutoimialojen työllistävyyys seutukunnittain 2003.

Palvelutyöpaikkojen muutos seutukunnittain 2000 - 2003*

*ennakkotieto

Vuoden 2005 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilasto

Muutos (%)

TOL 2002

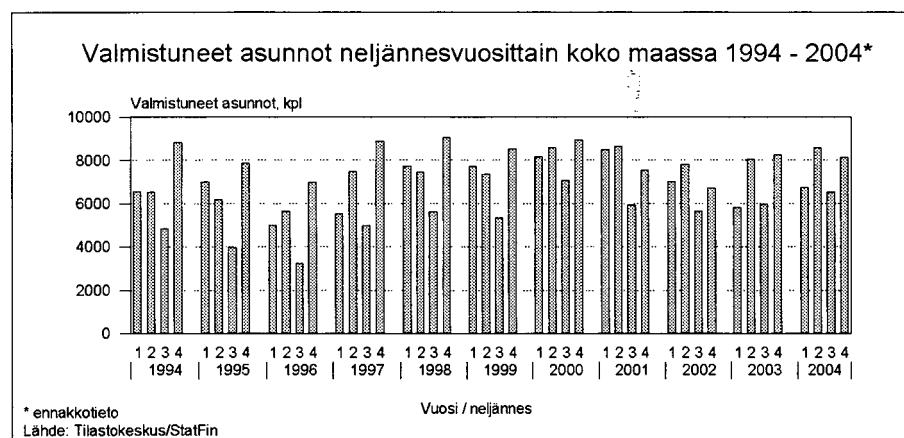
Kuva 11.5. Palvelutyöpaikkojen muutos seutukunnittain 2000–2003.

Rakentaminen

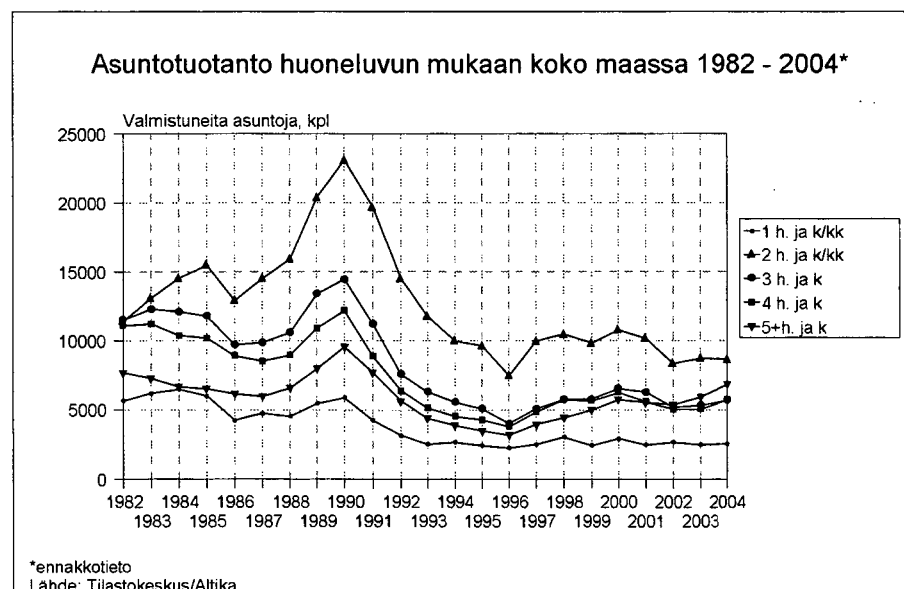
Vuonna 2004 (ennakkotieto) valmistui koko maassa lähes 30 000 asuntoa, mikä on noin 2 800 asuntoa vähemmän kuin tarkastelujakson kiivaimpana aikana, vuonna 2000. Asuntotuotanto oli suhteessa vilkkainta Oulun ja Tampereen seutukunnissa. Ålands skärgårdin seutukuntaan ei valmistunut yhtään asuntoa vuoden 2004 ennakkotietojen mukaan. Maakunnista asuntotuotanto oli suhteessa vilkkainta Pohjois-Pohjanmaalla ja vähiten asukasluvuun nähden asuntoja valmistui Ahvenanmaalle.

Yleisin valmistuneiden asuntojen huonemäärä on kaksi huonetta ja keittiö tai keittokomero.

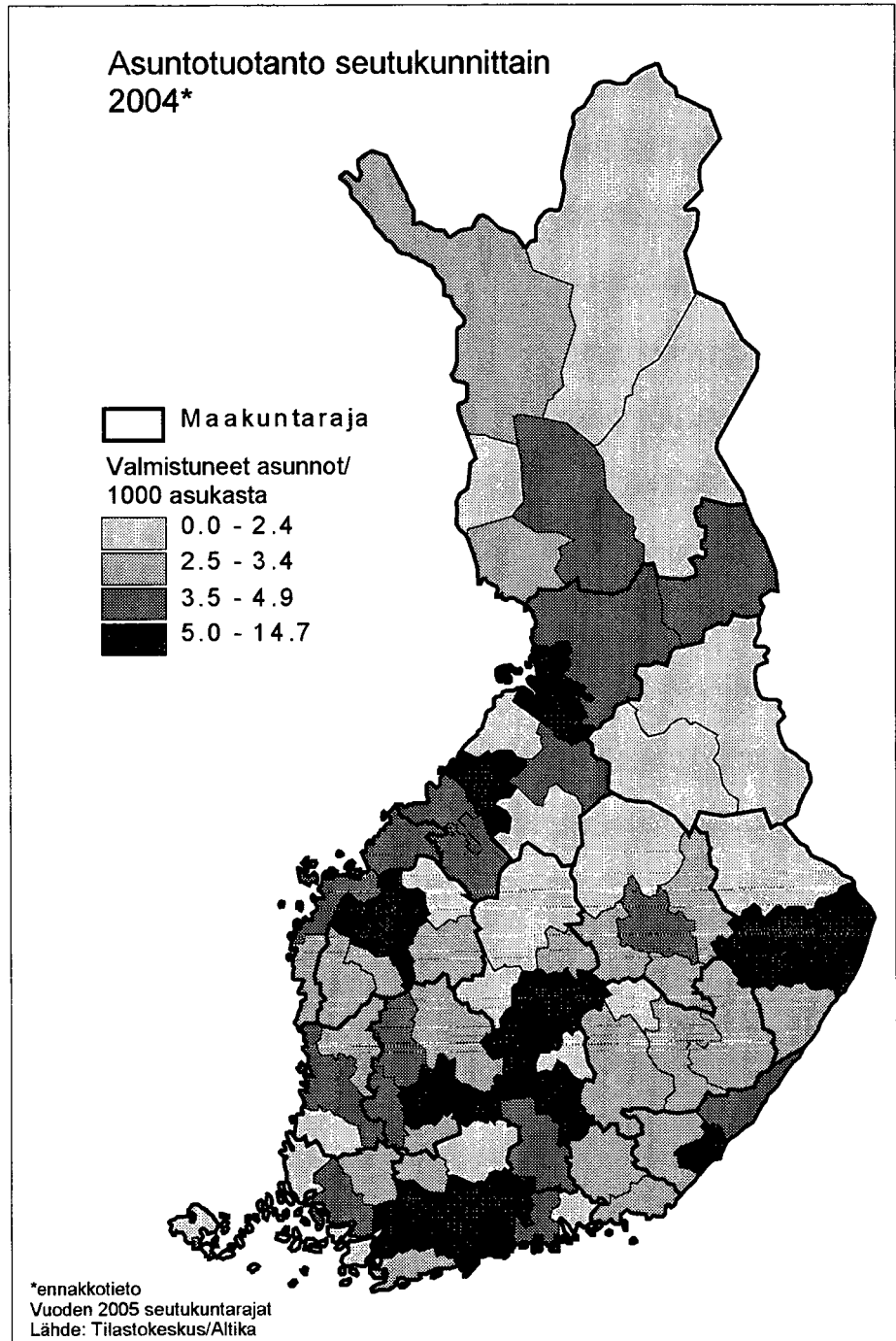
Vuonna 2003 rakennuksia valmistui asukasluvuun nähden eniten Ålands skärgårdin seutukuntaan ja vähiten Helsingin seutukuntaan. Maakunnista rakennuksia valmistui asukasluvuun nähden eniten Etelä-Savoon ja vähiten Uudellemaalle.

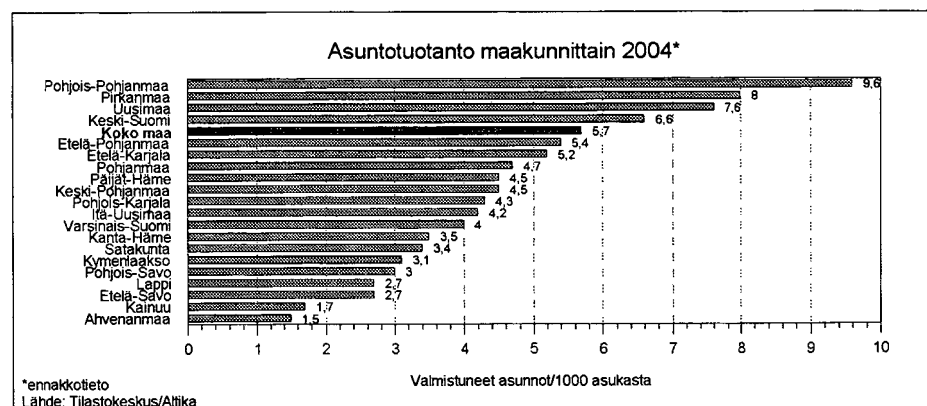
Kuva 12.1. Valmistuneet asunnot neljännesvuosittain koko maassa 1994–2004.

Kuva 12.2. Asuntotuotanto huoneluvun mukaan koko maassa 1982–2004.

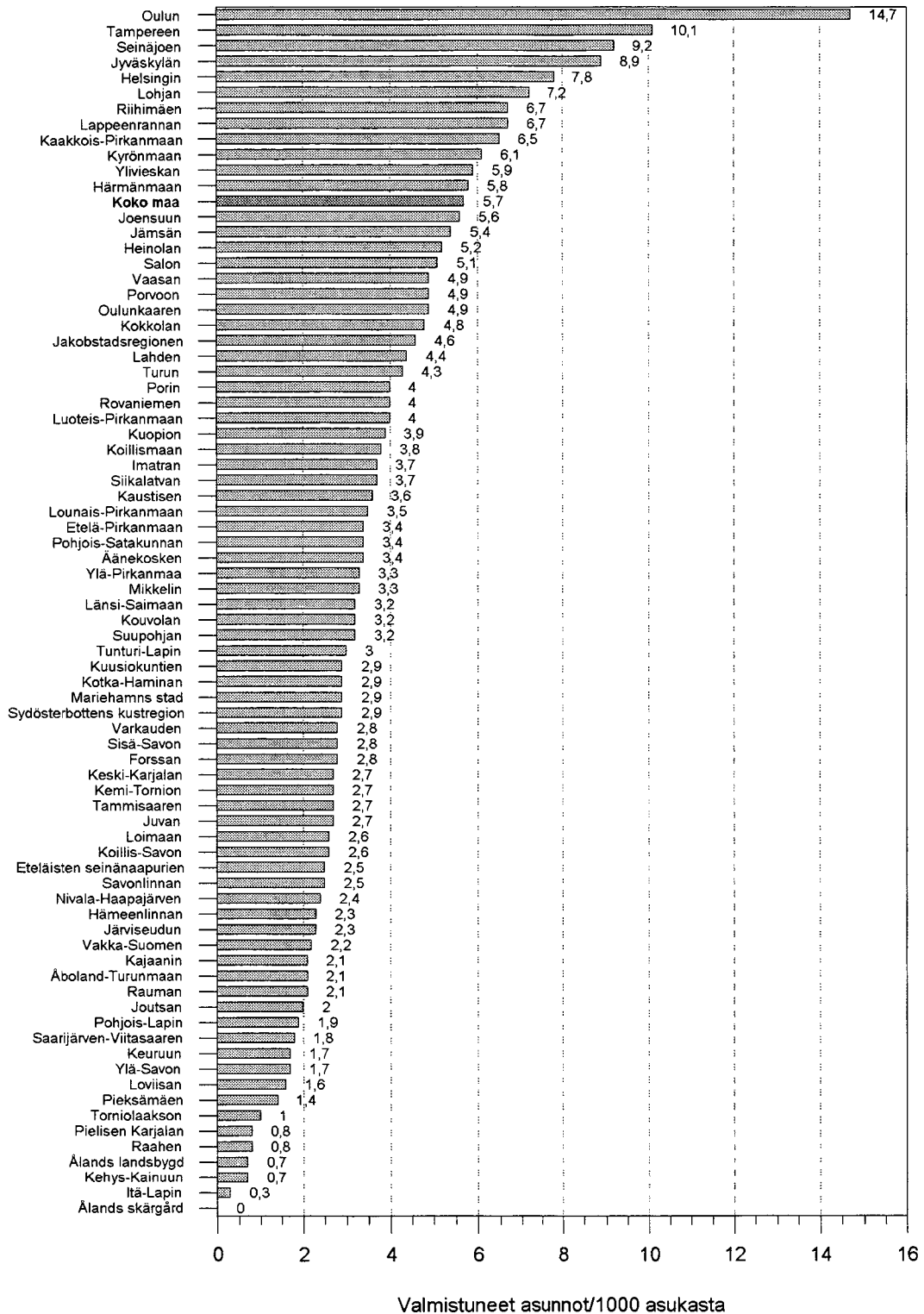

Kuva 12.3. Asuntotuotanto seutukunnittain 2004.

Kuva 12.4. Asuntotuotanto maakunnittain 2004.

Asuntotuotanto seutukunnittain 2004*

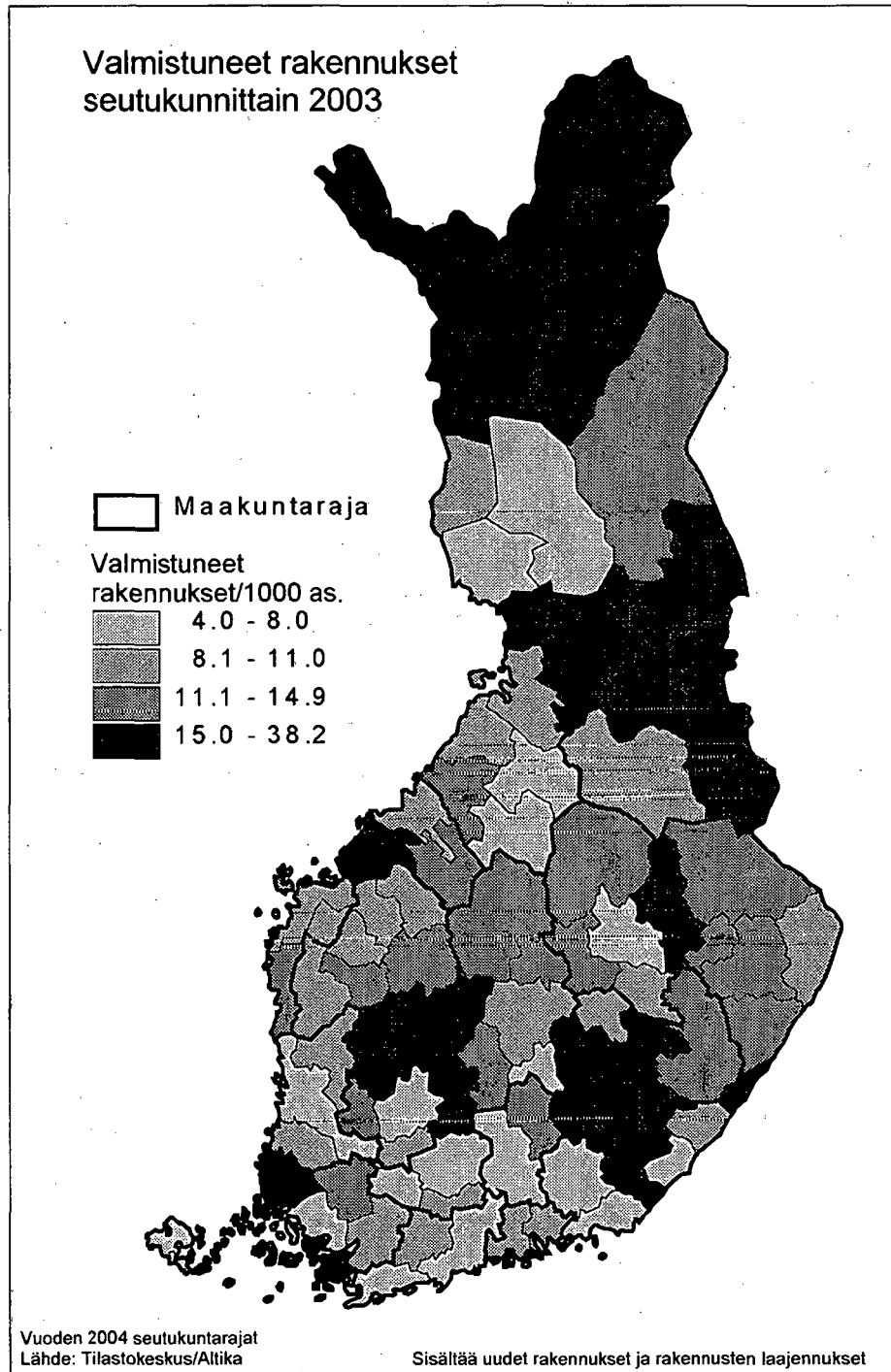

*ennakkotieto

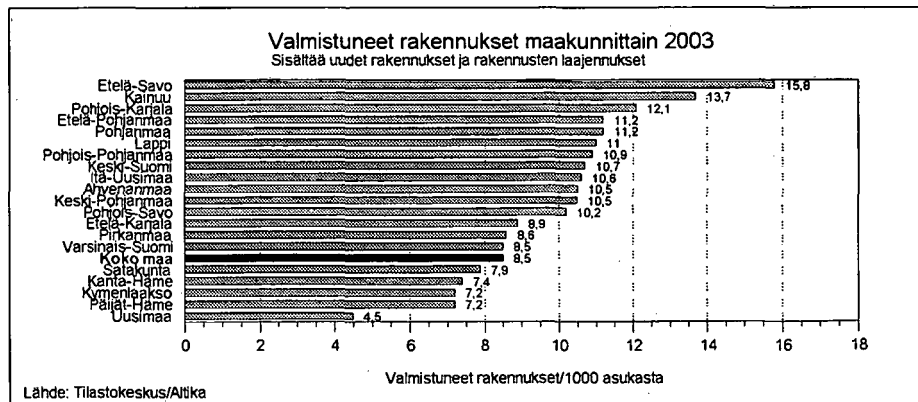
Vuoden 2005 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Altika

Kuva 12.5. Asuntotuotanto seutukunnittain 2004.

Kuva 12.6. Valmistuneet rakennukset seutukunnittain 2003.

Kuva 12.6. Valmistuneet rakennukset maakunnittain 2003.

Sosiaaliturva ja terveys

Lähes 27 % koko maan työllisistä naisista työskenteli terveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden toimialoilla vuonna 2003 (ennakkotieto). Miehillä vastaava osuus oli huomattavasti vähemmän, reilu 3 %.

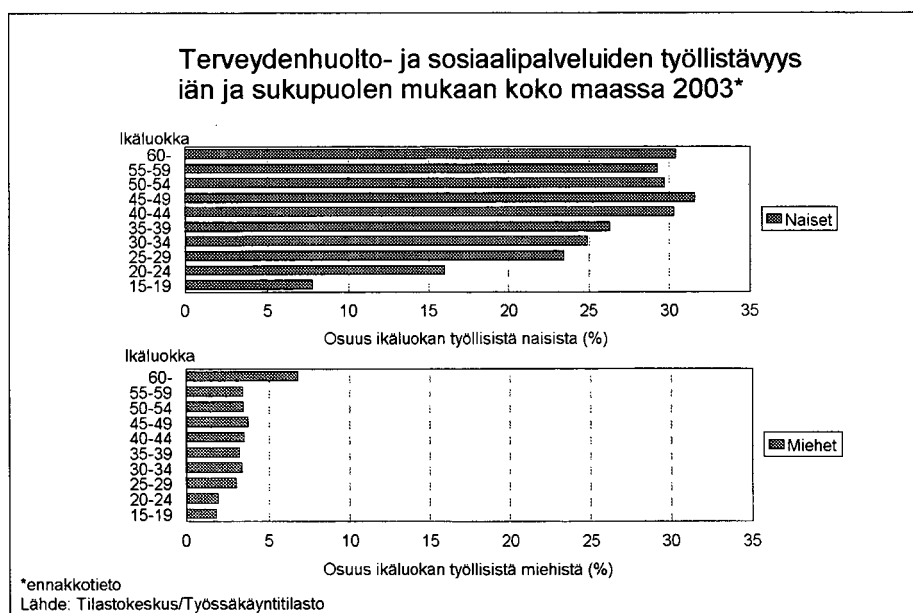
Sosiaali- ja terveystoimen kustannukset koostuvat muun muassa lasten päivähoito-, perusterveydenhuolto- ja erikoissairaanhoidomenoista. Vuonna 2003 sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset olivat asukasta kohti suurimmat Uudellamaalla. Seutukuntakohtaiset kustannukset olivat suurimmat Ilomantsin seutukunnassa, 2 500 euroa asukasta kohti. Länsi-Saimaan seutukunnassa sosiaali- ja terveystoimesta koitui kustannuksia vähiten, 1 932 euroa/asukas.

Lasten päivähoiton nettokustannukset olivat ylivoimaisesti suurimmat Helsingin seutukunnassa, noin 440 euroa asukasta kohti. Joutsan seutukunnassa nämä menot olivat vain 150 euroa asukasta kohti.

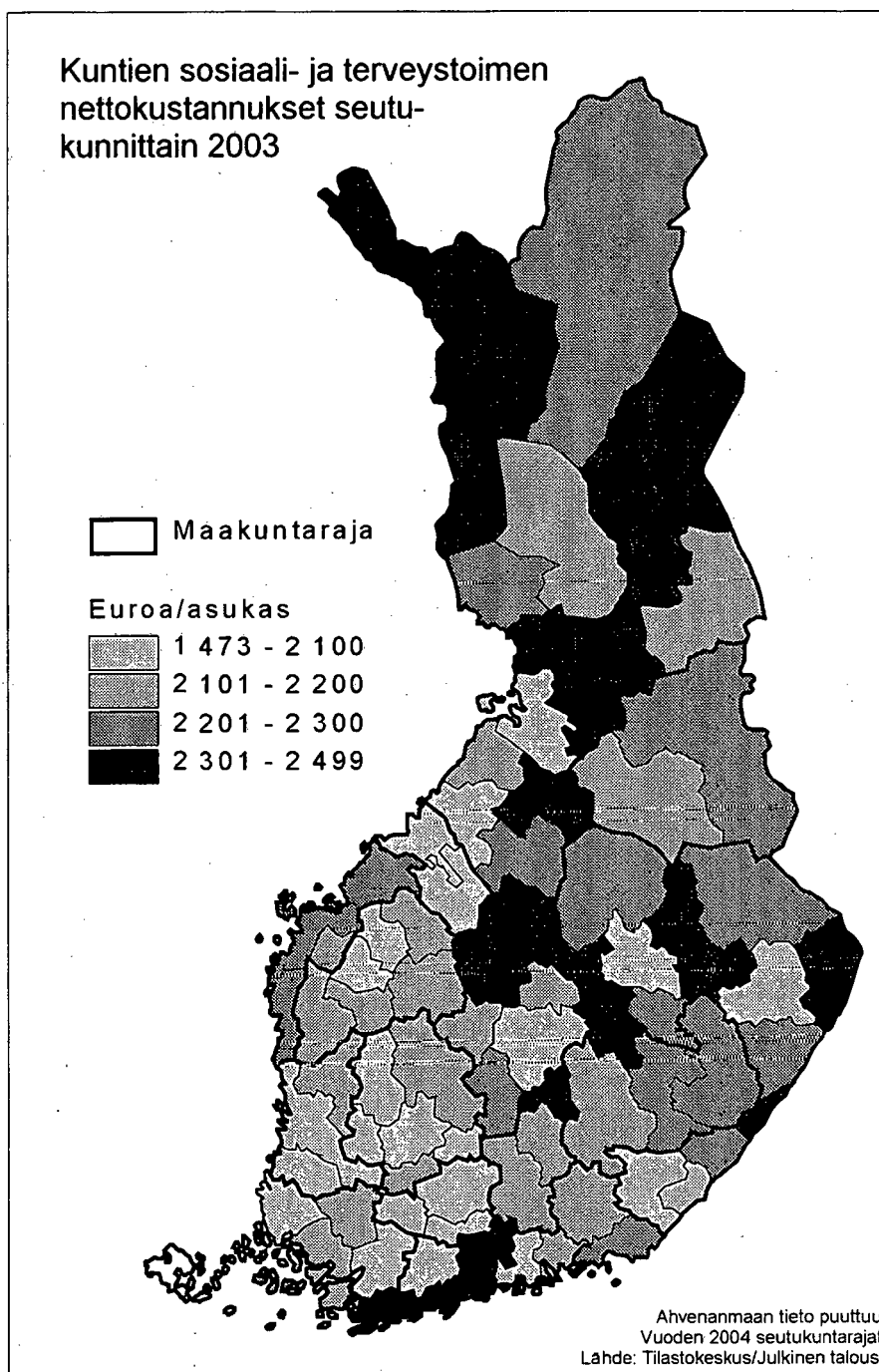
Perusterveydenhuollon nettokustannukset asukasta kohti vaihtelivat Ilomantsin seutukunnan 746 eurosta Forssan, Porvoon ja Kuopion seutukuntien alle 340 euroon. Erikoissairaanhoidon nettokustannukset olivat korkeimmat Tammisaaren ja Sydösterbottens kustregionin seutukunnissa. Ahvenanmaan seutukuntien osalta näitä tietoja ei ole eritelty.

Kotipalvelun nettokustannukset vaihtelivat Härmänmaan 50 eurosta Torniolaakson seutukunnan reiluun 230 euroon asukasta kohti. Vastaava arvo oli Manner-Suomessa keskimäärin 79 euroa. Toimeentulotukimenot olivat 1 674 euroa tapausta tai perhettä kohti.

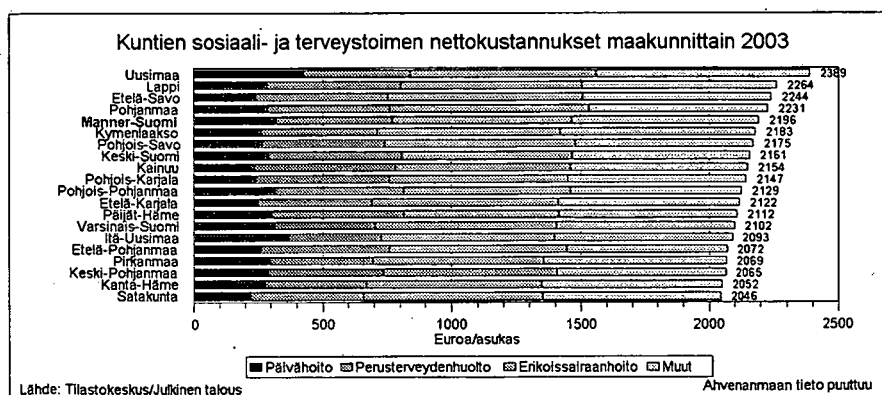
Seutukuntakohtaiset kunnallistalouden tunnusluvut ovat kuntien yhteenlaskettuja lukuja. Verrattaessa lukuja toisiin alueisiin ja keskiarvoihin tulee muistaa, että kuntien tapa tuottaa palveluja eroaa toisistaan.

Kuva 13.1. Terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluiden työllistävyys iän ja sukupuolen mukaan koko maassa 2003.

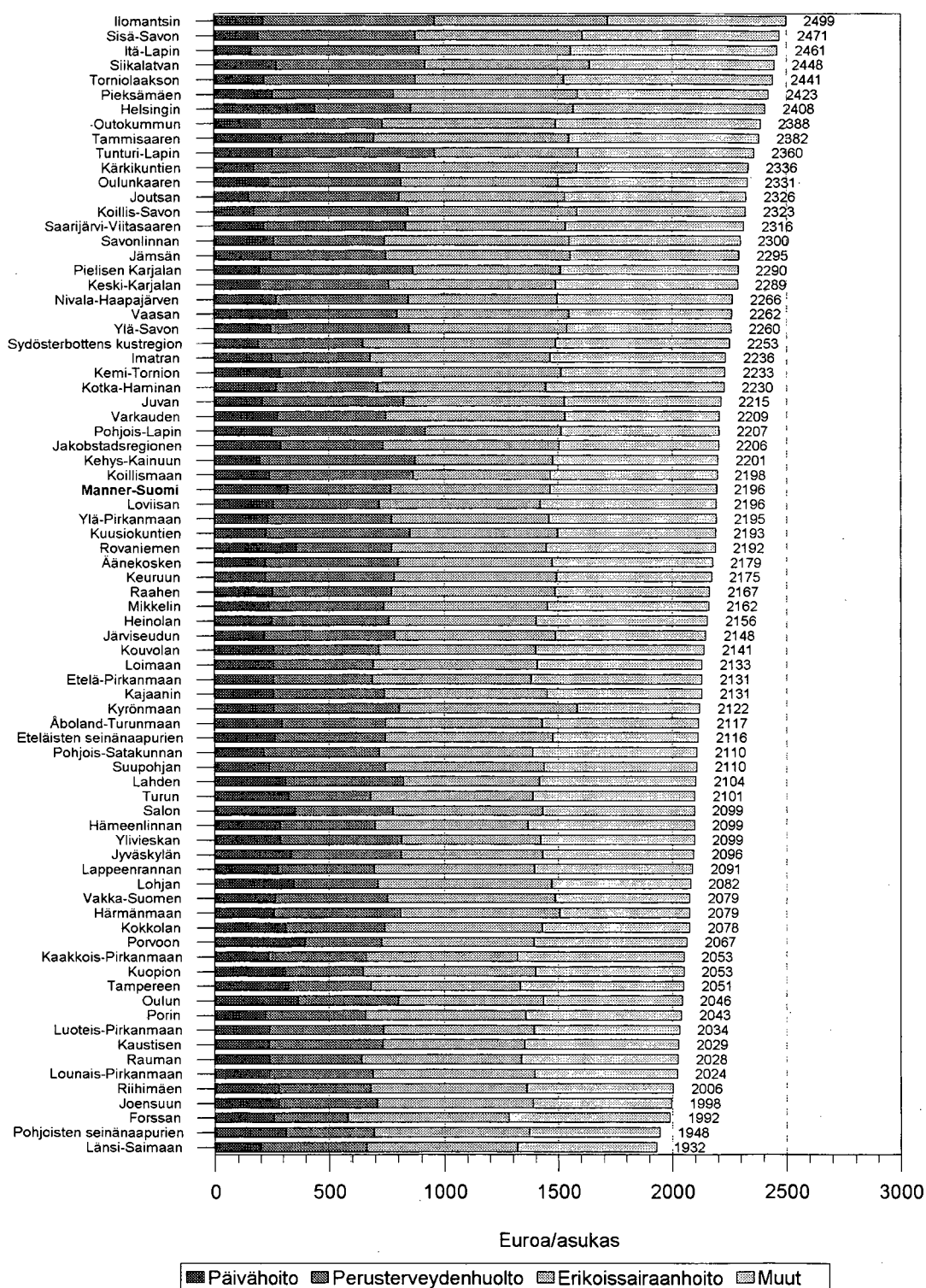

Kuva 13.2. Kuntien sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset seutukunnittain 2003.

Kuva 13.3. Kuntien sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset maakunnittain 2003.

Kuntien sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset seutukunnittain 2003

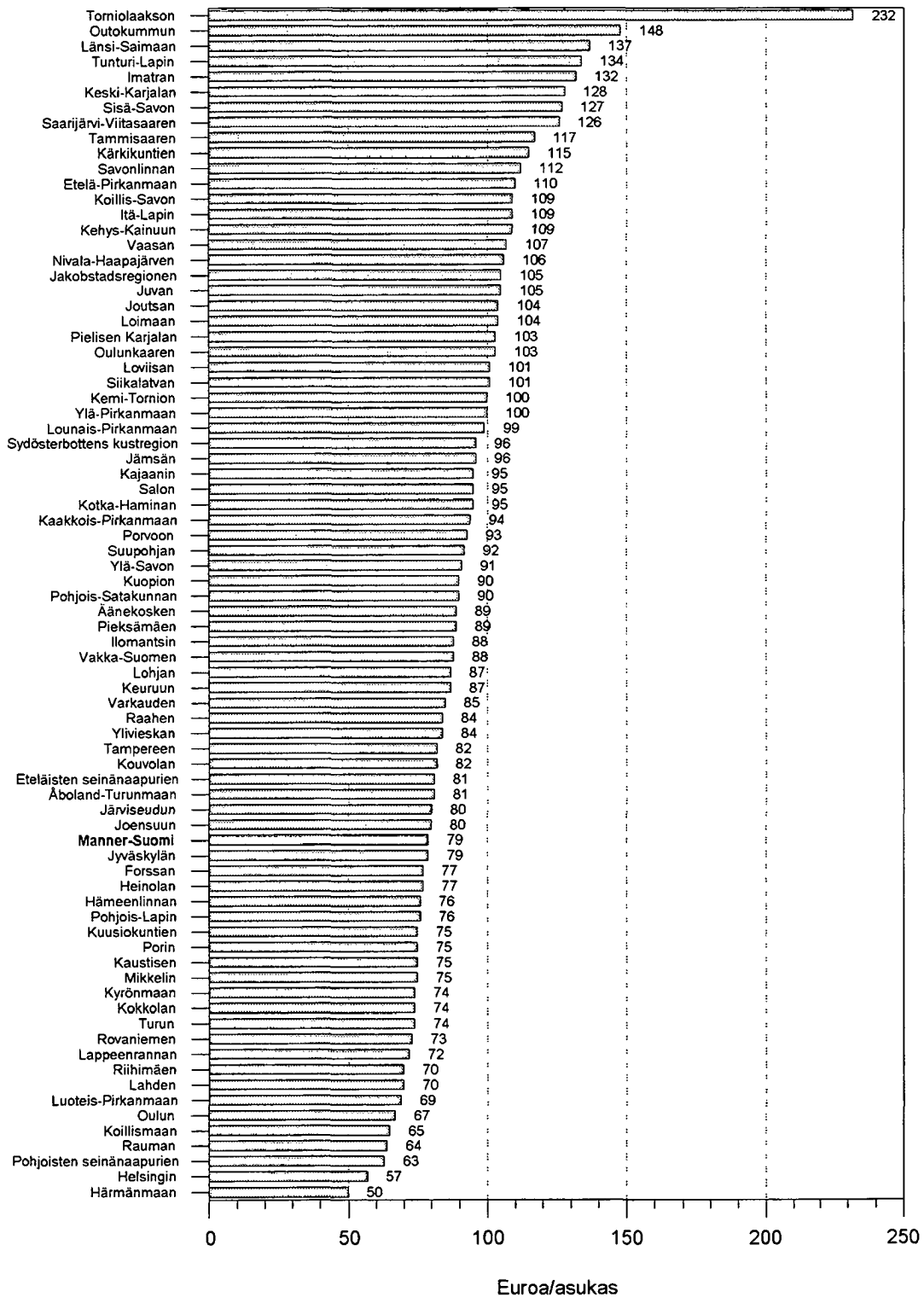
Vuoden 2004 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Ahvenanmaan seutukuntien tieto puuttuu

Kuva 13.4. Kuntien sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset seutukunnittain 2003.

Kuntien kotipalvelun nettokustannukset seutukunnittain 2003

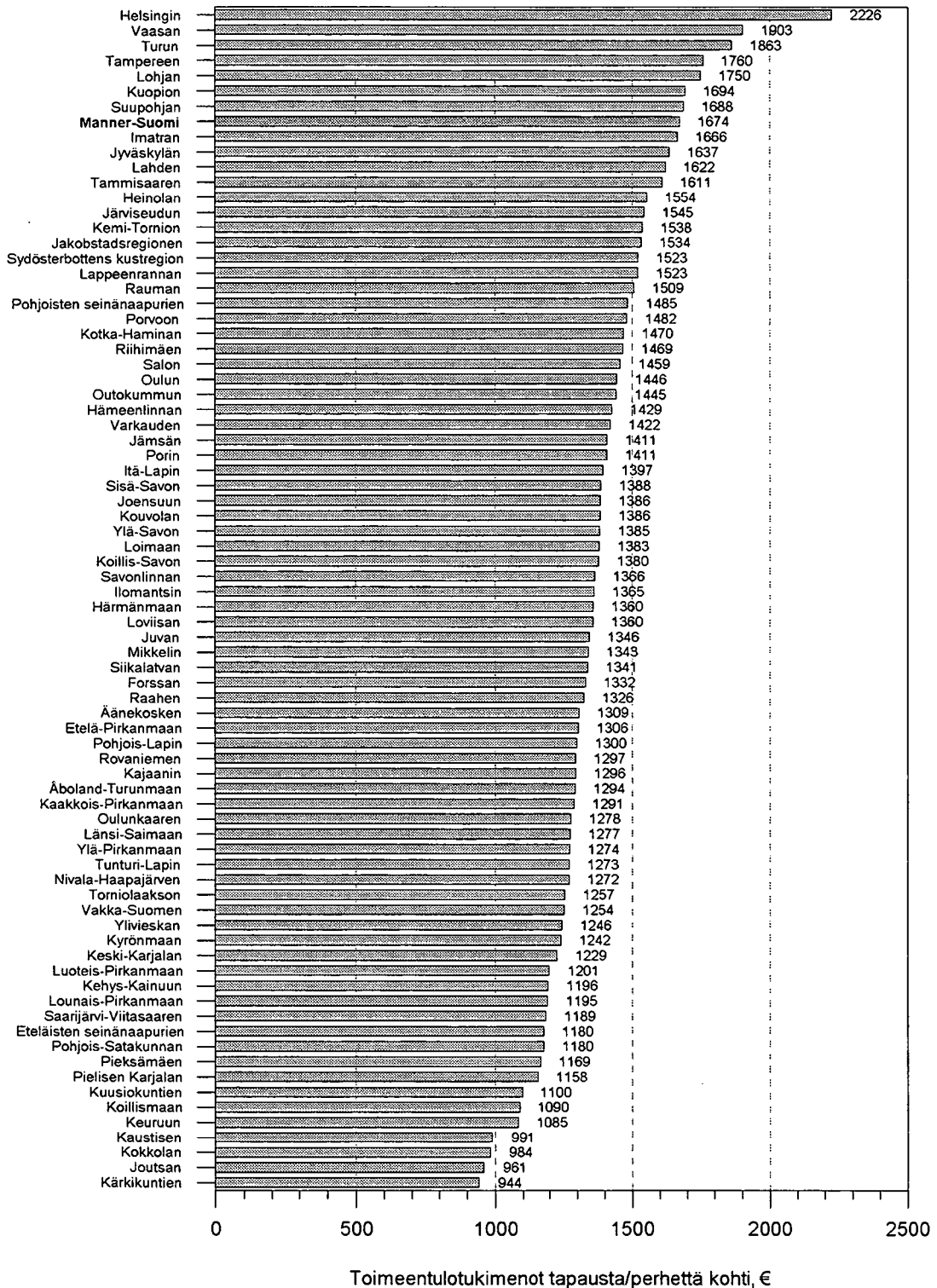
Vuoden 2004 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Ahvenanmaan seutukuntien tieto puuttuu

Kuva 13.5. Kuntien kotipalvelun nettokustannukset seutukunnittain 2003.

Kuntien toimeentulotukimenot seutukunnittain 2003

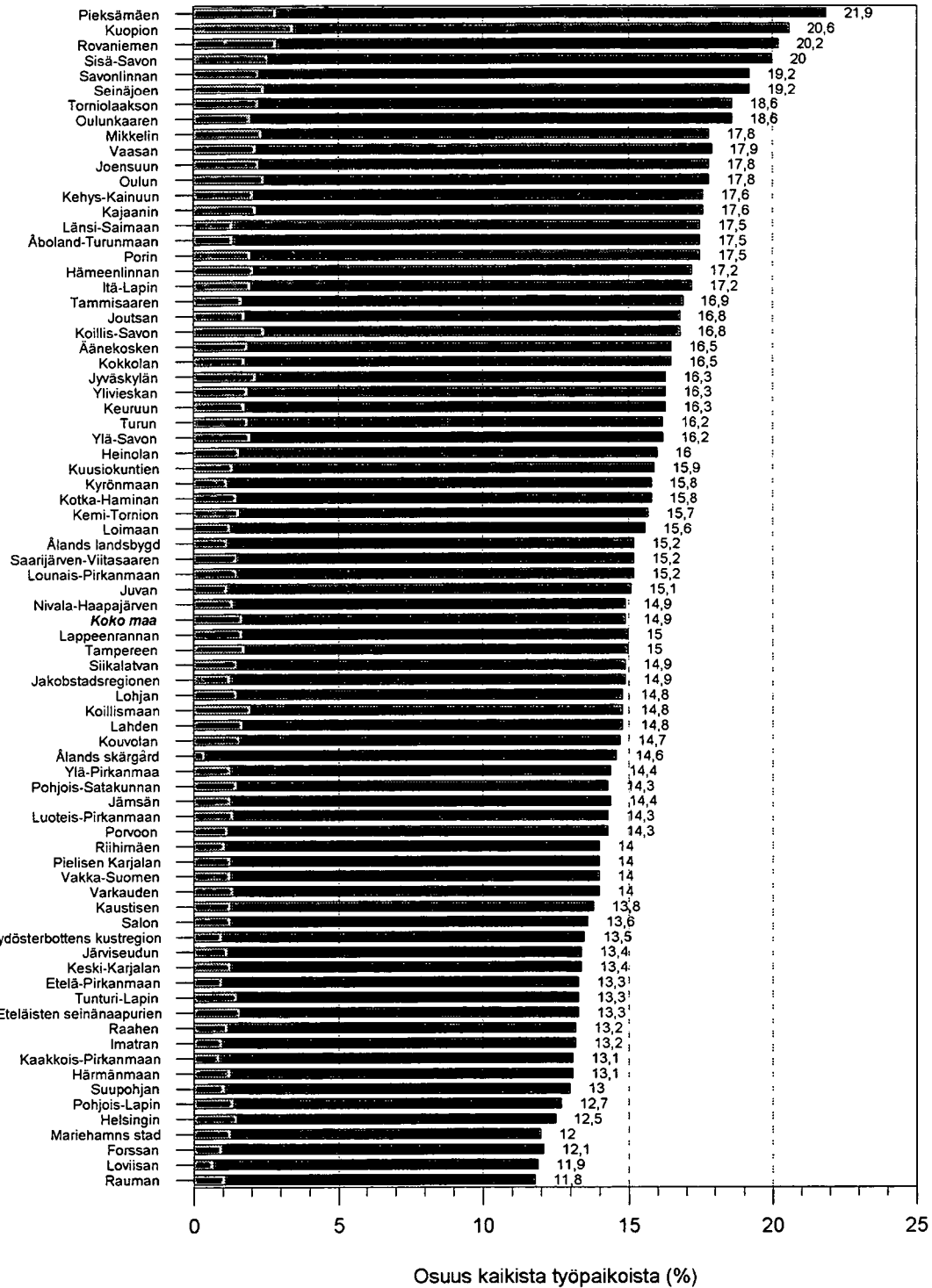
Vuoden 2004 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Ahvenanmaan seutukuntien tieto puuttuu

Kuva 13.6. Kuntien toimeentulotukimenot seutukunnittain 2003.

Terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluiden työpaikat sukupuolen mukaan seutukunnittain 2003*

*ennakkotieto

Vuoden 2005 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilasto

Kuva 13.7. Terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluiden työpaikat sukupuolen mukaan seutukunnittain 2003.

Teollisuus

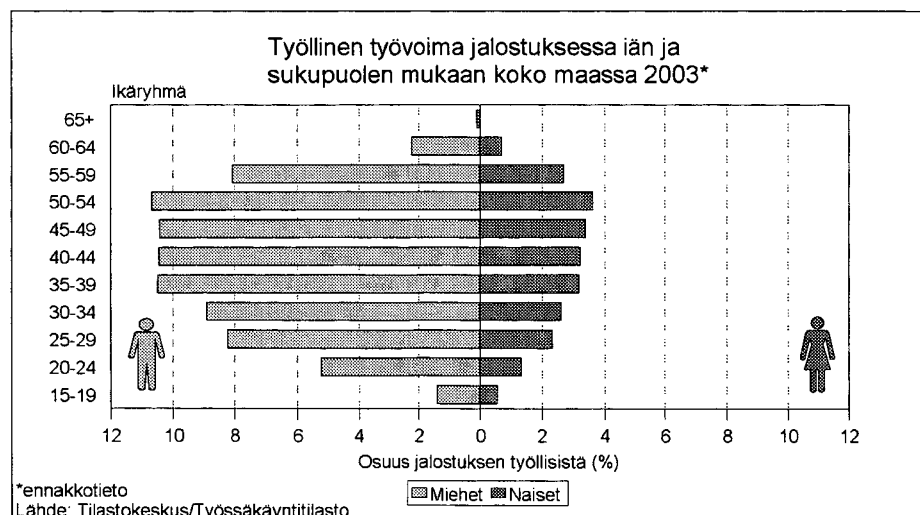
Kolme neljästä jalostuksen työntekijästä on miehiä. Vuonna 2003 (ennakkotieto) suurin ikäluokka jalostuksessa työskentelevistä olivat 50–54-vuotiaat sekä miesten että naisten joukossa.

Jalostuselinkeinoissa työskenteli vuonna 2003 (ennakkotieto) koko maassa yhteensä reilu 571 000 työllistä. Suhteellisesti eniten jalostus työllisti Etelä-Pirkanmaan, Raahen ja Äänekosken seutukunnissa, yli 40 % työvoimasta. Tunturi- ja Pohjois-Lapin seutukunnissa jalostuksessa työskentelevien osuus oli alle 12 %. Koko Ahvenanmaan maakunnan alueella jalostus työllistää suhteessa vähän. Jalostuksen merkitys elinkeinona on suurin Satakunnassa ja Päijät-Hämeessä.

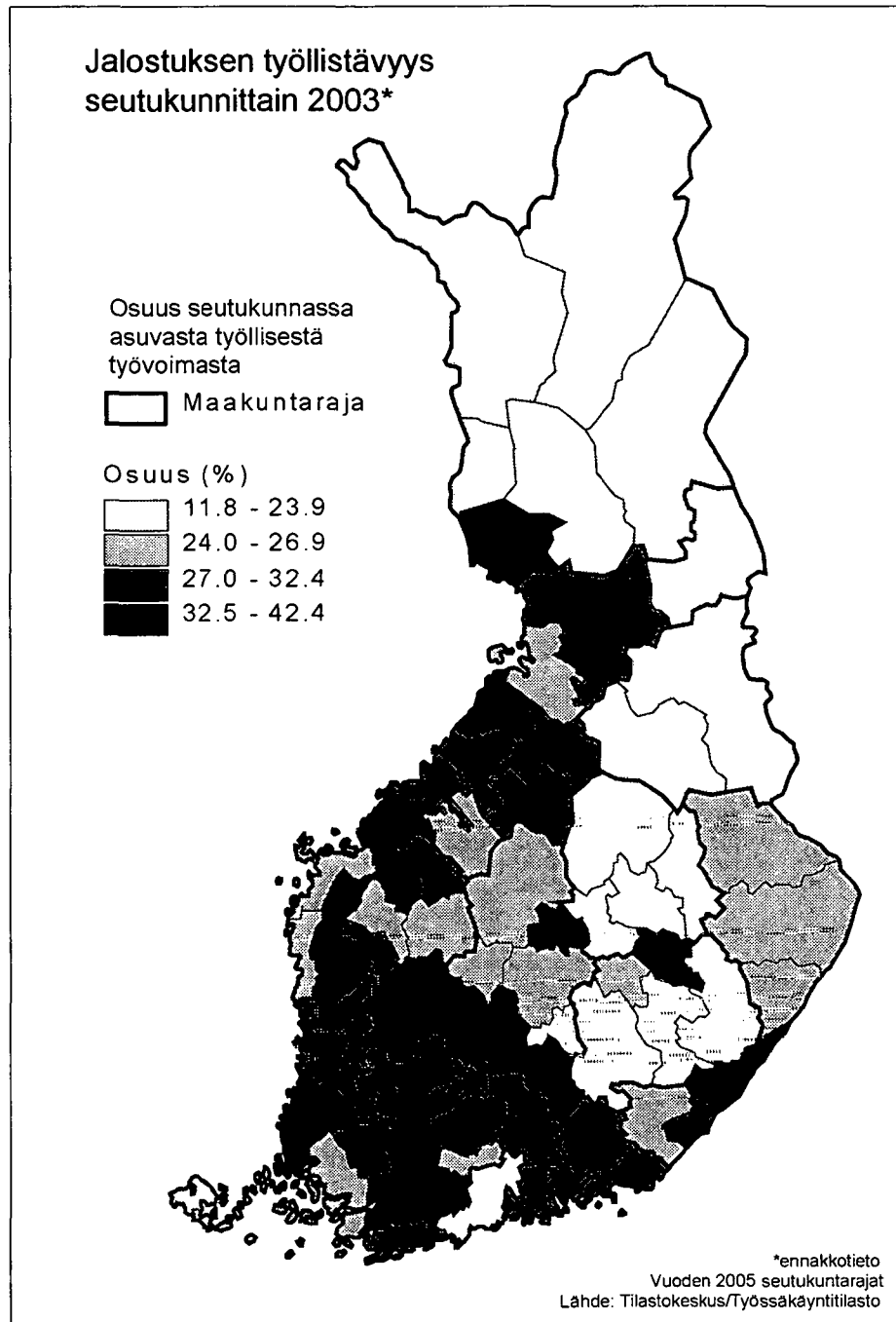
Vuosien 2000 ja 2003 (ennakkotieto) välillä jalostuksen työpaikat ovat vähentyneet 56 seutukunnan alueella, eniten Itä-Lapin ja Kehys-Kainuun seutukunnissa. Kaustisen ja Sisä-Savon seutukunnissa nämä työpaikat ovat lisääntyneet suhteellisesti eniten.

Suurimmat teollisuustoimipaikat henkilökunnan määrällä mitattuna olivat vuonna 2003 Äänekosken ja Raahen seutukunnissa, joissa toimipaikat työllistivät Äänekosken seutukunnassa keskimäärin 28 ja Raahen seutukunnassa 29 henkilöä. Teollisuustoiminnan jalostusarvo suhteessa väestöön oli suurin Salon seutukunnassa, reilut 17 000 euroa asukasta kohti. Maakunnista jalostusarvo asukasta kohti laskettuna oli suurin Itä-Uudella- maalla ja pienin Kainuussa vuonna 2003. Viennin osuus teollisuustoimitusten bruttoarvosta oli enimmillään samana vuonna Vakka-Suomen seutukunnassa. Kaustisen seutukunnassa vastaava osuus oli pienin. Maakunnittain tarkasteltuna 10 maakunnan alueella yli puolet teollisuustoimitusten bruttoarvosta meni vientiin. Vientiin menevä osuus oli suurin Lapissa ja pienin Etelä-Pohjanmaalla.

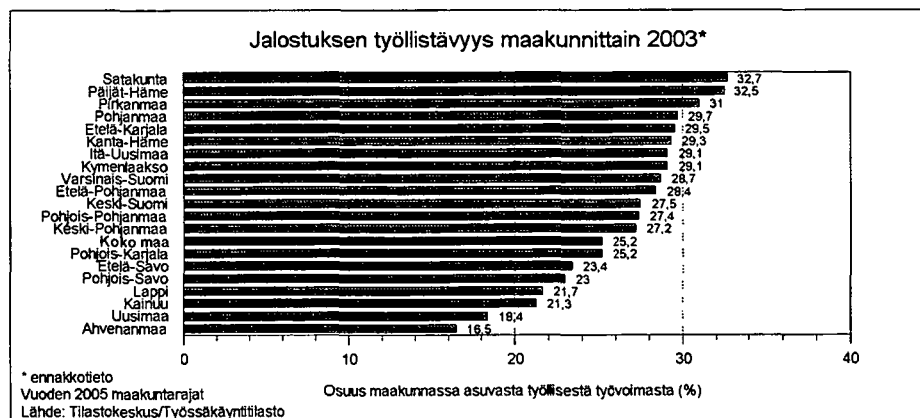
Teollisuustoiminnan jalostusarvoa, henkilöstöä ja viennin arvoa seutukuntakohtaisesti laskettaessa perusyksikkönä on käytetty kuntaa. Jos kunnassa on alle kolme teollisuustoimipaikkaa, se ei ole laskennassa mukana.

Kuva 14.1. Työllinen työvoima jalostuksessa iän ja sukupuolen mukaan koko maassa 2003.

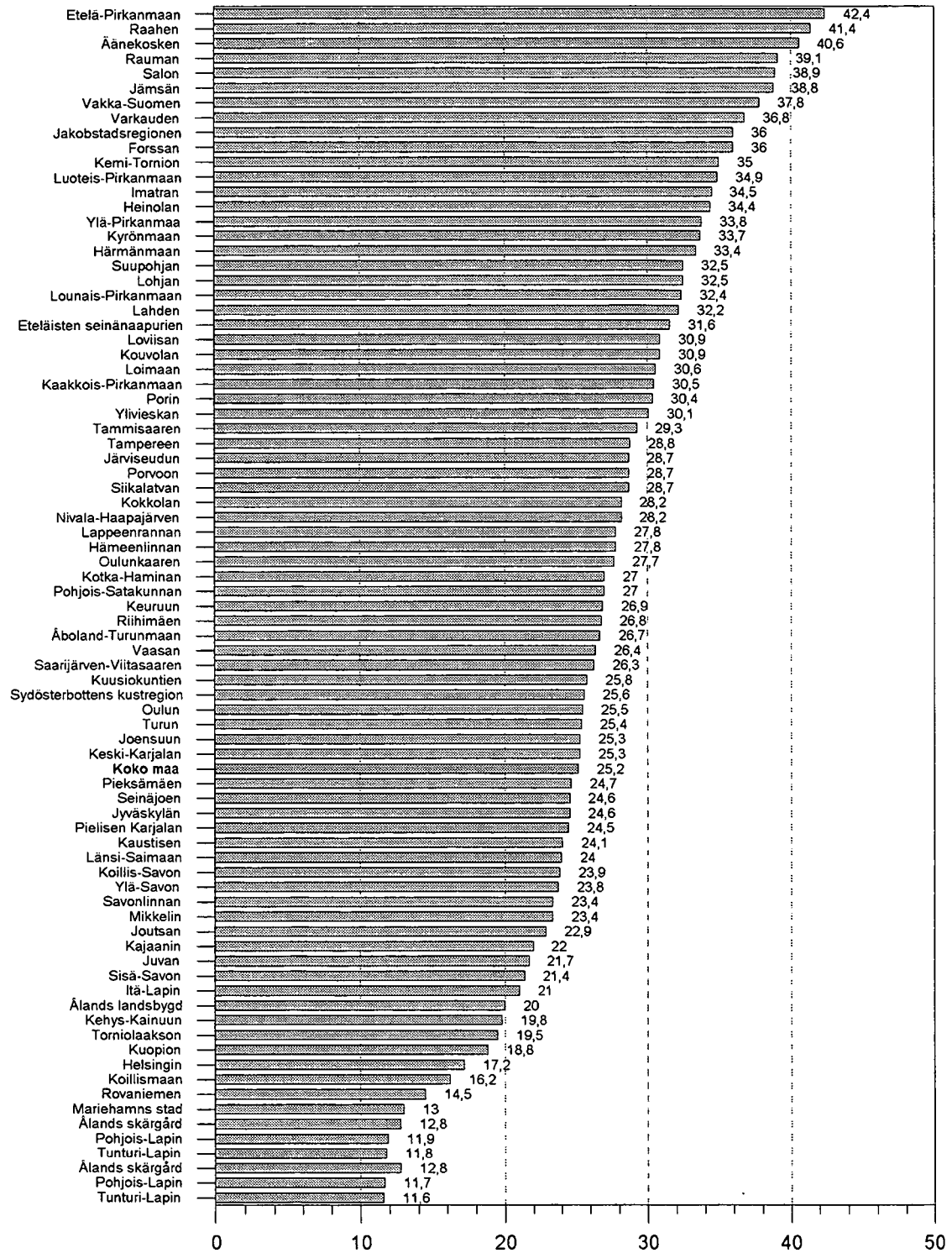

Kuva 14.2. Jalostuksen työllistävyys seutukunnittain 2003.

Kuva 14.3. Jalostuksen työllistävyys maakunnittain 2003.

Jalostuksen työllistävyys seutukunnittain 2003*

Osuus seutukunnassa asuvasta työllisestä työvoimasta (%)

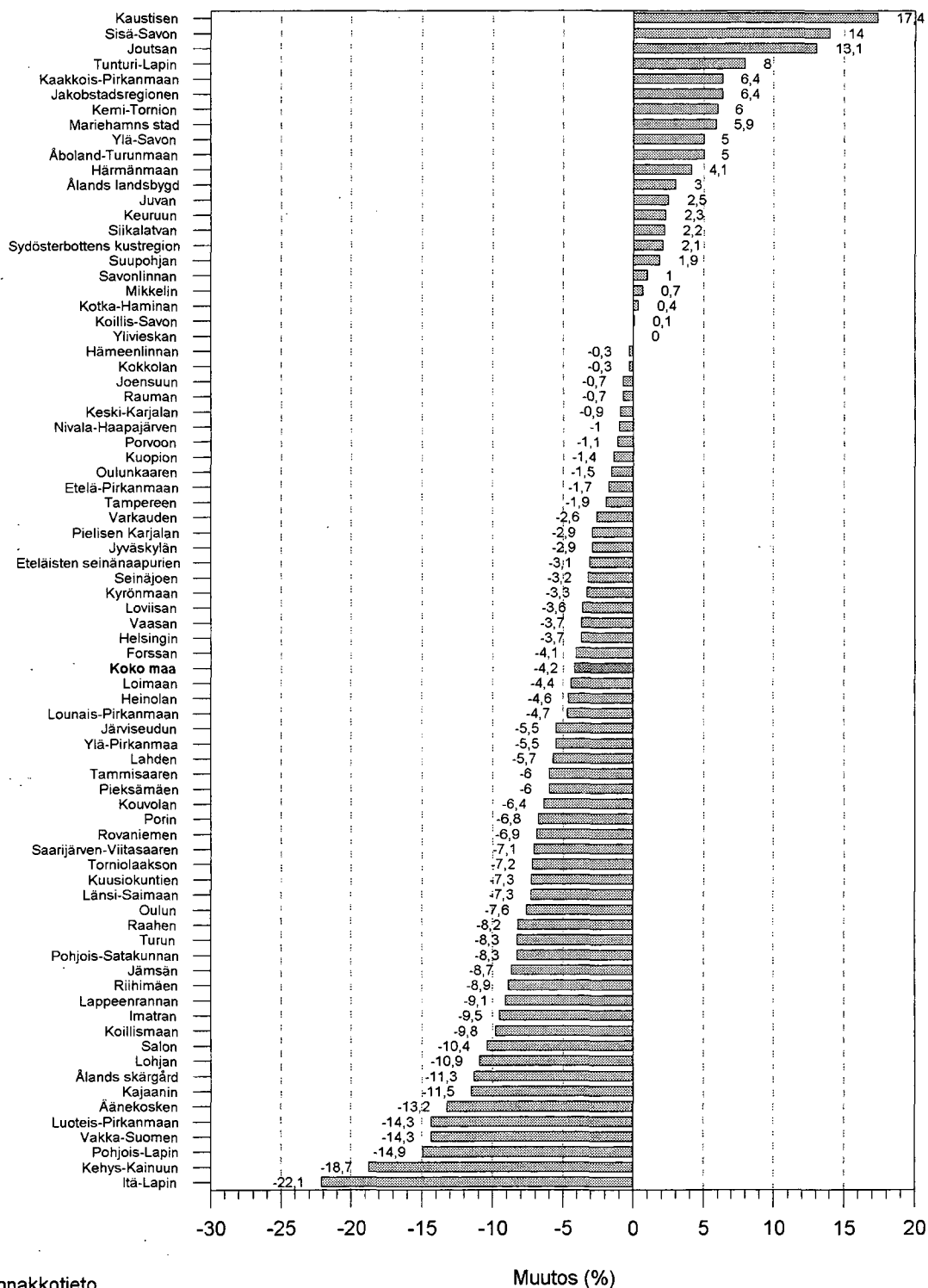
* ennakkotieto

Vuoden 2005 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilasto

Kuva 14.4. Jalostuksen työllistävyys seutukunnittain 2003.

Jalostuksen työpaikkojen muutos seutukunnittain 2000 - 2003*

*ennakkotieto

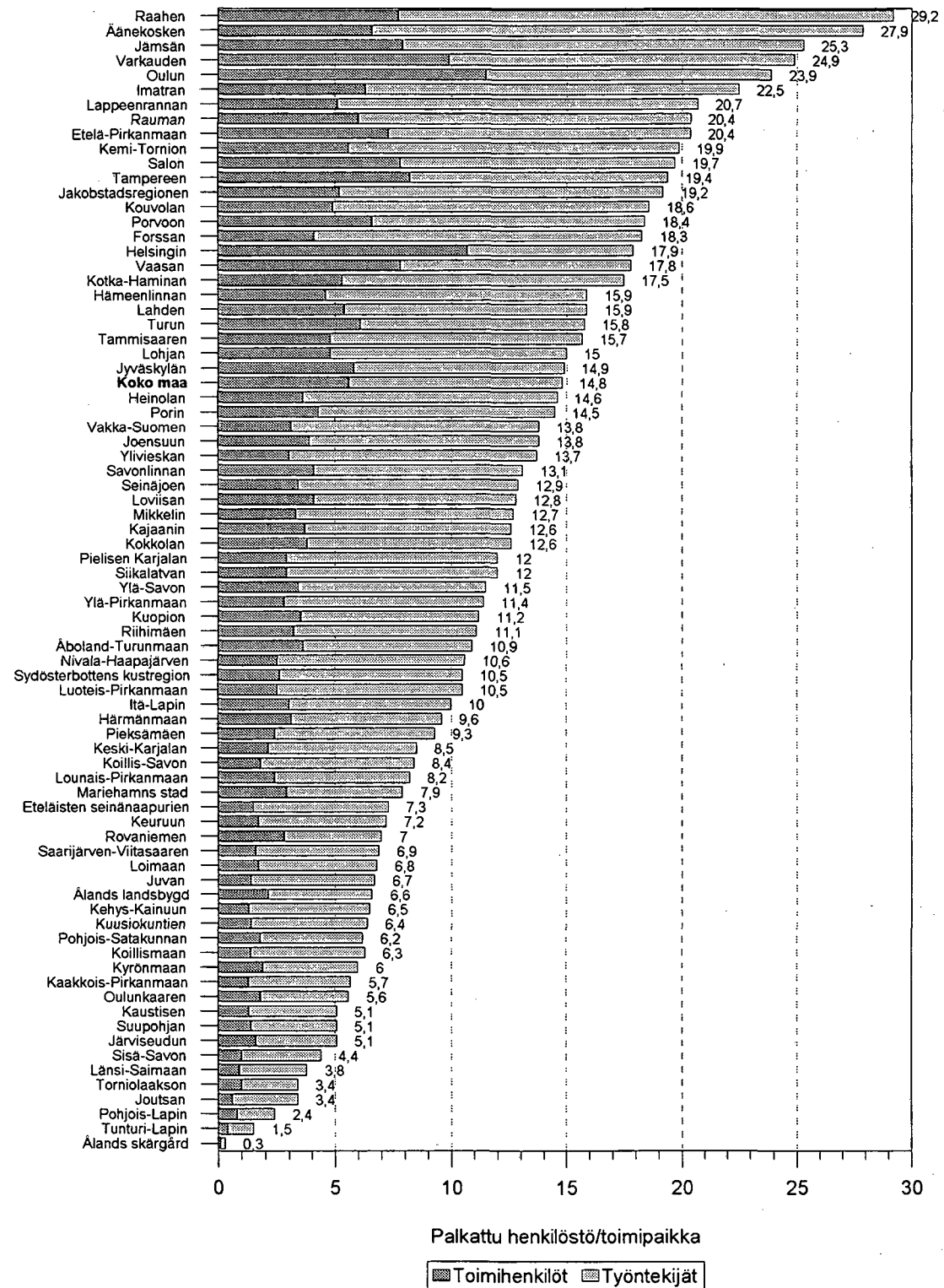
Vuoden 2005 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilasto

TOL 2002

Kuva 14.5. Jalostuksen työpaikkojen muutos seutukunnittain 2000–2003.

Teollisuustoiminnan henkilöstö seutukunnittain 2003

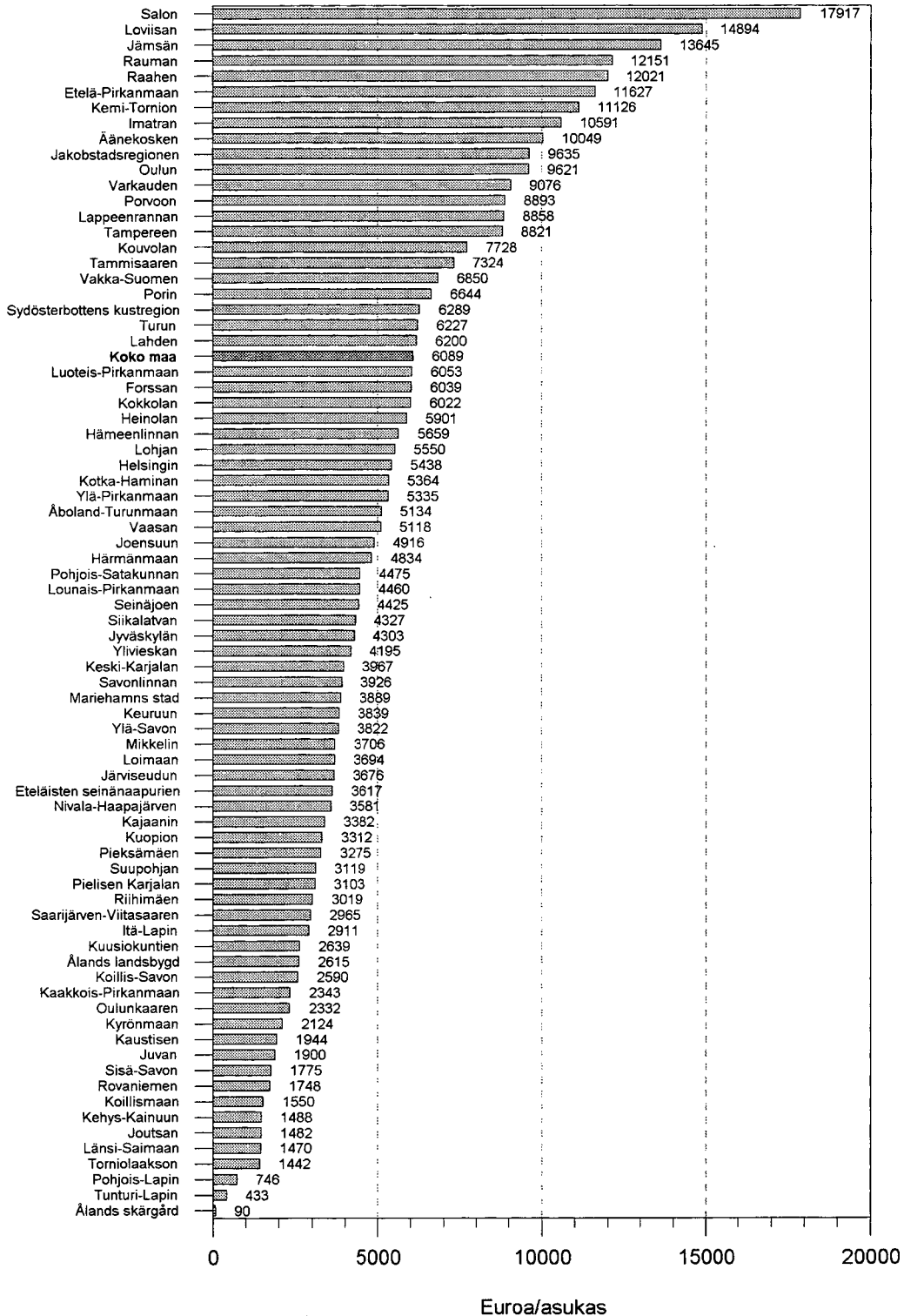
Laskettu osittain salatuista kuntaluvuista

Vuoden 2005 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Teollisuuden alue- ja toimialatilasto

Kuva 14.6. Teollisuustoiminnan henkilöstö seutukunnittain 2003.

Teollisuustoiminnan jalostusarvo seutukunnittain 2003

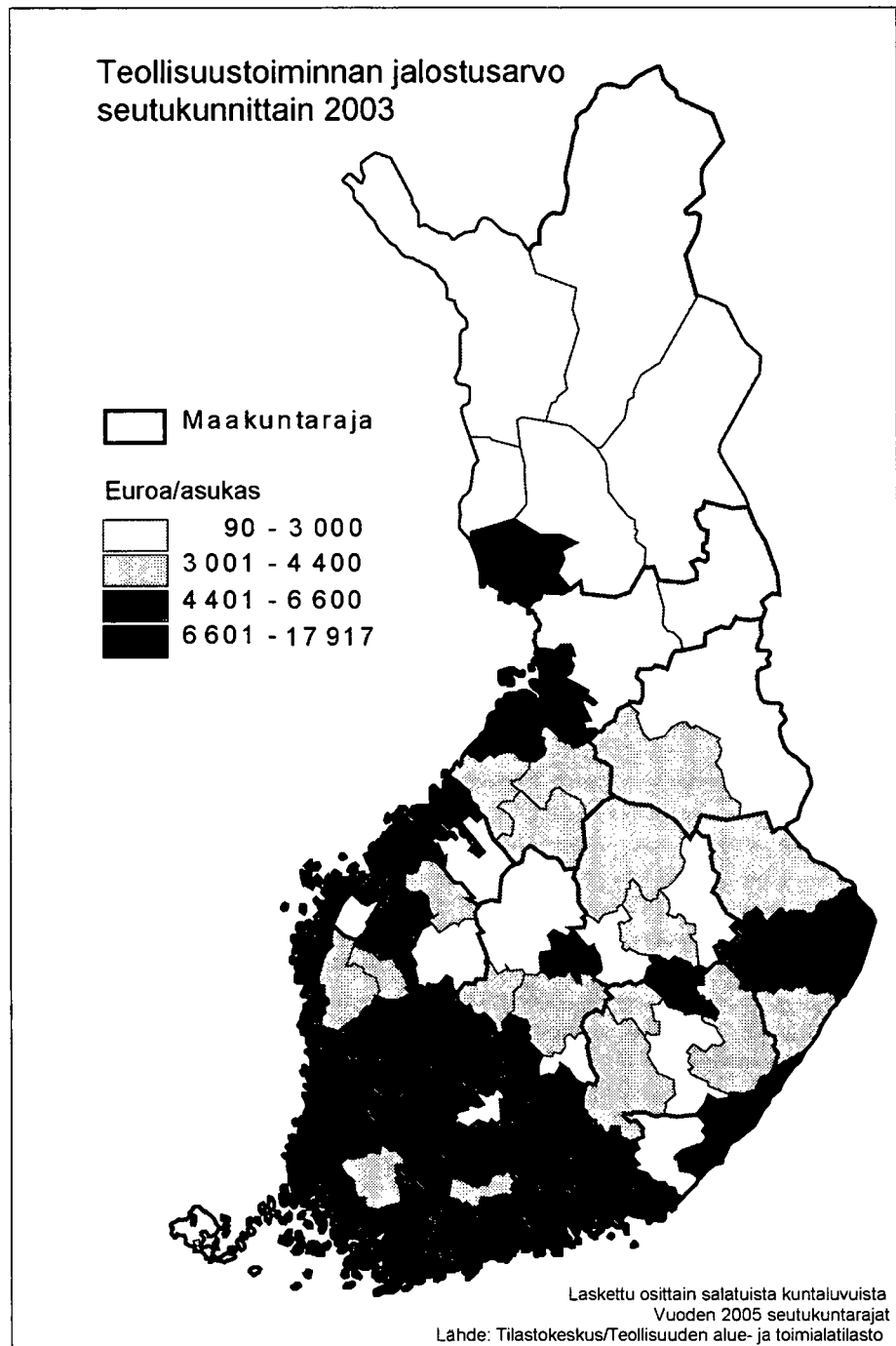

Laskettu osittain salatuista kuntaluvuista

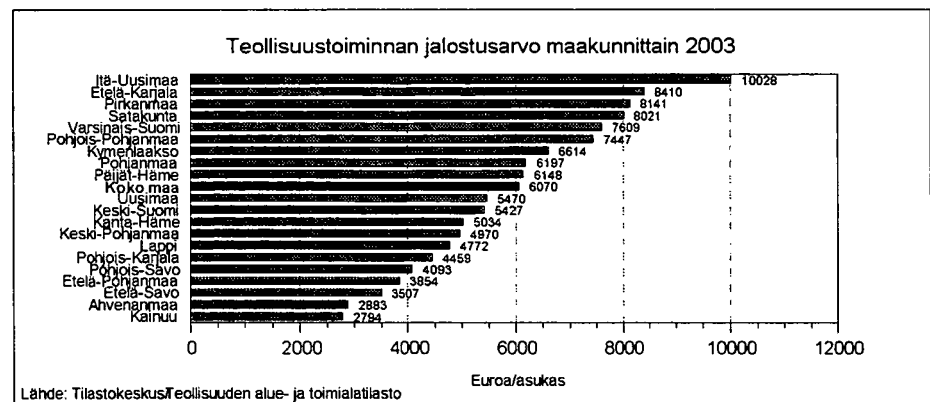
Vuoden 2005 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Teollisuuden alue- ja toimialatilasto

Kuva 14.7. Teollisuustoiminnan jalostusarvo seutukunnittain 2003.

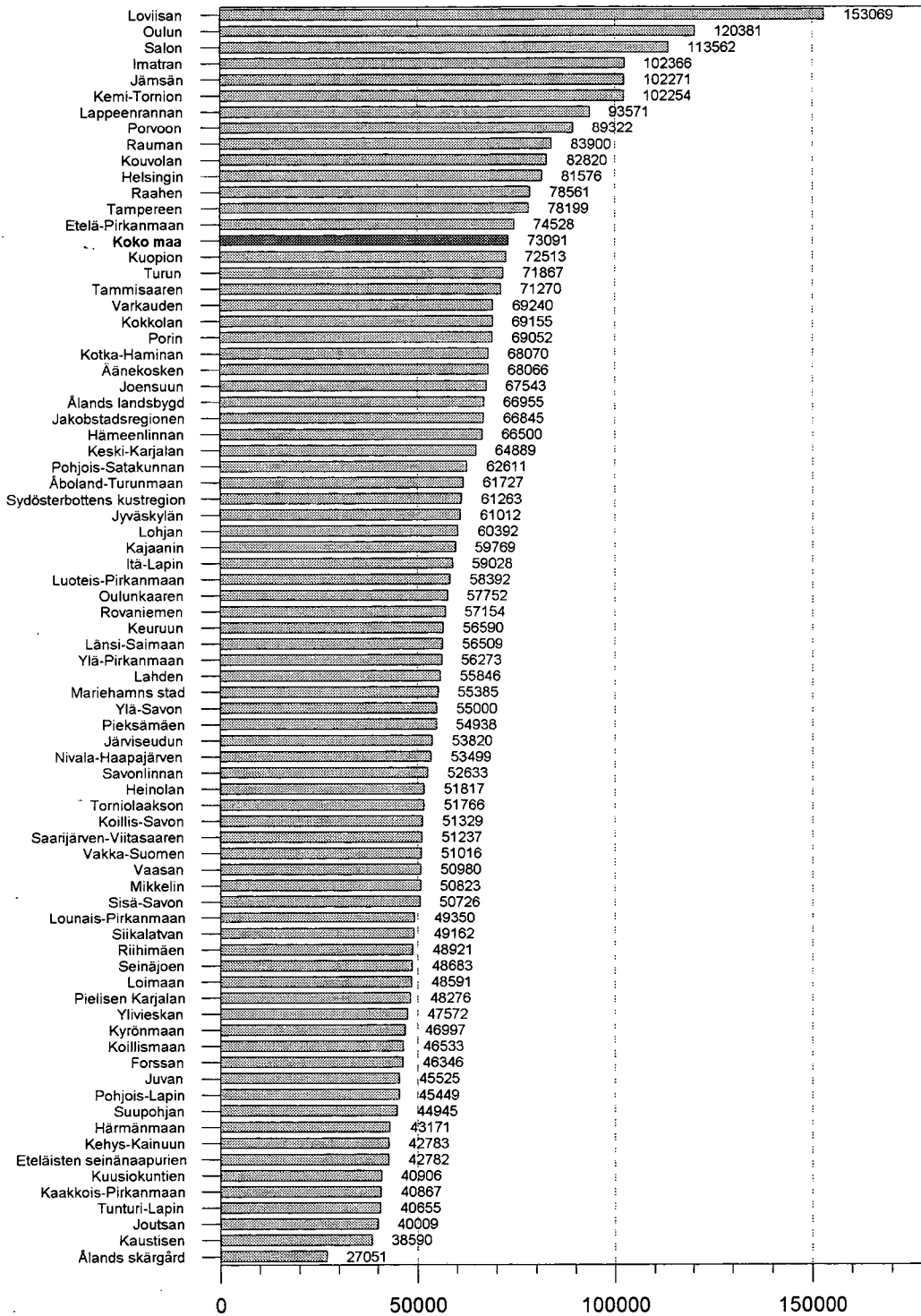

Kuva 14.8. Teollisuustoiminnan jalostusarvo seutukunnittain 2003.

Kuva 14.9. Teollisuustoiminnan jalostusarvo maakunnittain 2003.

Teollisuustoiminnan tuottavuus seutukunnittain 2003

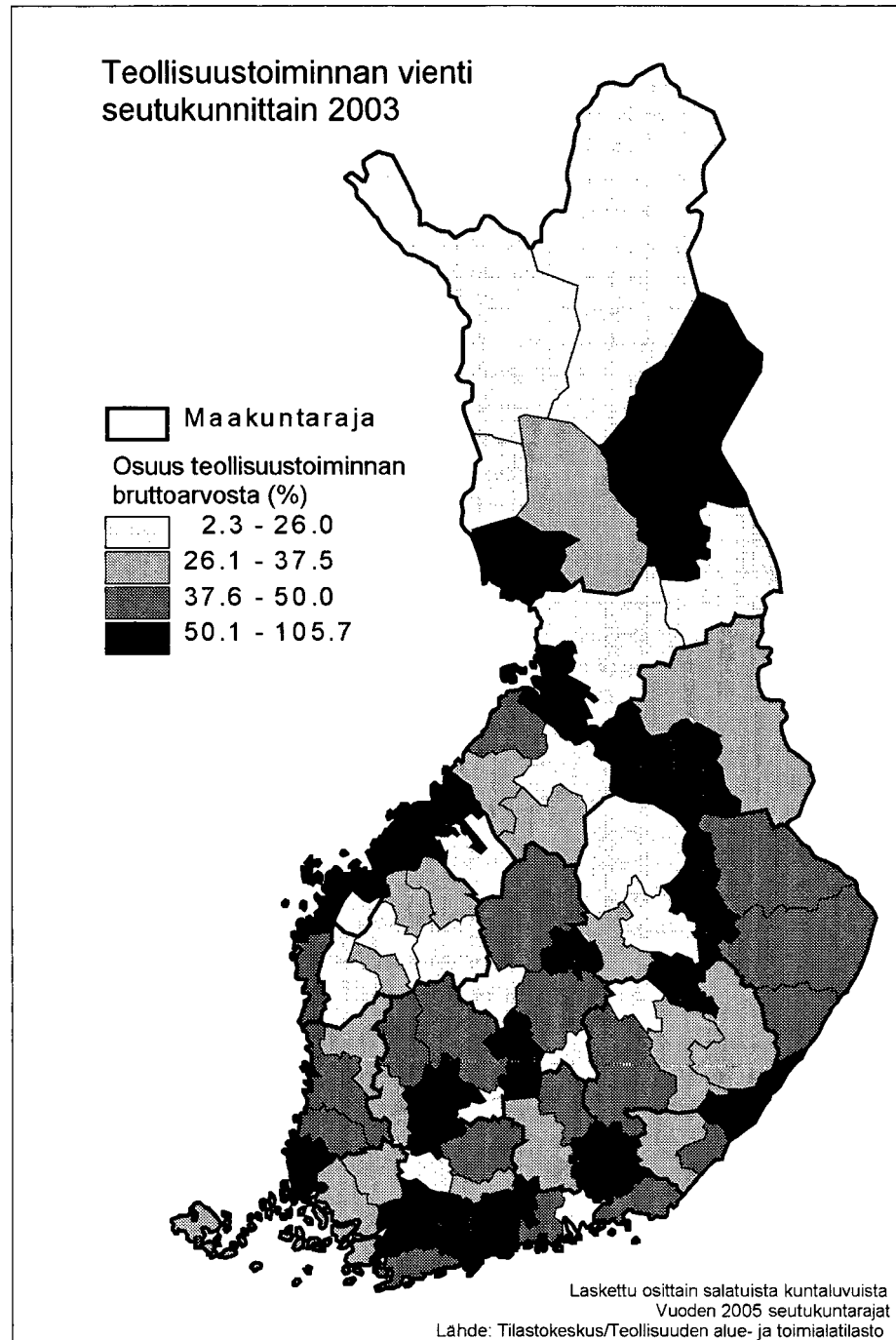
Jalostusarvo €/henkilöstö

Laskettu osittain salatuista kuntaluvuista

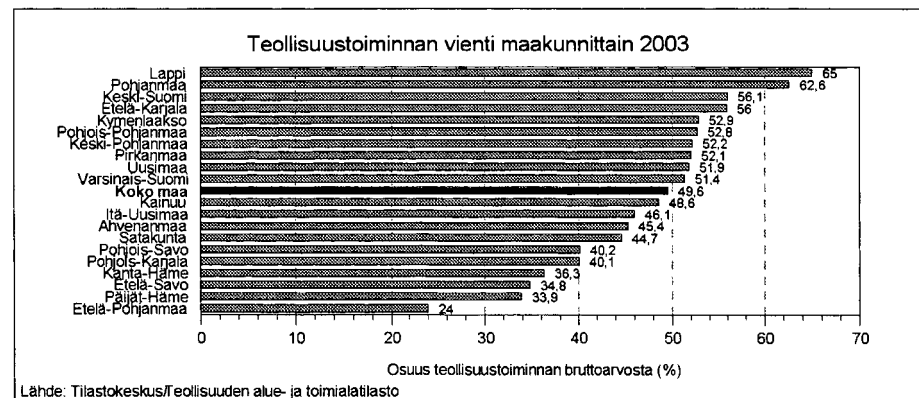
Vuoden 2005 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Teollisuuden alue- ja toimialatilasto

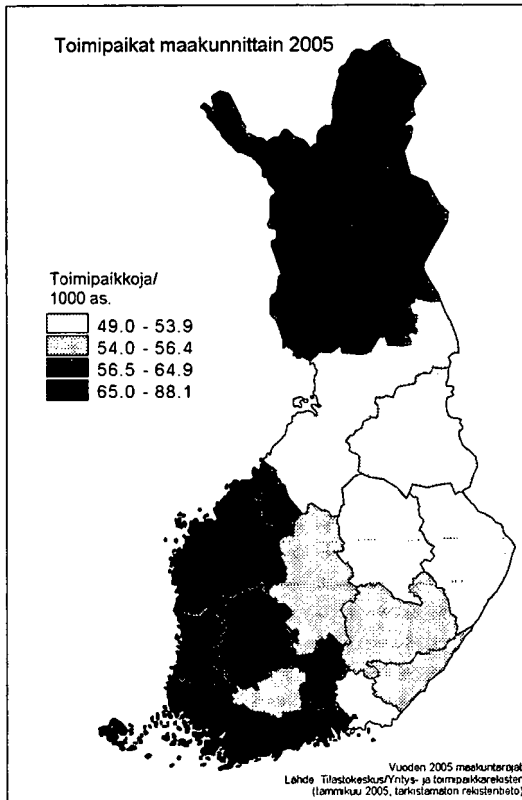
Kuva 14.10. Teollisuustoiminnan tuottavuus seutukunnittain 2003.

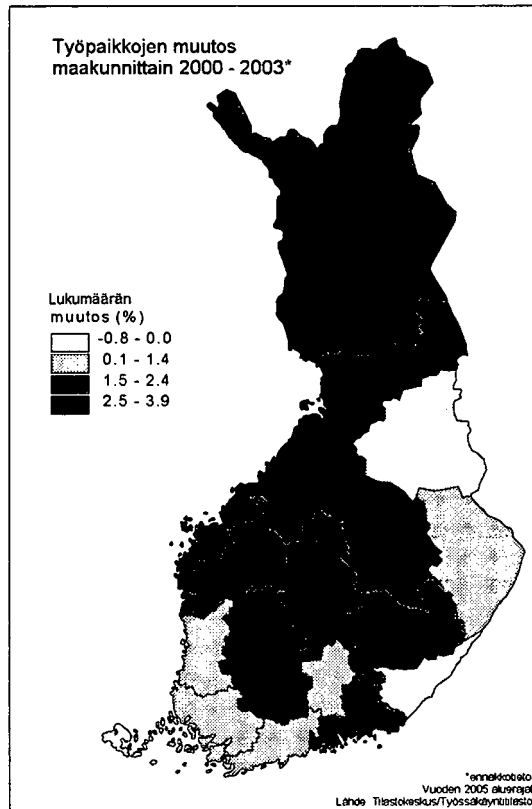
Kuva 14.11. Teollisuustoiminnan vienti seutukunnittain 2003.

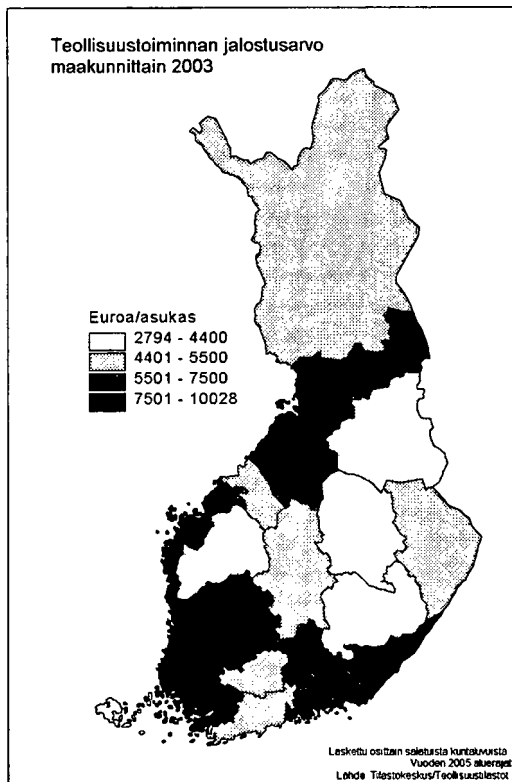
Kuva 14.12. Teollisuustoiminnan vienti maakunnittain 2003.

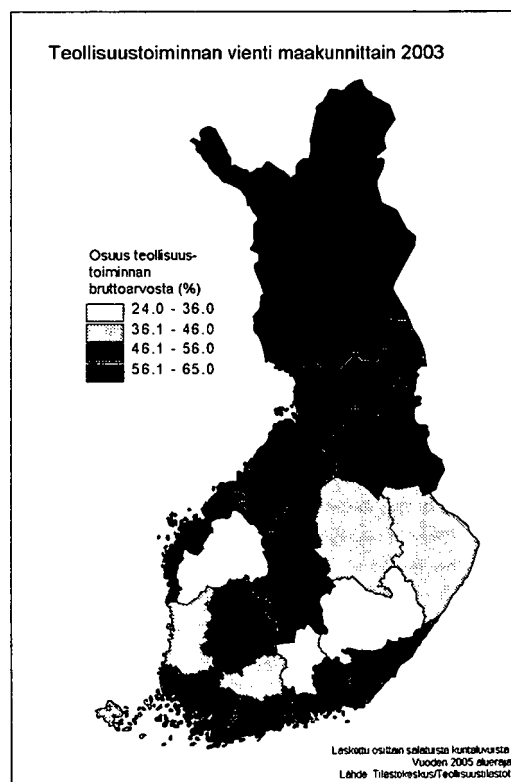
Kuva 14.13. Toimipaikat maakunnittain 2005.

Kuva 14.14. Työpaikkojen muutos maakunnittain 2000–2003.

Kuva 14.15. Teollisuustoiminnan jalostusarvo maakunnittain 2003.

Kuva 14.16. Teollisuustoiminnan vienti maakunnittain 2003.

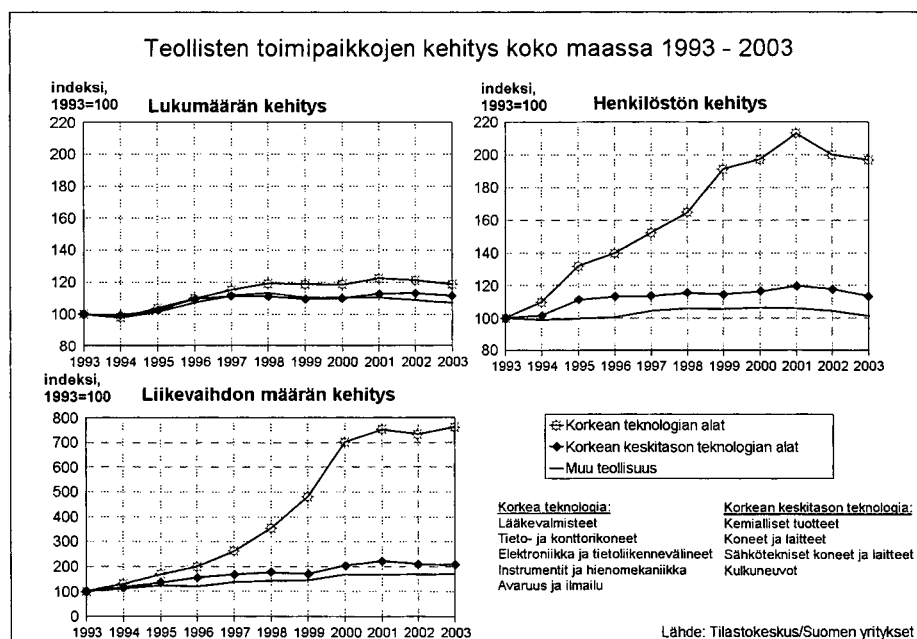
Tiede, teknologia ja tietoyhteiskunta

Korkea teknologia

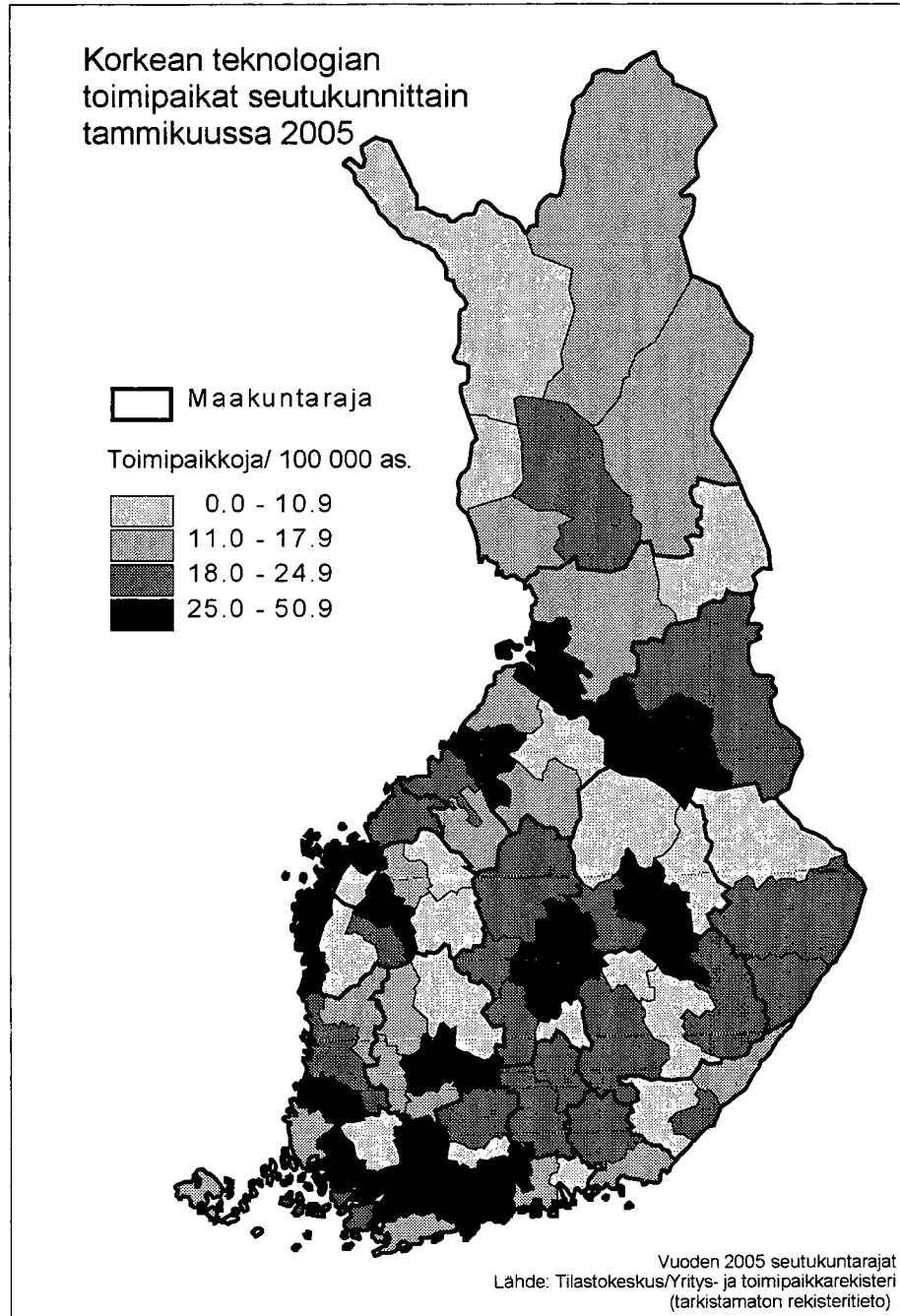
Korkean teknologian (=huipputeknologia) toimialoiksi katsotaan tässä tarkastelussa OECD:n määrittelyn mukaisesti avaruus ja ilmaliikenne, tieto- ja konttorikoneiden, elektroniikka- ja tietoliikennevälineiden, instrumenttien ja hienomekaniikan sekä lääkkeiden valmistus. Korkean keskitason teknologian toimialoja ovat sähkötekniikan koneiden ja laitteiden, kulkuneuvojen, kemiallisten tuotteiden sekä koneiden ja laitteiden valmistus. Aiemmissa julkaisuissa instrumenttien ja hienomekaniikan valmistuksen toimiala katsottiin kuuluvan korkean keskitason teknologian aloihin. Tämän takia tässä julkaisussa esitetyt tiedot eivät ole vertailukelpoisia aiempien vuosien julkaisujen kanssa.

Vuonna 2003 korkean ja korkean keskitason teknologian toimialoilla oli varsinaisia toimipaikkoja 6 433 eli 24 % koko teollisuuden toimipaikoista. Näillä korkean ja korkean keskitason teknologian toimialoilla työskenteli 144 074 henkilöä, mikä vastaa 37 % koko teollisuuden henkilöstöstä. Liikevaihtoa nämä toimipaikat keräsivät yli 46 miljardia euroa, mikä vastaa 46 % kaikkien teollisuustoimipaikkojen liikevaihdosta. Korkean teknologian alat ovat kehittyneet viime vuosina voimakkaammin kuin muut teollisuuden alat. Näillä aloilla henkilöstön määrä kaksinkertaistui vuodesta 1993 vuoteen 2003. Liikevaihto kehittyi vieläkin voimakkaammin, yli seitsemänkertaiseksi.

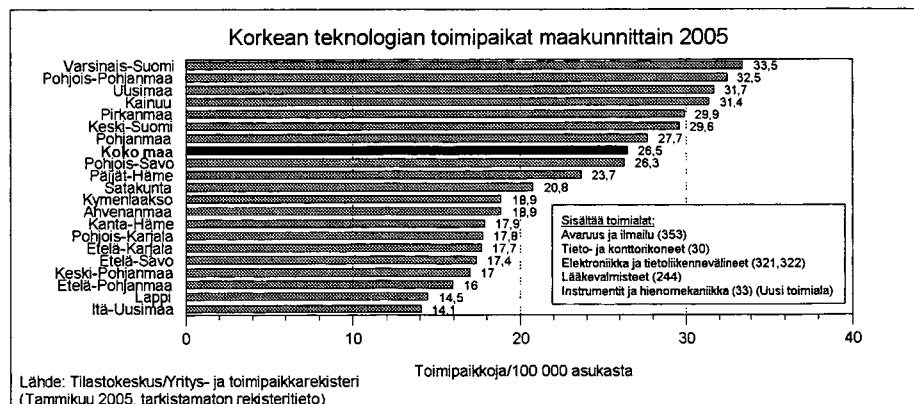
Vuoden 2005 tammikuussa huipputeknologian toimipaikkoja oli väestömäärään suhteutettuna eniten Salon seutukunnassa. Kuuden seutukunnan alueella näitä toimipaikkoja ei ollut lainkaan. Maakunnista Varsinais-Suomessa ja Pohjois-Pohjanmaalla huipputeknologian toimipaikkoja oli suhteellisesti eniten, Itä-Uudellamaalla vähiten.

Kuva 15.1. Teollisten toimipaikkojen kehitys koko maassa 1993–2003.

Kuva 15.2. Korkean teknologian toimipaikat seutukunnittain 2005.

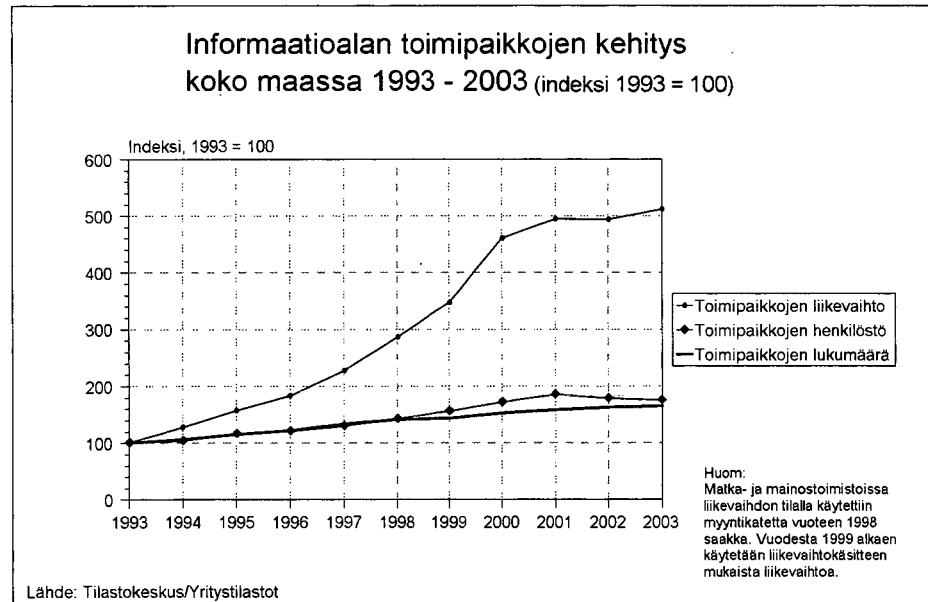

Kuva 15.3. Korkean teknologian toimipaikat maakunnittain 2005.

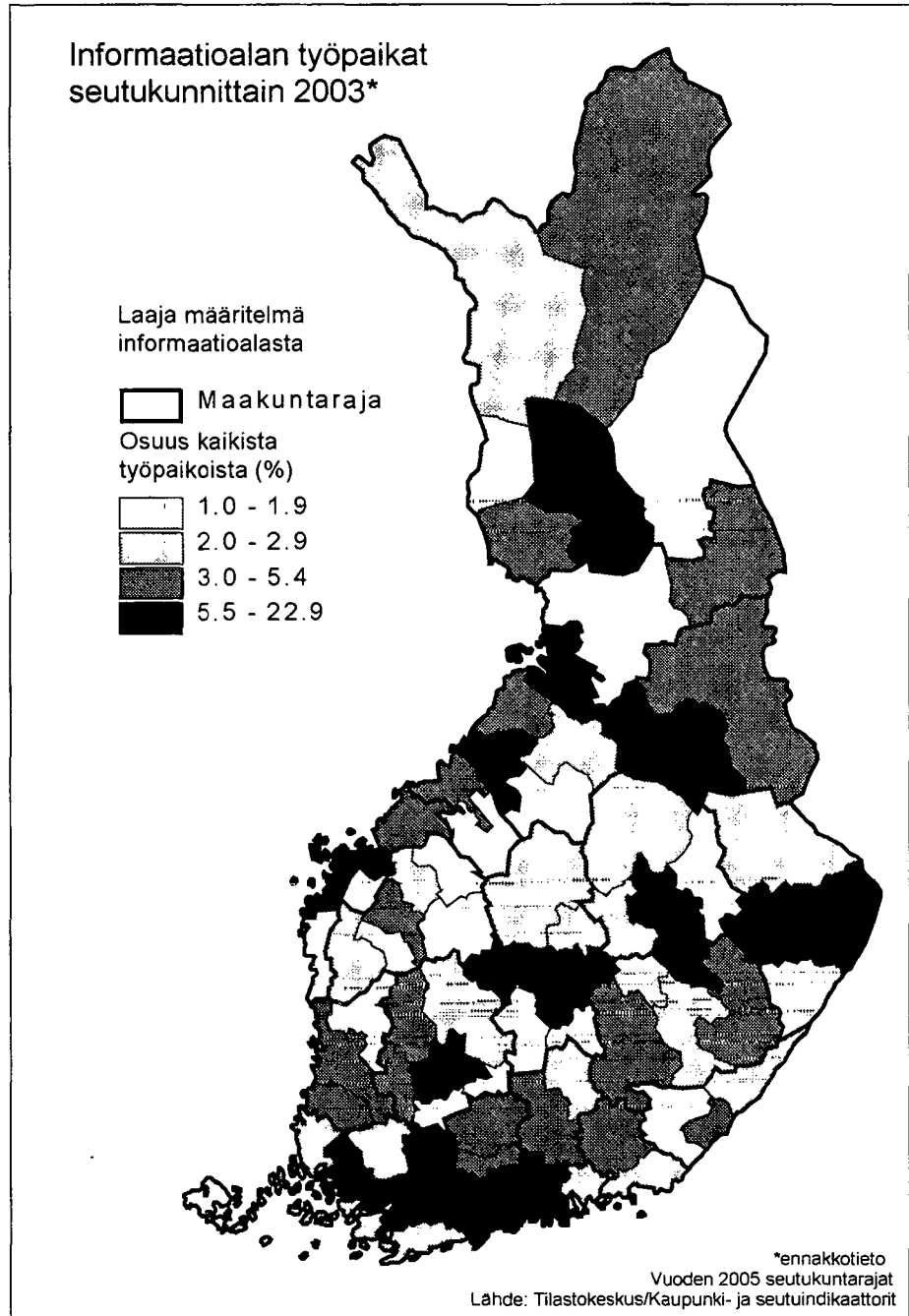
Informaatiotoimialat

Informaatiotoimiala jakaantuu tavara-, sisältö- ja palvelutuotantoon. Tässä julkaisussa tarkastellaan informaatiiosektoria ns. *laajan määritelmän* mukaisesti. Tarkemmat toimialoittaiset määritelmät löytyvät julkaisun lopusta. Vuoden 2003 ennakkotietojen mukaan informaatioalan työpaikkoja oli suhteellisesti eniten Salon, Oulun ja Helsingin seutukunnissa, yli 15 % kaikista työpaikoista. Salon seutukunnissa osuus oli peräti 23 %. Maakunnista Uudellamaalla ja Pohjois-Pohjanmaalla tämä osuus oli suurin, Etelä-Pohjanmaalla pienin.

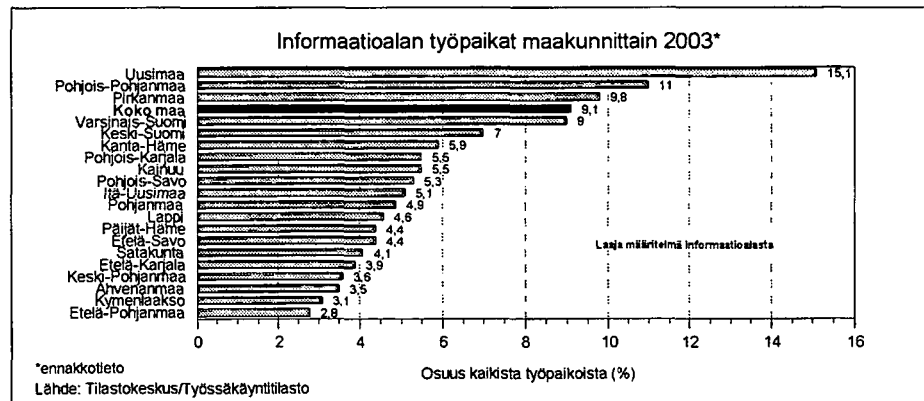
Informaatioalan yritysten toimipaikkoja oli eniten Helsingin ja Mariehamns stadin seutukunnissa asukaslukuun suhteutettuna. Suhteellisesti vähiten informaatioalan toimipaikkoja oli Oulunkaaren, Siikalatvan ja Itä-Lapin seutukunnissa. Tieto on Tilastokeskuksen Yritys- ja toimipaikkarekisterin tammikuun 2005 tiedoista. Yhteensä informaatioalan (laaja määritelmä) toimipaikkoja oli tuolloin koko maassa 30 700.

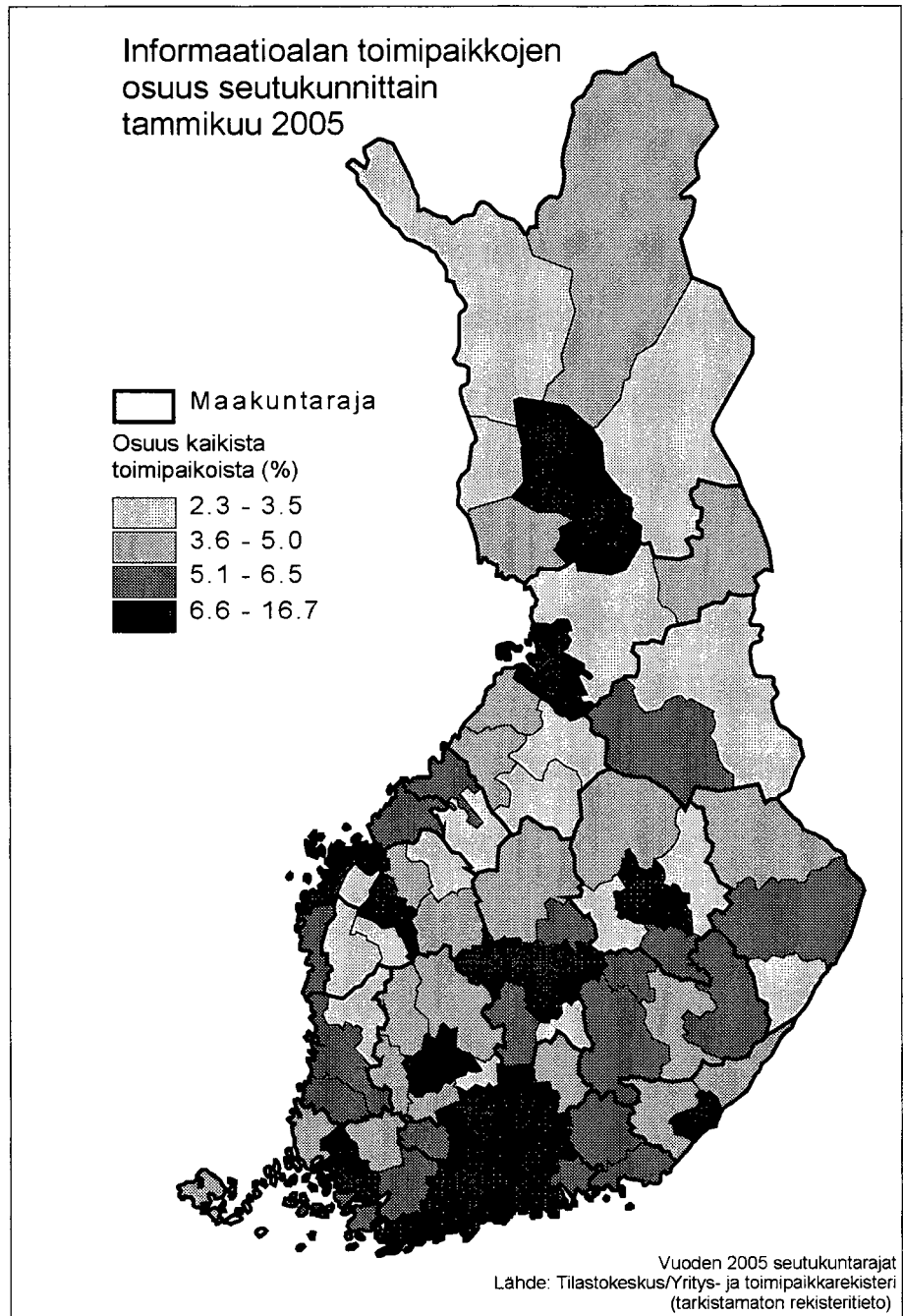
Kuva 15.4. Informaatioalan toimipaikkojen kehitys koko maassa 1993–2003.

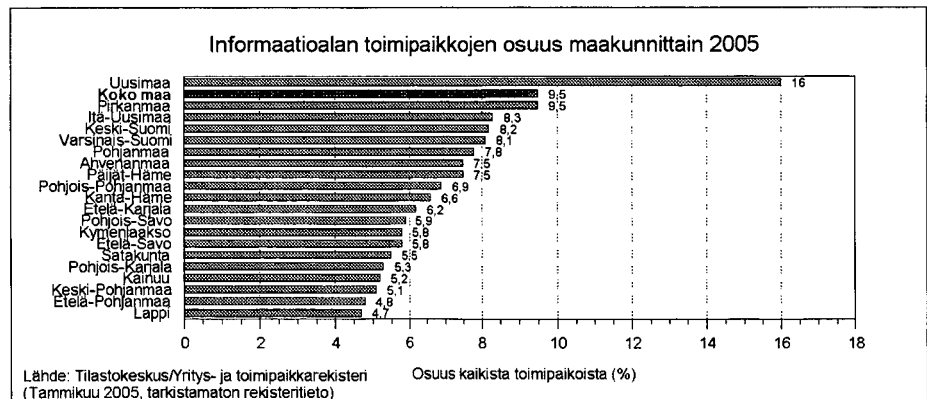
Kuva 15.5. Informaatioalan työpaikat seutukunnittain 2003.

Kuva 15.6. Informaatioalan työpaikat maakunnittain 2003.

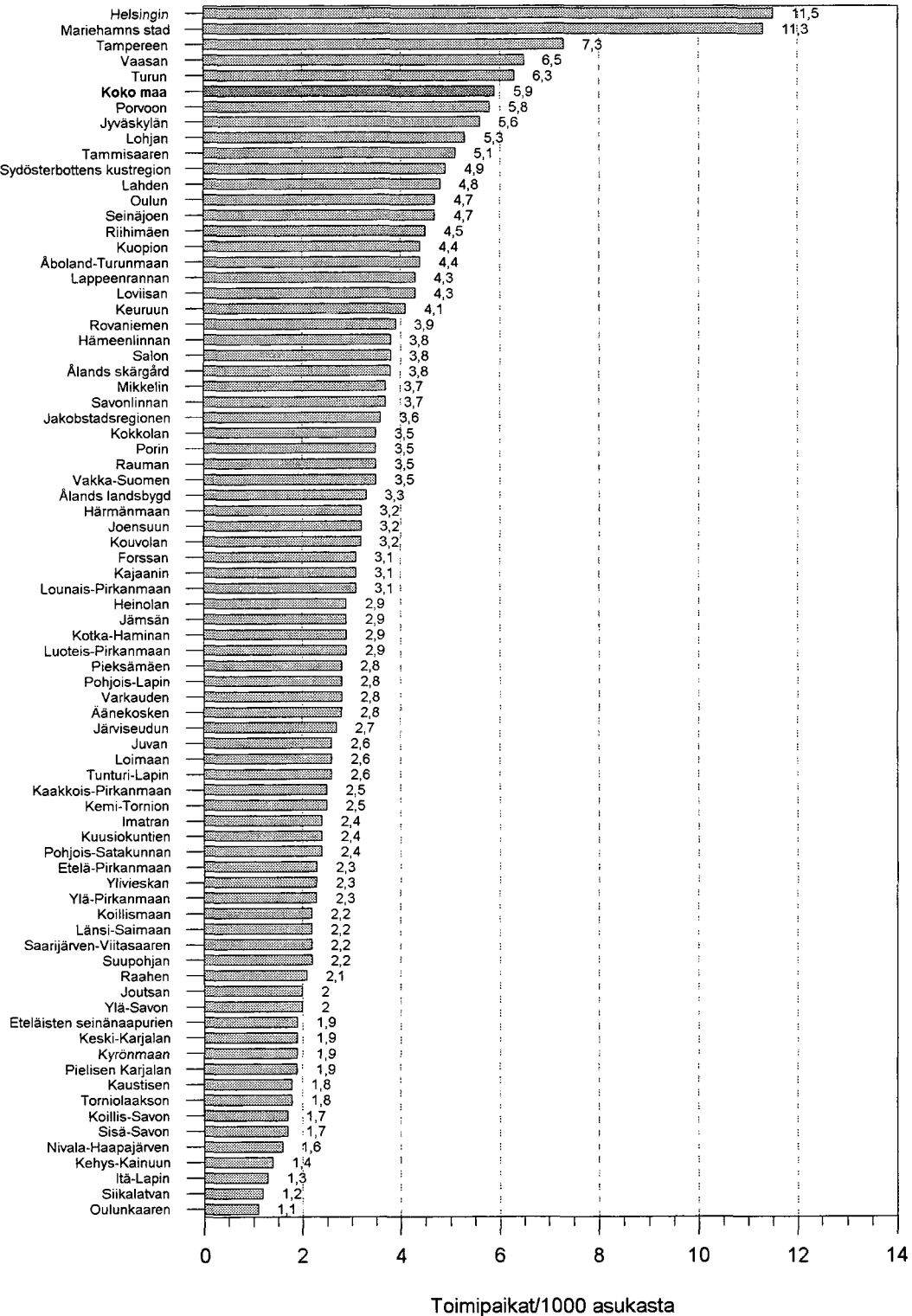

Kuva 15.7. Informaatioalan toimipaikkojen osuus seutukunnittain 2005.

Kuva 15.8. Informaatioalan toimipaikkojen osuus maakunnittain 2005.

Informaatioalan toimipaikat seutukunnittain 2005

Lähde: Tilastokeskus/Yritys- ja toimipaikkarekisteri
(Tammikuu 2005, tarkistamaton rekisteritieto)

Kuva 15.8. Informaatioalan toimipaikat seutukunnittain 2005.

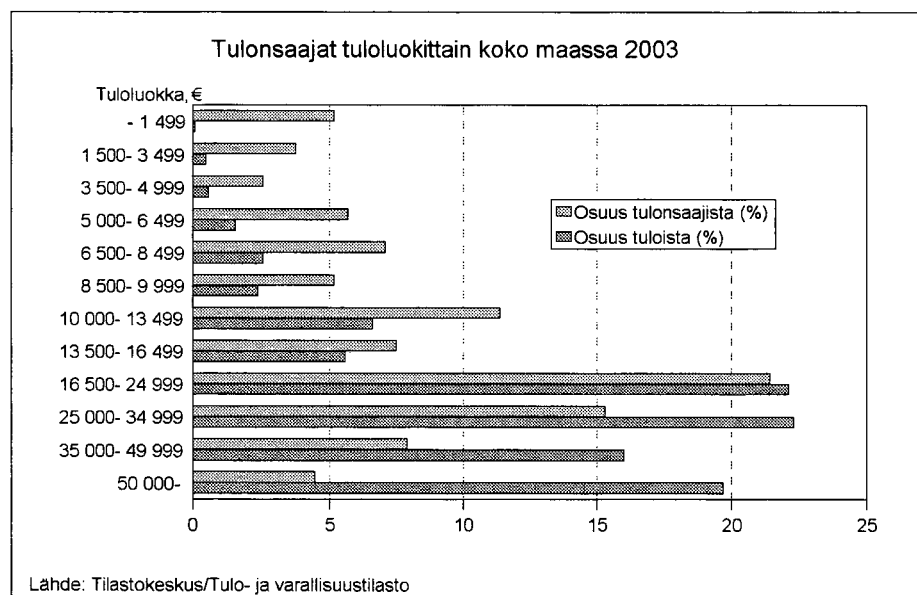
Tulot

Vuonna 2003 tulonsaajien keskimääräiset tulot olivat koko maassa 20 131 euroa, mikä oli 3,4 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Miehillä keskitulot olivat 23 865 euroa ja naisilla 16 628 euroa.

Noin 30 %:lla tulonsaajista veronalaiset tulot olivat alle 10 000 euroa vuonna 2003. Heidän tulonsa muodostivat kuitenkin vain alle 8 % kaikista tuloista. Suurituloisimman ryhmän muodostavat yli 50 000 euron tulonsaajat. Heitä oli 4,5 % tulonsaajista, mutta heidän tulonsa kattoivat lähes viidenneksen kaikista tuloista.

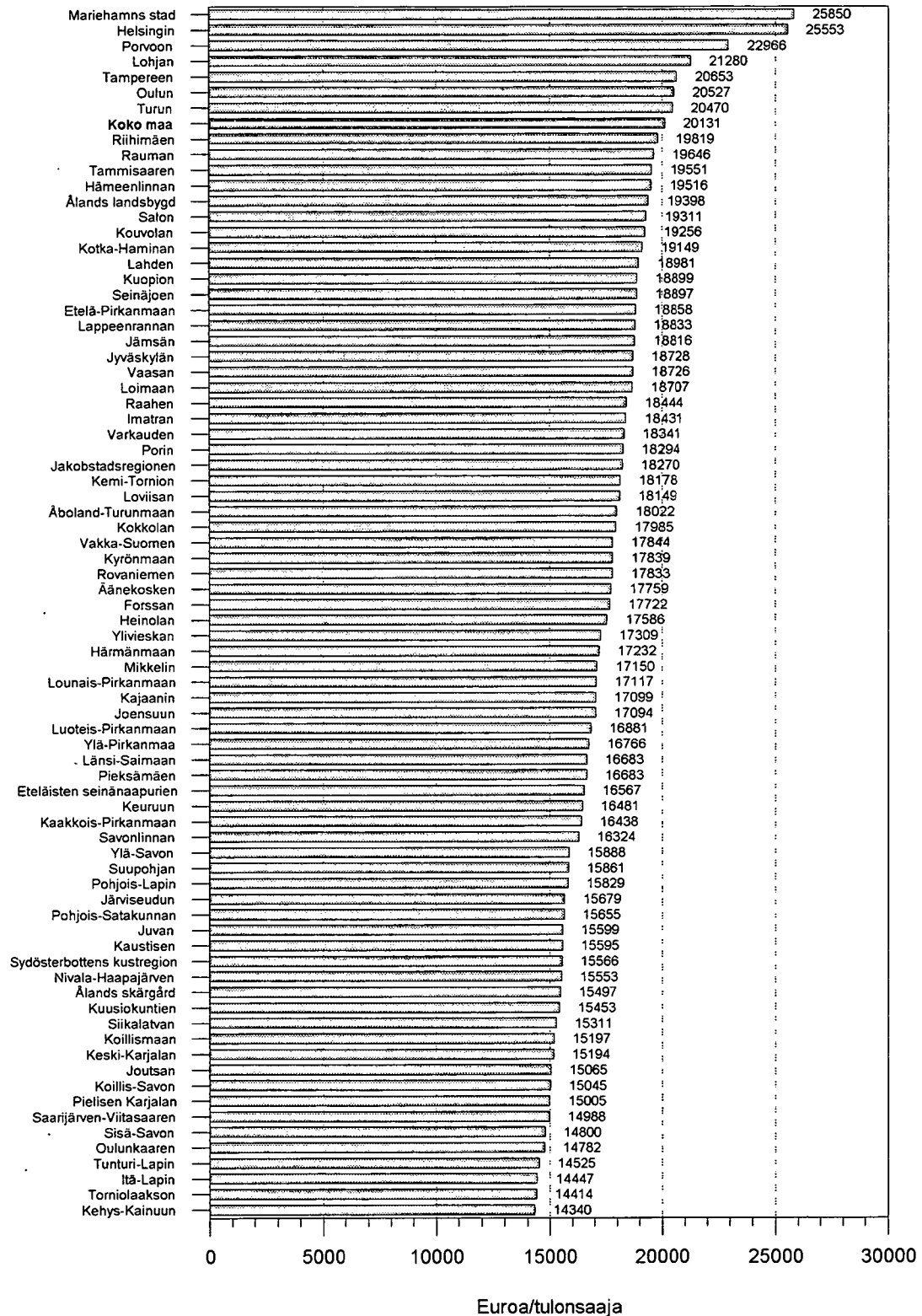
Mariehamns stadissa valtionveron alaiset tulot olivat vuonna 2003 maan korkeimmat, yli 25 800 euroa tulonsaajaa kohti. Lisäksi kuudessa muussa seutukunnassa tulot olivat suuremmat kuin maassa keskimäärin. Keskitulot olivat pienimmät Kehys-Kainuun seutukunnassa (14 340 euroa). Maakunnittain keskimääräiset tulot vaihtelivat Uudenmaan 25 102 eurosta Kainuun 16 183 euroon.

Valtionveron alaiset tulot tulonsaajaa kohti vähenivät ainoastaan Härmänmaan seutukunnassa vuosien 2002 ja 2003 välillä. Tulojen kasvu oli suurinta Loimaan ja Varkauden seutukunnissa. Kokonaistulot nousivat vastaavana aikana koko maassa 3,9 % ja tulonsaajien lukumäärä lisääntyi 0,5 %. Puolessa seutukunnista tulonsaajien määrä väheni vuonna 2003, eniten Pielisen Karjalan seutukunnan alueella.

Kuva 16.1. Tulonsaajat tuloluokittain koko maassa 2003.

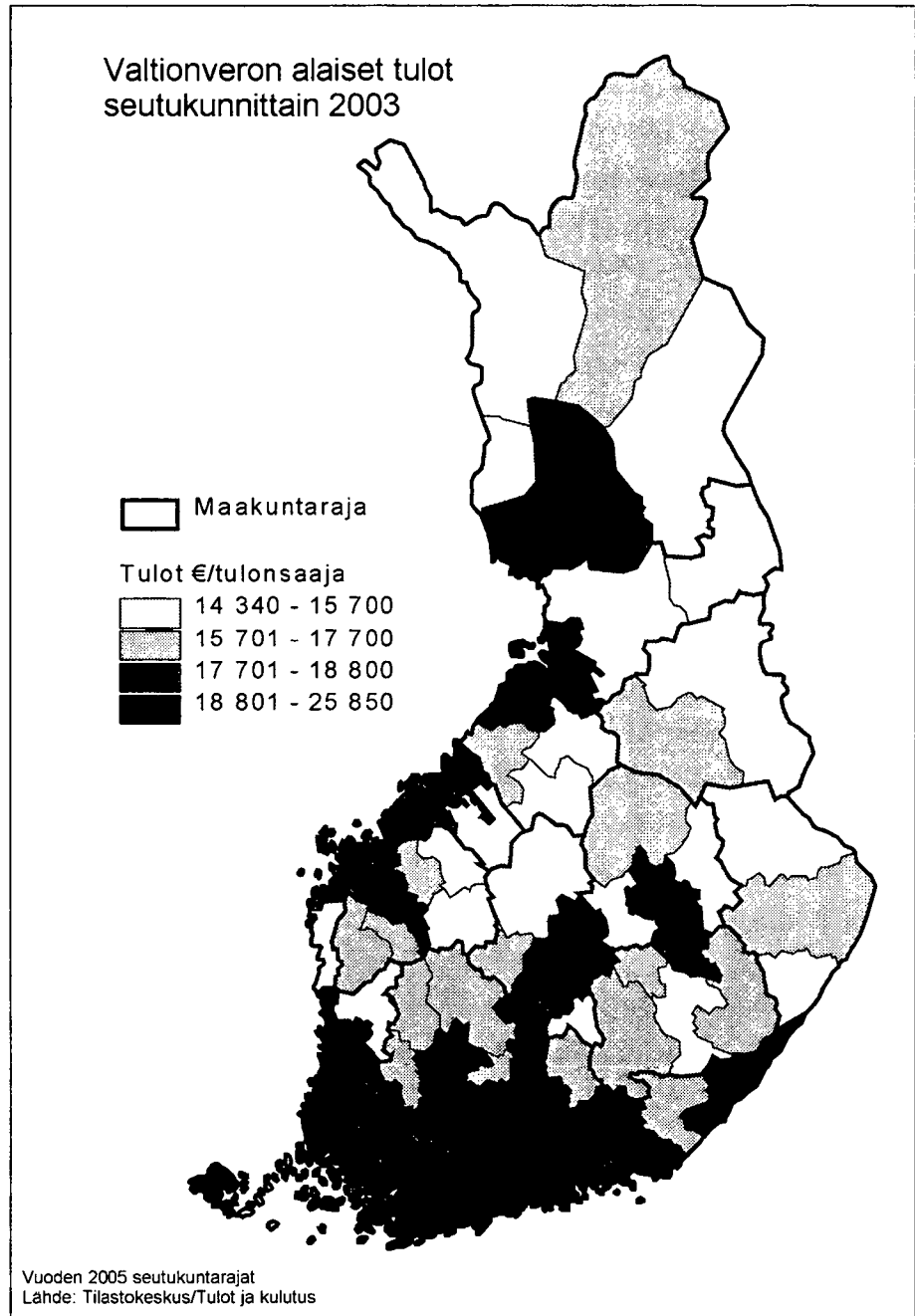
Valtionveron alaiset tulot seutukunnittain 2003

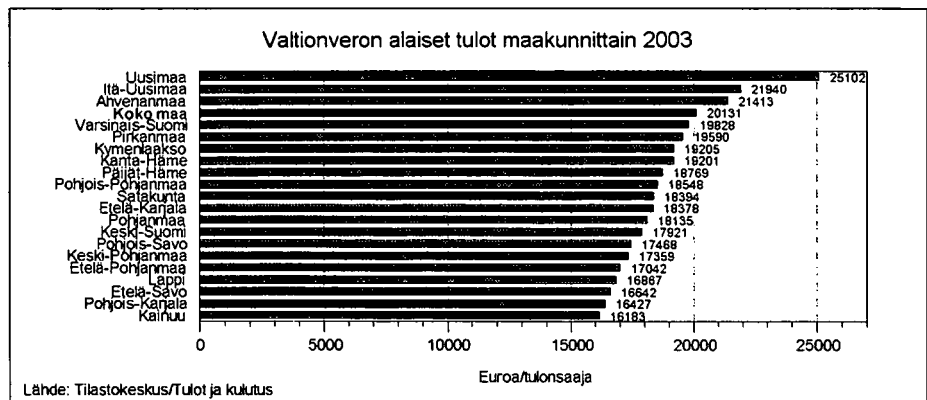
Vuoden 2005 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Tulot ja kulutus

Kuva 16.2. Valtionveron alaiset tulot seutukunnittain 2003.

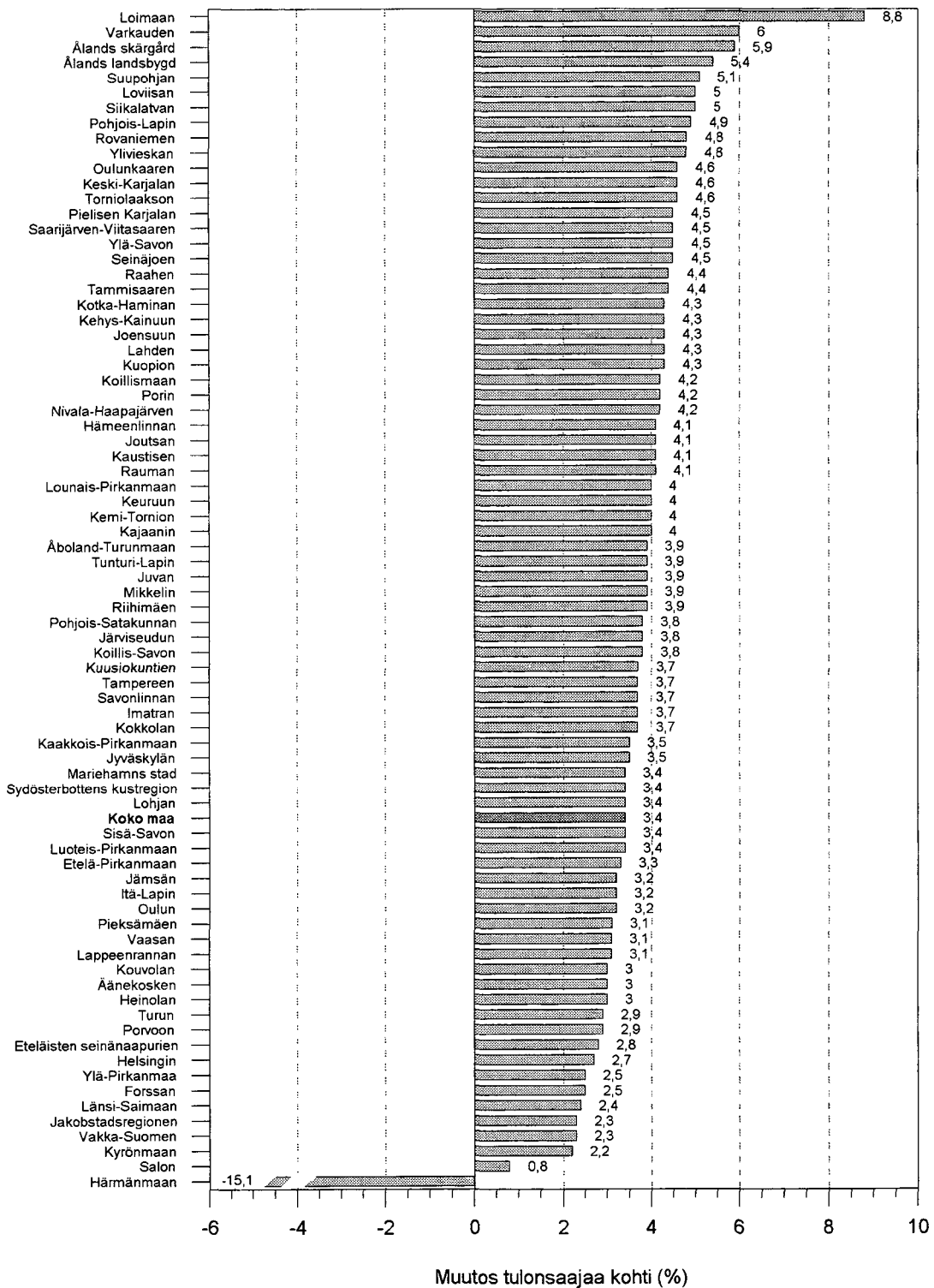

Kuva 16.3. Valtionveron alaiset tulot seutukunnittain 2003.

Kuva 16.4. Valtionveron alaiset tulot maakunnittain 2003.

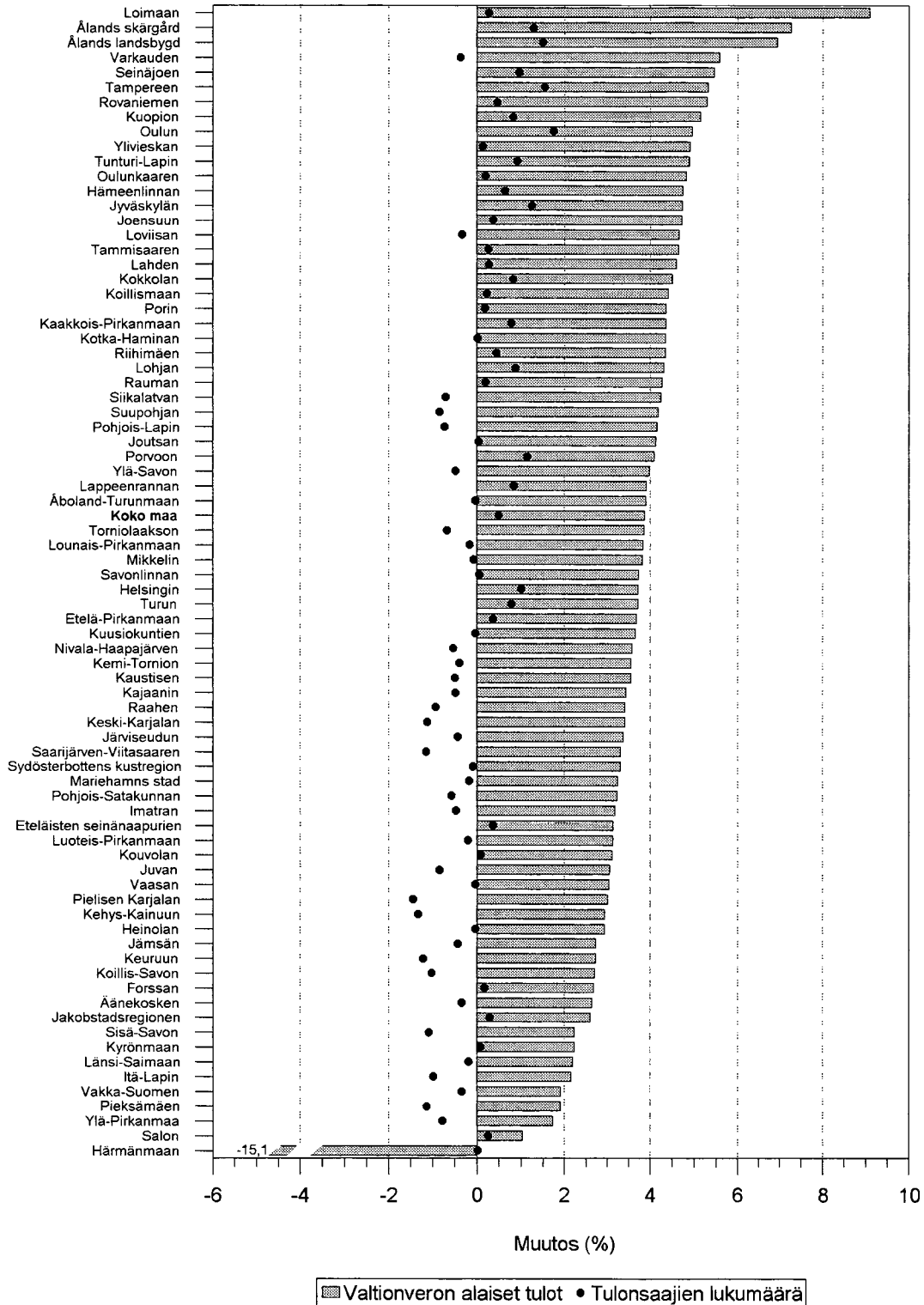
Valtionveron alaisten tulojen muutos tulonsaajaa kohti seutukunnittain 2002 - 2003

Vuoden 2005 seutukuntarajat
Lähde: Tilastokeskus/Tulot ja kulutus

Kuva 16.5. Valtionveron alaisten tulojen muutos tulonsaajaa kohti seutukunnittain 2002–2003.

Valtionveron alaisten tulojen ja tulonsaajien lukumäärän muutos seutukunnittain 2002 - 2003

Vuoden 2005 seutukuntarajat
Lähde: Tilastokeskus/Tulot ja kulutus

Kuva 16.6. Valtionveron alaisten tulojen ja tulonsaajien lukumäärän muutos seutukunnittain 2002–2003.

Työmarkkinat

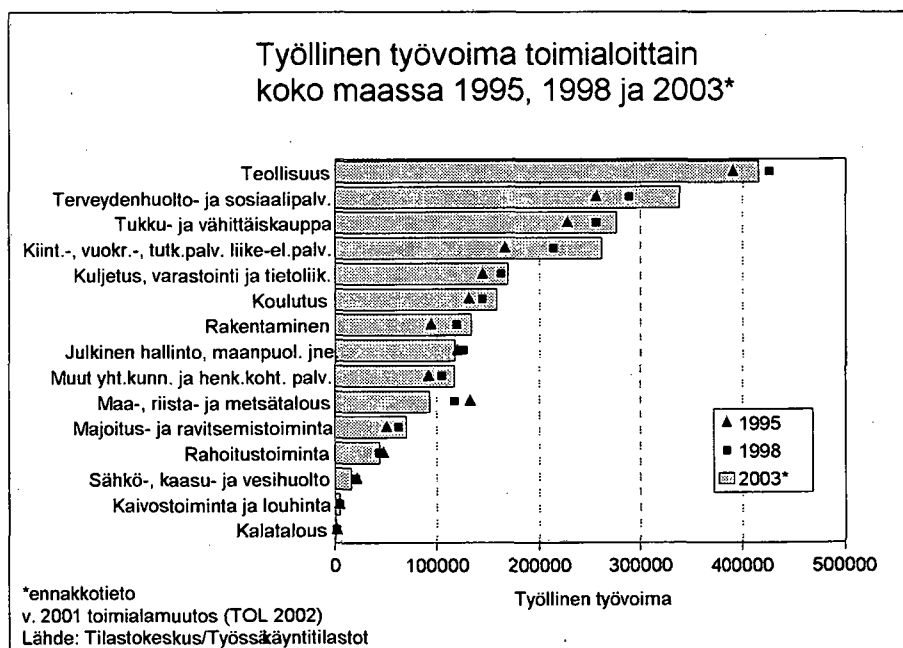
Työllisyys

Suomessa oli vuoden 2003 lopussa (ennakkotieto) 2,3 miljoonaa *työllistä työntekijää*. Teollisuus on toimialoista merkittävin työllistäjä toimialaluokituksen kirjaintasolla mitattuna. Kalatalouden sekä kaivostoiminnan ja louhinnan työllistävyys oli vähäisintä.

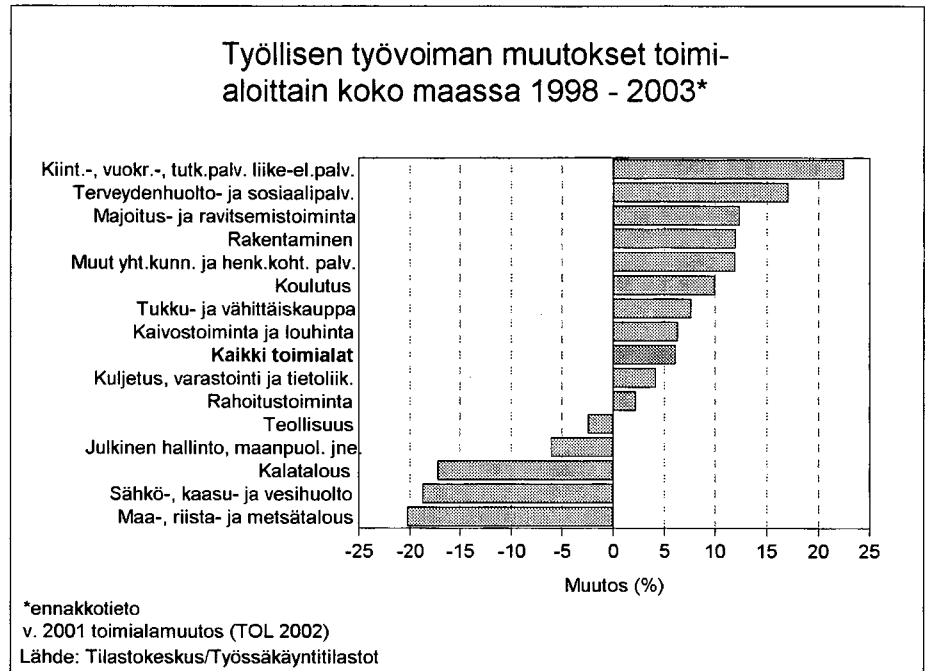
Vuoden 2001 työssäkäyntiluvuista lähtien on käytössä uusi toimialaluokitus TOL 2002, joka korvaa toimialaluokituksen 1995. Toimialaluokituksen uudistamisen myötä muutamia toimintoja on siirretty eri toimialoille tai luotu uusia (ks. sivulta 149). Muutos vaikeuttaa joidenkin toimialojen vertailukelpoisuutta edellisiin vuosiin.

Vuodesta 1995 työllisten määrä on lisääntynyt suhteellisesti eniten kiinteistö-, vuokraus- ja tutkimuspalveluissa ja liike-elämän palveluissa, 57 %. Suhteellisesti eniten työllisten määrä väheni alkutuotannon toimialoilla.

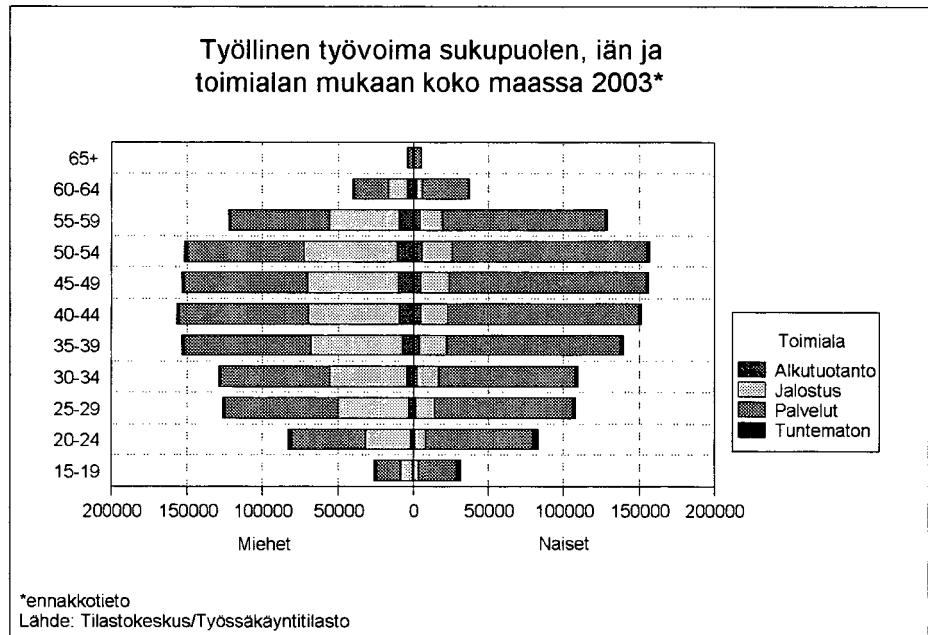
Työpaikkojen määrä lisääntyi koko maassa 1,6 % vuosina 2000–2003 (ennakkotieto). Keski-Pohjanmaalla lisäys oli suurin, 3,9 %. Kainuussa, Etelä-Karjalassa ja Ahvenanmaalla työpaikkojen määrä väheni myös samana aikana. (kuva 14.14.).

Kuva 17.1. Työllinen työvoima toimialoittain koko maassa 1995, 1998 ja 2003.

Kuva 17.2. Työllisen työvoiman muutokset toimialoittain koko maassa 1998–2003.

Kuva 17.3. Työllinen työvoima sukupuolen, iän ja toimialan mukaan koko maassa 2003.

Työpaikkaomavaraisia seutukuntia oli vuonna 2003 (ennakkotieto) 15 kappaletta. Näissä seutukunnissa, joissa oli enemmän työpaikkoja kuin alueella asuvia työllisiä, työpaikkaomavaraisuusaste ylitti 100 prosenttia. Alhaisimman omavaraisuusasteen seutukunnat, Ålands landsbygd ja Kyrönmaa (alle 65 %), sijaitsevat työpaikkaomavaraisten Mariehamns stadin (190 %) ja Vaasan (107 %) seutukuntien läheisyydessä. Maakunnista vain Ahvenanmaa, Uusimaa ja Pohjanmaa ovat työpaikkaomavaraisia.

Työllisyysaste kuvaa työllisten osuutta työikäisistä. Luku lasketaan 15–64-vuotiaiden työllisten prosenttiosuutena samanikäisestä väestöstä. Koko maassa työllisyysaste vuonna 2003 (ennakkotieto) oli 64,6 %. Ahvenanmaan seutukunnissa työllisyysaste oli yli 73 %. Alimmillaan se oli Kehys-Kainuun seutukunnassa, 49,1 %.

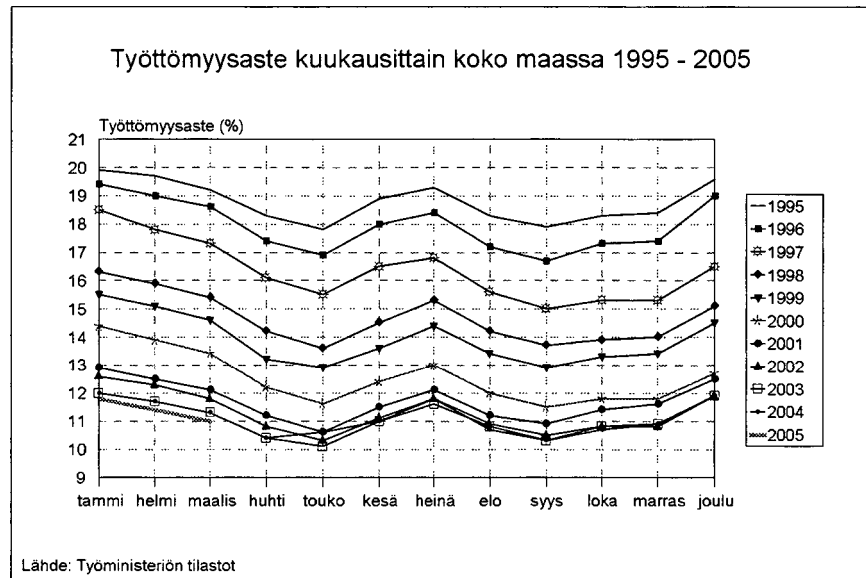
Taloudellinen huoltosuhde ilmaisee, kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa henkilöä tai työtöntä on yhtä työllistä kohti. Huoltosuhdeluku oli vuonna 2003 (ennakkotieto) koko maassa 1,31. Korkein se oli Kehys-Kainuun, Torniolaakson ja Itä-Lapin seutukunnissa (yli 2) sekä matalin Mariehamns stadin ja Ålands landsbygdin seutukunnissa (alle 1).

Työttömyys

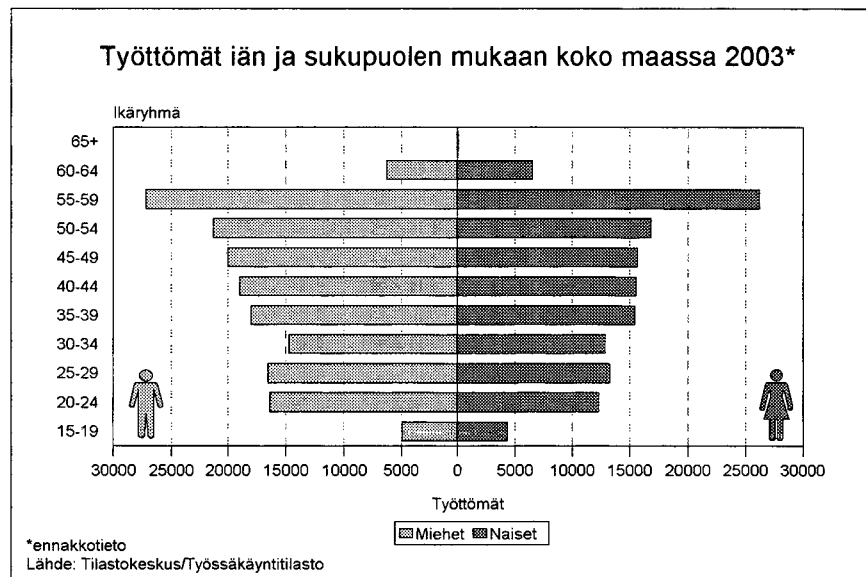
Vuodesta 1995 lähtien kuukausien työttömyysaste on laskenut Suomessa vuosittain syyskuuhun 2003 saakka, jonka jälkeen työttömyysaste on pysynyt kutakuinkin samana. Maaliskuussa 2005 työttömyysaste oli Työministeriön tilastojen mukaan 11 %, 0,3 %-yksikköä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömyysaste nousi 18 seutukunnassa maaliskuusta 2004 maaliskuuhun 2005. Suhteellisesti eniten työttömien määrä lisääntyi Torniolaakson ja Pohjois-Lapin seutukunnissa.

Alueiden väliset työttömyyserot ovat maassamme suuret. Maaliskuussa 2005 työttömyys oli suurimmillaan Kainuun, Lapin ja Pohjois-Karjalan maakunnissa. Ahvenanmaalla työttömiä oli suhteessa vähiten, 2,5 % työvoimasta. Seutukunnissa työttömyysaste vaihteli 1,9 %:sta 22,4 %:iin. Suhteessa vähiten työttömiä oli Ahvenanmaan seutukunnissa, eniten Kehys-Kainuun ja Itä-Lapin seutukunnissa.

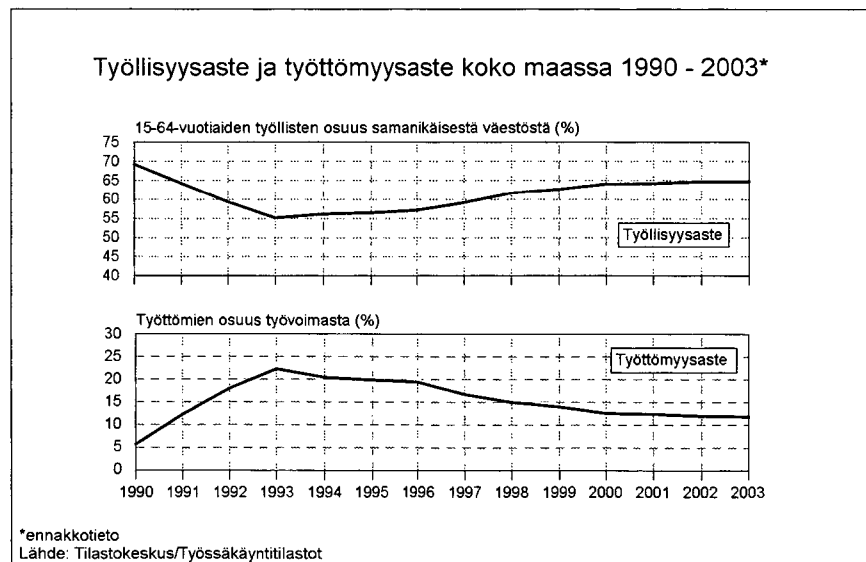
Yli neljäsnes koko maan työttömistä oli pitkäaikaistyöttömiä maaliskuussa 2005. Pitkäaikaistyöttömäksi lasketaan henkilö, joka on ollut yli vuoden ilman työtä. Manner-Suomessa Koillismaan, Torniolaakson, Eteläisten seinänaapurien ja Härmänmaan seutukunnissa pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä oli pienin, alle 12 %. Jämsän ja Tammisaaren seutukunnassa pitkäaikaistyöttömiä oli suhteellisesti eniten, yli kolmannes kaikista työttömistä.

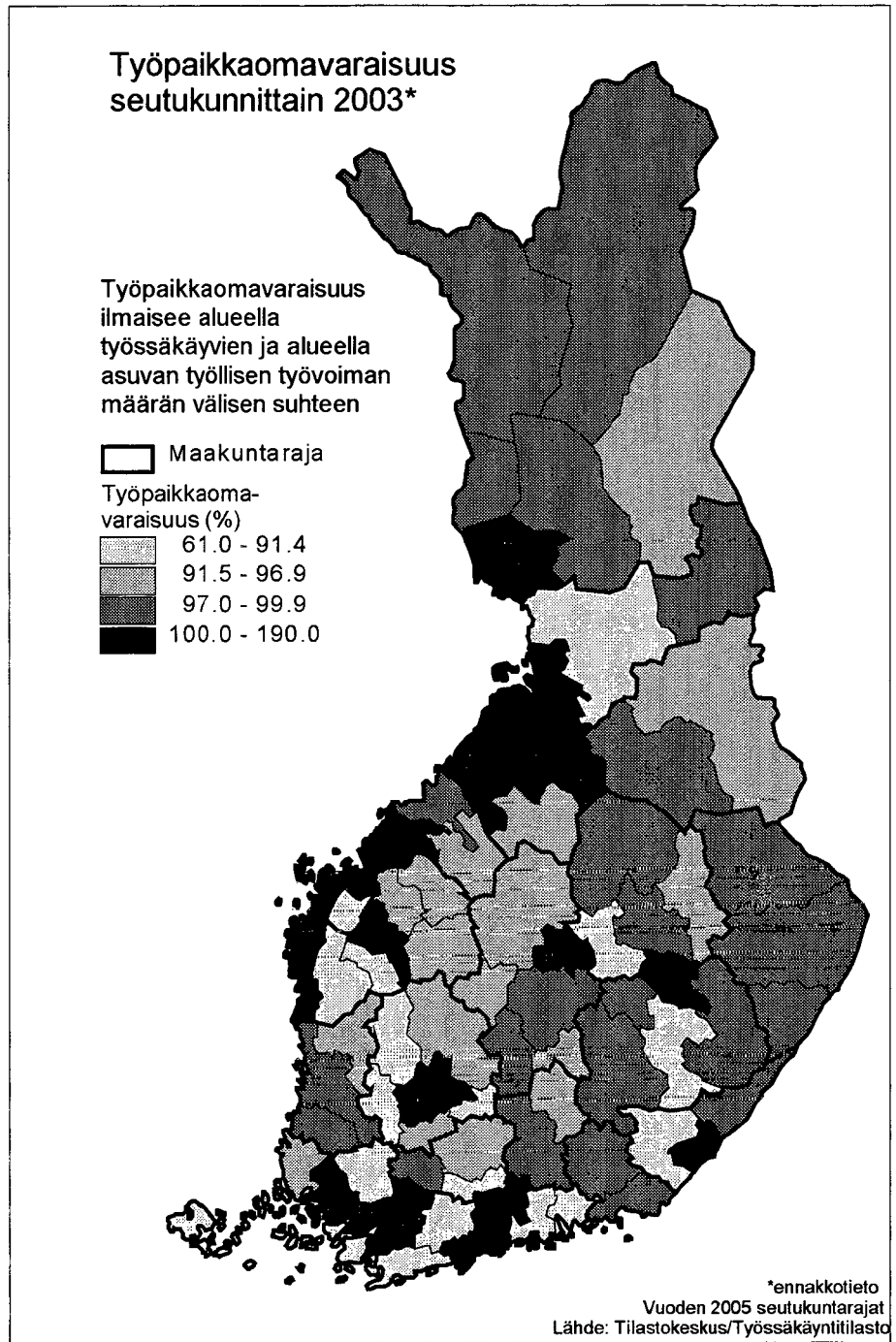
Kuva 17.4. Työttömyysaste kuukausittain koko maassa 1995–2005.

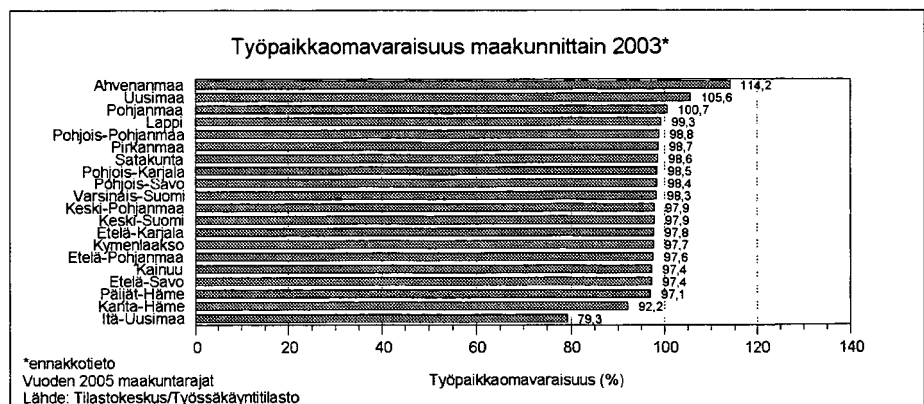
Kuva 17.5. Työttömät iän ja sukupuolen mukaan koko maassa 2003.

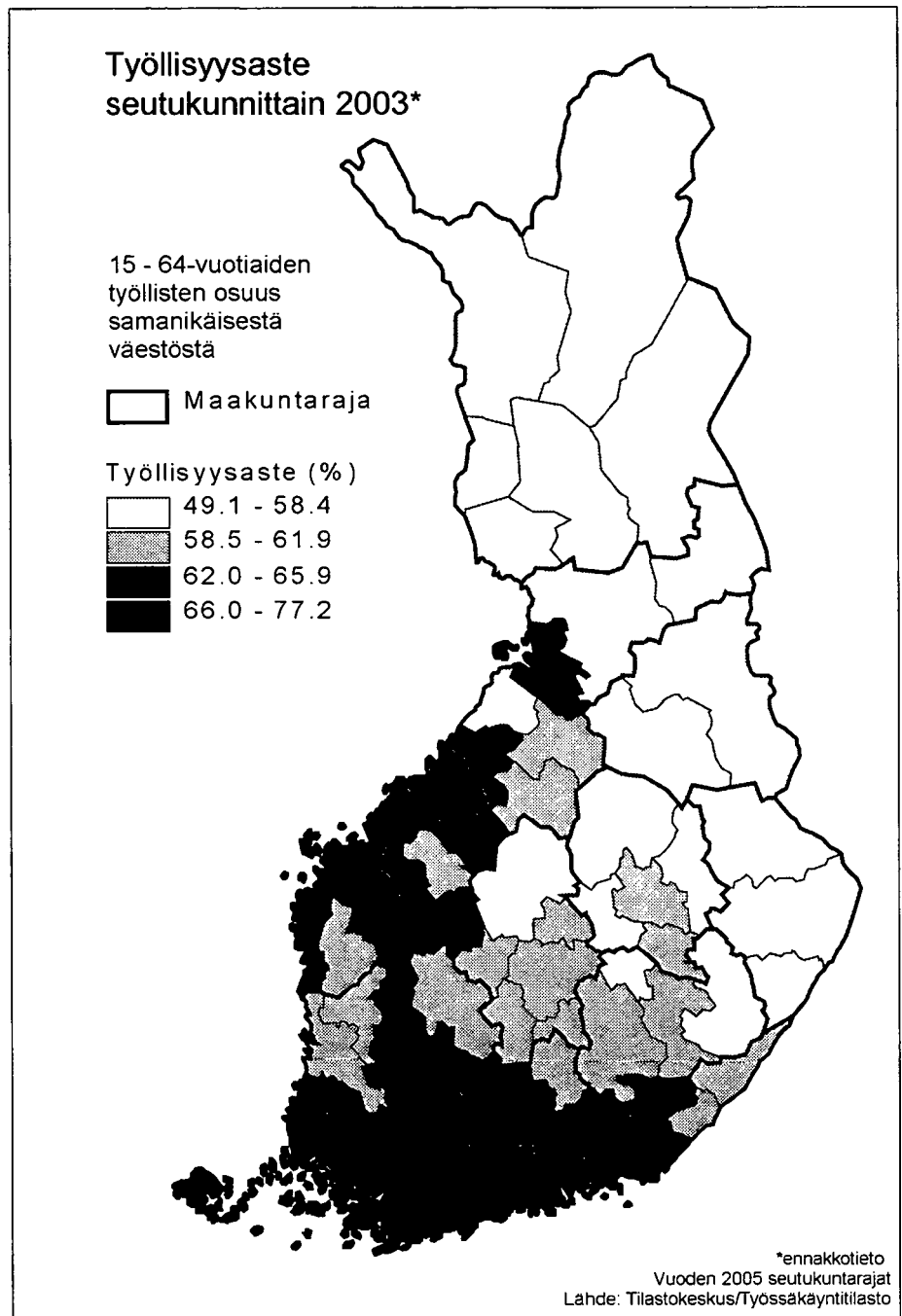
Kuva 17.6. Työllisyysaste ja työttömyysaste koko maassa 1990–2003.

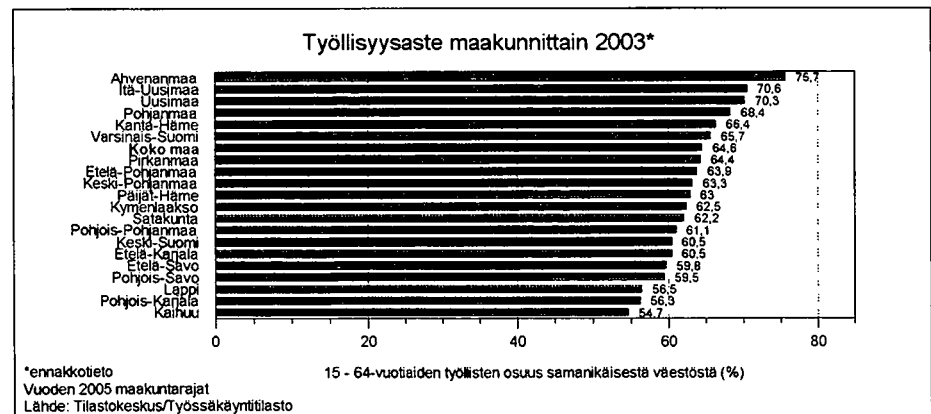
Kuva 17.7. Työpaikkaomavaraisuus seutukunnittain 2003.

Kuva 17.8. Työpaikkaomavaraisuus maakunnittain 2003.

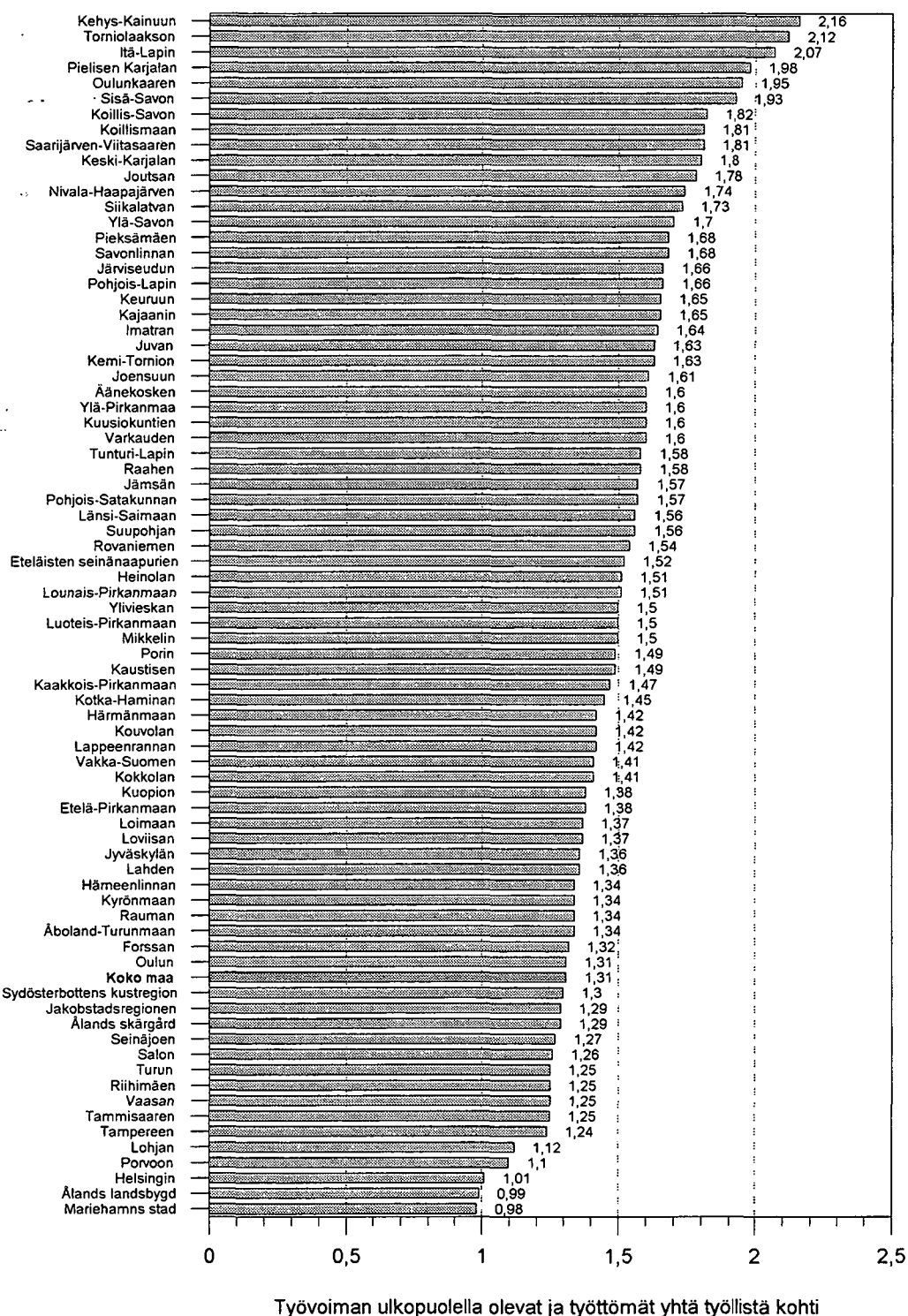

Kuva 17.9. Työllisyysaste seutukunnittain 2003.

Kuva 17.10. Työllisyysaste maakunnittain 2003.

Taloudellinen huoltosuhte seutukunnittain 2003*

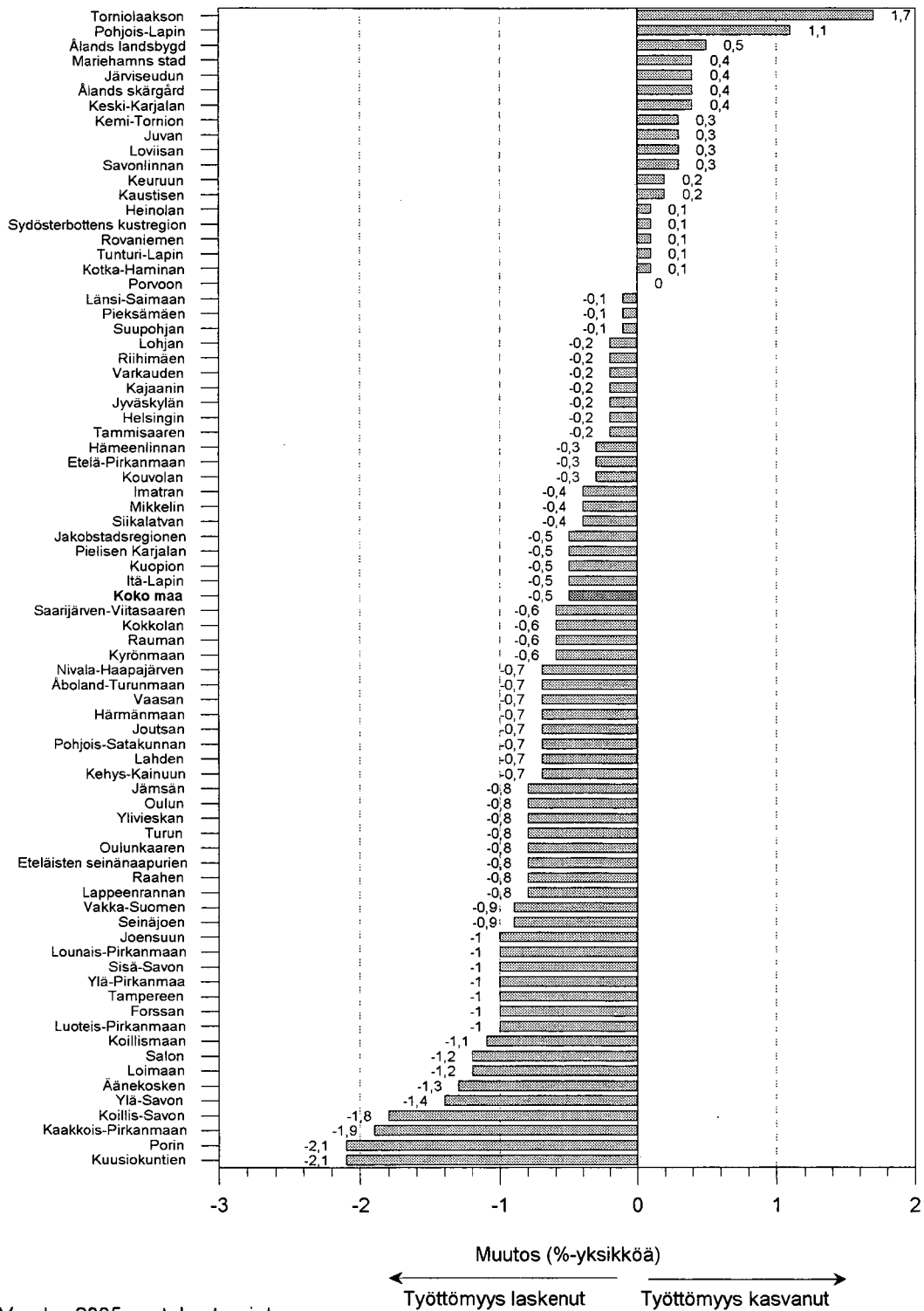
*ennakkotieto

Vuoden 2005 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilasto

Kuva 17.11. Taloudellinen huoltosuhte seutukunnittain 2003.

Työttömyyden muutos seutukunnittain 2004 - 2005 Maaliskuu 2004 - maaliskuu 2005

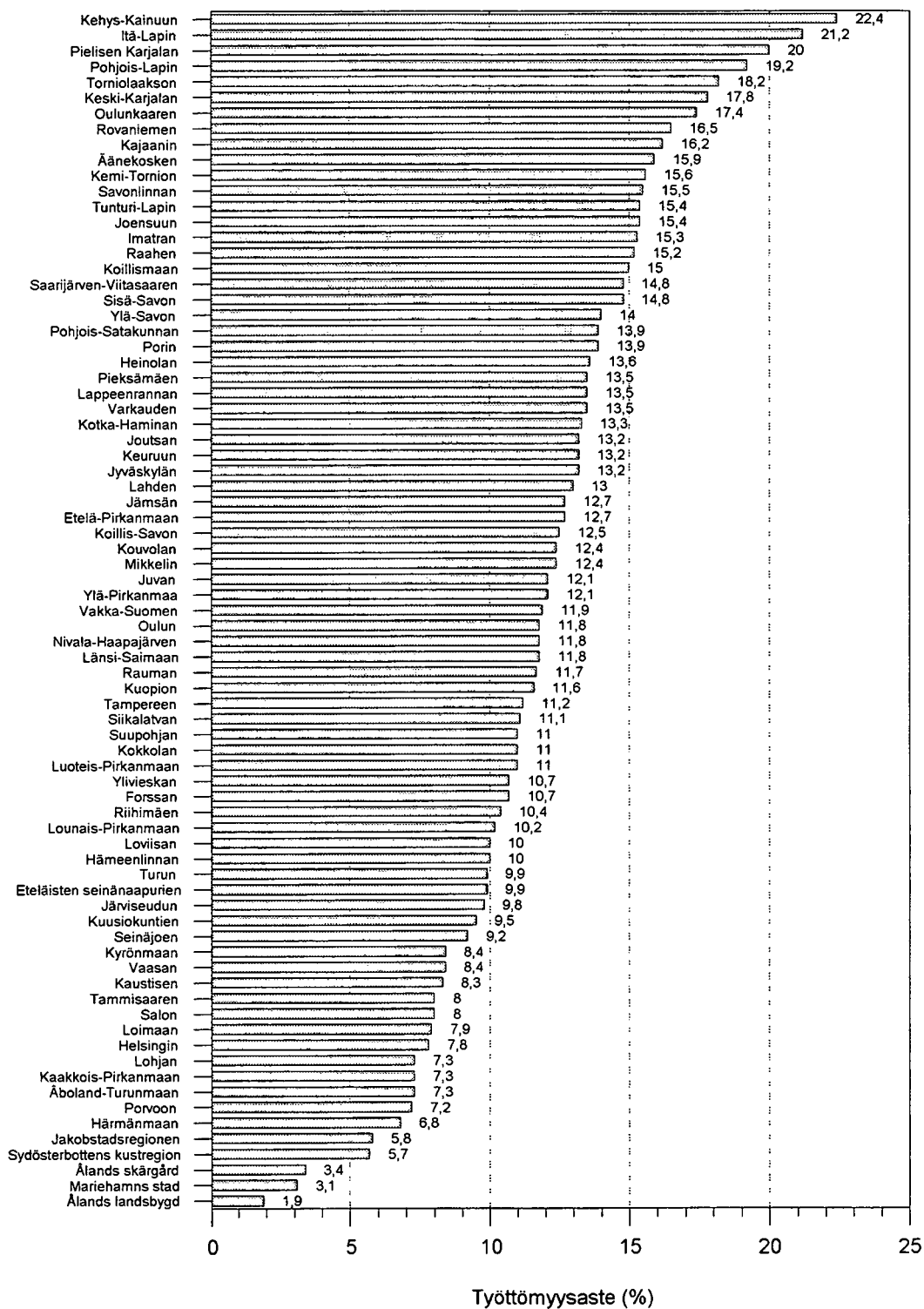

Vuoden 2005 seutukuntarajat

Lähde: Työministeriön tilastot

Kuva 17.12. Työttömyyden muutos seutukunnittain 2004–2005.

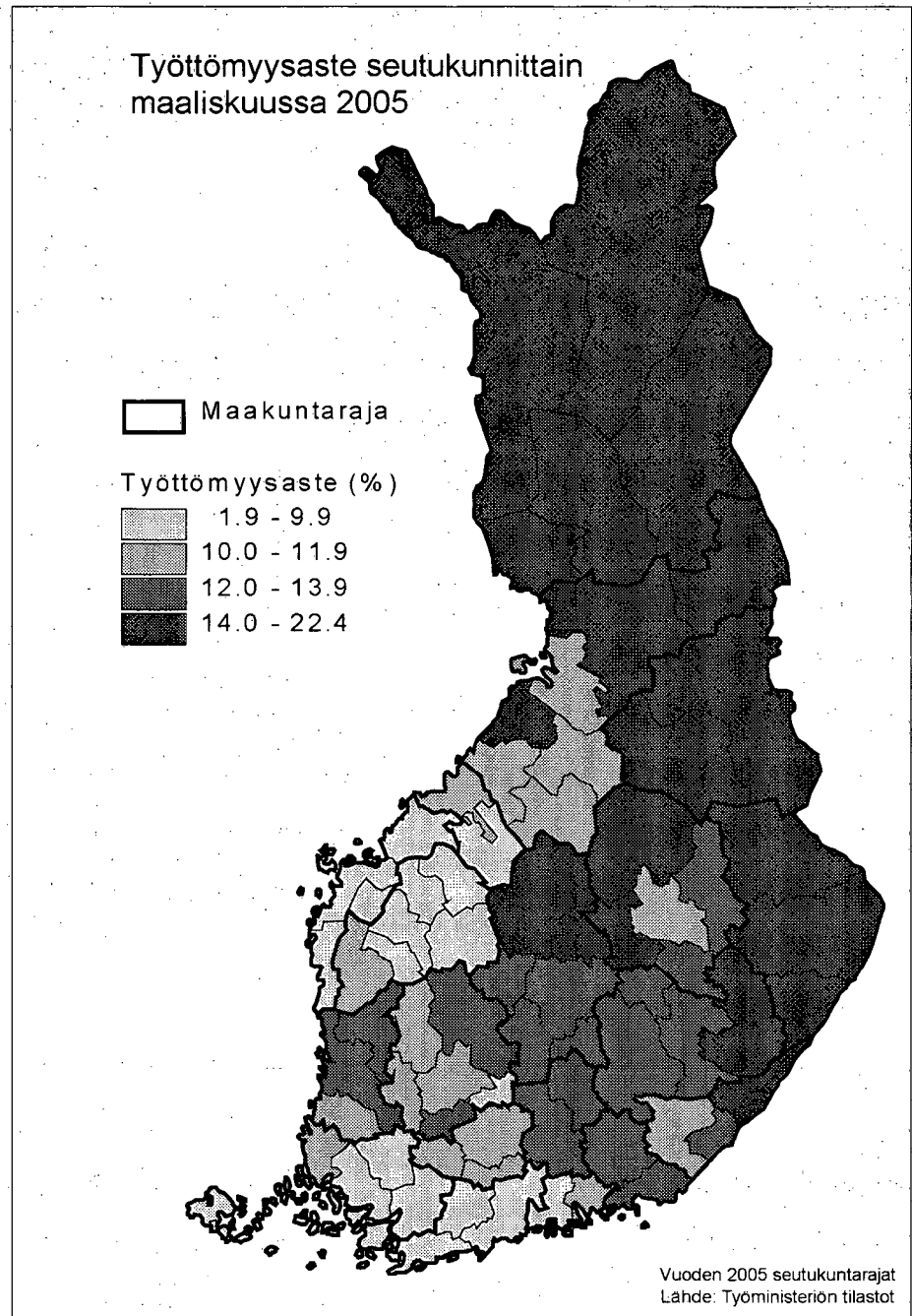
Työttömyysaste seutukunnittain maaliskuussa 2005

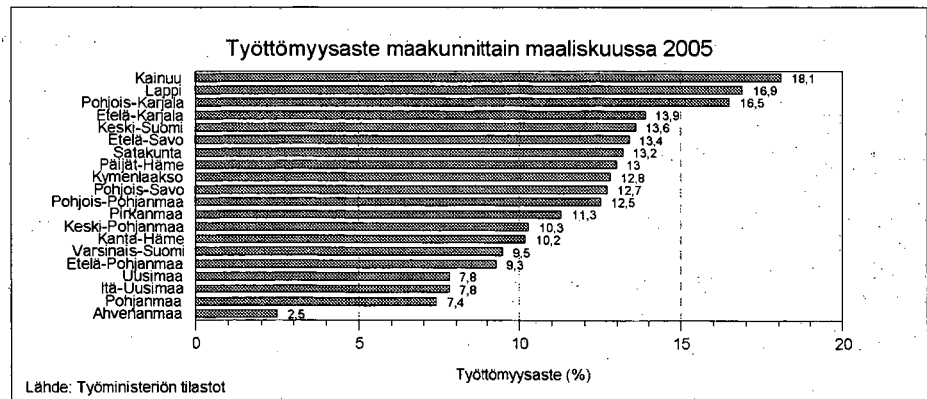
Vuoden 2005 seutukuntarajat

Lähde: Työministeriön tilastot

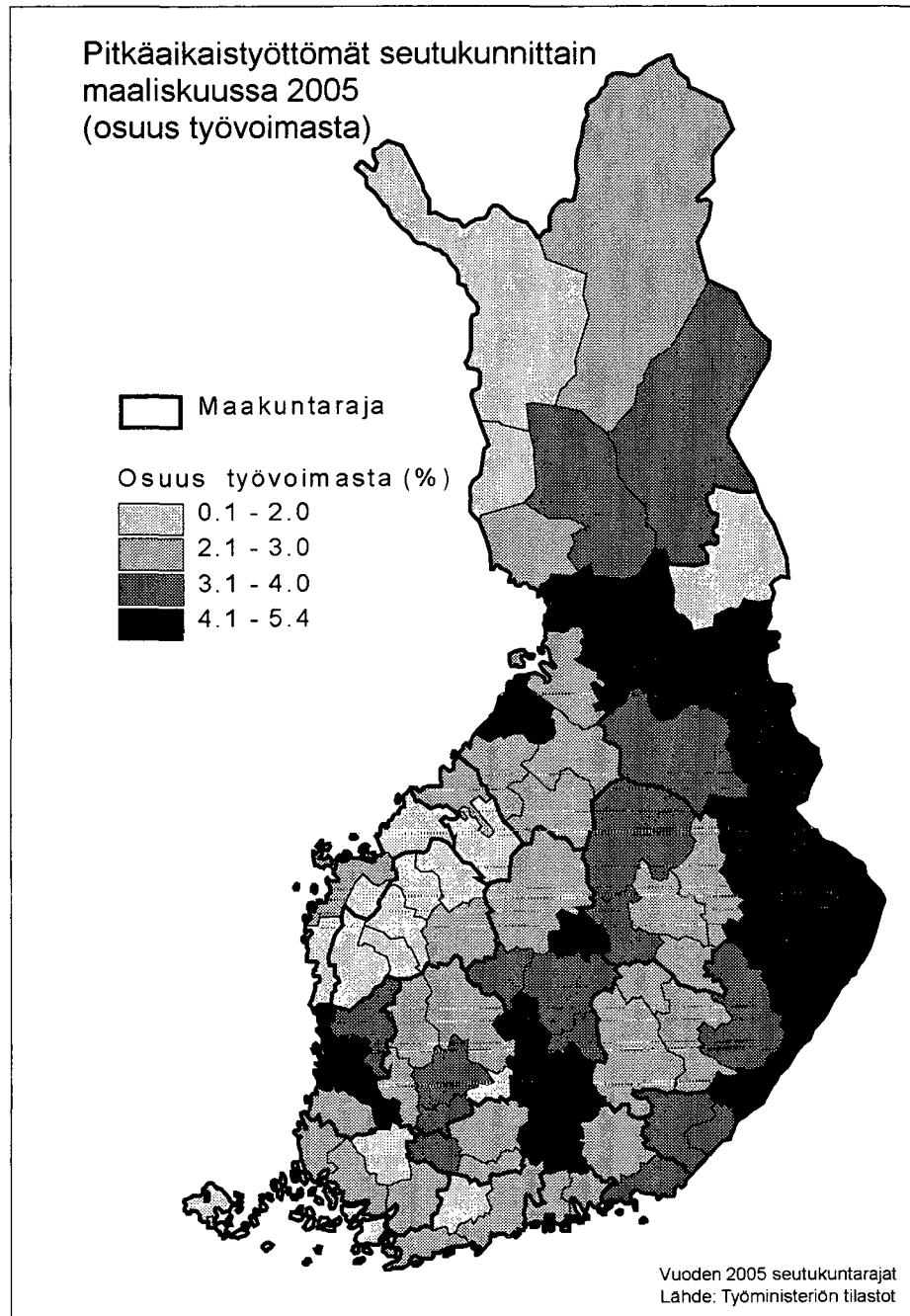
Kuva 17.13. Työttömyysaste seutukunnittain maaliskuussa 2005.

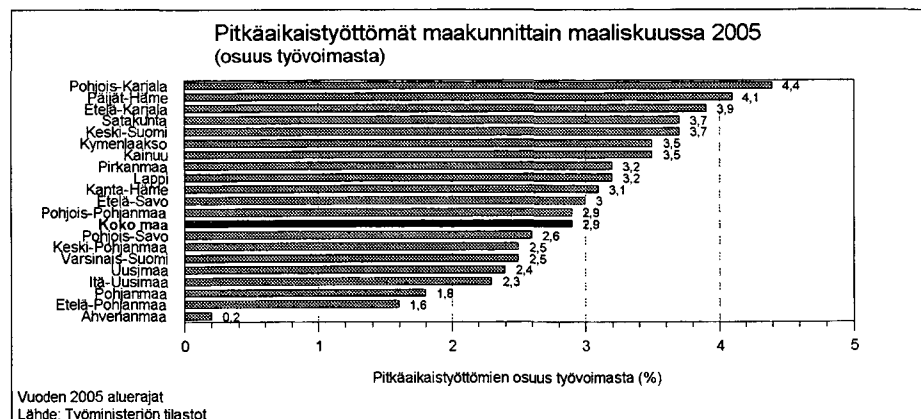
Kuva 17.14. Työttömyysaste seutukunnittain maaliskuussa 2005.

Kuva 17.15. Työttömyysaste maakunnittain maaliskuussa 2005.

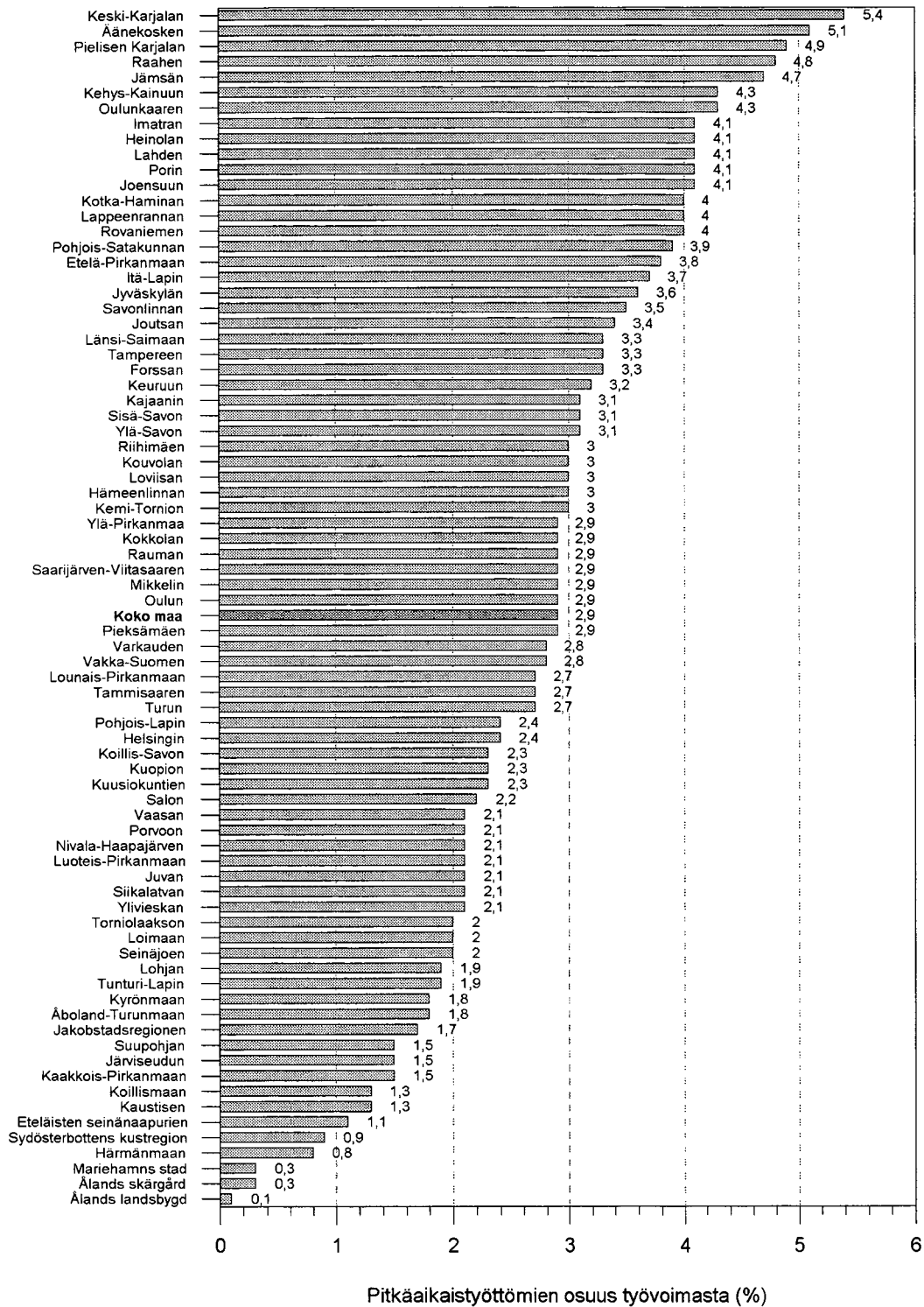

Kuva 17.16. Pitkäaikaistyöttömät seutukunnittain maaliskuussa 2005 (osuus työvoimasta)

Kuva 17.17. Pitkäaikaistyöttömät maakunnittain maaliskuussa 2005 (osuus työvoimasta).

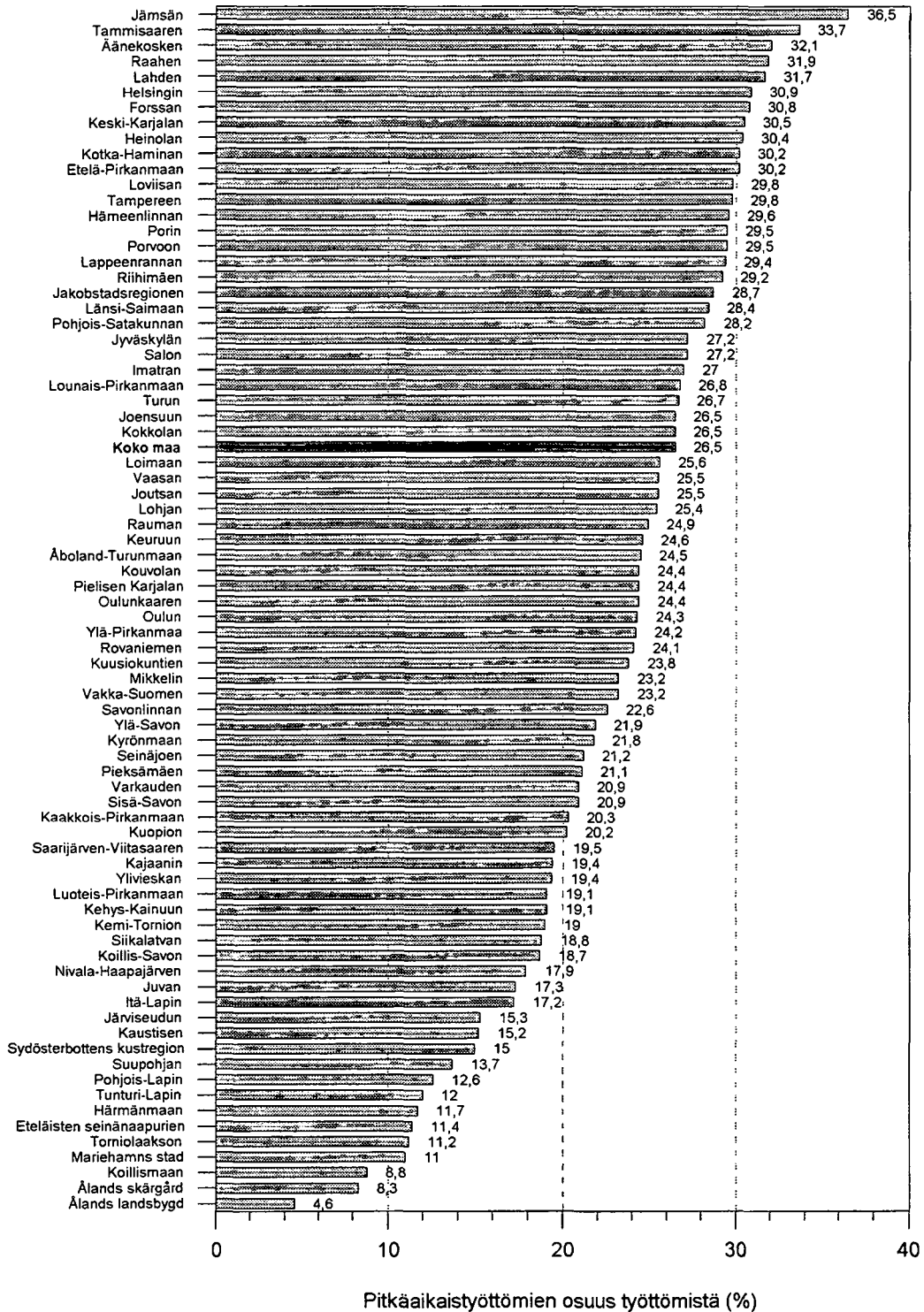
Pitkäaikaistyöttömät seutukunnittain maaliskuussa 2005 (osuus työvoimasta)

Vuoden 2004 seutukuntarajat
Lähde: Työministeriön tilastot

Kuva 17.18. Pitkäaikaistyöttömät seutukunnittain maaliskuussa 2005 (osuus työvoimasta).

Pitkäaikaistyöttömät seutukunnittain maaliskuussa 2005 (osuus työttömistä)

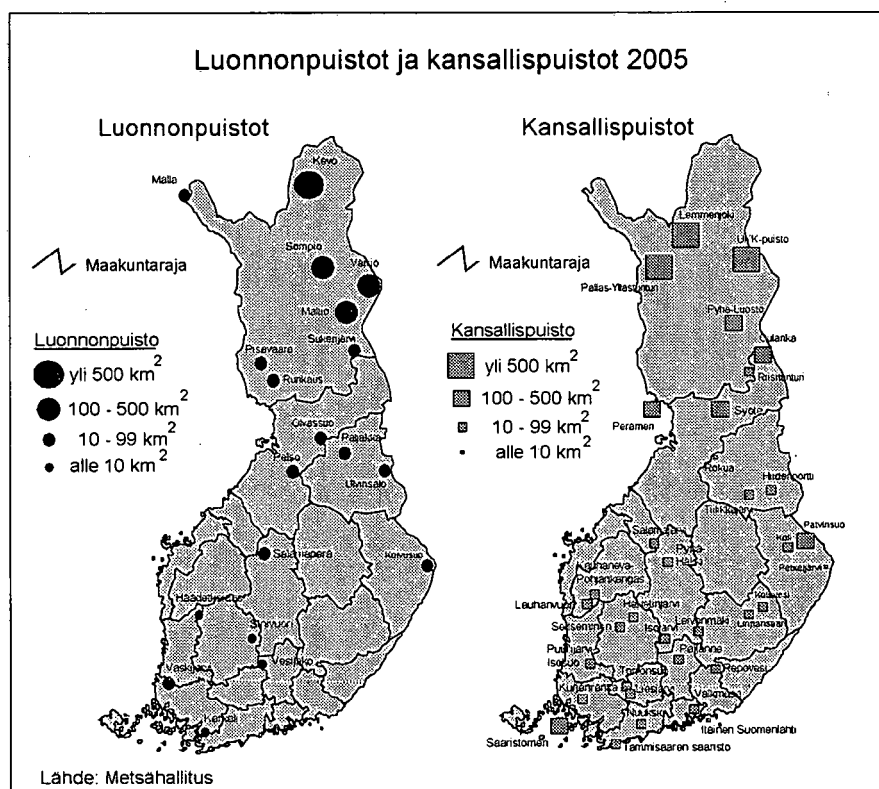

Vuoden 2005 seutukuntarajat
Lähde: Työministeriön tilastot

Kuva 17.19. Pitkäaikaistyöttömät seutukunnittain maaliskuussa 2005 (osuus työttömistä).

Ympäristö

Suomessa on 35 kansallispuistoa, niiden yhteispinta-ala on noin 817 000 hehtaaria. Uusimmat muutokset tapahtuivat, kun Liesjärven kansallispuisto laajeni ja kaksi uutta puistoa, Pyhä-Luosto ja Pallas-Ylläs perustettiin alkuvuodesta. Samalla Pallas-Ounas ja Pyhätunturin kansallispuistot lakautettiin. Luonnonpuistoja on Suomessa 19 ja niiden kokonaispinta-ala on noin 153 000 hehtaaria.

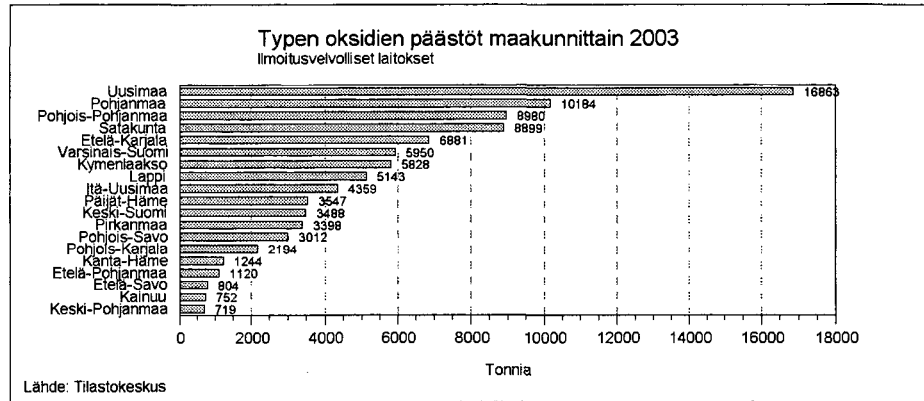

Kuva 18.1. Luonnonpuistot ja kansallispuistot maakunnittain 2005.

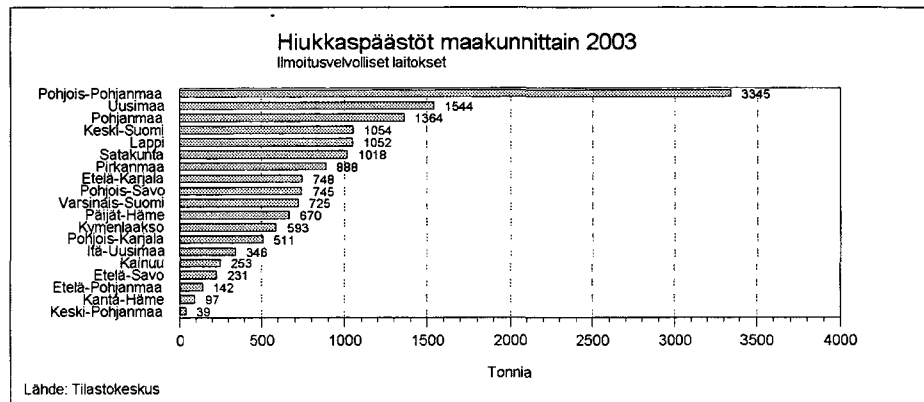
Päästötietojen tarkastelussa ovat mukana vain ilmoitusvelvollisten laitosten päästöt, ei esimerkiksi liikenteen aiheuttamat päästöt. Vuonna 2003 Ahvenanmaalla sekä kolmessa Manner-Suomen seutukunnassa ei sijainnut ilmoitusvelvollisia laitoksia.

Rikki- ja typpipäästöjä syntyi maakunnittain tarkasteltuna eniten Uudella- maalla ja hiukkaspäästöjä Pohjois-Pohjanmaalla.

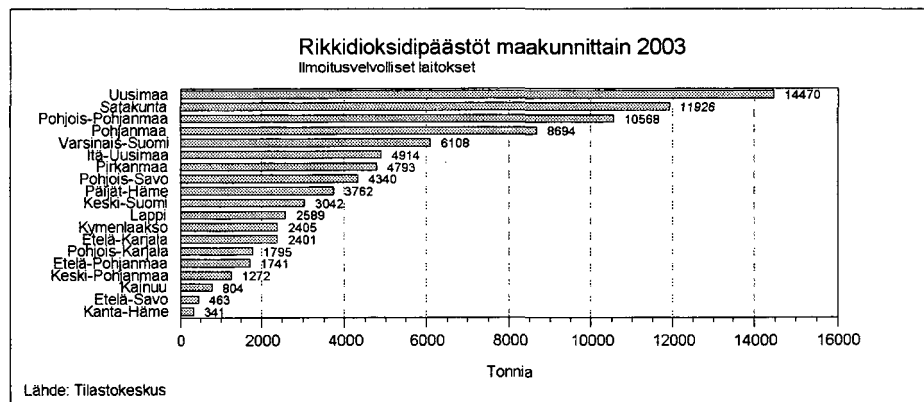
Vuonna 2003 Seutukunnittain ilmoitusvelvollisten laitosten rikkidioksidipäästöjä oli eniten Porin seutukunnassa. Toiseksi eniten niitä oli Helsingin seutukunnassa. Typen oksidien päästöissä samat seutukunnat olivat kärjessä, mutta päinvastaisessa järjestyksessä. Hiukkaspäästöjä oli eniten Raahen seutukunnassa.

Kuva 18.2. Typen oksidien päästöt maakunnittain 2003.

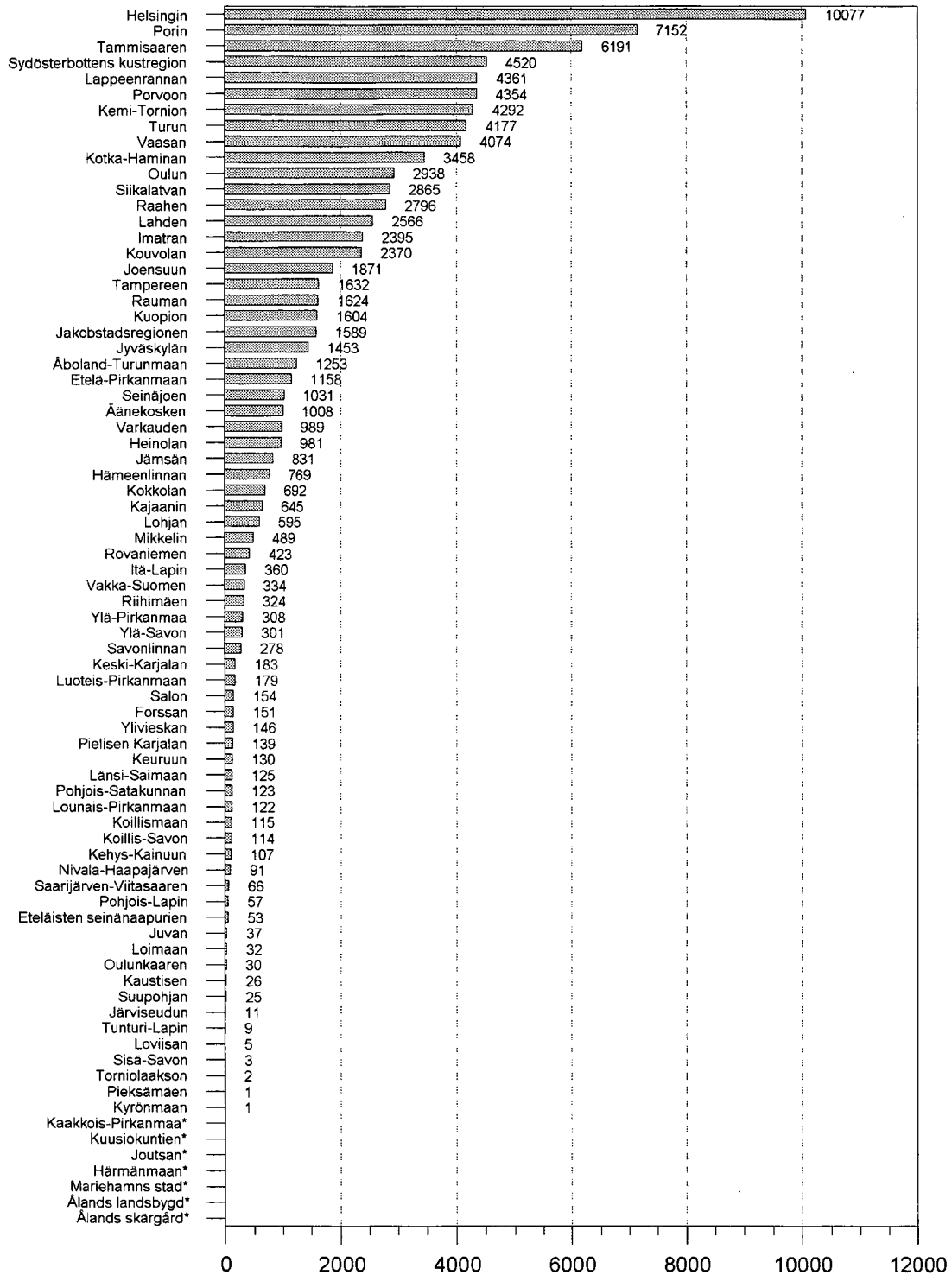

Kuva 18.3. Hiukkaspäästöt maakunnittain 2003.

Kuva 18.4. Rikkidioksidipäästöt maakunnittain 2003.

Typen oksidien päästöt seutukunnittain 2003

Ilmoitusvelvollisten laitosten päästöt, tonnia

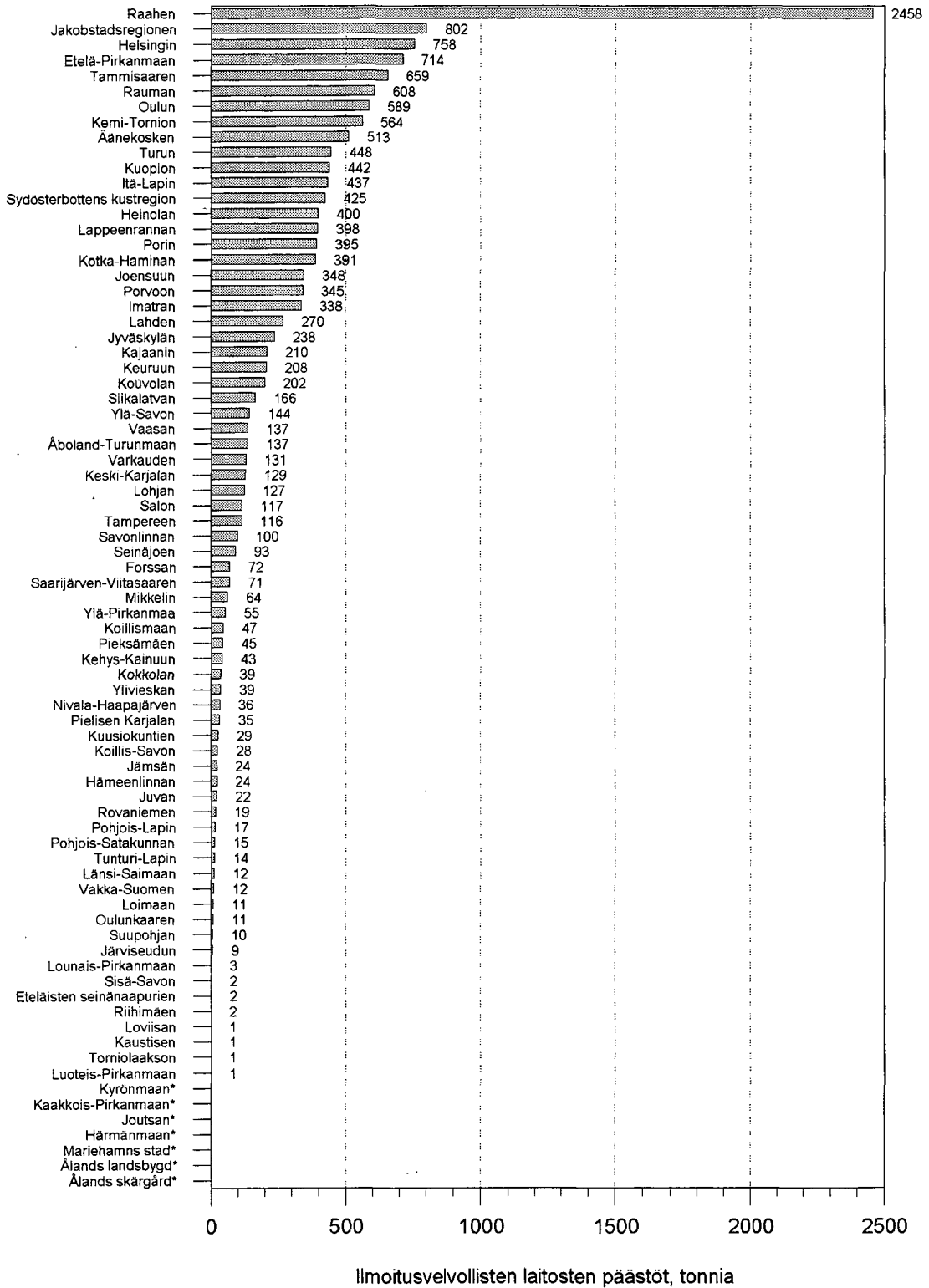
*ei ilmoitusta

Vuoden 2005 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 18.5. Typen oksidien päästöt seutukunnittain 2003.

Hiukkaspäästöt seutukunnittain 2003

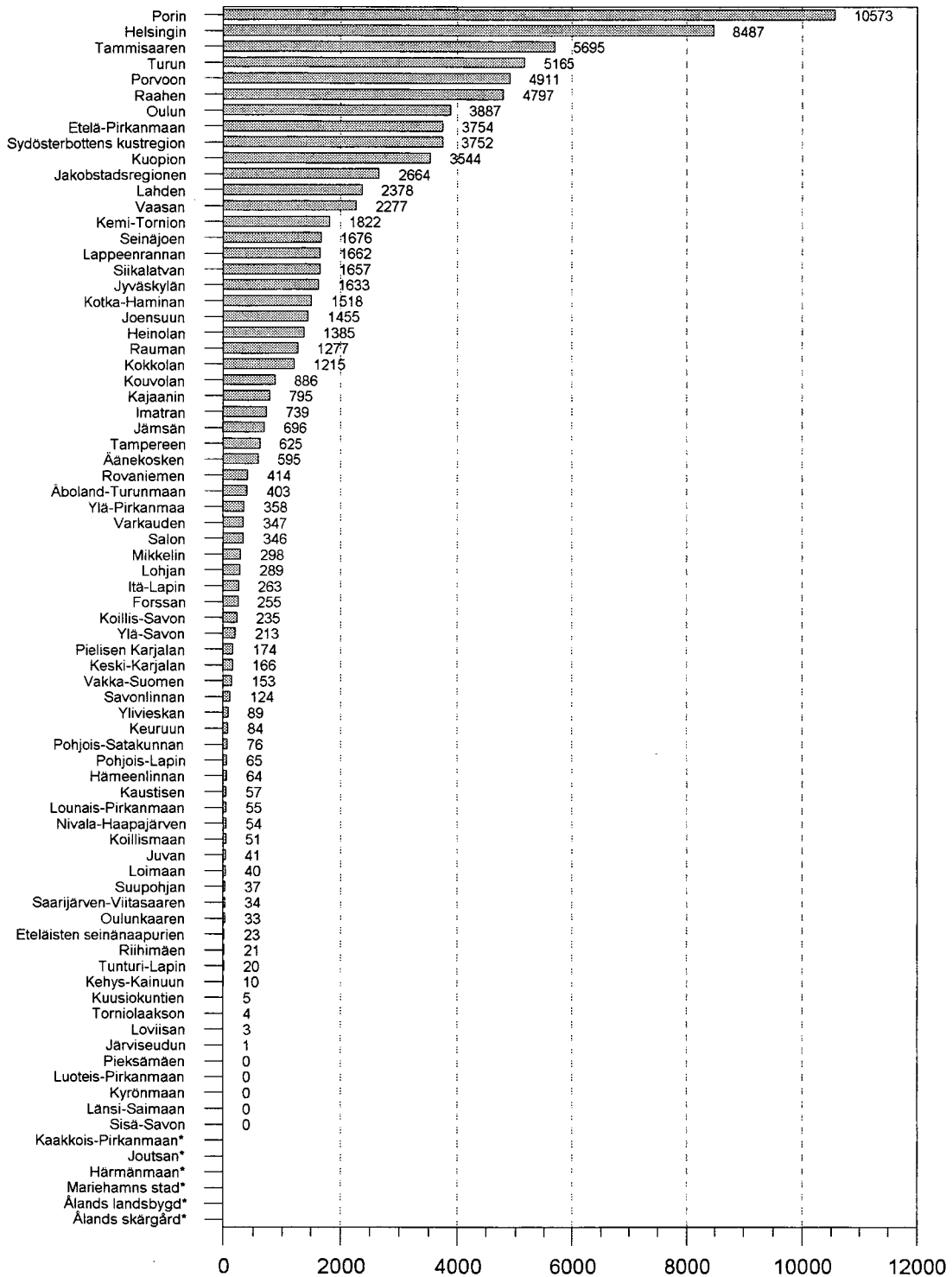
*ei ilmoitusta

Vuoden 2005 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 18.6. Hiukkaspäästöt seutukunnittain 2003.

Rikkidioksidipäästöt seutukunnittain 2003

Ilmoitusvelvollisten laitosten päästöt, tonnia

*ei ilmoitusta

Vuoden 2005 seutukuntarajat

Lähde: Tilastokeskus

Kuva 18.7. Rikkidioksidipäästöt seutukunnittain 2003.

Yritykset ja toimipaikat

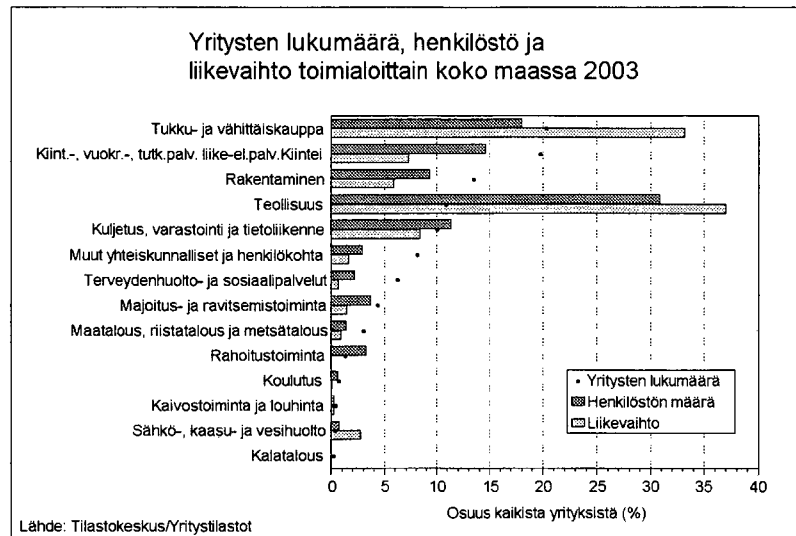
Tukku- ja vähittäiskauppa oli vuonna 2003 suurin yksittäinen toimiala *yritysten* lukumäärällä mitattuna. Henkilökuntaa ja liikevaihtoa oli sen sijaan teollisuuden yrityksissä enemmän. Teollisuudessa syntyi 37 % kaikkien yritysten liikevaihdosta. Henkilökunnastakin 31 % työskenteli teollisuudessa.

Sekä teollisuuden että vähittäiskaupan yritysten määrä oli korkeimmillaan vuonna 1990. Sen jälkeen yritysten määrä väheni teollisuudessa vuoteen 1994 ja vähittäiskaupassa vuoteen 1995 asti. Muutaman vuoden nousun jälkeen vuonna 1999 yritysten määrä kääntyi taas laskuun, joka jatkui edelleen vuonna 2003.

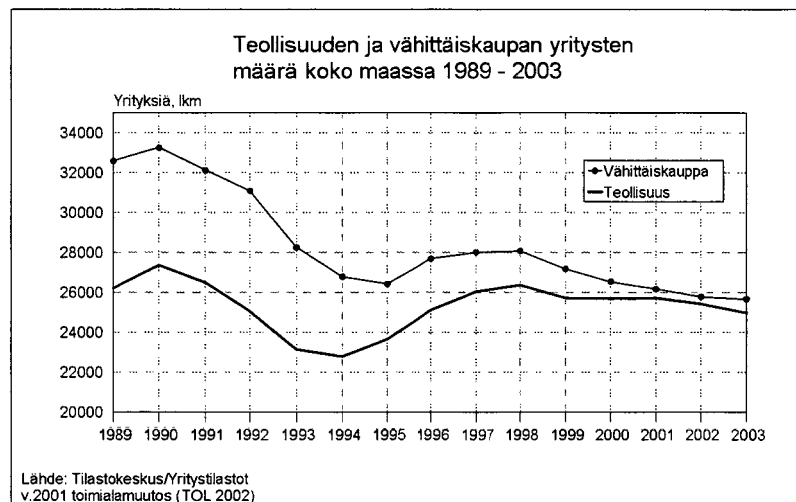
Koko maan *yritystoimipaikoista* 28 % sijaitsi Uudellamaalla vuonna 2003. Uudenmaan osuus koko maan toimipaikkojen henkilöstöstä oli yli kolmannes ja liikevaihdosta 42 %.

Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin mukaan tammikuussa 2005 yritysten toimipaikkoja oli koko maassa 321 647 (tarkistamaton rekisteritieto). Määrällisesti vähiten toimipaikkoja oli Ålands skärgårdin seutukunnassa. Asukaslukuun suhteutettuna toimipaikkoja oli kuitenkin siellä eniten (111 kappaletta/1000 as). Maakunnista toimipaikkojen suhteellinen määrä oli pienin Kainuussa sekä Pohjois-Pohjanmaalla ja suurin Ahvenanmaalla. Nämä luvut *eivät ole vertailukelpoisia* aiemmissä julkaisuissa olleiden tietojen kanssa, koska aiempi aineisto on käsittänyt arvonlisäverovelvollisten ja/tai työnantajana toimivien yritysten ja voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen toimipaikat. Toimialan N (Terveystieteiden ja sosiaalipalvelut) osalta mukana ovat olleet käytännössä työnantajana toimivat yritykset ja yhteisöt, koska arvonlisäveroa ei pääsääntöisesti suoriteta sosiaali- ja terveysalan palveluiden myynnistä. Nykyisissä tiedoissa toimiala N on laajennettu koskemaan kaikkia verohallinnon ennakkoperintärekisterissä olevia yrityksiä ja voittoa tavoittelemattomia yhteisöjä. Laajenuksen myötä mukaan on saatu toimialaryhmästä aiemmin puuttuneet yksityisyrittäjät.

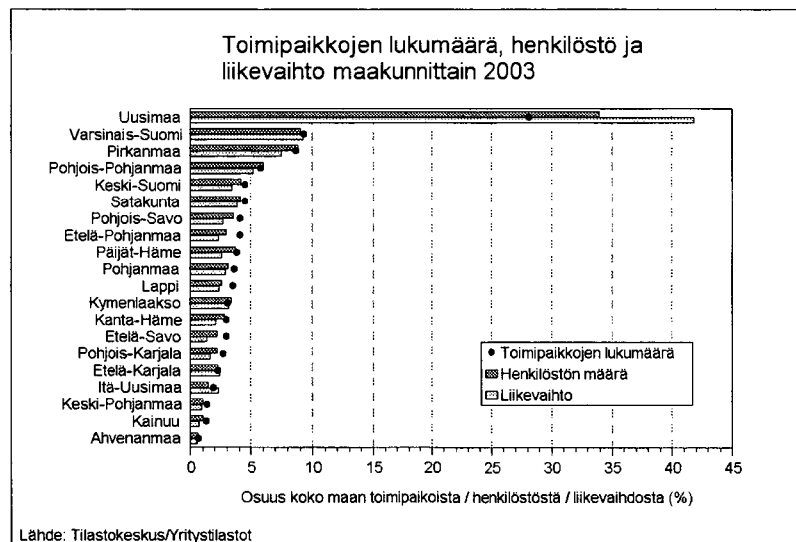
Vuodesta 2002 vuoteen 2003 toimipaikkojen lukumäärä kasvoi suhteellisesti eniten Loviisan seutukunnassa. Toimipaikkojen henkilökunnan määrä kasvoi vastaavana aikana eniten Pohjois-Lapin seutukunnassa. Toimipaikkoja oli vähemmän 28 seutukunnan alueella vuonna 2003 kuin vuotta aiemmin ja toimipaikkojen henkilöstöä väheni 49 seutukunnan alueella. Maakuntien väliset erot toimipaikkatietojen muutoksissa olivat suuria. Toimipaikkojen lukumäärä väheni kahdessa ja henkilöstö yhdeksässä maakunnassa. Suhteellisesti voimakkainta vähenemisen oli Kainuussa toimipaikkojen lukumäärällä mitattuna ja henkilöstö taas väheni eniten Uudellamaalla.

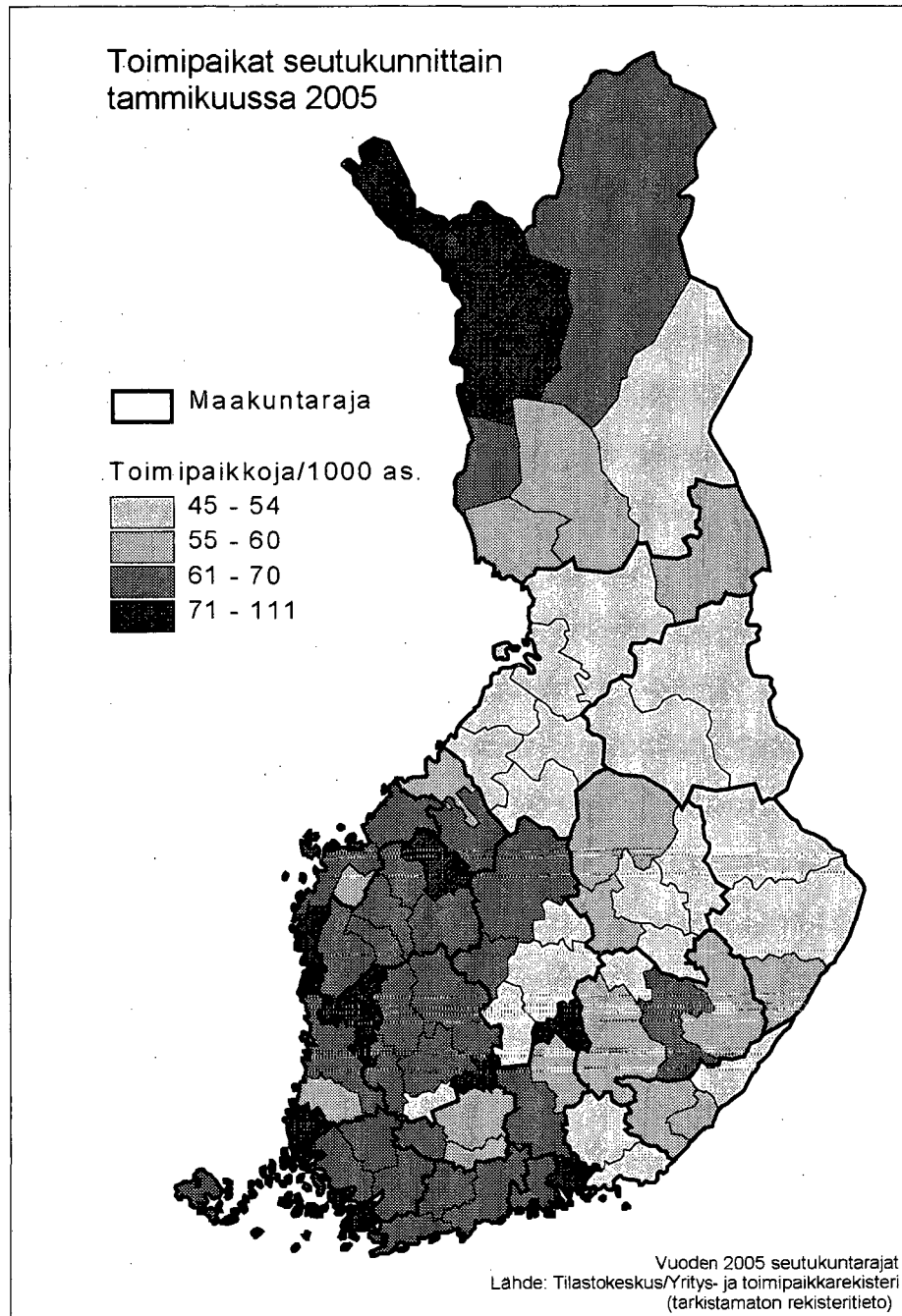
Kuva 19.1. Yritysten lukumäärä, henkilöstö ja liikevaihto toimialoittain koko maassa 2003.

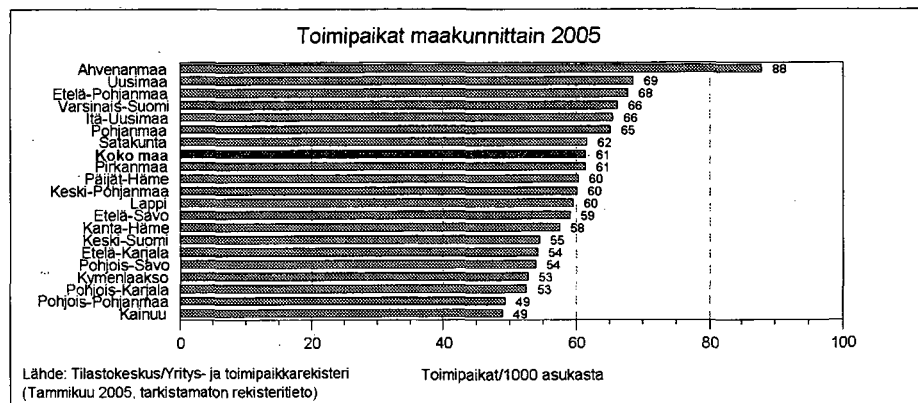
Kuva 19.2. Teollisuuden ja vähittäiskaupan yritysten määrä koko maassa 1989–2003.

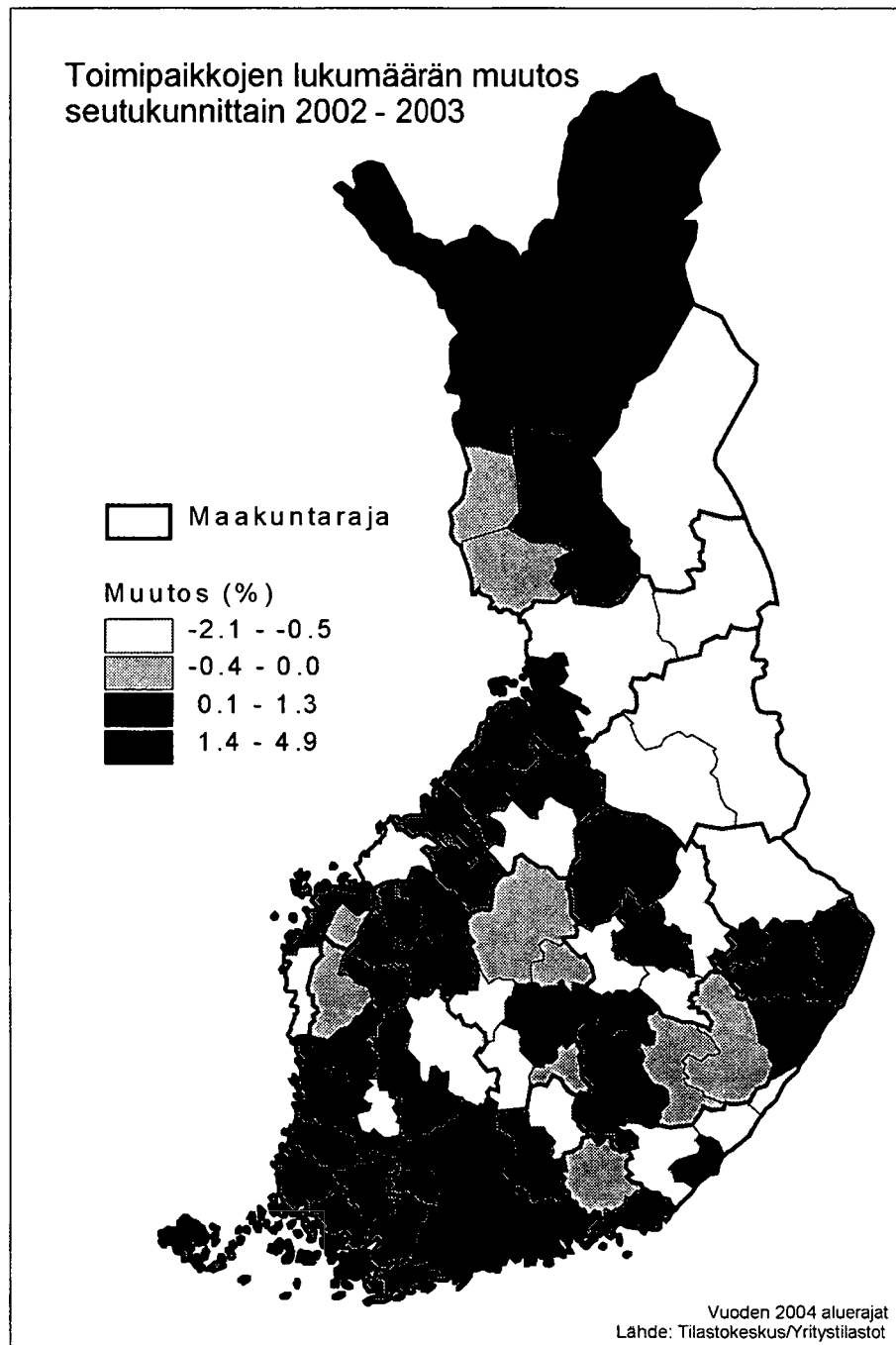
Kuva 19.3. Toimipaikkojen lukumäärä, henkilöstö ja liikevaihto maakunnittain 2003.

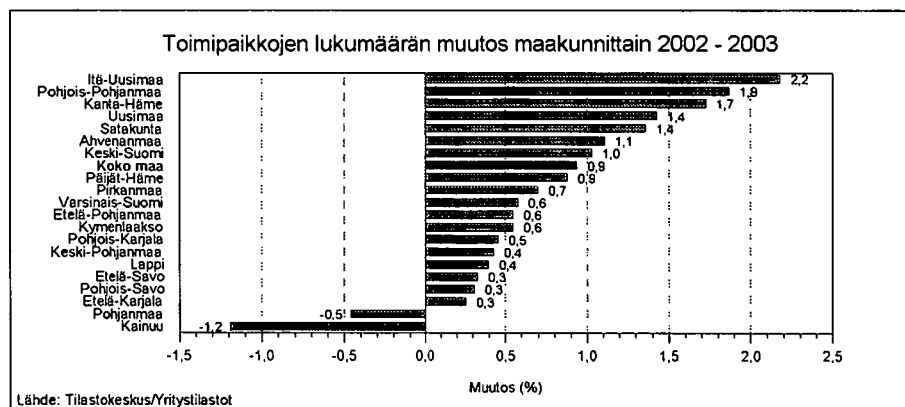
Kuva 19.4. Toimipaikat seutukunnittain 2005.

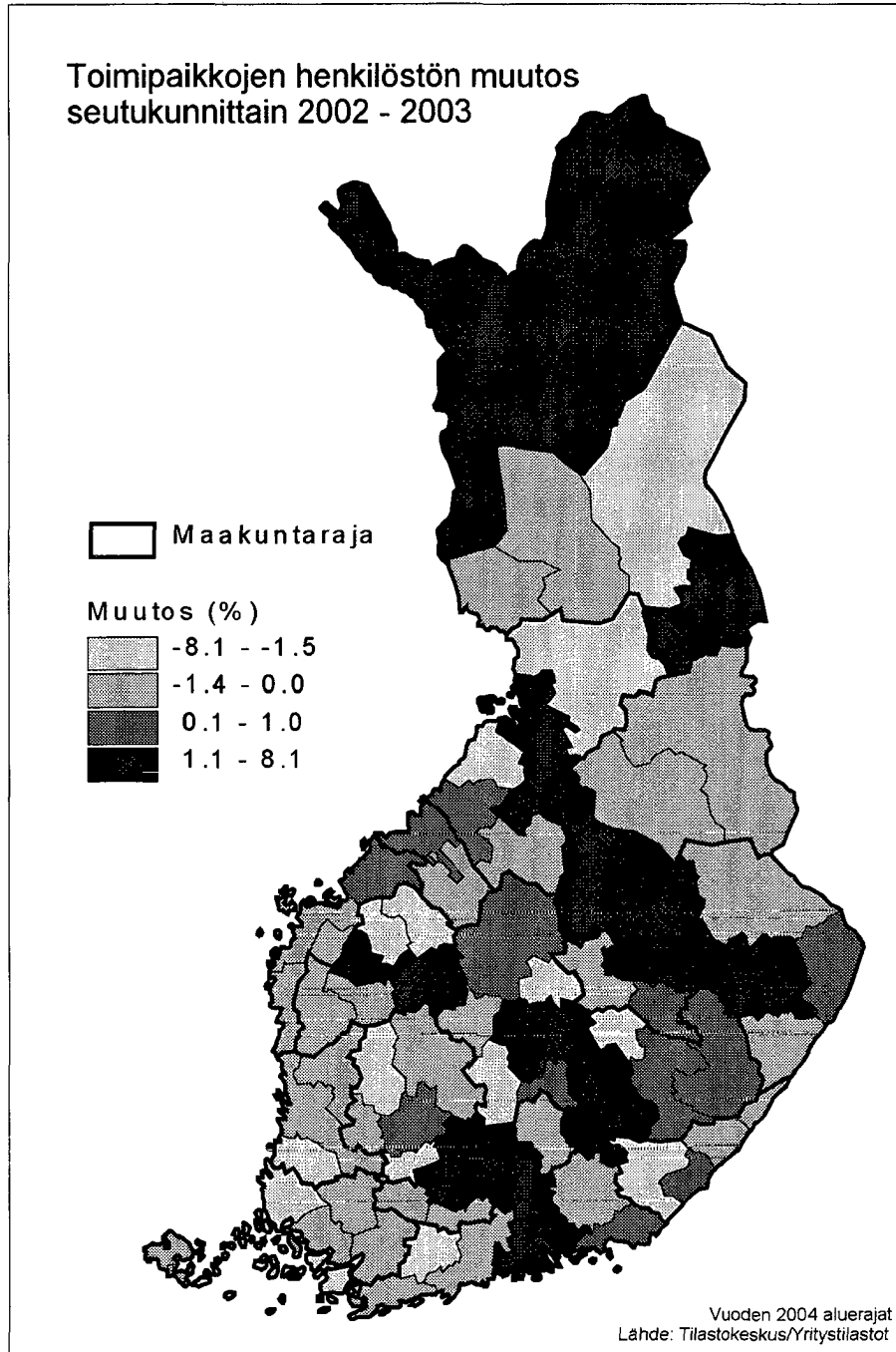
Kuva 19.5. Toimipaikat maakunnittain 2005.

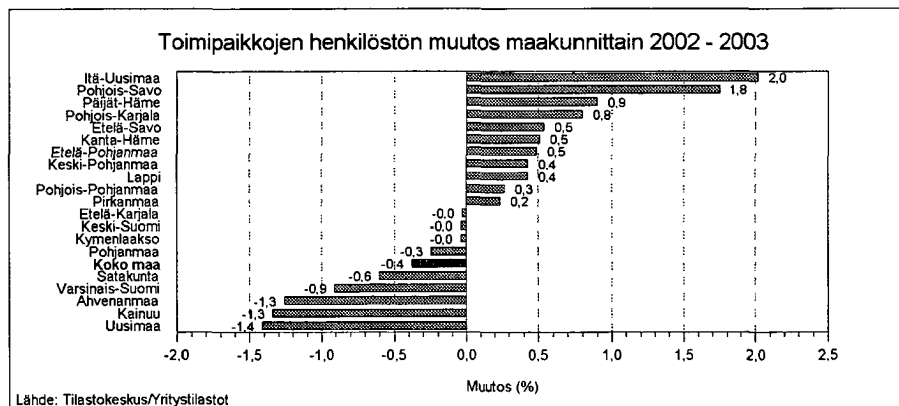
Kuva 19.6. Toimipaikkojen lukumäärän muutos seutukunnittain 2002–2003.

Kuva 19.7. Toimipaikkojen lukumäärän muutos maakunnittain 2002–2003.

Kuva 19.8. Toimipaikkojen henkilöstön muutos seutukunnittain 2002–2003.

Kuva 19.9. Toimipaikkojen henkilöstön muutos maakunnittain 2002–2003.

Toimialamuutokset

Toimialaluokitus 1995

Toimialaluokitus 2002

Koodi Luokan nimi

Koodi Luokan nimi

Jakautuneet toimialat

01110	Viljakasvien ja muiden viljelykasvien viljely	01111	Viljakasvien sekä palko- ja öljykasvien viljely
		01112	Muiden viljelykasvien viljely
01210	Nautakarjan hoito	01211	Lypsykarjatalous
		01212	Lihakarjan kasvatusta
		01213	Muu nautakarjatalous
01300	Yhdistetty kasvinviljely ja kotieläintalous	01301	Yhdistetty kasvinviljely ja kotieläintalous
		01302	Yhdistetty kasvinviljely ja muu kotieläintalous
29400	Työstökoneiden valmistus	29410	Voimakäyttöisten käsityökalujen valmistus
		29420	Muiden metallin työstökoneiden valmistus
		29430	Muualla luokittelemattomien muiden työstökoneiden valmistus
33100	Lääkintäkojeiden, kirurgisten kojeiden sekä ortopediavälineiden valmistus	33101	Lääkintäkojeiden, kirurgisten kojeiden sekä ortopediavälineiden valmistus
		33102	Hammasproteesien valmistus
51659	Muualla mainitseamattomien koneiden ja tarvikkeiden tukkukauppa	51871	Teollisuudessa käytettävien koneiden tukkukauppa
		51879	Muualla mainitseamattomien koneiden ja laitteiden tukkukauppa
55400	Kahvi-, olut- ja drinkkibaarit	55401	Olut- ja drinkkibaarit
		55402	Kahvilat ja kahvibaarit
63300	Matkatoimistot ja muu matkailua palveleva toiminta	63301	Matkatoimistot
		63302	Muu matkailua palveleva toiminta
72200	Ohjelmistojen suunnittelu, valmistus ja konsultointi	72210	Ohjelmistojen kustantaminen
		72220	Muu ohjelmistojen suunnittelu, valmistus ja konsultointi
72400	Tietopankkitoiminta	72401	Tietokantapalvelut
		72402	Tietoverkkopalvelut
		64204	Internet-yhteyksien tarjoaminen
85110	Sairaalapalvelut	85111	Varsinaiset sairaalapalvelut
		85112	Kuntoutuslaitokset ja sairaskodit
85142	Laboratorio- ja röntgentutkimukset	85142	Laboratoriotutkimukset
		85143	Kuvantamistutkimukset
93010	Pesulatoiminta	93011	Pesulapalvelut yrityksille
		93012	Pesulapalvelut kotitalouksille

Eriytyneet toimialat

51389	Muualla mainitseamaton elintarvikkeiden tukkukauppa	51362	Leipomotuotteiden tukkukauppa
		51383	Lemmikkieläinten ruokien tukkukauppa
51533	Metalli- ja kivennäistuotteiden tukkukauppa	51534	Kylpyhuonekalusteiden ja -tarvikkeiden tukkukauppa
52442	Muu sisustustarvikkeiden vähittäiskauppa	52489	Mattojen vähittäiskauppa
52469	Muu rauta- ja rakennusalan vähittäiskauppa	52463	Keittiö- ja saniteettitilojen kalusteiden vähittäiskauppa
		52464	Lukkoseppä- ja avainliikkeet
60240	Tieliikenteen tavarankuljetus	60241	Tieliikenteen tavarankuljetus
		60242	Muuttokuljetus
74300	Tekninen testaus ja analysointi	74301	Tekninen testaus ja analysointi
		74302	Autokatsastus
85329	Muu sosiaalitoiminta	85325	Neuvolat

Yhdistyneet toimialat

02011	Metsän uudistaminen	02011	Metsän kasvatus
02012	Metsänhoito		
23201	Öljyn jalostus	23200	Öljytuotteiden valmistus
23209	Voiteluaineiden ja muiden öljytuotteiden valmistus		
27100	Raudan ja teräksen sekä rautaseosten muu valmistus (ei ECSC-tuotteet)	27100	Raudan, teräksen ja rautaseosten valmistus
27350	Raudan, teräksen ja rautaseosten valmistus (ECSC-tuotteet)		
40131	Teollisuuden omatarpeinen sähkön tuotanto vesivoimalla	40115	Teollisuutta palveleva sähkön ja lämmön yhteistuotanto
40132	Teollisuuden omatarpeinen sähkön tuotanto lämpövoimalla mukaan lukien yhteistuotantolämpö		
40139	Teollisuuden omatarpeinen sähkön tuotanto muulla tavalla		
55110	Hotellit, joissa on ravintola	55100	Hotellit
55120	Hotellit, joissa ei ole ravintolaa		
85311	Lasten ja nuorten huoltolaitokset	85311	Lasten ja nuorten laitokset
85317	Perhehoito		

Toimialaluokitus 1995

Toimialaluokitus 2002

Koodi	Luokan nimi	Koodi	Luokan nimi

Siirtyneet toiminnot

Sähköisessä muodossa tapahtuva kustantaminen silloin, kun yritys ei harjoita perinteistä kustannustoimintaa.	221	Kustantaminen	72210	Ohjelmistojen kustantaminen
Äänitysstudiot	22140	Äänitalenteiden kustantaminen	92110	Elokuviin ja videoiden tuotanto
Autohajottamot	37100	Metallijätteiden ja -romun kierrätys	51570	Jätteiden ja romun tukkukauppa
Pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistus	45110	Raivaus, purku ja pohjarakentaminen	90032	Maaperän ja vesistöjen kunnostus
Turkishuutokauppiat	51110	Maatalousraaka-aineiden, teuraseläinten, tekstiiliraaka-aineiden sekä puolivalmisteiden agentuuri toiminta	51160	Tekstiilien, vaatteiden, jalkineiden ja nahkavalmisteen agentuuri toiminta
Kosmetiikan ja lääkkeiden sekä polkupyörien välityskauppa	51150	Huonekalujen, kotitaloustarvikkeiden ja rautakauppatavaroiden agentuuri toiminta	51189	Muulla mainitsematon erikoistunut agentuuri toiminta
Telemarkkinointi	51150	Huonekalujen, kotitaloustarvikkeiden ja rautakauppatavaroiden agentuuri toiminta	74860	Puhelinpalvelukeskusten toiminta
Huutokaupat kotitalouksille	51190	Yleisagentuuri toiminta	52630	Muu vähittäiskauppa muualla kuin myymälöissä
Yksityiset huutokauppiat	51190	Yleisagentuuri toiminta	74873	Messujen ja kongressien järjestäminen
Autojen hinaus	63219	Muulla mainitsematon maaliikennettä palveleva toiminta	50201	Moottoriajoneuvojen huolto ja korjaus
Panttilainaamot	67130	Muu rahoitusta ja sijoitusta palveleva toiminta	65220	Muu luotonanto

Aluemuutokset 1.1.2005

Seutukuntamuutokset

Kärkikuntien seutukunta (094) lakkautettiin jolloin Parikkalan kunta (580) siirtyi Imatran seutukuntaan (093).

Outokummun seutukunta (121) lakkautettiin, jolloin Outokummun (309) ja Polvijärven (607) kunnat siirtyivät Joensuun seutukuntaan (122).

Ilomantsin seutukunta (123) lakkautettiin, jolloin Ilomantsin kunta (146) siirtyi Joensuun seutukuntaan (122).

Mynämäki (503) siirtyi Vakka-Suomen seutukunnasta (024) Turun seutukuntaan (023).

Punkalaidun (619) siirtyi Porin seutukunnasta (043) Lounais-Pirkanmaan seutukuntaan (068).

Maakuntamuutokset

Punkalaidun (619) siirtyi Satakunnan maakunnasta (04) Pirkanmaan maakuntaan (06).

Lisätietoa aluemuutoksista Tilastokeskuksen julkaisusta Kunnat ja kunta-pohjaiset aluejaot 2005 (Käsikirjoja 28) ja Tilastokeskuksen nettisivulta www.tilastokeskus.fi/luokitukset

KÄYTETYT TIETOLÄHTEET

Tilastokeskuksen Internet-palveluita:

AlueOnline www.tilastokeskus.fi/alueonline

StatFin-tilastopalvelu www.tilastokeskus.fi/statfin

Kaupunki- ja seutuindikaattorit www.tilastokeskus.fi

Tilastokeskus	www.tilastokeskus.fi	Sisäasiainministeriö	www.intermin.fi
Adato Energia Oy	www.energia.fi	TE-keskus	www.te-keskus.fi
Ilmailulaitos	www.ilmailulaitos.fi	Tullihallitus	www.tulli.fi
Metsähallitus	www.metsahallitus.fi	Tielaitos	www.tiehallinto.fi
Oikeusministeriö	www.om.fi	Työministeriö	www.mol.fi
Ympäristöhallinto	www.ymparisto.fi		

KÄYTETYT KÄSITTEET

Ahtaasti asuminen. Asunto määritellään ahtaasti asutuksi ja siinä asuvat henkilöt ahtaasti asuviksi, jos asunnossa asuu normi 3:n mukaan enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiö lasketaan huoneluukuun.

Alueella työssäkäyville tarkoitetaan kaikkia tällä alueella työssäkäyviä henkilöitä riippumatta heidän asuinpaikastaan. Alueella työssäkäyvät muodostavat ns. työllisen päiväväestön, jonka määrää voidaan pitää mittarina alueen työpaikkojen määrälle.

Aluetilinpidon tietosisältö on laajentunut ja tiedot ovat yhteensopivia koko maan tietojen kanssa. Uusittu aluetilinpito vastaa käsitteiltään ja luokituksiltaan Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmän 1995 ohjeistusta (EKT95). Tietoja taloustoimista on suuralueittain, maakunnittain ja seutukunnittain

Asuntokunta. Kaikki henkilöt, jotka ovat vakinaisesti kirjoilla samassa asunnossa eli joilla on väestön keskusrekisterin henkilörekisterissä sama kotipaikkatunnus, muodostavat asuntokunnan.

Arvonlisäys on bruttokansantuotteen toimialoittainen arvo.

Bruttokansantuote (BKT). Bruttokansantuote on lopputulospot kotimaassa vuoden aikana tapahtuneesta taloudellisesta tuotantotoiminnasta. Bkt:sta ei vielä ole vähennetty tuotantovälineistön kulumista (kiinteän pääoman arvon vähennemistä).

Informaatiosektorin laaja määritelmä (TOL2002)

Tavaratuotanto

3001 Konttorikoneiden valmistus, 3002 Tietokoneiden jne. valmistus, 3130 Eristettyjen johtimien ja kaapelien valmistus, 3210 Elektronisten piirien ja muiden elektronisten osien valmistus, 3220 Televisio- ja radiolähettimien sekä lankapuhelin- ja lennätinlaitteiden valmistus, 3230 TV- ja radiovastaanottimien, äänen- ja kuvantallennus- ja -toistolaitteiden valmistus, 3320 Mittauslaitteiden jne. valmistus, 3330 Teollisuuden prosessinsäätölaitteiden valmistus

Palvelutuotanto

51432 Viihde-elektronikan tukkukauppa, 51840 Tietokoneiden, oheislaitteiden ja ohjelmistojen tukkukauppa, 51862 Tietoliikennevälineiden tukkukauppa, 642 Teleliikenne, 7133 Konttorikoneiden ja -varusteiden sekä tietokoneiden vuokraus, 72 Tietojenkäsittelypalvelu

Sisältötuotanto

Laajaan sisältötuotantoon lasketaan kuuluvaksi toimialat:

221 Kustantaminen, 7413 Markkinatutkimus ja mielipideselvitykset, 7414 Liikkeenjohdon konsultointi, 744 Mainospalvelu, 921 Elokuva- ja videotuotanto, 922 Radio- ja televisiotuotanto, 924 Uutistoimistot, 222 Painaminen ja siihen liittyvät palvelut, 223 Tallenteiden jäljentäminen, 71401 Videofilmien vuokraus, 73 Tutkimus ja kehittäminen, 7485 Sihteeri- ja käännöspalvelu, 923 Muut kulttuuri- ja viihdepalvelut, 925 Kirjastot, arkistot, museot ja muut kulttuurilaitokset

Jalostusarvo (EU:n määritelmän mukainen arvonlisäys perushintaan sisältäen tukipalkkiot) mittaa eri tuotannon tekijöiden yhteenlaskettua jalostusarvoa toimipaikan liiketoiminnasta. Tuotannon bruttoarvon avulla voidaan laskea jalostusarvo seuraavasti: BRUTTOARVO - aine- ja tarvikeostot - ostot yrityksen muilta toimipaikoilta -

varastojen muutos - ulkopuoliset palvelut - muut kiinteät ja muuttuvat kulut pl. henkilöstökulut + kauppatarvaroiden hankinta = JALOSTUSARVO.

Koulutusasteen mittaaminen perustuu koulutusaikaan.

Koulutustaso on koulutusta kuvaava kolminumeroinen mittainluku, joka on laskettu kunkin alueen 20 vuotta täytäneestä väestöstä tietyn kaavan mukaan. Mitä pitempi koulutuksen kokonaispituus on, sitä korkeampi on koulutustaso ja sitä suurempi on vastaava lukuarvo.

Kuntaryhmitys. Kaupunkimaiset kunnat: Väestöstä vähintään 90 % asuu taajamissa tai suurimman taajaman väkiluku on vähintään 15 000. **Taajaan asutut kunnat:** Väestöstä vähintään 60 % mutta alle 90 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on vähintään 4 000 mutta alle 15 000. **Maaseutumaiset kunnat:** Väestöstä alle 60 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 15 000 tai väestöstä vähintään 60 % mutta alle 90 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 4000.

Muuttotase on nettomuutto suhteutettuna alueen asukasluukuun.

Nettomuutto on alueen tulomuutto - lähtömuutto.

NUTS (Nomenclature of territorial units for statistics) on EU:n hierarkkinen alueluokitusjärjestelmä, jonka mukaan laaditaan kaikki EU:n alueelliset tilastot: NUTS 1 (Manner-Suomi, Ahvenanmaa), NUTS 2 (suuralueet 5 kpl), NUTS 3 (maakunnat 20 kpl), NUTS 4 (seutukunnat 77 kpl) ja NUTS 5 (kunnat 432 kpl).

Pitkäaikaistyötön on henkilö, jonka työttömyys on kestänyt yli vuoden.

Rakennus on erillinen, sijaintipaikalleen kiinteästi rakennettu tai pystytetty, omalla sisäänkäynnillä varustettu rakennelma, joka sisältää eri toimintoihin tarkoitettua katettua ja yleensä ulkoseinien tai muista rakennelmista (rakennuksista) erottavien seinien rajoittamaa tilaa.

Rakentamisvuodella tarkoitetaan vuotta, jona rakennus valmistui käyttökuntoon.

Seutukunta on kuntien yläpuolelle luotu toiminnallinen välitaso. Niiden rajauksesta on päättänyt Sisäasiainministeriö. Seutukuntia Suomessa 77 kpl (1.1.2005).

Tutkinnon suorittaneeksi määritellään henkilö, joka on suorittanut perusasteen jälkeisiä tutkintoja. Perusasteen jälkeisiksi tutkinnoiksi katsotaan lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa ja korkeakouluissa loppuun suoritettut tutkinnot, joissa koulutusaika on vähintään 400 tuntia. Työllisyyskoulutuksen osalta tutkinnoiksi katsotaan vain työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen koulutusammattiin tai tutkintoon johtaneen koulutuksen suoritus.

Työlliseen työvoimaan luetaan kaikki 15-74 -vuotiaat henkilöt, jotka laskentahetkellä ovat työllisiä.

Työllisyysaste lasketaan 15-64-vuotiaiden työllisten prosentiosuutena samanikäisestä väestöstä.

Työpaikkaomavaraisuus on alueella olevat työpaikat/työlliset*100. Mikäli alueen työpaikkojen lukumäärä on suurempi kuin työllisten lukumäärä, alueen työpaikkaomavaraisuus ylittää 100 %.

Työttömyysasteella tarkoitetaan työttömän työvoiman prosentiosuutta koko työvoimasta..

Yritystoimipaikat on tilastoitu kunnittain. Toimipaikkoihin sisältyvät sekä yksitoimipaikkaiset yritykset että monitoimipaikkaisten yritysten toimipaikat.

KUNNALLISTALOUDEN KÄSITTEET:

Tehtäväkohtaiset nettokustannukset on laskettu seuraavasti: Käyttökustannuksiin on käyttötalouden menoista laskettu yhteen toimintamenot, käyttöomaisuuden poistot ja arvonalentumiset sekä vyörytyserät. Käyttötuloihin on laskettu toimintatulot ja vyörytyserät. Nettokustannukset ovat käyttökustannusten ja käyttötulojen erotus.

Vuosikate muodostuu seuraavasti: toimintakate + verotulot ja valtionosuudet - arvonnlisäveron takaisinperintä + korkotuotot + osinkotuotot + muut rahoitustuotot - korkokulut - muut rahoituskulut.

Kuvaluettelo

- Kuva 1.1. Maakunnat ja seutukunnat 2005.
 Kuva 1.2. Väkiluku seutukunnittain 2004.
 Kuva 1.3. Väestöntiheys seutukunnittain 1.1.2005.
 Kuva 1.4. Väestöntiheys maakunnittain 1.1.2005.
 Kuva 2.1. Maakuntien osuus koko maan väestöstä 1980, 1990 ja 2004.
 Kuva 2.2. Väestön ikärakenne koko maassa 1990–2004.
 Kuva 2.3. Väestön ikä- ja sukupuolirakenne koko maassa 2004.
 Kuva 2.4. Väestö ikä- ja sukupuolirakenne kuntaryhmittäin koko maassa 2004.
 Kuva 2.5. Väkiluku seutukunnittain 31.12.2004.
 Kuva 2.6. Väkiluvun muutos seutukunnittain 2004.
 Kuva 2.7. Väkiluvun muutos seutukunnittain 2004.
 Kuva 2.8. Väkiluvun muutos maakunnittain 2004.
 Kuva 2.9. Alle 15-vuotiaat seutukunnittain 2004.
 Kuva 2.10. Alle 15-vuotiaat maakunnittain 2004.
 Kuva 2.11. 15–64-vuotiaat seutukunnittain 2004.
 Kuva 2.12. 15–64-vuotiaat maakunnittain 2004.
 Kuva 2.13. Yli 64-vuotiaat seutukunnittain 2004.
 Kuva 2.14. Yli 64-vuotiaat maakunnittain 2004.
 Kuva 2.15. Yli 64- ja alle 15-vuotiaat seutukunnittain 2004.
 Kuva 2.16. Demografinen huoltosuhde seutukunnittain 2004.
 Kuva 2.17. Väestön keski-ikä seutukunnittain 2004.
 Kuva 2.18. Väestön keski-ikä maakunnittain 1980 ja 2004.
 Kuva 2.19. Väestön keski-ikä muutos seutukunnittain 2000–2004.
 Kuva 2.20. Väestön keski-ikä muutos maakunnittain 2000–2004.
 Kuva 2.21. Sukupuolirakenne seutukunnittain 2004.
 Kuva 2.22. Sukupuolirakenne maakunnittain 2004.
 Kuva 2.23. Syntyneet ja kuolleet koko maassa 1975–2004 sekä ennuste vuoteen 2040.
 Kuva 2.24. Syntyneet ja kuolleet seutukunnittain 2004.
 Kuva 2.25. Syntyneiden enemmisyys seutukunnittain 2004.
 Kuva 2.26. Syntyneiden enemmisyys seutukunnittain 2004.
 Kuva 2.27. Syntyneiden enemmisyys maakunnittain 2004.
 Kuva 2.28. Siirtolaisuus koko maassa 1945–2004.
 Kuva 2.29. Muuttovoittoa saaneet seutukunnat 1980–2004.
 Kuva 2.30. Muuttotase seutukunnittain 2004.
 Kuva 2.31. Muuttotase seutukunnittain 2004.
 Kuva 2.32. Muuttotase maakunnittain 2004.
 Kuva 2.33. Nettomaahanmuutto seutukunnittain 2004.
 Kuva 2.34. Nettomaahanmuutto maakunnittain 2004.
 Kuva 2.35. Ulkomaalaisten määrä ja muutos 1976–2004 koko maassa.
 Kuva 2.36. Suurimmat kansalaisuusryhmät sukupuolen mukaan koko maassa 2004.
 Kuva 2.37. Ulkomaan kansalaiset seutukunnittain 2004.
 Kuva 2.38. Ulkomaan kansalaiset maakunnittain 2004.
 Kuva 2.39. Väestöntiheys maakunnittain 2005.
 Kuva 2.40. Muuttotase maakunnittain 2004.
 Kuva 2.41. Alle 15-vuotiaat maakunnittain 2004.
 Kuva 2.42. Yli 64-vuotiaat maakunnittain 2004.
 Kuva 3.1. Asunnot talotyyppin ja huoneluvun mukaan koko maassa 2003.
 Kuva 3.2. Asuntojen neliöhinnat maakunnittain 2003–2004.
 Kuva 3.3. Asuntokuntien keskikoko seutukunnittain 2004.
 Kuva 3.4. Asuntokuntien keskikoko maakunnittain 2004.
 Kuva 3.5. Ahtaasti asuvat asuntokunnat seutukunnittain 2004.
 Kuva 3.6. Ahtaasti asuvat asuntokunnat maakunnittain 2004.
 Kuva 3.7. Ei vakinaisessa asuinkäytössä olevat asunnot seutukunnittain 2003.
 Kuva 3.8. Ei vakinaisessa asuinkäytössä olevat asunnot maakunnittain 2003.
 Kuva 3.9. Omistusasuminen seutukunnittain 2003.
 Kuva 3.10. Omistusasuminen maakunnittain 2003.
 Kuva 3.11. Asuntojen hallintaperuste seutukunnittain 2003.
 Kuva 3.12. Kesämökkien lukumäärä maakunnittain 2003.
 Kuva 3.13. Valmistuneet vapaa-ajan asuinrakennukset maakunnittain 2002–2003.
 Kuva 3.14. Kesämökkit seutukunnittain 2003.
 Kuva 3.15. Kesämökkit maakunnittain 2003.
 Kuva 4.1. Sähkön kulutus eri käyttäjäryhmissä maakunnittain 2003.
 Kuva 4.2. Sähkön tuotanto maakunnittain 2003.
 Kuva 4.3. Vesivoimalla tuotettu energia maakunnittain 2003.
 Kuva 4.4. Sähkön kulutus maakunnittain 2003.
 Kuva 4.5. Jalostuksen sähkön kulutus seutukunnittain 2003.
 Kuva 4.6. Jalostuksen sähkön kulutus maakunnittain 2003.
 Kuva 4.7. Maatalouden sähkön kulutus seutukunnittain 2003.
 Kuva 4.8. Maatalouden sähkön kulutus maakunnittain 2003.
 Kuva 4.9. Yksityinen sähkön kulutus seutukunnittain 2003.
 Kuva 4.10. Yksityinen sähkön kulutus maakunnittain 2003.
 Kuva 5.1. Bruttokansantuote 1975–2004.
 Kuva 5.2. Bruttokansantuotteen muutos koko maassa 1976–2004.
 Kuva 5.3. Arvonlisäyksen muutos toimialoittain koko maassa 2003.
 Kuva 5.4. Aluetilipidon arvonlisäys asukasta kohti suuralueittain 1996–2003, EU 25=100.
 Kuva 5.5. Toimialojen osuudet arvonlisäyksestä maakunnittain 2003.
 Kuva 5.6. Aluetilipidon arvonlisäys asukasta kohti seutukunnittain 2003.
 Kuva 5.7. Aluetilipidon arvonlisäys asukasta kohti maakunnittain 2003.
 Kuva 5.8. Aluetilipidon arvonlisäys seutukunnittain 2003 ja 2000.

Kuva 5.9. Arvonlisäyksen muutos seutukunnittain 2000–2003.

Kuva 5.10. Alkutuotannon arvonlisäys seutukunnittain 2003 ja 2000.

Kuva 5.11. Teollisuuden ja rakentamisen arvonlisäys seutukunnittain 2003 ja 2000.

Kuva 5.12. Palvelutoimialojen arvonlisäys seutukunnittain 2003 ja 2000.

Kuva 6.1. Tutkinnon suorittaneet sukupuolen ja koulutusasteen mukaan kuntaryhmittäin koko maassa 2003.

Kuva 6.2. Koulutusaste seutukunnittain 2003.

Kuva 6.3. Koulutustaso seutukunnittain 2003.

Kuva 6.4. Koulutustaso maakunnittain 2003.

Kuva 6.5. Koulutuksen työpaikat seutukunnittain 2003.

Kuva 6.6. Kuntien opetus- ja kulttuuritoimen nettokustannukset seutukunnittain 2003.

Kuva 7.1. Vuosikate kuntien talousarviossa maakunnittain 2005.

Kuva 7.2. Verotulo kuntien talousarviossa seutukunnittain 2005.

Kuva 7.3. Verotulo kuntien talousarviossa maakunnittain 2005.

Kuva 7.4. Verotulo kuntien talousarviossa seutukunnittain 2005.

Kuva 7.5. Vuosikate kuntien talousarviossa seutukunnittain 2005.

Kuva 7.6. Valtionosuus kuntien talousarviossa seutukunnittain 2005.

Kuva 7.7. Valtionosuus kuntien talousarviossa maakunnittain 2005.

Kuva 7.8. Kuntien henkilökunta seutukunnittain 2003.

Kuva 7.9. Kuntien henkilökunta maakunnittain 2003.

Kuva 8.1. Tieliikenteessä kuolleet koko maassa 1970–2004.

Kuva 8.2. Tieliikenteessä kuolleet maakunnittain 2004.

Kuva 8.3. Henkilöautot seutukunnittain 2004.

Kuva 8.4. Henkilöautot maakunnittain 2004.

Kuva 8.5. Tieliikenteessä loukkaantuneet seutukunnittain 2004.

Kuva 8.6. Tieliikenteessä loukkaantuneet maakunnittain 2004.

Kuva 8.7. Rautatieliikenteen matkustajien määrä kotimaan liikenteessä 1980–2003.

Kuva 8.8. Yöpymisten muutos majoitusliikkeissä koko maassa 1991–2004.

Kuva 8.9. Ulkomaalaisten yöpymiset asuinmaan mukaan koko maassa 2003 ja 2002.

Kuva 8.10. Yöpymisvuorokaudet majoitusmuodon mukaan koko maassa 1993–2003.

Kuva 8.11. Majoitus- ja ravitsemistoimipaikat seutukunnittain 2005.

Kuva 8.12. Majoitus- ja ravitsemistoimipaikat maakunnittain 2005.

Kuva 8.13. Majoitus- ja ravitsemistoimipaikkojen osuus seutukunnittain 2005.

Kuva 8.14. Majoituskapasiteetti maakunnittain 1.1.2004.

Kuva 8.15. Yöpymiset hotelleissa matkan tarkoituksen mukaan maakunnittain 2004.

Kuva 8.16. Yöpymiset majoitusliikkeissä kansallisuuden mukaan maakunnittain 2004.

Kuva 8.17. Kotimaan vapaa-ajanmatkat maksullisessa majoituksessa kohdemaakunnittain 2003.

Kuva 9.1. Työllinen työvoima alkutuotannossa iän ja sukupuolen mukaan koko maassa 2003.

Kuva 9.2. Alkutuotannon työllistyvyys seutukunnittain 2003.

Kuva 9.3. Alkutuotannon työllistyvyys maakunnittain 2003.

Kuva 9.4. Alkutuotannon työllistyvyys seutukunnittain 2003.

Kuva 9.5. Alkutuotannon työpaikkojen muutos seutukunnittain 2000–2003.

Kuva 9.6. Tilojen keskimääräinen peltoala seutukunnittain 2002.

Kuva 9.7. Tilojen keskimääräinen peltoala maakunnittain 2002.

Kuva 9.8. Tilojen keskimääräinen metsäala seutukunnittain 2002.

Kuva 9.9. Tilojen keskimääräinen metsäala maakunnittain 2002.

Kuva 9.10. Verotettavat tulot tilaa kohti valtionverotuksessa seutukunnittain 2002.

Kuva 9.11. Verotettavat tulot tilaa kohti valtionverotuksessa maakunnittain 2002.

Kuva 9.12. Maatilatalouden velat tilaa kohti seutukunnittain 2002.

Kuva 9.13. Maatilatalouden velat tilaa kohti maakunnittain 2002.

Kuva 10.1. Konkurssiin haettujen yritysten määrä ja henkilökunta maakunnittain 2004.

Kuva 10.2. Poliisin tietoon tulleet rikokset seutukunnittain 2004.

Kuva 10.3. Poliisin tietoon tulleet rikokset maakunnittain 2004.

Kuva 10.4. Rikoslakia vastaan tehdyt rikokset seutukunnittain 2004.

Kuva 10.5. Rikoslakia vastaan tehdyt rikokset maakunnittain 2004.

Kuva 11.1. Työllinen työvoima palvelutoimialoilla iän ja sukupuolen mukaan koko maassa 2003.

Kuva 11.2. Palvelutoimialojen työllistyvyys seutukunnittain 2003.

Kuva 11.3. Palvelutoimialojen työllistyvyys maakunnittain 2003.

Kuva 11.4. Palvelutoimialojen työllistyvyys seutukunnittain 2003.

Kuva 11.5. Palvelutyöpaikkojen muutos seutukunnittain 2000–2003.

Kuva 12.1. Valmistuneet asunnot neljännesvuosittain koko maassa 1994–2004

Kuva 12.2. Asuntotuotanto huoneluvun mukaan koko maassa 1982 - 2004.

Kuva 12.3. Asuntotuotanto seutukunnittain 2004.

Kuva 12.4. Asuntotuotanto maakunnittain 2004.

Kuva 12.5. Asuntotuotanto seutukunnittain 2004.

Kuva 12.6. Valmistuneet rakennukset seutukunnittain 2003.

- Kuva 12.7. Valmistuneet rakennukset maakunnittain 2003.
- Kuva 13.1. Terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluiden työllistävyys iän ja sukupuolen mukaan koko maassa 2003.
- Kuva 13.2. Kuntien sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset seutukunnittain 2003.
- Kuva 13.3. Kuntien sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset maakunnittain 2003.
- Kuva 13.4. Kuntien sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset seutukunnittain 2003.
- Kuva 13.5. Kuntien kotipalvelun nettokustannukset seutukunnittain 2003.
- Kuva 13.6. Kuntien toimeentulotukimenot seutukunnittain 2003.
- Kuva 13.7. Terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluiden työpaikat sukupuolen mukaan seutukunnittain 2003.
- Kuva 14.1. Työllinen työvoima jalostuksessa iän ja sukupuolen mukaan koko maassa 2003.
- Kuva 14.2. Jalostuksen työllistävyys seutukunnittain 2003.
- Kuva 14.3. Jalostuksen työllistävyys maakunnittain 2003.
- Kuva 14.4. Jalostuksen työllistävyys seutukunnittain 2003.
- Kuva 14.5. Jalostuksen työpaikkojen muutos seutukunnittain 2000–2003.
- Kuva 14.6. Teollisuustoiminnan henkilöstö seutukunnittain 2003.
- Kuva 14.7. Teollisuustoiminnan jalostusarvo seutukunnittain 2003.
- Kuva 14.8. Teollisuustoiminnan jalostusarvo seutukunnittain 2003.
- Kuva 14.9. Teollisuustoiminnan jalostusarvo maakunnittain 2003.
- Kuva 14.10. Teollisuustoiminnan tuottavuus seutukunnittain 2003.
- Kuva 14.11. Teollisuustoiminnan vienti seutukunnittain 2003.
- Kuva 14.12. Teollisuustoiminnan vienti maakunnittain 2003.
- Kuva 14.13. Toimipaikat maakunnittain 2004.
- Kuva 14.14. Työpaikkojen muutos maakunnittain 2000 - 2003
- Kuva 14.15. Teollisuustoiminnan jalostusarvo maakunnittain 2002.
- Kuva 14.16. Teollisuustoiminnan vienti maakunnittain 2002.
- Kuva 15.1. Teollisten toimipaikkojen kehitys koko maassa 1993–2003.
- Kuva 15.2. Huipputeknologian toimipaikat seutukunnittain 2005.
- Kuva 15.3. Huipputeknologian toimipaikat maakunnittain 2005.
- Kuva 15.4. Informaatioalan toimipaikkojen kehitys koko maassa 1993–2003.
- Kuva 15.5. Informaatioalan työpaikat seutukunnittain 2003.
- Kuva 15.6. Informaatioalan työpaikat maakunnittain 2003.
- Kuva 15.7. Informaatioalan toimipaikkojen osuus seutukunnittain 2005.
- Kuva 15.8. Informaatioalan toimipaikkojen osuus maakunnittain 2005.
- Kuva 15.9. Informaatioalan toimipaikat seutukunnittain 2005.
- Kuva 16.1. Tulonsaajat tuloluokittain koko maassa 2003.
- Kuva 16.2. Valtionveron alaiset tulot seutukunnittain 2003.
- Kuva 16.3. Valtionveron alaiset tulot seutukunnittain 2003.
- Kuva 16.4. Valtionveron alaiset tulot maakunnittain 2003.
- Kuva 16.5. Valtionveron alaisten tulojen muutos tulonsaajaa kohti seutukunnittain 2002–2003.
- Kuva 16.6. Valtionveron alaisten tulojen ja tulonsaajien lukumäärän muutos seutukunnittain 2002–2003.
- Kuva 17.1. Työllinen työvoima toimialoittain koko maassa 1995, 1998 ja 2003.
- Kuva 17.2. Työllisen työvoiman muutokset toimialoittain koko maassa 1998–2003.
- Kuva 17.3. Työllinen työvoima sukupuolen, iän ja toimialan mukaan koko maassa 2003.
- Kuva 17.4. Työttömyysaste kuukausittain koko maassa 1995–2005.
- Kuva 17.5. Työttömät iän ja sukupuolen mukaan koko maassa 2003.
- Kuva 17.6. Työllisyysaste ja työttömyysaste koko maassa 1990–2003.
- Kuva 17.7. Työpaikkaomavaraisuus seutukunnittain 2003.
- Kuva 17.8. Työpaikkaomavaraisuus maakunnittain 2003.
- Kuva 17.9. Työllisyysaste seutukunnittain 2003.
- Kuva 17.10. Työllisyysaste maakunnittain 2003.
- Kuva 17.11. Taloudellinen huoltosuhde seutukunnittain 2003.
- Kuva 17.12. Työttömyyden muutos seutukunnittain 2004–2005.
- Kuva 17.13. Työttömyysaste seutukunnittain maaliskuussa 2005.
- Kuva 17.14. Työttömyysaste seutukunnittain maaliskuussa 2005.
- Kuva 17.15. Työttömyysaste maakunnittain maaliskuussa 2005.
- Kuva 17.16. Pitkäaikaistyöttömät seutukunnittain maaliskuussa 2005 (osuus työvoimasta).
- Kuva 17.17. Pitkäaikaistyöttömät maakunnittain maaliskuussa 2005 (osuus työvoimasta).
- Kuva 17.18. Pitkäaikaistyöttömät seutukunnittain maaliskuussa 2005 (osuus työvoimasta).
- Kuva 17.19. Pitkäaikaistyöttömät seutukunnittain maaliskuussa 2005 (osuus työttömistä).
- Kuva 18.1. Luonnonpuistot ja kansallispuistot maakunnittain 2005.
- Kuva 18.2. Typen oksidien päästöt maakunnittain 2003.
- Kuva 18.3. Hiukkaspäästöt maakunnittain 2003.

Kuva 18.4. Rikkidioksidipäästöt maakunnittain 2003.

Kuva 18.5. Typen oksidien päästöt seutukunnittain 2003.

Kuva 18.6. Hiukkaspäästöt seutukunnittain 2003.

Kuva 18.7. Rikkidioksidipäästöt seutukunnittain 2003.

Kuva 19.1. Yritysten lukumäärä, henkilöstö ja liikevaihto toimialoittain koko maassa 2003. Kuva 19.2.

Teollisuuden ja vähittäiskaupan yritysten määrä koko maassa 1989–2003.

Kuva 19.3. Toimipaikkojen lukumäärä, henkilöstö ja liikevaihto maakunnittain 2003.

Kuva 19.4. Toimipaikat seutukunnittain 2005.

Kuva 19.5. Toimipaikat maakunnittain 2005.

Kuva 19.6. Toimipaikkojen lukumäärän muutos seutukunnittain 2002–2003.

Kuva 19.7. Toimipaikkojen lukumäärän muutos maakunnittain 2002–2003.

Kuva 19.8. Toimipaikkojen henkilöstön muutos seutukunnittain 2002–2003.

Kuva 19.9. Toimipaikkojen henkilöstön muutos maakunnittain 2002–2003.

LÄÄNI:**Maakunta:**

Seutukunta Kunnat 2005

ETELÄ-SUOMEN LÄÄNI:**Uusimaa:**

Helsingin Espoo, Helsinki, Hyvinkää, Järvenpää, Kauniainen, Kerava,
Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Siuntio, Tuusula, Vantaa
Lohjan Karjalohja, Karkkila, Lohja, Nummi-Pusula, Sammatti, Vihti
Tammisaaren Hanko, Inkoo, Karjaa, Pohja, Tammisaari

Kanta-Häme:

Hämeenlinnan Hattula, Hauho, Hämeenlinna, Janakkala, Kalvola, Lammi, Renko, Tuulos
Riihimäen Hausjärvi, Loppi, Riihimäki
Forssan Forssa, Humppila, Jokioinen, Tammela, Ypäjä

Päijät-Häme:

Lahten Artjärvi, Asikkala, Hollola, Hämeenkoski, Kärkölä, Lahti, Nastola, Orimattila,
Padasjoki
Heinolan Hartola, Heinola, Sysmä

Kymenlaakso:

Kouvolan Anjalankoski, Elimäki, Iitti, Jaala, Kouvola, Kuusankoski, Valkeala
Kotka-Haminan Hamina, Kotka, Miehikkälä, Pyhtää, Virolahti

Etelä-Karjala:

Lappeenrannan Joutseno, Lappeenranta
Länsi-Saimaan Lemi, Luumäki, Savitaipale, Suomenniemi, Taipalsaari, Ylämaa
Imatran Imatra, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti

Itä-Uusimaa:

Porvoon Askola, Myrskylä, Porvoo, Pukkila, Sipoo
Loviisan Lapinjärvi, Liljendal, Loviisa, Pernaja, Ruotsinpyhtää

LÄNSI-SUOMEN LÄÄNI:**Varsinais-Suomi:**

Åboland-Turunmaan Dragsfjärd, Houtskari, Iniö, Kemiö, Korppoo, Nauvo, Parainen, Västankfjärd
Salon Halikko, Kiikala, Kisko, Kuusjoki, Muurla, Perniö, Pertteli, Salo, Somero,
Suomusjärvi, Särkisalo
Turun Askainen, Kaarina, Lemu, Lieto, Masku, Merimasku, Mynämäki, Naantali,
Nousiainen, Paimio, Piikkiö, Raisio, Rusko, Rymättylä, Sauvo, Turku, Vahto, Velkua
Vakka-Suomen Kustavi, Laitila, Mietoinen, Pyhäranta, Taivassalo, Uusikaupunki,
Vehmaa
Loimaan Alastaro, Aura, Koski Tl, Loimaa, Marttila, Mellilä, Oripää, Pöytyä, Tarvasjoki, Yläne

Satakunta:

Rauman Eura, Eurajoki, Kiukainen, Kodisjoki, Köyliö, Lappi, Rauma, Säskylä
Porin Harjavalta, Huittinen, Kokemäki, Luvia, Merikarvia, Nakkila, Noormarkku, Pomarkku,
Pori, Ulvila, Vampula
Pohjois-Satakunnan Honkajoki, Jämijärvi, Kankaanpää, Karvia, Kiikoinen, Lavia, Siikainen

Pirkanmaa:

Luoteis-Pirkanmaan Hämeenkyrö, Ikaalinen, Kihniö, Parkano, Viljakkala
Kaakkois-Pirkanmaan Kuhmalahti, Luopioinen, Pälkäne
Etelä-Pirkanmaan Kylmäkoski, Toijala, Urjala, Valkeakoski, Viiala
Tampereen Kangasala, Lempäälä, Nokia, Pirkkala, Tampere, Vesilahti, Ylöjärvi
Lounais-Pirkanmaan Mouhijärvi, Punkalaidun, Suodenniemi, Vammala, Äetsä
Ylä-Pirkanmaan Juupajoki, Kuru, Längelmäki, Mänttä, Orivesi, Ruovesi, Vilppula, Virrat

Keski-Suomi:

Jyväskylän Hankasalmi, Jyväskylä, Jyväskylän mlk, Korpilahti, Laukaa, Muurame, Petäjävesi,
Toivakka, Uurainen
Joutsan Joutsan, Leivonmäki, Luhanka
Keuruun Keuruu, Multia
Jämsän Jämsä, Jämsänkoski, Kuhmoinen
Äänekosken Konnevesi, Sumiainen, Suolahti, Äänekoski
Saarijärven-Viitasaaren Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Kyyjärvi, Pihtipudas, Pylkönmäki, Saarijärvi,
Viitasaari

Etelä-Pohjanmaa:

Suupohjan	Isojoki, Jurva, Karijoki, Kauhajoki, Teuva
Seinäjoen	Ilmajoki, Nurmo, Seinäjoki, Ylistaro
Eteläisten seinänaapurien	Jalasjärvi, Kurikka
Kuusiokuntien	Alavus, Kuortane, Lehtimäki, Soini, Töysä, Ähtäri
Härmänmaan	Alahärmä, Kauhava, Lapua, Ylihärmä
Järvisseudun	Alajärvi, Evijärvi, Korttesjärvi, Lappajärvi, Vimpeli

Pohjanmaa:

Kyrönmaan	Isokyrö, Laihia, Vähäkyrö
Vaasan	Korsnäs, Maalahti, Maksamaa, Mustasaari, Oravainen, Vaasa, Vöyri
Sydösterbottens kustregion	Kaskinen, Kristiinankaupunki, Närpiö
Jakobstadsregionen	Kruunupyy, Luoto, Pedersören kunta, Pietarsaari, Uusikaarlepyy

Keski-Pohjanmaa:

Kaustisen	Halsua, Kaustinen, Lestijärvi, Perho, Toholampi, Ullava, Veteli
Kokkolan	Himanka, Kannus, Kokkola, Kälviä, Lohtaja

ITÄ-SUOMEN LÄÄNI:***Etelä-Savo:***

Mikkelin	Haukivuori, Hirvensalmi, Kangasniemi, Mikkeli, Mäntyharju, Pertunmaa, Ristiina
Juvan	Joroinen, Juva, Puumala, Rantasalmi
Savonlinnan	Enonkoski, Heinävesi, Kerimäki, Punkaharju, Savonlinna, Savonranta, Sulkava
Pieksämäen	Pieksämäki, Pieksänmaa

Pohjois-Savo:

Ylä-Savon	Iisalmi, Keitele, Kiuruvesi, Lapinlahti, Pielavesi, Sonkajärvi, Varpaisjärvi, Vieremä
Kuopion	Karttula, Kuopio, Maaninka, Siilinjärvi
Koillis-Savon	Juankoski, Kaavi, Nilsiä, Rautavaara, Tuusniemi
Varkauden	Leppävirta, Varkaus
Sisä-Savon	Rautalampi, Suonenjoki, Tervo, Vesanto

Pohjois-Karjala:

Joensuun	Eno, Ilomantsi, Joensuu, Kontiolampi, Liperi, Outokumpu, Polvijärvi, Pyhäselkä
Keski-Karjalan	Kesälahti, Kitee, Rääkkylä, Tohmajärvi
Pielisen Karjalan	Juuka, Lieksa, Nurmes, Valtimo

OULUN LÄÄNI:***Pohjois-Pohjanmaa:***

Oulun	Hailuoto, Haukipudas, Kempele, Kiiminki, Liminka, Lumijoki, Muhos, Oulu, Oulunsalo, Tyrnävä
Oulunkaaren	Ii, Kuivaniemi, Pudasjärvi, Utajärvi, Yli-Ii, Ylikiihiminki
Raahen	Pyhäjoki, Raahe, Ruukki, Siikajoki, Vihanti
Siikalatvan	Haapavesi, Kestilä, Piippola, Pulkki, Pyhäntä, Rantsila
Nivala-Haapajärven	Haapajärvi, Kärsämäki, Nivala, Pyhäjärvi, Reisjärvi
Ylivieskan	Alavieska, Kalajoki, Merijärvi, Oulainen, Sievi, Ylivieska
Koillismaan	Kuusamo, Taivalkoski

Kainuu:

Kehys-Kainuun	Hyrnsalmi, Kuhmo, Puolanka, Suomussalmi
Kajaanin	Kajaani, Paltamo, Ristijärvi, Sotkamo, Vaala, Vuolijoki

LAPIN LÄÄNI***Lappi:***

Rovaniemen	Ranua, Rovaniemen mlk, Rovaniemi
Kemi-Tornion	Kemi, Keminmaa, Simo, Tervola, Tornio
Torniolaakson	Pello, Ylitornio
Itä-Lapin	Kemijärvi, Pelkosenniemi, Posio, Salla, Savukoski
Tunturi-Lapin	Enontekiö, Kittilä, Kolari, Muonio
Pohjois-Lapin	Inari, Sodankylä, Utsjoki

AHVENANMAA:***Ahvenanmaa:***

Mariehamns stad	Maarianhamina
Ålands landsbygd	Eckerö, Finström, Geta, Hammarland, Jomala, Lemland, Lumparland, Saltvik, Sund
Ålands skärgård	Brändö, Föglö, Kumlinge, Kökar, Sottunga, Vårdö

Seutukunta- ja maakuntakatsaus 2005 on seutukunnittaiseen ja maakunnittaiseen aluejakoon perustuva vuosikatsaus. Se antaa päättäjille ja muille tiedontarvitsijoille valmiiksi muokattua aluetietoa Suomen 77 seutukunnasta ja 20 maakunnasta. Havainnollisissa diagrammeissa ja teemakartoissa esitetään tietoa aihealueittain:

- Alueet	- Palvelut
- Asuminen	- Rakentaminen
- Energia	- Sosiaaliturva ja terveys
- Kansantalous	- Teollisuus
- Koulutus	- Tulot
- Kunnallistalous	- Työmarkkinat
- Liikenne ja matkailu	- Väestö
- Maa-, metsä- ja kalatalous	- Ympäristö
- Oikeus	- Yritykset ja toimipaikat

Seutukunta- ja maakuntakatsaus ja sen sisältämä materiaali on kokonaisuudessaan saatavana Internetistä AlueOnline-palvelun kautta. Myös yksittäisten kuvien tulostus on palvelusta mahdollista. Tutustu palveluun osoitteessa: www.tilastokeskus.fi/alueonline

Aluekatsaus-sarjan julkaisut vuonna 2005

Tuotenro

9731	Itä-Suomen katsaus 2005
9732	Etelä-Suomen katsaus 2005
9733	Länsi-Suomen katsaus 2005
9892	Pohjois-Suomen katsaus 2005
9914	Kuntakatsaus 2005
9726	Seutukunta- ja maakuntakatsaus 2005

www.tilastokeskus.fi/aluekatsaus

Julkaisujen myynti: Tilastokeskus

Aluepalvelut:

Oulu
Seinäjoki
Tampere
Turku
Myyntipalvelu

puhelin

(08) 535 1410
(06) 429 0600
(03) 3141 5900
(02) 274 3430
(09) 1734 2011

faksi

(08) 535 1430
(06) 429 0645
(03) 3141 5950
(02) 274 3440
(09) 1734 2500

sähköposti

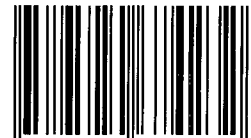
oulu@tilastokeskus.fi
seinajoki@tilastokeskus.fi
tampere@tilastokeskus.fi
turku@tilastokeskus.fi
myynti@tilastokeskus.fi

ISSN 1456-2480

ISBN 952-467-423-8

Tuotenro: 9726

EE

9 789524 674232